

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών & Επικοινωνιακών Συστημάτων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση»

**Αξιολόγηση Διαδικτυακών Τόπων των πολυπληθέστερων Δήμων, των 74
περιφερειακών ενοτήτων της Ελλάδας, με τη μεθοδολογία LOSI του
Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της

Μαρίας Κ. Βασιλειάδου

Επιβλέπων καθηγητής: Δρ. Ιωάννης Χαραλαμπίδης

Μέλη εξεταστικής επιτροπής:

Δρ. Δημήτριος Σαράντης

Δρ. Χαράλαμπος Αλεξόπουλος

Σάμος, Μάρτιος 2024

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Ευχαριστίες

Το συγκεκριμένο εγχείρημα, όπως τυχαίως, είχε το ίδιο πρόσωπο στην αφηγηρία και τον τερματισμό. Θέλω να ευχαριστήσω από καρδιάς τον Δρ. Χαραλαμπίδη Ιωάννη για τον “ανοικτό” τρόπο διδασκαλίας του μαθήματός του, “Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση II” και τον ακόμη πιο προοδευτικό τρόπο επίβλεψης και καθοδήγησης της παρούσας διπλωματικής μελέτης. Το μεγαλύτερο όπλο των νέων ερευνητών είναι η ενίσχυση των “φτερών” τους και η ακρόαση των ιδεών τους από άτομα καταξιωμένα στον χώρο τους.

Ευχαριστώ ολόψυχα τον Δρ. Σαράντη Δημήτριο για την αμέριστη βοήθεια, την επί οκτώ μήνες άοκνη καθοδήγηση και την εμπιστοσύνη που μου έδειξε. Η πολυετής εμπειρία του στους δείκτες αξιολόγησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην έκβαση και ολοκλήρωση της παρούσας μελέτης.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω και τον Δρ. Αλεξόπουλο Χαραλάμπο για την συγκεκριμένη πρόταση και για όλες τις ευκαιρίες που μου έδωσε κατά τη διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Τέλος, αφιερώνω όλες μου τις μελέτες και το βραβείο από τον 1^ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό Datathon 2023, στον άνθρωπό μου, τα πέντε μας παιδιά και τη μητέρα μου-το πρότυπό μου! Ευελπιστώ να γίνω κι εγώ το πρότυπό τους, μεταλαμπαδεύοντας τις ίδιες αξίες και αρχές με τις οποίες μεγάλωσα κι εγώ.

© 2024

Μαρία Κ. Βασιλειάδου

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

~Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή~

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	2
Αναλυτικός κατάλογος διαγραμμάτων	7
Αναλυτικός κατάλογος πινάκων	11
Αναλυτικός κατάλογος εικόνων	13
Συντομογραφίες	15
Ελληνικές Συντομογραφίες.....	15
Ξενόγλωσσες Συντομογραφίες	18
Περίληψη	20
Abstract.....	22
1. Εισαγωγή	24
1.1 Σκοπός της Έρευνας	25
1.2 Δομή Μελέτης.....	26
2. Θεωρητικό Πλαίσιο	27
2.1 Τοπική αυτοδιοίκηση.....	27
2.2 Ψηφιακή Διακυβέρνηση	29
2.3 Δημόσιοι Διαδικτυακοί Τόποι.....	30
2.4 Αξιολόγηση Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων και Υπηρεσιών	31
3. Μεθοδολογία Έρευνας.....	33
3.1 Δείκτης LOSI (Local Online Services Index).....	33
3.2 Εφαρμογή του δείκτη LOSI στην Ελλάδα	36
3.3 Ομάδα εργασίας.....	38
3.4 Διαδικασία έρευνας.....	38
3.5 Καθορισμός Τιμών.....	43
4. Ανάλυση και Αποτελέσματα.....	44
4.1 Γενικά Αποτελέσματα.....	44
4.1.1 Γεωγραφική κατανομή.....	46
4.2 Αποτελέσματα ανά κριτήριο	52
4.3 Αποτελέσματα ανά δείκτη	66
4.4 Συσχέτιση Γεωχωρικών και Οικονομικών δεδομένων με τα ευρήματα της έρευνας	72
5. Σύγκριση με προηγούμενη έρευνα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.....	78
5.1 Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στη γενική κατάταξη των Δήμων	78

5.2 Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στα πέντε επιμέρους κριτήρια	79
5.3 Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, ανά δείκτη	81
6. Σύγκριση με Διεθνή Δεδομένα	96
6.1 Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022, Ευρωπαϊκού LOSI 2022 και Ελληνικού LOSI 2024.....	96
6.2 Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 έναντι Ελληνικού LOSI 2024.....	97
6.3 Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 έναντι Ελληνικού LOSI 2024, αναλυτικά ανά κριτήριο.....	101
7. Παρατηρήσεις - Προτάσεις.....	107
7.1 Γενικές Παρατηρήσεις επιμέρους δεικτών	107
7.2 Προτάσεις βελτίωσης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού - Καλές πρακτικές για υιοθέτηση.....	114
7.3 Προτάσεις βελτίωσης της μεθόδου LOSI.....	120
7.4 Προσαρμογή της μεθόδου στην Ελληνική Πραγματικότητα.....	122
8. Περιορισμοί Έρευνας.....	125
Σύνοψη Ευρημάτων και Συμπερασμάτων	126
Πηγές	130
Ελληνική Βιβλιογραφία	130
Ηλεκτρονικές πηγές	130
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	135
Νομοθεσία.....	135
Παράρτημα	136

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Αναλυτικός κατάλογος διαγραμμάτων

Chart 1: Κατανομή των Δήμων με βάση τα αξιολογημένα επίπεδα ωριμότητας LOSI.....	44
Chart 2: Κατανομή των Δήμων με βάση τα αξιολογημένα επίπεδα ωριμότητας LOSI, σε ποσοστιαία κλίμακα.....	45
Chart 3: Γεωγραφική Κατανομή ανά επίπεδο LOSI.....	48
Chart 4: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την υψηλότερη ποσοστιαία επίδοση LOSI.....	49
Chart 5: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την υψηλότερη επίδοση LOSI, στη βάση κατάταξης εντός των Περιφερειών.....	50
Chart 6: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την χαμηλότερη ποσοστιαία επίδοση LOSI.....	51
Chart 7: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την χαμηλότερη επίδοση LOSI.....	52
Chart 8: Οπτικοποίηση της ωριμότητας LOSI ανά κριτήριο και κατά ποσοστό, για το σύνολο των Δήμων	53
Chart 9: Κατανομή της επίδοσης των Δήμων (σε απόλυτες τιμές) ανά κριτήριο, στα τέσσερα επίπεδα ωριμότητας του Δείκτη.....	55
Chart 10: Μέση τιμή ωριμότητας του δείκτη, ανά κριτήριο	56
Chart 11: Ενσωμάτωση των δεικτών του Θεσμικού Πλαισίου, για το σύνολο των Δήμων.....	57
Chart 12: Ενσωμάτωση των δεικτών παροχής περιεχομένου, για το σύνολο των Δήμων.....	59
Chart 13: Ενσωμάτωση των δεικτών παροχής υπηρεσιών, για το σύνολο των Δήμων	61
Chart 14: Ενσωμάτωση των δεικτών Συμμετοχικότητας, για το σύνολο των Δήμων.....	63
Chart 15: Ενσωμάτωση των δεικτών της τεχνολογικής διάστασης, για το σύνολο των Δήμων.	65

Chart 16: Ενσωμάτωση 27 δεικτών, για το πολύ υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων	68
Chart 17: Ενσωμάτωση 21 δεικτών, για το υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων	69
Chart 18: Ενσωμάτωση 16 δεικτών, για το μεσαίο επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων	70
Chart 19: Ενσωμάτωση 23 δεικτών, για το χαμηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων	71
Chart 20: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, ανά μέγεθος πληθυσμού	73
Chart 21: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, σε σχέση με την Έκταση (km ²) του Δήμου	74
Chart 22: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, σε σχέση με το ΑΕΠ της Περιφέρειας	76
Chart 23: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, σε σχέση με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας	77
Chart 24: Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στη γενική κατάταξη των Δήμων, σε απόλυτες τιμές.....	79
Chart 25: Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στα επιμέρους πέντε κριτήρια.....	81
Chart 26: Σύγκριση κριτηρίων Θεσμικού Πλαισίου 2022 έναντι 2024.....	82
Chart 27: Σύγκριση κριτηρίων Παροχής Περιεχομένου 2022 έναντι 2024.....	85
Chart 28: Σύγκριση κριτηρίων Παροχής Υπηρεσιών 2022 έναντι 2024	88
Chart 29: Σύγκριση κριτηρίων Συμμετοχικότητας 2022 έναντι 2024	91
Chart 30: Σύγκριση κριτηρίων Τεχνολογικής διάστασης 2022 έναντι 2024	94
Chart 31: Μέση τιμή δείκτη LOSI 2024 vs 2022	95

Chart 32: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022, Ευρωπαϊκού LOSI 2022 και Ελληνικού LOSI 2024	97
Chart 33: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 (146 Πόλεις) έναντι Ελληνικού LOSI 2024 (74 Πόλεις).....	99
Chart 34: Σύγκριση κριτηρίων Παγκόσμιου LOSI 2022 (146 Πόλεις) έναντι Ελληνικού LOSI 2024 (74 Πόλεις).....	100
Chart 35: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου.....	101
Chart 36: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο Παροχής Περιεχομένου.....	102
Chart 37: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο Παροχής Υπηρεσιών.....	104
Chart 38: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο Συμμετοχής των πολιτών στα κοινά	105
Chart 39: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης	106

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Αναλυτικός κατάλογος πινάκων

Table 1: Μεταβολές των κριτηρίων του Δείκτη LOSI από το 2018 έως σήμερα	34
Table 2: Βαθμολογική κατάταξη του δείκτη LOSI	35
Table 3: Στάδια Έρευνας	39
Table 4: 7 Δείκτες με βαθμολογία 100, στο σύνολο των Δήμων	66
Table 5: 5 Δείκτες με μηδενική βαθμολογία, στο σύνολο των Δήμων	67
Table 6: Εννέα (9) δείκτες του Θεσμικού κριτηρίου	136
Table 7: Είκοσι πέντε (25) δείκτες του κριτηρίου παροχής περιεχομένου	137
Table 8: Δεκαοχτώ (18) δείκτες του κριτηρίου παροχής υπηρεσιών	139
Table 9: Δεκαεφτά (17) δείκτες του κριτηρίου συμμετοχής και δέσμευσης των πολιτών	140
Table 10: Δεκαοχτώ (18) δείκτες του τεχνικού κριτηρίου	141
Table 11: Αναλυτική λίστα των επιλεγέντων Δήμων και οι αντίστοιχοι Διαδικτυακοί Τόποι ..	143
Table 12: Γεωοικονομικά δεδομένα των 13 Περιφερειών και των 74 Δήμων	150
Table 13: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά ομάδα πληθυσμού	156
Table 14: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά Έκταση (km ²)	160
Table 15: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά ΑΕΠ Περιφέρειας	163
Table 16: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ Περιφέρειας	166
Table 17: Γενική κατάταξη των 74 Δήμων, με φθίνουσα σειρά	169
Table 18: Γενική κατάταξη των 74 Δήμων στα πέντε κριτήρια, με φθίνουσα σειρά	171
Table 19: Παγκόσμια κατάταξη των 193 μεγάλων πόλεων μελών του ΟΗΕ, σύμφωνα με τον δείκτη LOSI 2022	182
Table 20: Γενική κατάταξη των 41 ευρωπαϊκών χωρών, σύμφωνα με τον δείκτη LOSI 2022 ..	187
Table 21: Χρήση των διαφορετικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τους 74 Δήμους	189

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Αναλυτικός κατάλογος εικόνων

Figure 1: EGDI Ελλάδας από το 2003 έως το 2022	25
Figure 2: Γεωγραφική κατανομή των 13 Περιφερειών της Ελλάδας	37
Figure 3: Δημοφιλείς φυλλομετρητές στην Ελλάδα (Ιούλιος 2023)	40
Figure 4: Δημοφιλέστερες μηχανές αναζήτησης στην Ελλάδα (Ιούλιος 2023)	41
Figure 5: Προαιρετική Αξιολόγηση υπηρεσιών και ολόκληρων σελίδων του Δήμου Χανίων..	119

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Συντομογραφίες

Ελληνικές Συντομογραφίες

ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΠΣ	Πληροφοριακό Σύστημα
ΔΔΤ	Δημόσιοι Διαδικτυακοί Τόποι
ΔΤ	Διαδικτυακός Τόπος
ΠΠΔΔΤ	Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΟΤΑ	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΕΔΕ	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΟΕΥ	Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΔΚΚ	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
ΑΜΕΑ	Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΕΣΗΔΗΣ	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων
ΣΒΑΚ	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
ΜΚΔ	Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης
ΣΟΧ	Σύμβαση Ορισμένου Χρόνου
Π/Υ	Προϋπολογισμός
ΚΕΑ	Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

ΑΜΚΑ	Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης
------	--------------------------------------

ΕΠΠ	Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών
-----	-------------------------------

ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
-----	---------------------------

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Ξενόγλωσσες Συντομογραφίες

OSI	Online Service Index
LOSI	Local Online Service Index
W3C	World Wide Web Consortium
IoT	Διαδίκτυο των Πραγμάτων
AI	Τεχνητή Νοημοσύνη
Wi-Fi	Wireless Fidelity
CSS	Cascading Style Sheets
WCAG	Web Content Accessibility Guidelines
MGP	Municipality Government Portal
ID	Identification
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
UN	United Nations
UNDESA	United Nations Department of Economic and Social Affairs
UNU-EGOV	United Nations University – Operating Unit on Electronic Governance
EGDI	E-Government Development Index
OSQ	Online Service Questionnaire
DPO	Data Protection Officer
IF	Institutional Framework
CP	Content Provision
SP	Services Provision
EP	Participation and Engagement
TEC	Technology dimension

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική μελέτη, ερευνά το επίπεδο ωριμότητας της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού, εστιάζοντας στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, οι οποίες παρέχονται από τους επίσημους διαδικτυακούς τόπους των Δήμων. Η έρευνα επικεντρώνεται στην αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών, βάσει του δείκτη LOSI (Local Online Service Index) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και τα πέντε επιμέρους κριτήριά του (παροχή υπηρεσιών, θεσμικό πλαίσιο, τεχνολογική διάσταση, παροχή περιεχομένου, συμμετοχικότητα των πολιτών στην τοπική αυτοδιοίκηση).

Τα ευρήματα της έρευνας συσχετίζονται α) με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς και παγκόσμιους δείκτες LOSI 2022, β) με τα επίσημα γεωχωρικά και οικονομικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και γ) με προηγούμενη αξιολόγηση των 74 μεγαλύτερων Δήμων της Ελλάδος, που διενεργήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου το 2022. Η συγκριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων υπογραμμίζει την αναγκαιότητα χρήσης των Ψηφιακών Τεχνολογιών από τους Δήμους με πιο εντατικούς ρυθμούς, με σκοπό την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και παράλληλα την εξομοίωση της ωριμότητας του δείκτη τόσο με τον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο μέσο όρο, όσο και με τον εθνικό δείκτη EGDl.

Για την αποτελεσματικότερη διαδικτυακή παρουσία των Δήμων, προτείνονται καλές πρακτικές για υιοθέτηση, οι οποίες προέκυψαν από τη διερεύνηση των εξεταζόμενων διαδικτυακών τόπων, καθώς και προτάσεις για την βελτίωση της μεθόδου LOSI και τη βέλτιστη προσαρμογή της στην ελληνική πραγματικότητα.

Λέξεις Κλειδιά: Δείκτης Αξιολόγησης LOSI, ΟΗΕ, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, ΟΤΑ, Ψηφιακές Υπηρεσίες, Δημόσιοι Διαδικτυακοί Τόποι, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, ΤΠΕ, ΨΤ

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

Abstract

The present thesis investigates the level of maturity of eGovernment of Local Authorities, focusing on the provision of digital services, which are provided by the official websites of the Municipalities. The research focuses on the evaluation of the services provided, based on the United Nations LOSI (Local Online Service Index) and its five sub-criteria (service provision, institutional framework, technological dimension, content provision, participation and engagement).

The findings of the survey are correlated a) with the corresponding European and global LOSI 2022 indices, b) with the official geospatial and economic data of the Hellenic Statistical Service, c) with a previous assessment of the 74 largest municipalities of Greece, conducted by the University of the Aegean in 2022 and d) with the European and global LOSI 2022 index. The comparative analysis of the results underlines the necessity for Municipalities to use Digital Technologies more intensively, in order to exercise their responsibilities more efficiently and effectively and at the same time to equate the maturity of the LOSI index with the European and global average, as well as with the national EGDI index.

For more effective online presence of the Municipalities, good practices for adoption are proposed, which emerged from the investigation of the examined websites, as well as suggestions for the improvement of the LOSI methodology and its optimal adaptation to the Greek reality.

Keywords: LOSI, Assessment Index, UN, e-Government, e-Governance, Local Authorities, Public municipal Web Sites, Digital Transformation, ICT, Digital Services

~ Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα λευκή ~

1. Εισαγωγή

Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός των δημόσιων υπηρεσιών, ωθούμενος από τις εξελίξεις του ιδιωτικού τομέα, συνιστά τον απώτερο στόχο της Δημόσιας Διοίκησης. Η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών, αποτελεί τη δεύτερη προτεραιότητα στους τομείς ανάπτυξης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την άποψη των πολιτών (Χαραλαμπίδης κ.α., 2022:134). Η πρόοδος και τα νέα εγχειρήματα στον τομέα της ψηφιακής αναβάθμισης των δημόσιων υπηρεσιών απαιτούν και την κατ' επανάληψη, σε εύλογα χρονικά διαστήματα, αξιολόγηση των εν λόγω προσπάθειών, οι οποίες προσφέρονται από τους επίσημους διαδικτυακούς τόπους των δημόσιων οργανισμών. Είναι δεδομένο ότι οι εκθέσεις του ΟΗΕ σχετικά με τον Δείκτη Ανάπτυξης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (EGDI) και τον Τοπικό Δείκτη Διαδικτυακών Υπηρεσιών (LOSI), που δημοσιεύονται κάθε δύο χρόνια από το 2003 έως σήμερα, συμβάλλουν στην προσπάθεια περαιτέρω ανάπτυξης των ψηφιακών υπηρεσιών των χωρών αλλά και των Δήμων κάθε χώρας-μέλους του Οργανισμού.

Οι μετρήσεις, του δείκτη EGDI, για την Ελλάδα έχουν δείξει πολλές διαδοχικές μεταβολές από το 2003 μέχρι σήμερα (εικόνα 1). Η βαθιά οικονομική ύφεση που βίωνε η χώρα από το 2008, αλλά και η πανδημική κρίση του COVID-19, σίγουρα διαδραμάτισαν σοβαρό και πρωτεύοντα ρόλο σε αυτές τις ανακατατάξεις στην παγκόσμια κλίμακα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του 2022, η χώρα μας κατέχει την 33η θέση στην παγκόσμια κατάταξη και διαφαίνεται, από τους ρυθμούς ανάπτυξης ικανοποίησης των κριτηρίων του δείκτη του 2022 (5.13%), ότι θα ανέβει κι άλλο στην παγκόσμια κατάταξη.

Το πρόβλημα έγκειται στην υστέρηση της τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι), καθώς οι ΔΤ των παραπάνω οργανισμών απέχουν μακράν σε απόδοση σε σχέση με τους ΔΤ της κεντρικής Κυβέρνησης και επιβάλλεται η ανεύρεση λύσης για την ομοιόμορφη εφαρμογή των καλών πρακτικών της χώρας και στους ΟΤΑ α' βαθμού.

Highcharts.com

E-Government Development Index	2022	2020	2018	2016	2014	2012	2010	2008	2005	2004	2003
Greece (Rank)	33	42	35	43	34	37	41	44	35	36	37
Greece (Value)	0.84550	0.80210	0.78330	0.69100	0.71176	0.68716	0.57075	0.57180	0.59210	0.55806	0.53989

Figure 1: EGDΙ Ελλάδας από το 2003 έως το 2022¹

1.1 Σκοπός της Έρευνας

Η παρούσα μελέτη επιδιώκει, μέσω της αξιολόγησης των κριτηρίων του δείκτη LOSI του ΟΗΕ, να αποτυπώσει την υφιστάμενη κατάσταση των 74 μεγαλύτερων Δήμων της Ελλάδος ως προς την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, μέσω των επίσημων διαδικτυακών τόπων τους, προς τους πολίτες (G2C) και τις επιχειρήσεις (G2B), ενώ παράλληλα αξιολογεί και τη διαλειτουργικότητα των ΔΤ των Δήμων με τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς κυβερνητικούς φορείς (G2G). Η αξιολόγηση διερευνά, πέρα από την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών και θέματα θεσμικά, τεχνικά, αλλά και θέματα περιεχομένου και συμμετοχικότητας των πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών. Σε δεύτερο χρόνο διερευνάται η σύγκριση των ευρημάτων της παρούσας έρευνας με την πρώτη ελληνική προσπάθεια αξιολόγησης των ίδιων Δήμων μέσω της εφαρμογής του δείκτη LOSI (2022) αλλά και η σύγκριση αυτών με την μέση τιμή του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου LOSI (2022). Στόχος της παραπάνω ενέργειας είναι η αντιπαραβολή των εκάστοτε στοιχείων για την σφαιρική εικόνα της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας κατάταξης της χώρας αλλά και των Δήμων, στους χάρτες των δεικτών LOSI και EGDΙ, με στόχο τη βελτίωση και την περαιτέρω ανάπτυξη της ψηφιακής διακυβέρνησης των ΟΤΑ α' βαθμού, καθώς και την εξομοίωση με τον δείκτη EGDΙ της χώρας.

¹ EGDΙ Ελλάδας από το 2003 έως το 2022, διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/67-Greece>

1.2 Δομή Μελέτης

Η παρούσα μελέτη επεκτείνεται σε οκτώ κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο διατυπώνεται το ερευνητικό πρόβλημα και παρατίθενται οι στόχοι της μελέτης. Στο επόμενο κεφάλαιο αναλύονται θεωρίες σχετικές με την έρευνα, όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, οι Δημόσιοι Διαδικτυακοί Τόποι και η σημασία της Αξιολόγησης για τη βέλτιστη παγιοποίηση πολιτικών σχετικών με την Ψηφιακή Διακυβέρνηση. Στο τρίτο κεφάλαιο, αναπτύσσεται η μεθοδολογία της παρούσας μελέτης, η οποία βασίζεται στον δείκτη LOSI του ΟΗΕ, ενώ παράλληλα παρέχεται η ανάλυση της εφαρμογής του δείκτη στους 74 μεγαλύτερους Δήμους της χώρας. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα γενικά ευρήματα της έρευνας, επιμέρους δεδομένα ανά κριτήριο και δείκτη ξεχωριστά και τέλος, επίσημα γεωχωρικά και οικονομικά δεδομένα των υπό αξιολόγηση δήμων σε συσχέτιση με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται η σύγκριση των ευρημάτων με την πρώτη ελληνική έρευνα, η οποία βασίστηκε στον δείκτη LOSI, ανά κριτήριο και δείκτη. Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται σύγκριση με διεθνή δεδομένα, με σκοπό την αποτύπωση της απόκλισης της ψηφιακής ετοιμότητας σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, μέσω του δείκτη LOSI 2022, σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Στο έβδομο κεφάλαιο παρατίθενται γενικές παρατηρήσεις κριτηρίων, προτάσεις για εμπλουτισμό του δείκτη LOSI με στοιχεία τα οποία βρέθηκαν στους ΔΤ των Δήμων της παρούσας μελέτης, γενικές προτάσεις για τη βελτίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των ΟΤΑ α' βαθμού και προτάσεις προσαρμογής της μεθόδου στην ελληνική πραγματικότητα. Στο όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο παρατίθενται οι περιορισμοί της έρευνας. Η παρούσα μελέτη, κλείνοντας, συνοψίζει τα σημαντικά ευρήματα και παραθέτει τις πιο αξιόλογες προτάσεις βελτίωσης και εμπλουτισμού ενός δυναμικού και συνεχώς αναπτυσσόμενου δείκτη όπως ο UN LOSI.

2. Θεωρητικό Πλαίσιο

2.1 Τοπική αυτοδιοίκηση

Σύμφωνα με το σύστημα της διοικητικής αποκέντρωσης (Centralisation) (Ζώτου, 1929:6), η διοίκηση του Κράτους υλοποιείται σε συνεργασία με τα περιφερειακά κρατικά όργανα, τα οποία «έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους»². Σύμφωνα με το σύστημα της αποσυγκέντρωσης (Dezentralisation) (Κοντόγιωργα, 1982-1983:13), η δημόσια διοίκηση ασκείται με μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων στα αυτοτελή ΝΠΔΔ και τα επιμέρους όργανά τους, με μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων τους (Μπαμπαλιούτας, 2003:40), ενώ παράλληλα το ελληνικό σύστημα διοικητικής οργάνωσης δεν είναι αμιγές, καθώς δεν εφαρμόζεται αυτούσιο, αλλά σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα συστήματα οργάνωσης και αλληλεξαρτώνται μεταξύ τους (Παπαχατζή, 1991:266).

Το σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θεμελιώθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας το 1833, αμέσως μετά τη σύσταση του ελληνικού κράτους³. Κεντρικό χαρακτηριστικό του συστήματος ήταν η δημιουργία των Δήμων. Μέσα από ποικίλες νομοθετικές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας»⁴, το Πρόγραμμα «Καλλικράτης»⁵ και την πρόσφατη διάσπαση πέντε Δήμων⁶, ο συνολικός αριθμός τους από 325 έχει φτάσει τους 332.

Το Πρόγραμμα «Κλεισθένης Ι»⁷, έθεσε τις βάσεις διάκρισης των Δήμων, σύμφωνα με τον πληθυσμό, την αστικοποίηση, την οικονομία, τη γεωμορφολογία, το βαθμό αστικοποίησης και άλλων χαρακτηριστικών, με σκοπό την κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων) και των ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων. Ειδικότερα, διακρίνονται σε:

² Άρθρο 101 Σ: (Διοικητική αποκέντρωση), διαθέσιμο σε: <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-104/>

³ ΦΕΚ 3/10.1.1.1834

⁴ Ν.2539/1997

⁵ Ν. 3852/2010

⁶ Ν. 4600/2019, αρθ. 154-158 (Δήμοι: Σάμου, Λέσβου, Κεφαλονιάς, Κέρκυρας, Σερβίων-Βελβεντού)

⁷ Ν. 4555/2018

1. Δήμους Μητροπολιτικών Κέντρων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλοι οι δήμοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Κεντρικού, Βόρειου, Νότιου και Δυτικού Τομέα Αθηνών και της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιώς της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και οι Δήμοι Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού Ευόσμου, Νεάπολης Συκεών, Παύλου Μελά και Πυλαίας «Χορτιάτη της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.
2. Μεγάλους Ηπειρωτικούς Δήμους και Πρωτεύουσες Νομών (όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των 25.000 κατοίκων).
3. Μεσαίους Ηπειρωτικούς Δήμους (όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης και της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας, με πληθυσμό άνω των 10.000 και έως 25.000 κατοίκων).
4. Μικρούς Ηπειρωτικούς και Μικρούς Ορεινούς Δήμους (όλοι οι ηπειρωτικοί δήμοι, καθώς και οι δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων).
5. Μεγάλους και Μεσαίους Νησιωτικούς Δήμους (νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό άνω των 3.500 κατοίκων).
6. Μικρούς Νησιωτικούς Δήμους (νησιωτικοί δήμοι, με πληθυσμό έως 3.500 κατοίκους).

Η αποκέντρωση των Δήμων, αυτή η «σιωπηλή επανάσταση» (OECD, 2019:25), συνεπάγεται πολλές ευθύνες και αρμοδιότητες⁸, οι οποίες έχουν διαμοιραστεί σε 8 διαφορετικούς τομείς (Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών, Απασχόλησης, Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, Πολιτικής Προστασίας και Αγροτική Ανάπτυξη - Κτηνοτροφία – Αλιεία)⁹. Με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», οι Δήμοι επωμίζονται με επιπλέον αρμοδιότητες^{10 11}, καθώς καταργούνται οι Νομαρχίες.

⁸ Αρθ. 102 Σ

⁹ Ν. 3463/2006, αρθ. 75

¹⁰ Ν. 3852/2010, αρθ. 94

¹¹ Ν. 3852/2010, αρθ. 204

2.2 Ψηφιακή Διακυβέρνηση

Η σπουδαιότερη «εφεύρεση» του ανθρώπου (Glaeser, 2011:3), οι πόλεις, μετασχηματίζονται και προσαρμόζονται στις τεχνολογικές απαιτήσεις. Η έκρηξη της ψηφιακής κοινωνίας, με την εμφάνιση του συμμετοχικού διαδικτύου (Web 2.0), δημιούργησε αυξημένη ζήτηση για ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες. Ειδικότερα, η ευκολία του ηλεκτρονικού εμπορίου και των τραπεζικών συναλλαγών και η εξοικονόμηση πολύτιμων πόρων όπως ο χρόνος, αύξησε τις απαιτήσεις των πολιτών για αντίστοιχες ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες (Αποστολάκης κ.α., 2022:24). Επιπλέον, η επιτακτική ανάγκη για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, έθεσε τις βάσεις για νέες μορφές δημόσιας διοίκησης, συμβατής με τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) από τη Δημόσια/Περιφερειακή/Τοπική Διοίκηση εξυπηρετεί τη βέλτιστη ψηφιακή λειτουργία τόσο των εσωτερικών λειτουργιών των φορέων μέσω εσωτερικών πληροφοριακών συστημάτων, όσο και των εξωστρεφών λειτουργιών των φορέων για την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων, αλλά και τη λειτουργική διασύνδεση των εσωτερικών ΠΣ με τα αντίστοιχα άλλων δημόσιων οργανισμών.

Η πρόσφατη οικονομική κρίση, λειτούργησε ως καταλύτης για τον μετασχηματισμό της οργάνωσης και λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών, λόγω των περικοπών των κρατικών δαπανών και των συναφών οικονομικών περιορισμών. Με τον τρόπο αυτό, τόσο η κεντρική Κυβέρνηση, όσο και οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις, έπρεπε να έρθουν αντιμέτωπες με τον εξορθολογισμό των δημόσιων υπηρεσιών και την παραγωγή μεγαλύτερου και ποιοτικότερου έργου, διαθέτοντας περιορισμένους πόρους. Σημαντικός παράγοντας της καθιέρωσης της ψηφιακής διακυβέρνησης, είναι η δυσaráεσκεια των πολιτών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, την κακοδιαχείριση των οικονομικών πόρων και την έλλειψη διαφάνειας και συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση των πολιτικών. Τέλος, η πανδημική κρίση του Covid-19, διαδραμάτισε το σημαντικότερο καταλύτη της επιτάχυνσης της ψηφιοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών (Sarantis et al, 2022), λόγω της επιτακτικής ανάγκης κοινωνικής αποστασιοποίησης και ενός εναλλακτικού ψηφιακού μοντέλου εργασίας και εξυπηρέτησης (Papagiannis et al, 2020).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σε τομείς όπου η πρόοδος των κρατών μελών είναι ανεπαρκής. Ένας από τους τέσσερις πυλώνες του προγράμματος για την “Ψηφιακή δεκαετία 2030” είναι η ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών¹². Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας, θεωρείται κρίσιμος και από την ΚΕΔΕ, για την καθημερινή εξυπηρέτηση του πολίτη μέσω επιγραμμικών υπηρεσιών, αλλά και την ανάδειξη των «έξυπνων» δήμων, με την αξιοποίηση των ΤΠΕ¹³. Η αξιολόγηση της προόδου με δείκτες μέτρησης των επιδόσεων (LOSI, EGDI, DESI κ.α) χαρακτηρίζεται ως «ουσιαστικής σημασίας»¹⁴ για την ορθή πορεία προς την ψηφιακή μετάβαση.

2.3 Δημόσιοι Διαδικτυακοί Τόποι

Η μετάβαση προς την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, υλοποιείται μέσω των επίσημων Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων (ΔΔΤ), των δημόσιων φορέων. Η πλειονότητα των παρεχόμενων δημοτικών υπηρεσιών, με την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή, μπορεί να ψηφιοποιηθεί και να προσφέρεται μέσω του επίσημου ΔΤ. Συνοδές υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως η ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση των χρηστών, αλλά και ευκαιρίες άμεσης αντιπροσώπευσης των πολιτών, καθιστούν ακέραιες τις εν λόγω συναλλαγές και άψογο δείγμα Ανοικτής και Συμμετοχικής Δημοκρατίας.

Εντούτοις, παρατηρείται έντονη ανομοιογένεια στη μορφή και το περιεχόμενο των ΔΔΤ των δημόσιων οργανισμών, διότι δημιουργήθηκαν χωρίς κεντρικές κατευθυντήριες προδιαγραφές (ΠΠΔΔΤ, Έκδοση 3.00:70). Οδηγός για τη βέλτιστη υιοθέτηση των προτεινόμενων προδιαγραφών και προτύπων, είναι το Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων. Σκοπός του Πλαισίου είναι να καθοδηγεί τους δημόσιους φορείς

¹² “Ψηφιακή δεκαετία 2030”, διαθέσιμο σε: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_el

¹³ Ο ρόλος της Τ.Α. στον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας (2023), διαθέσιμο σε:

<https://govnews.gr/amp/politiki/topiki-aftodioikisi/68398/o-rol-os-tis-t-a-ston-psifiako-metaschimatismo-tis-choras/>

¹⁴ Margrethe Vestager, Executive Vice-President for A Europe Fit for the Digital Age and Competition, European Commission. Διαθέσιμο σε: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/2030-digital-decade-commission-adopts-indicators-monitor-europes-digital-transformation-and-issues>

σχετικά με τη δομή αλλά και την ουσία των παρεχόμενων πληροφοριών μέσω του επίσημου ιστοτόπου τους με απώτερο στόχο την παροχή ολοκληρωμένων ψηφιακών υπηρεσιών, εναρμονισμένων με τα διεθνή πρότυπα.

2.4 Αξιολόγηση Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων και Υπηρεσιών

Κάθε παράμετρος μεμονωμένα (προσβασιμότητα, αυθεντικοποίηση, πλοήγηση, πολιτικές για τα προσωπικά δεδομένα, περιεχόμενο, παροχή υπηρεσιών κ.α.), αλλά και οι ΔΔΤ στο σύνολό τους θα πρέπει να αξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι ζωτικής σημασίας, οι διαχειριστές των ΔΔΤ, να ενημερώνουν το περιεχόμενο (νομικό, κανονιστικό, λειτουργικό, οργανωσιακό) και να αναβαθμίζουν τις παρεχόμενες ψηφιακές υπηρεσίες, βελτιώνοντας τις διαδικασίες μέσω της επιδίωξης της βέλτιστης μεθόδου προς όφελος του πολίτη, της διαφάνειας και για την εξοικονόμηση δημόσιων πόρων. Απώτερος στόχος της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών είναι οι παροχές επιπέδου πέντε, δηλαδή προδραστικές υπηρεσίες. Αυτόματες υπηρεσίες για τον πολίτη, οι οποίες όμως δεν απαιτούν καμία ενέργεια από μέρους του.

Παρά ταύτα, στην πλειοψηφία τους οι ΔΔΤ δεν παρέχουν τη δυνατότητα στους επισκέπτες τους να αξιολογήσουν τις παρεχόμενες ψηφιακές υπηρεσίες, τη συνολική αποδοτικότητα και λειτουργικότητα του ΔΔΤ ή και να παρέχουν προτάσεις σχετικά με το περιεχόμενο ή την παροχή νέων ψηφιακών υπηρεσιών. Αυτό δημιουργεί την ψευδαίσθηση ενός λειτουργικού και αποδοτικού διαδικτυακού τόπου και δε βοηθά στη βελτίωση των ίδιων των ΔΤ, που αποτελούν το πιο άμεσο εργαλείο επικοινωνίας με τη δημόσια διοίκηση άλλα και εξυπηρέτησης του πολίτη. Επιπλέον, οι τοπικές και εθνικές ενέργειες στον τομέα της αξιολόγησης των ΔΤ είναι μηδαμινές, εκτός λίγων πρόσφατων εξαιρέσεων (Χαραλαμπίδης κ.α., 2022 & Λιάχνης, 2022). Αντιθέτως, σε παγκόσμιο επίπεδο γίνονται ανάλογες ερευνητικές προσπάθειες, που στόχο έχουν τη διερεύνηση της ωριμότητας των ΔΔΤ, ως μέσο λήψης αποφάσεων, διαμόρφωσης πολιτικών και ψηφιακού μετασχηματισμού (Rorissa et al, 2011).

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός προϋποθέτει την επιτυχή εφαρμογή της Ψηφιακής Διακυβέρνησης, τον ανασχεδιασμό δηλαδή των διαδικασιών αλλά και της οργάνωσης των δημόσιων οργανισμών με τη βοήθεια των Ψηφιακών Τεχνολογιών, σε όλες τις διαστάσεις της (Azab et al, 2009:11), τόσο στο “Front Office”, όσο και στο “Back Office”. Το πρώτο είναι υπεύθυνο για όλες τις συναλλαγές με τον πολίτη και το δεύτερο για την εσωτερική, αόρατη στον πολίτη, υποστήριξη και διεκπεραίωση των συγκεκριμένων διαδικασιών (Αποστολάκης κ.α., 2022:39). Εξίσου σημαντική, ίσως και καθοριστικής σημασίας για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των δημόσιων υπηρεσιών, κρίνεται η αξιολόγηση των “Back Office”, γεγονός που δεν αποτελεί προτεραιότητα της πολιτικής ηγεσίας, καθώς η οργάνωση και η λειτουργία τους δεν είναι ορατή στους πολίτες (Luna-Reyes et al, 2011).

Τα σημαντικότερα Πλαίσια Αξιολόγησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης είναι (Sarantis, 2017:3-9):

1. European Commission, eGovernment Benchmark
2. Accenture, Digital Government Pathways to Delivering Public Services for the Future
3. Economist Intelligence Unit & IBM Institute for Business Value, Digital economy rankings 2010 beyond e-readiness
4. OECD, Recommendation of the Council on Digital Government Strategies
5. UN, United Nations E-Government Survey 2016 and later

3. Μεθοδολογία Έρευνας

3.1 Δείκτης LOSI (Local Online Services Index)

Το κενό της έλλειψης αξιολόγησης των ΔΔΤ και την προσαρμογή στο ολόένα μεταβαλλόμενο ψηφιακό περιβάλλον, έρχεται να καλύψει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) μέσω του Πανεπιστημίου των Ηνωμένων Εθνών (UNU-EGOV)¹⁵ και του Τμήματος Οικονομικών & Κοινωνικών Υποθέσεων (UNDESA)¹⁶, με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του δείκτη LOSI.

Από το 2003 και μέχρι σήμερα ο δείκτης EGD I (E-Government Development Index) αξιολογεί την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των κρατών μελών του ΟΗΕ και αποτελείται από τρεις πυλώνες [παροχή επιγραμμικών υπηρεσιών (OSI), ανθρώπινο δυναμικό (HCI) και συνδεσιμότητα των τηλεπικοινωνιών (TII)]. Το 2012, ως συστατικό στοιχείο του δείκτη EGD I¹⁷, ο δείκτης OSI (Online Service Index), αξιολογεί για πρώτη φορά τις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες των 193 χωρών μελών, μέσω ενός ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου (OSQ-Online Service Questionnaire).

Το 2018 δημιουργείται ο δείκτης LOSI και απαριθμεί εξήντα δείκτες, ενώ το 2020 και 2022, διευρύνεται σε 80 και 86 αντίστοιχα, με την αξιολόγηση των Τοπικών Διαδικτυακών Υπηρεσιών (Local Online Service Index-LOSI) των μεγαλύτερων πληθυσμιακών πόλεων των 193 Κρατών Μελών του ΟΗΕ. Στον πίνακα 1 παρατίθενται οι μεταβολές του δείκτη LOSI από την πρώτη εφαρμογή μέχρι σήμερα, ενός δυναμικά προσαρμοζόμενου δείκτη που ακολουθεί τις προσαγές της ψηφιακής διακυβέρνησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η χώρα μας, σύμφωνα με τον E-Government Development Index του 2022, κατέλαβε τη 32^η θέση ανάμεσα σε 193 χώρες, με βαθμολογία 0.8455¹⁸, ενώ η Αθήνα ως η

¹⁵ The United Nations University Operating Unit on Policy-Driven Electronic Governance, διαθέσιμο σε: <https://egov.unu.edu/>

¹⁶ United Nations Department of Economic & Social Affairs, διαθέσιμο σε: <https://www.un.org/en/desa>

¹⁷ EGD I UN, διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index>

¹⁸ 2022 E-Government Development Index, διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Compare-Countries>

πρωτεύουσα της χώρας, σύμφωνα με τον LOSI 2022, την 61^η θέση με βαθμολογία 0.5814¹⁹.

Table 1: Μεταβολές των κριτηρίων του Δείκτη LOSI από το 2018 έως σήμερα

Έκδοση LOSI	Δείκτες
2018	60
2020	80
2022	86

Ο LOSI 2022 αποτελείται από 86 δείκτες στο σύνολο του, οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με πέντε κριτήρια και ευθυγραμμίζονται με υποσυνιστώσες του OSI (Online Service Index)²⁰:

1. Institutional Framework (IF): το νέο κριτήριο του θεσμικού πλαισίου, που εισήχθη το 2022 εστιάζει στη δημοτική στρατηγική για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, την οργανωτική διάρθρωση, τη νομοθεσία που διέπει την πρόσβαση στην πληροφορία και την προστασία της ιδιωτικότητας, καθώς και την πολιτική περί ανοικτών δεδομένων.
2. Content Provision (CP): το κριτήριο της παροχής περιεχομένου διερευνά το βαθμό στον οποίο σημαντικοί δημόσιοι πόροι και δεδομένα είναι διαθέσιμα προς χρήση μέσω του διαδικτύου.
3. Services Provision (SP): το κριτήριο της παροχής υπηρεσιών διερευνά το βαθμό διαθεσιμότητας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών.
4. Participation and Engagement (EP): η συμμετοχή και η δέσμευση των πολιτών στις πολιτικές της περιοχής τους, καθώς και οι μηχανισμοί που τα υποστηρίζουν, διερευνώνται από το τέταρτο κριτήριο του δείκτη.

¹⁹ 2022 LOSI, διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/City/dataYear/2022/dataCity/33>

²⁰ LOSI, γενικά στοιχεία. Διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/E-Government-at-Local-Level/Local-Online-Service-Index-LOSI>

5. Technology dimension (TEC): το τεχνικό κριτήριο διερευνά όλες εκείνες τις παραμέτρους που σχετίζονται με την συμμόρφωση των τεχνολογικών προτύπων του δημοτικού διαδικτυακού τόπου (προσβασιμότητα, πλοήγηση, αξιοπιστία κ.α.).

Ο δείκτης LOSI καθορίζεται με την αξιολόγηση των παραπάνω πέντε κριτηρίων. Στους πίνακες 6, 7, 8, 9, και 10 του παραρτήματος, παρατίθενται αναλυτικά τα πέντε κριτήρια με τους δείκτες που τους απαρτίζουν. Ειδικότερα, το κριτήριο του Θεσμικού πλαισίου αποτελείται από εννιά δείκτες, της Παροχής Περιεχομένου από είκοσι πέντε δείκτες, της Παροχής Υπηρεσιών από δεκαοχτώ δείκτες, της Συμμετοχής και Δέσμευσης των πολιτών από δεκαεφτά δείκτες και τέλος το Τεχνικό κριτήριο, το οποίο αποτελείται από δεκαοχτώ δείκτες.

Τέλος, ο δείκτης LOSI αποτυπώνεται μέσω της βαθμολογίας που συγκεντρώνουν οι ιστότοποι των ΔΔΤ και χωρίζεται σε τέσσερις βαθμίδες ανάλογα το επίπεδο ωριμότητας του δείκτη (πίνακας 2). Για κάθε θετική απάντηση στους επιμέρους δείκτες, η βαθμολογία ισούται με ένα (1), ενώ για κάθε αρνητική απάντηση με μηδέν (0). Οι συνολικοί συγκεντρωμένοι βαθμοί για κάθε Δήμο κατηγοριοποιούνται σε τέσσερις κλίμακες. Ήτοι, συνολικός βαθμός που κυμαίνεται από 0.00 έως 0.24, προδίδει την χαμηλή (Low) ωριμότητα του δείκτη LOSI. Συνολικοί βαθμοί που κυμαίνονται από 0.25 έως 0.49, ισοδυναμούν με μεσαία (Middle) ωριμότητα, βαθμοί από 0.50 έως 0.74 με υψηλή ωριμότητα και τέλος συνολικοί βαθμοί από 0.75 έως 1.00 την πολύ υψηλή ωριμότητα του δείκτη.

Table 2: Βαθμολογική κατάταξη του δείκτη LOSI

Index range	Maturity level
0.00 -0.24	Low
0.25 -0.49	Middle
0.50 -0.74	High
0.75 -1.00	Very High

Η αξιολόγηση με τη μεθοδολογία LOSI παρέχει ανατροφοδότηση στους τομείς της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων και στον καθορισμό των πολιτικών από τις διοικήσεις των δήμων, στους τομείς που χρήζουν ενίσχυσης. Η συμμόρφωση με τους δείκτες LOSI, οδηγεί σε βελτίωση της πρόσβασης των δημοτών σε ενισχυμένες ψηφιακές υπηρεσίες και επιτρέπει την παρακολούθηση της συνολικής προόδου, ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Ο δείκτης υποστηρίζει την αυξημένη λογοδοσία και διαφάνεια όλων των συστατικών μερών της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ παράλληλα προσφέρεται για συγκριτική αξιολόγηση και ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των χωρών, προωθώντας τον υγιή ανταγωνισμό και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, γνώσεων, πόρων και τεχνογνωσίας. Τέλος, επωφελείται και το ανθρώπινο δυναμικό των κυβερνήσεων, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων στην αξιολόγηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

3.2 Εφαρμογή του δείκτη LOSI στην Ελλάδα

Η αξιολόγηση του δείκτη LOSI στην Ελλάδα, εφαρμόστηκε στις δεκατρείς περιφέρειες και ειδικότερα στους επίσημους διαδικτυακούς τόπους των μεγαλύτερων Δήμων, κάθε περιφερειακής ενότητας της χώρας (εικόνα 2). Το συγκεκριμένο δείγμα κρίθηκε κατάλληλο λόγω της διασποράς του σε όλη την ελληνική επικράτεια, καθώς αντιπροσωπεύει το 45.62% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της χώρας, βάσει της τελευταίας Απογραφής πληθυσμού του 2022²¹. Στον πίνακα 11 του παραρτήματος, παρατίθενται οι δήμοι ανά περιφέρεια και περιφερειακή ενότητα, καθώς επίσης και οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις των επίσημων διαδικτυακών τόπων τους.

²¹ Ο Μόνιμος πληθυσμός της Ελλάδας σύμφωνα με την Απογραφή του 2021 ήταν 10.482.487, ενώ ο μόνιμος πληθυσμός των μεγαλύτερων Δήμων κάθε Περιφερειακής Ενότητας, υπολογίστηκε στα 4.782.577 άτομα, πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, διαθέσιμο σε: https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022_GR.pdf

3.3 Ομάδα εργασίας

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ως αποκλειστικός συνεργάτης, στην Ελλάδα, του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών σε θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και το Κέντρο Έρευνας για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση του τμήματος Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου, ανέλαβε τη μέτρηση της ψηφιακής ετοιμότητας των μεγαλύτερων Δήμων της χώρας²⁴. Ειδικότερα, η συγκεκριμένη έρευνα ολοκληρώθηκε υπό την επίβλεψη του Καθηγητή Ι. Χαραλαμπίδη και την καθοδήγηση του έμπειρου συνεργάτη των Ηνωμένων Εθνών και καθηγητή του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Δ. Σαράντη.

Για την αξιολόγηση των εβδομήντα τεσσάρων διαδικτυακών τόπων εργάστηκαν εθελοντικά οι φοιτητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση», Βασιλειάδου Μαρία και Παναγιωτάκη Ιωάννα, του Πανεπιστημίου Αιγαίου της Πολυτεχνικής Σχολής Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων.

3.4 Διαδικασία έρευνας

Η συγκεκριμένη έρευνα υλοποιήθηκε μέσα από έξι αλληλοσχετιζόμενα στάδια (πίνακας 3), ενώ η συλλογή των δεδομένων βάσει των κριτηρίων του δείκτη LOSI, ξεκίνησε περί τα τέλη Ιουλίου του 2023 και ολοκληρώθηκε το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Νοέμβρη του 2023, με κάποιες μικρές αποκλίσεις και για τους δύο ερευνητές. Η διάρκεια της κάθε αξιολόγησης ήταν 1.5 – 2 ώρες, ενώ για τους τρεις μεγάλους Δήμους της χώρας (Αθηναίων, Θεσσαλονίκης και Πειραιά) ο χρόνος που απαιτήθηκε ήταν κατά 45 λεπτά μεγαλύτερος. Αμφότεροι οι ερευνητές αξιολόγησαν όλο το πλήθος των διαδικτυακών

²⁴ Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 20/9/2023, Δελτίο Τύπου για την συνεργασία με τον ΟΗΕ, διαθέσιμο σε:

<https://www.aegean.gr/announcement/%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B9%CE%BF-%CE%B1%CE%B9%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D-%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CF%8E%CE%BD-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7>

τόπων, εβδομήντα τέσσερις στο σύνολο, εργαζόμενοι ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των ΔΤ, οι ερευνητές συσκέφθηκαν για την επίλυση διαφορών και τον καθορισμό της ορθότερης απάντησης στους δείκτες αξιολόγησης, καθώς οι απαντήσεις τεκμηριώνονταν με παραπομπές ή και σχολιασμό. Τέλος, ο επιβλέπων της έρευνας, διασταύρωσε τα στοιχεία και επικύρωσε τα αποτελέσματα, δίνοντας κατευθυντήριες γραμμές καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Table 3: Στάδια Έρευνας

	Στάδια έρευνας
1	Καθορισμός των Δήμων προς μελέτη
2	Συλλογή επιμέρους δεδομένων
3	Αξιολόγηση Διαδικτυακών Τόπων και τεκμηρίωση απάντησης
4	Επίλυση Διαφορών
5	Έλεγχος από τον επιβλέποντα
6	Ανάλυση και Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Για ορισμένους δείκτες αξιολόγησης απαιτήθηκε περαιτέρω έρευνα και προεργασία, με σκοπό τη βέλτιστη ολοκλήρωση της βαθμολόγησης των ως άνω κριτηρίων της έρευνας. Για την ακρίβεια, στο ερώτημα του κριτηρίου #201 περί συμβατότητας του ΔΤ με διάφορους φυλλομετρητές ιστού²⁵, η έρευνα έδειξε ότι οι τρεις πιο δημοφιλείς φυλλομετρητές στην Ελλάδα για το διάστημα Ιούνιος 2022 - Ιούνιος 2023, είναι με φθίνουσα σειρά το Chrome με 77,68%, το Safari²⁶ 7,37% και τέλος το Firefox με 5,35% (εικόνα 4).

²⁵ Browser Market Share Greece, διαθέσιμο σε: <https://gs.statcounter.com/browser-market-share/all/greece>

²⁶ Στην προκειμένη περίπτωση έλεγχος των διευθύνσεων πραγματοποιήθηκε από συσκευή Apple.

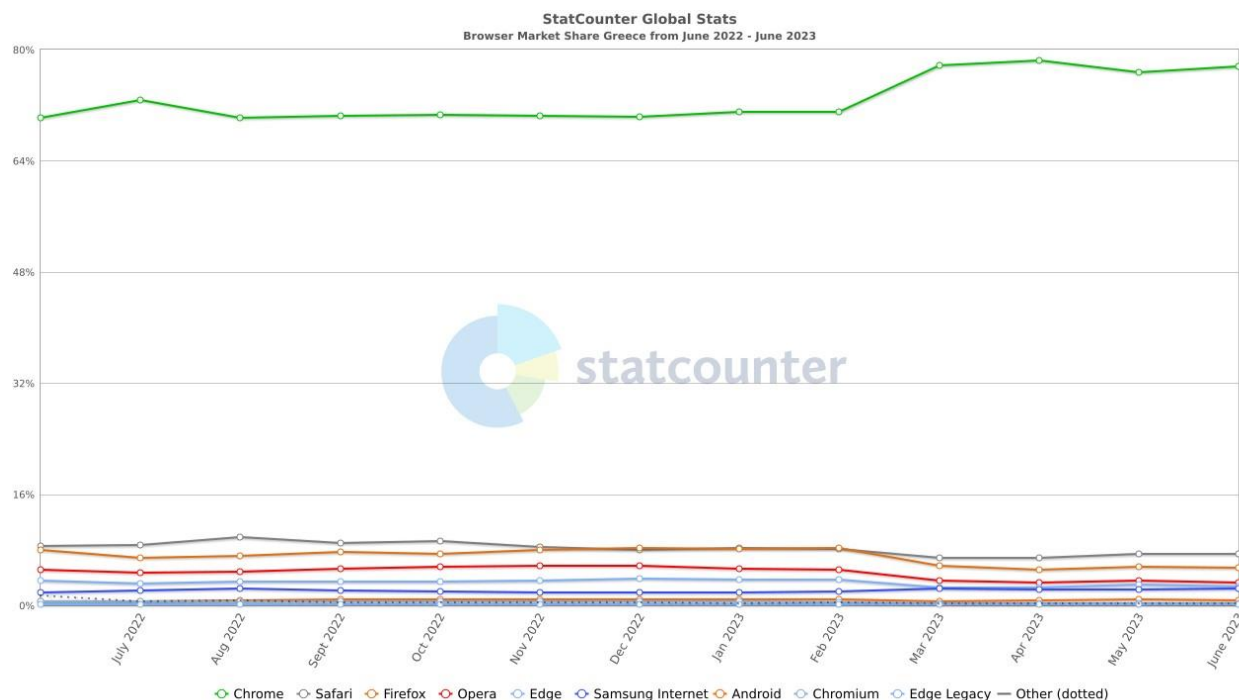

Figure 3: Δημοφιλείς φυλλομετρητές στην Ελλάδα (Ιούλιος 2023)

Στο αντίστοιχο ερώτημα του κριτηρίου #202, περί εύρεσης του ΔΤ στην πρώτη σελίδα αναζήτησης των τριών δημοφιλέστερων μηχανών αναζήτησης της χώρας για το διάστημα Ιούνιος 2022 - Ιούνιος 2024²⁷, η έρευνα έδειξε ότι πρώτη στις αναζητήσεις έρχεται η Google με 98,55%, έπεται η Bing με 0,92% και τέλος η Yahoo με 0,33% (εικόνα 5).

²⁷ Search Engine Market Share Greece, διαθέσιμο σε: <https://gs.statcounter.com/search-engine-market-share/all/greece>

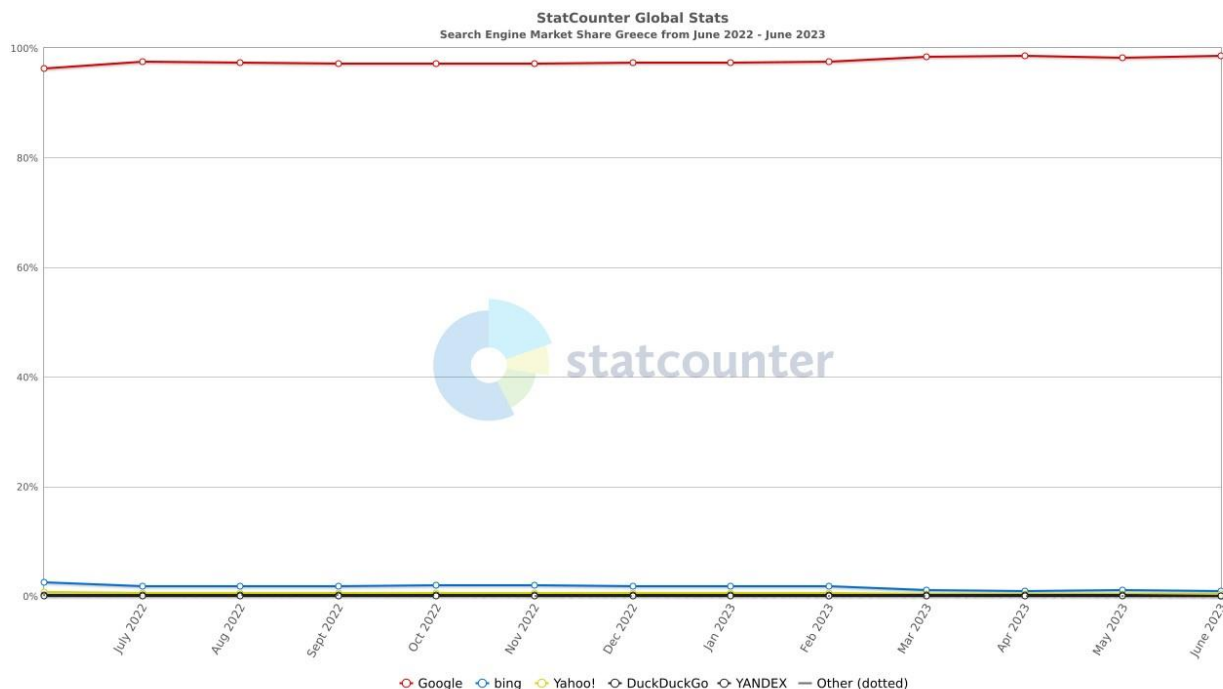

Figure 4: Δημοφιλέστερες μηχανές αναζήτησης στην Ελλάδα (Ιούλιος 2023)

Για το κριτήριο #208 έγινε έλεγχος συμβατότητας για τυχόν σφάλματα από το εργαλείο του World Wide Web Consortium (W3C)²⁸ σχετικά με τη συμμόρφωση του ΔΤ με τους κώδικες HTML ή XHTML. Ομοίως, για το κριτήριο #209, πραγματοποιήθηκε έλεγχος, με το ανάλογο εργαλείο του W3C, για τον κάθε ΔΤ σχετικά με τη συμμόρφωση των προτύπων για τη γλώσσα Cascading Style Sheets (CSS)²⁹. Στην ίδια κατηγορία εμπίπτει και ο δείκτης #210, καθώς πραγματοποιήθηκε έλεγχος με το ειδικό εργαλείο του W3C, TAW (Test de accesibilidad web)³⁰ για την συμμόρφωση του ΔΤ αναφορικά με τα πρότυπα WCAG2.0 περί προσβασιμότητας ατόμων με ειδικές ανάγκες στον διαδικτυακό τόπο κάθε Δήμου. Τα παραπάνω εργαλεία του W3C, μετά τον σχετικό έλεγχο των διευθύνσεων URL του κάθε Δήμου, παρέχουν αριθμό σφαλμάτων, ειδοποιήσεων και προβλημάτων. Στη συγκεκριμένη έρευνα λήφθηκαν υπόψη μόνο τα σφάλματα και καθορίστηκε συγκεκριμένο επιτρεπτό όριο λαθών. Ειδικότερα, για τους δείκτες #208 και

²⁸ Markup Validation Service (W3C), διαθέσιμο σε: <https://validator.w3.org/>

²⁹ CSS Validation Service (W3C), διαθέσιμο σε: <https://jigsaw.w3.org/css-validator/>

³⁰ Web accessibility test (TAW), διαθέσιμο σε: <https://www.tawdis.net/?lang=en>

#209 τα δεκαπέντε λάθη, ενώ για το κριτήριο #210 τα είκοσι λάθη. Όλοι οι Δήμοι που μετά τον έλεγχο παρουσίαζαν λάθη μικρότερα ή ίσα με τα παραπάνω, βαθμολογήθηκαν με ένα (1), ενώ όλοι οι υπόλοιποι με μηδέν (0).

Για τις ανάγκες διεκπεραίωσης των κριτηρίων #250 και #252, συντάχθηκε κοινό μήνυμα στην αγγλική γλώσσα, το οποίο αποστέλλονταν μέσω της διαδικτυακής φόρμας επικοινωνίας των Δήμων, όπου ήταν διαθέσιμη και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των στοιχείων επικοινωνίας. Το μήνυμα είχε θέμα: “*Ωρες λειτουργίας του Τμήματος Εσόδων | Αίτηση για πληροφορίες*” και αυτολεξεί ήταν:

“Αξιότιμοι κύριοι,

Θα ήθελα να ενημερωθώ για τις ώρες λειτουργίας της Ταμειακής Υπηρεσίας του Δήμου, ώστε να την επισκεφθώ για να ασχοληθώ με ένα θέμα που με αφορά.

*Με εκτίμηση,
Μαρία Βασιλειάδου”*

Επιπλέον, για τις ανάγκες της συγκριτικής στατιστικοποίησης των αποτελεσμάτων, αντλήθηκαν γεωοικονομικά δεδομένα από την ΕΛΣΤΑΤ (πίνακας 12 του παραρτήματος), όπως το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) των Περιφερειών του οικονομικού έτους 2020³¹ και Κατά Κεφαλή ΑΕΠ Περιφερειών του 2020³². Η πυκνότητα των κατοίκων ανά τ.χλμ βρέθηκε με την αναλογία του πληθυσμού (ετήσιος μέσος όρος) μιας Περιφέρειας ως προς την έκτασή (έδαφος) της.

Για την ορθή σύγκριση των ευρημάτων της πρώτης έρευνας (2022) με βάση τον δείκτη LOSI του ΟΗΕ, απαιτήθηκε η ανακατανομή των δεικτών στα πέντε κριτήρια, διότι η πρώτη έρευνα διενεργήθηκε πριν την καθιέρωση του κριτηρίου του Θεσμικού Πλαισίου, στη βάση τεσσάρων κριτηρίων. Για το λόγο αυτό παρατηρούνται διαφορετικά συνολικά αποτελέσματα σε σχέση με την ως άνω αναφορά (Λιάχνης, 2022).

³¹ ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν Περιφερειών 2020, διαθέσιμο σε: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL48/>

³² ΕΛΣΤΑΤ, Κατά Κεφαλή ΑΕΠ Περιφερειών 2020, διαθέσιμο σε: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL57/>

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι για τους σκοπούς της μετέπειτα χρήσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την διευκόλυνση των ξένων ερευνητών, όλα τα στοιχεία της συγκεκριμένης έρευνας (πίνακες, διαγράμματα, γραφήματα) αποτυπώθηκαν στην αγγλική γλώσσα, ενώ παράλληλα έγινε ανάλυση των αποτελεσμάτων στην ελληνική γλώσσα για την διευκόλυνση των Ελλήνων ενδιαφερόμενων.

3.5 Καθορισμός Τιμών

Η πρωτογενής έρευνα περιείχε απαντήσεις δυαδικής μορφής, ήτοι όταν πληρούνταν το κριτήριο από τον σχετικό έλεγχο του εκάστοτε κριτηρίου η απάντηση ήταν «ΝΑΙ» και το αντίστροφο, δηλαδή στις περιπτώσεις που δεν υπήρχε εφαρμογή του κριτηρίου στον ΔΤ του Δήμου, η απάντηση ήταν «ΟΧΙ». Μετά το πέρας του σταδίου επίλυσης διαφορών, οι απαντήσεις των κριτηρίων μετατράπηκαν από «ΝΑΙ» σε «1» και από «ΟΧΙ» σε «0». Οι απαντήσεις αθροίστηκαν ανά Δήμο και επεξεργάστηκαν αναλόγως.

Τέλος, οι ευρεθείσες τιμές, τόσο στα πρωτογενή δεδομένα, όσο και κατά τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων από την αναφορά του ΟΗΕ για τον παγκόσμιο δείκτη LOSI, στρογγυλοποιήθηκαν στην πρώτη δεκάδα, για την ομοιόμορφη και αντικειμενική σύγκρισή τους.

4. Ανάλυση και Αποτελέσματα

4.1 Γενικά Αποτελέσματα

Τα ευρήματα της συγκριμένης έρευνας αποδείχθηκαν άκρως ενθαρρυντικά για την Ελλάδα³³, καθώς κανένας διαδικτυακός τόπος, στο σύνολο των πέντε κριτηρίων, δεν αξιολογήθηκε με βαθμό χαμηλότερο του 0.25. Κατά συνέπεια κανένας Δήμος δεν κατατάχθηκε στον χαμηλότερο επίπεδο ωριμότητας του δείκτη (Low). Παράλληλα, είκοσι εφτά (26) Δήμοι, οι οποίοι αποτελούν το 35.13% του συνολικού δείγματος κατατάχθηκαν στο μεσαίο (Middle) επίπεδο ψηφιακής ωριμότητας του δείκτη, σαράντα έξι (47) Δήμοι με ποσοστό 63.51% κατατάχθηκαν στο υψηλό (High) επίπεδο ωριμότητας και για πρώτη φορά, ένας Δήμος αξιολογήθηκε με πολύ υψηλή (Very High) ωριμότητα, ο Δήμος Πατρέων, ο οποίος αντιστοιχεί στο 1,35% επί του συνολικού δείγματος της συγκεκριμένης έρευνας (διάγραμμα 1 και 2).

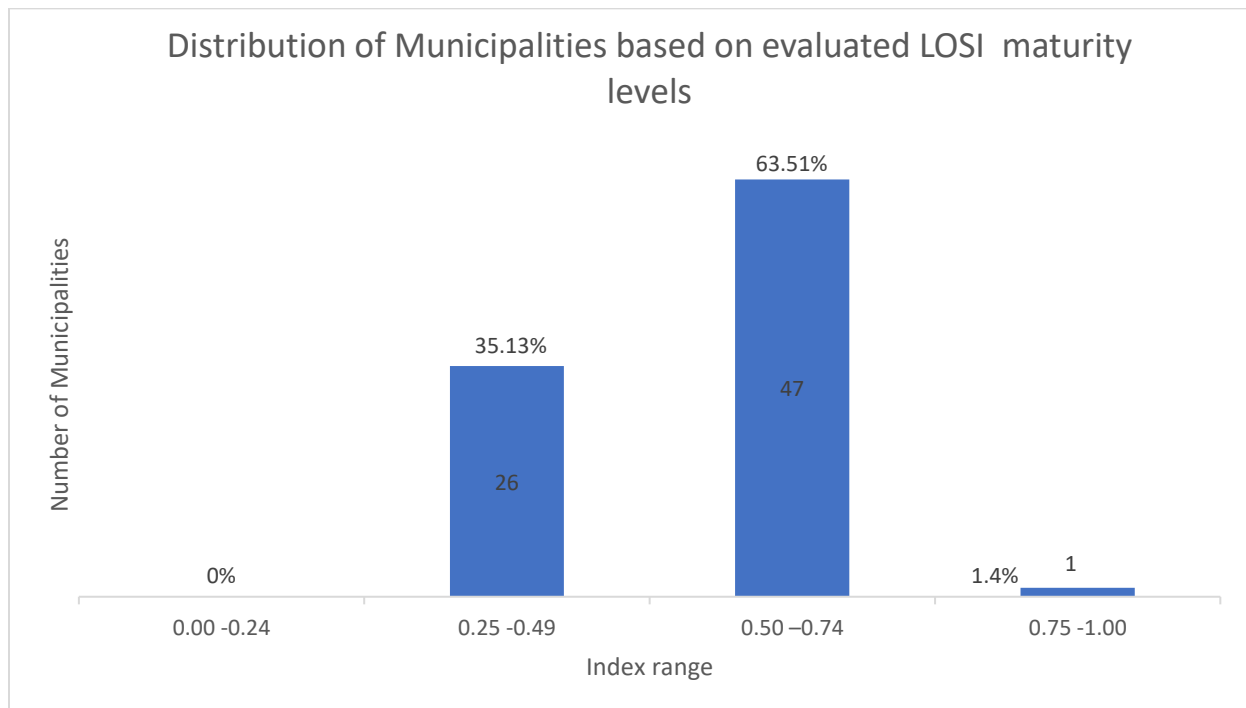

Chart 1: Κατανομή των Δήμων με βάση τα αξιολογημένα επίπεδα ωριμότητας LOSI

³³ Βλ. κεφ. 5 «Σύγκριση με προηγούμενη ελληνική έρευνα»

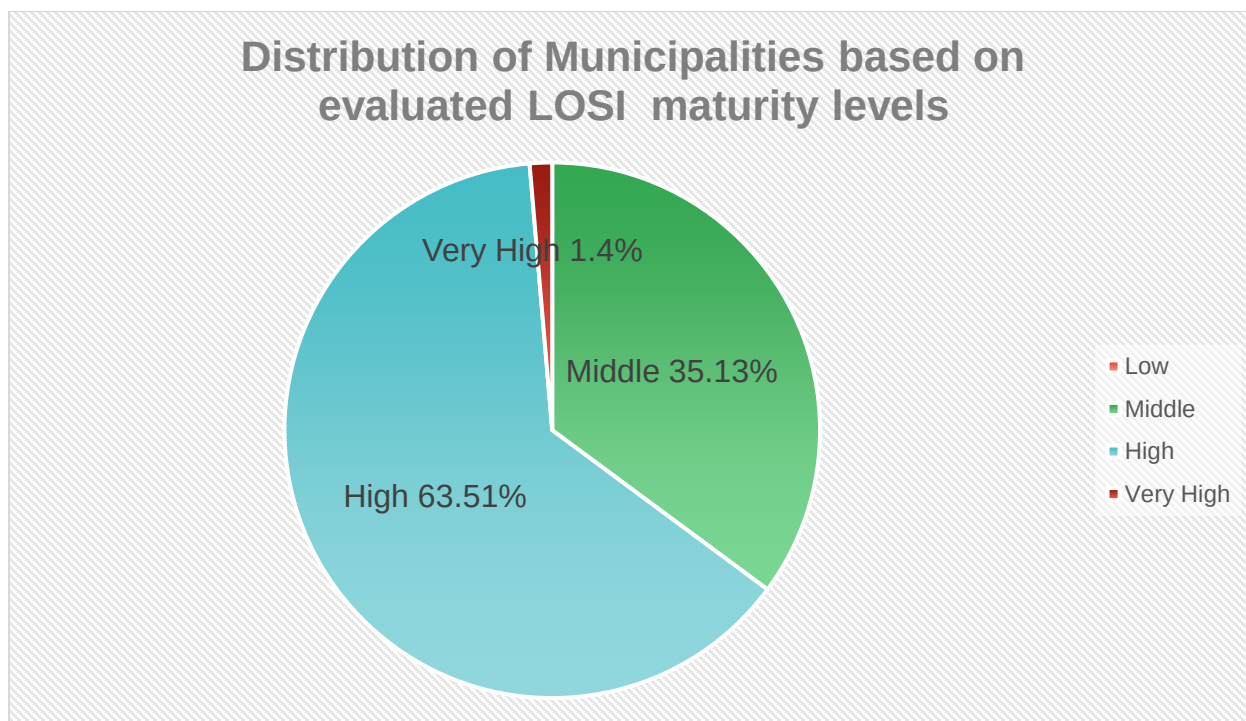

Chart 2: Κατανομή των Δήμων με βάση τα αξιολογημένα επίπεδα ωριμότητας LOSI, σε ποσοστιαία κλίμακα

Από την κατανομή των Δήμων στις διάφορες κατηγορίες, αντιλαμβανόμαστε πως οι ΟΤΑ επιχειρούν να επιταχύνουν την ψηφιακή μετάβαση, καθώς παρατηρείται σχεδόν διπλάσιο ποσοστό των Δήμων με υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, από αυτό της μεσαίας ωριμότητας, ενώ γεγονός είναι ο πρώτος Δήμος στην ανώτερη βαθμίδα κατάταξης του δείκτη. Επιπλέον, πέντε Δήμοι βρίσκονται ένα βήμα μακριά από την ένταξη τους στο υψηλό επίπεδο. Ειδικότερα, οι Δήμοι Κατερίνης, Κιλκίς, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, και Πέλλας συγκεντρώνουν βαθμολογία ίση με 0.48 (πίνακας 17 του παραρτήματος).

Η μέση τιμή του δείκτη LOSI, στο σύνολο των Δήμων, βρέθηκε στο 0.5537³⁴ της κλίμακας με άριστα το 1.00. Βέβαια αν συγκρίνουμε την συγκεκριμένη τιμή με την παγκόσμια ή την ευρωπαϊκή μέση τιμή, τότε σίγουρα η ηλεκτρονική διακυβέρνηση των ελληνικών Δήμων υπολείπεται σε μεγάλο βαθμό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και προπορεύεται του

³⁴ Στη συγκεκριμένη τιμή δεν υπολογίστηκαν οι πέντε δείκτες του κριτηρίου παροχής ψηφιακών υπηρεσιών που δεν παρέχονται σε τοπικό επίπεδο, όπως και στον υπολογισμό της μέσης τιμής του κριτηρίου παροχής ψηφιακών υπηρεσιών (SP).

παγκόσμιου μέσου όρου (αναλυτική σύγκριση ακολουθεί στο κεφάλαιο 6). Εντούτοις, αν συγκριθεί με την μέση τιμή της πρώτης ελληνικής έρευνας του 2022, τότε τα δεδομένα μόνο ελπιδοφόρα μπορούν να χαρακτηριστούν, καθώς η μέση τιμή ήταν 0.416, που ισοδυναμεί με βελτίωση περίπου 0.1377 σε σχέση με την πρώτη αξιολόγηση (αναλυτική σύγκριση ακολουθεί στο κεφάλαιο 5).

Η πλειονότητα των δήμων συγκεντρώνεται σε δύο από τα τέσσερα επίπεδα του δείκτη LOSI, καθώς στο υψηλό επίπεδο το ποσοστό είναι σχεδόν διπλάσιο του μεσαίου και στο πολύ υψηλό υπάρχει μόνο ένας Δήμος. Και αυτό διότι η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών έγινε άμεση ανάγκη κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης του COVID-19 και όσοι Δήμοι είχαν τους ανάλογους πόρους και τα μέσα προχώρησαν στον μετασχηματισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών. Πιστεύουμε ότι οι καλές πρακτικές του Δήμου Πατρέων, θα είναι ο οδηγός για την εφαρμογή τους σε πανελλήνιο επίπεδο, όπως στο παρελθόν είχε παρατηρηθεί με τον Δήμο Τρικκαίων μέσω των αδελφοποιήσεων των Δήμων. Η «Αδελφοποίηση» δήμων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αποτελεί ένα ευέλικτο εργαλείο για τις τοπικές κυβερνήσεις που στηρίζεται σε μακροχρόνια συνεργασία και ανταλλαγή καλών πρακτικών για δύο ή και περισσότερες πόλεις, σε θέματα όπως ο πολιτισμός, η αειφόρος ανάπτυξη, η αλληλεγγύη, η οικονομική ανάπτυξη, η συμμετοχικότητα, οι παρεχόμενες υπηρεσίες κ.α.

4.1.1 Γεωγραφική κατανομή

Ενδιαφέροντα είναι και τα ευρήματα στην κατανομή των Δήμων ανά επίπεδο ωριμότητας και παράλληλα ανά γεωγραφική κατανομή στις δεκατρείς (13) Περιφέρειες (διάγραμμα 3). Ειδικότερα, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, με τέσσερις Δήμους, κατέχει το ρεκόρ στις χαμηλότερες επιδόσεις μιας και 3 στους 4 Δήμους κατατάσσονται στο μεσαίο επίπεδο ωριμότητας και μόλις ένας Δήμος στο υψηλό επίπεδο. Στην ίδια κατηγορία ανήκει και η Περιφέρεια Πελοποννήσου, με 3 στους 5 Δήμους στο μεσαίο επίπεδο και δύο Δήμους στο υψηλό. Επιπλέον, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, επτά Δήμοι κατατάσσονται στο μεσαίο επίπεδο και έξι στο υψηλό.

Στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Βορείου Αιγαίου, σε σύνολο πέντε Δήμων, οι δύο κατατάσσονται στο μεσαίο επίπεδο και υπόλοιποι τρεις στο υψηλό. Στις Περιφέρειες Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, 4 στους 5 Δήμους κατατάσσονται στο υψηλό επίπεδο, ενώ ένας μόνο Δήμος στο μεσαίο επίπεδο. Ίδια εικόνα και στην Περιφέρεια της Ηπείρου, 3 στους 4 Δήμους στο υψηλό επίπεδο και μόλις ένας στο μεσαίο. Τέλος, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 4 στους 7 Δήμους κατατάσσονται στο υψηλό επίπεδο και τρεις Δήμοι στο μεσαίο.

Ισάριθμη κατανομή παρουσιάζουν οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Δυτικής Ελλάδας. Στην πρώτη περίπτωση 3 στους 6 Δήμους κατατάσσονται στο υψηλό επίπεδο και οι υπόλοιποι τρεις στο μεσαίο. Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρατηρείται ιδιόμορφη κατανομή, μιας και αποτελείται από τρεις Δήμους στο σύνολο και όλοι τους κατατάσσονται σε διαφορετικά επίπεδα, δηλαδή ένας στο μεσαίο, ένας στο υψηλό και ένας στο πολύ υψηλό. Αξιοσημείωτο είναι και το φαινόμενο των Περιφερειών Αττικής και Κρήτης, καθώς όλοι ανεξαιρέτως οι Δήμοι κατατάσσονται στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολό τους. Ο πρώτος απαρτίζεται από οκτώ Δήμους και ο τελευταίος από τέσσερις.

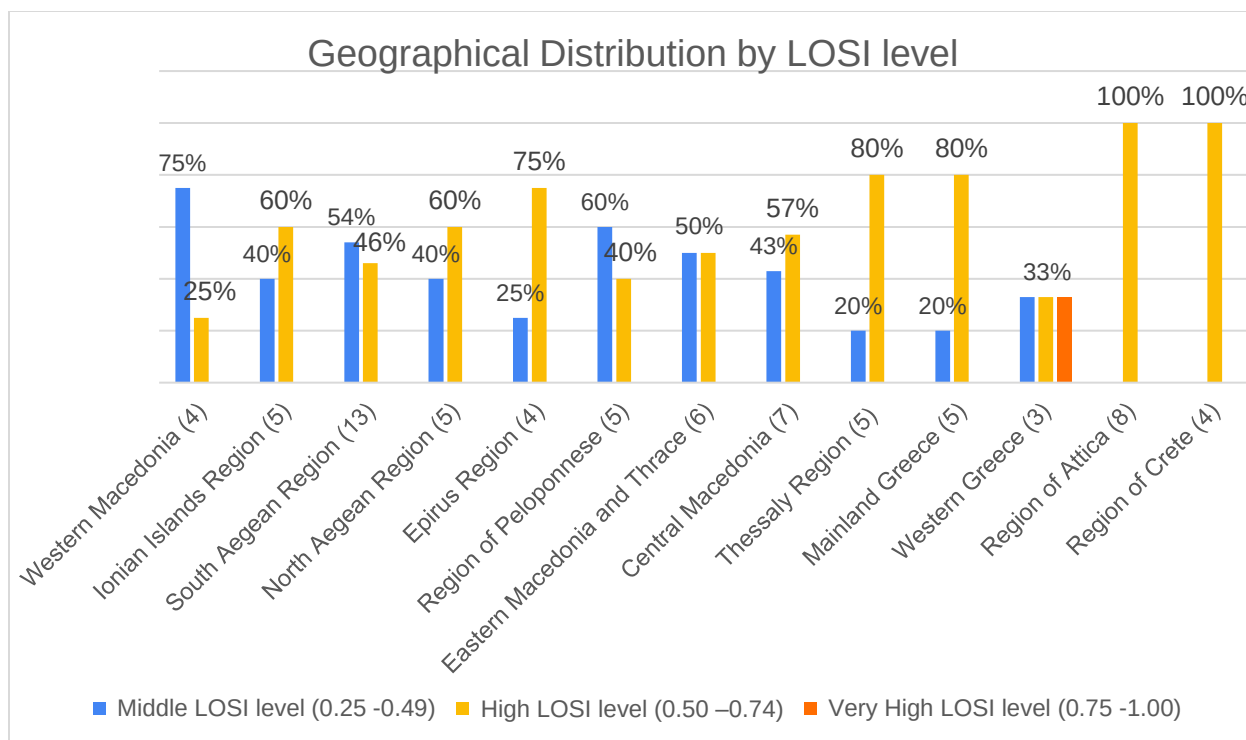

Chart 3: Γεωγραφική Κατανομή ανά επίπεδο LOSI

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ποσοστιαία γεωγραφική κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την υψηλότερη και χαμηλότερη επίδοση. Στην πρώτη δεκάδα περιλαμβάνονται είκοσι ένας (21) Δήμοι λόγω ισοβαθμίας σε ορισμένες θέσεις. Με πρώτο τον Δήμο της Πάτρας και τελευταίο τον Δήμο της Χαλκίδας (πίνακας 17 του παραρτήματος).

Οι Περιφέρειες Αττικής και Κρήτης κατέχουν αμφότερες το 19%, επί του συνόλου με τέσσερις Δήμους στην πρώτη δεκάδα της κατάταξης. Έπεται η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με 14% και τρεις Δήμους. Ακολουθούν οι Περιφέρειες Πελοποννήσου, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Στερεάς με 9.6% και δύο Δήμους και τελευταίες οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδος, Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων, με ποσοστό 4.8% επί του συνόλου, με έναν Δήμο (διάγραμμα 4, 5).

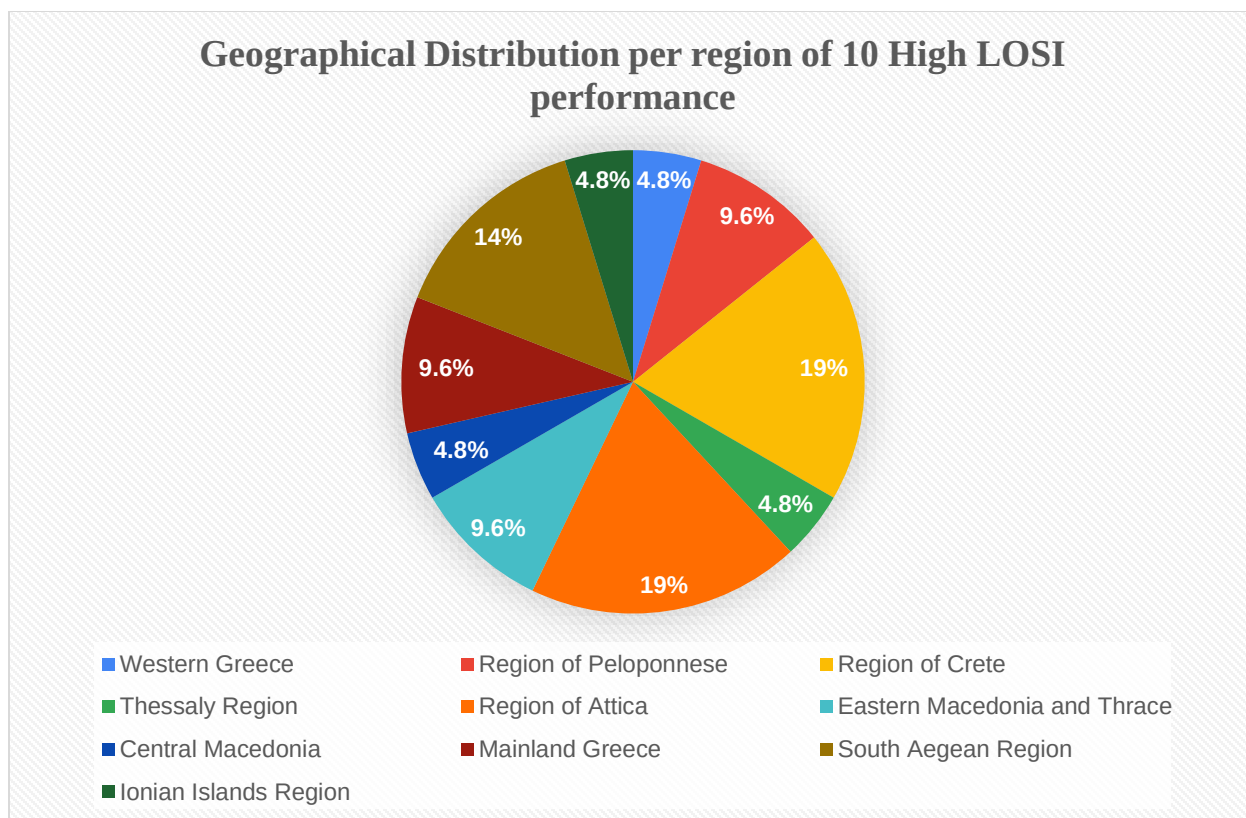

Chart 4: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την υψηλότερη ποσοστιαία επίδοση LOSI

Στο διάγραμμα 5, οπτικοποιείται η κατάταξη των δέκα (10) καλύτερων επιδόσεων και αποτυπώνεται η συνολική κατάταξη για κάθε περιφέρεια που συμμετέχει από έναν έως τέσσερις δήμους στην καλύτερη επίδοση. Παρατηρείται πλήθος Δήμων, περισσότερων των δέκα, λόγω της ισοβαθμίας μερικών στην κατάταξη της πρώτης δεκάδας (πίνακας 17 του παραρτήματος).

Εκ των αποτελεσμάτων, οι Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Βορείου Αιγαίου εξαιρούνται από την πρώτη δεκάδα σε επίδοση. Οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Θεσσαλίας συμμετέχουν με έναν δήμο. Οι Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Πελοποννήσου συμμετέχουν με δύο δήμους στην κορυφαία δεκάδα. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου συμμετέχει με 3 δήμους και οι Περιφέρειες Αττικής Κρήτης, με τέσσερις δήμους.

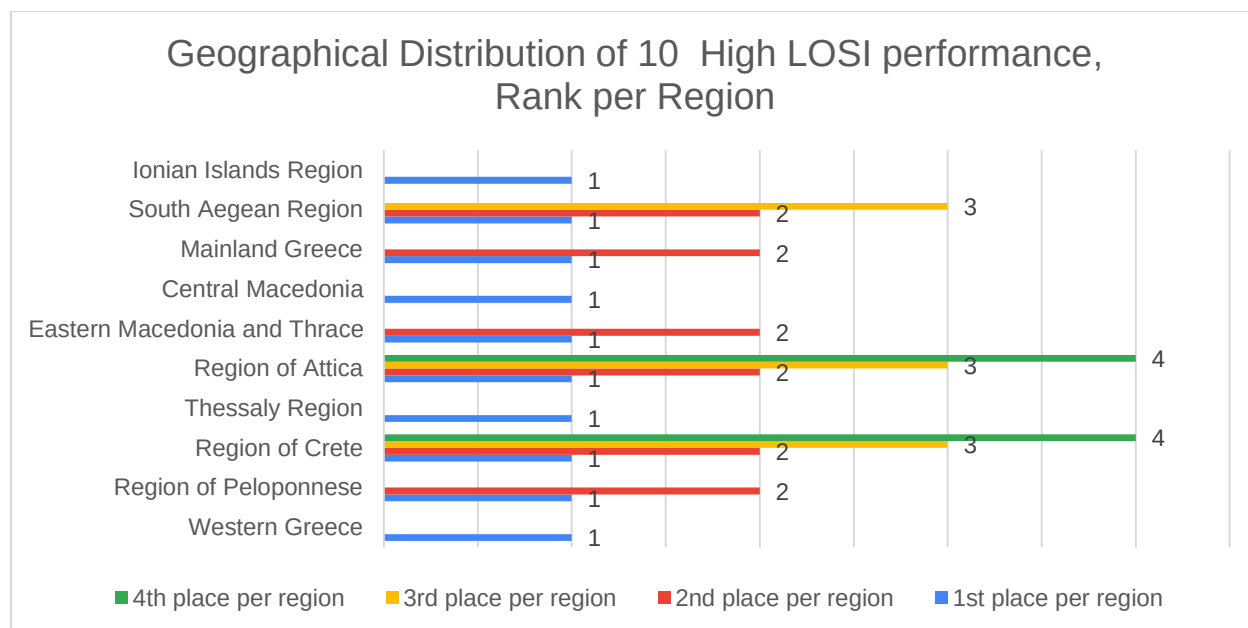

Chart 5: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την υψηλότερη επίδοση LOSI, στη βάση κατάταξης εντός των Περιφερειών

Στην πρώτη δεκάδα με τις χαμηλότερες επιδόσεις, συμπεριλαμβάνονται δεκατέσσερις (14) Δήμοι. Την χαμηλότερη επίδοση κατέχει ο Δήμος της Ιθάκης και την δέκατη χαμηλότερη, ο Δήμος Καλύμνου (πίνακας 17 του παραρτήματος). Σε αυτή την κατηγορία δεν συμμετέχουν οι Περιφέρειες Κρήτης, Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδος, Βορείου Αιγαίου και Ηπείρου.

Πρωταθλήτρια με ποσοστό 39% στις χαμηλότερες επιδόσεις είναι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, έπονται οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Δυτικής Μακεδονίας με 15% και τέλος, οι Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδος, Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με 7.7% (διάγραμμα 6).

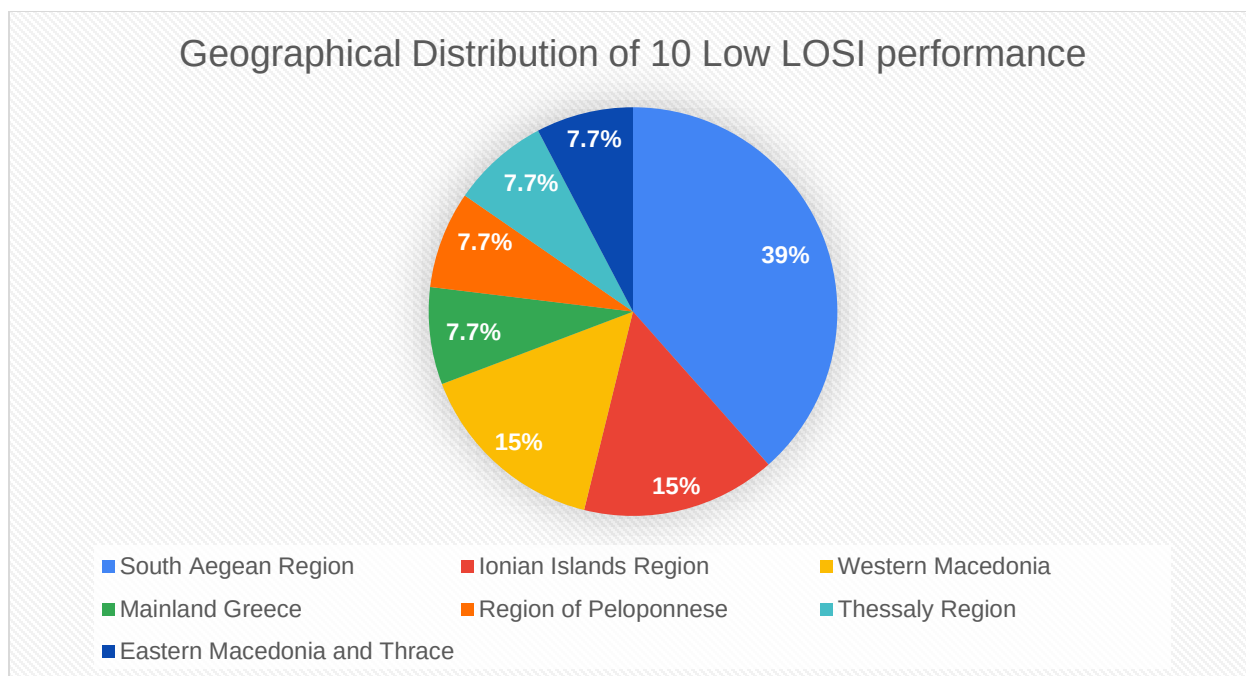

Chart 6: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την χαμηλότερη ποσοστιαία επίδοση LOSI

Στο διάγραμμα 7 αποτυπώνονται οι χαμηλότερες επιδόσεις των δήμων, σε κάθε Περιφέρεια. Παρατηρείται πλήθος Δήμων, περισσότερων των δέκα, λόγω της ισοβαθμίας μερικών στην κατάταξη της πρώτης δεκάδας (πίνακας 17 του παραρτήματος). Οι περισσότερες χαμηλές επιδόσεις απαντώνται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου που συγκεντρώνει πέντε (5) Δήμους με χαμηλές επιδόσεις. Οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Δυτικής Μακεδονίας συμμετέχουν με δύο (2) Δήμους, ενώ οι Περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδος, Θεσσαλίας, Πελοποννήσου και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με έναν Δήμο. Από τη συγκεκριμένη κατάταξη λείπουν οι Περιφέρειες Αττικής, Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Βορείου Αιγαίου και Ηπείρου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Περιφέρειες Ηπείρου και Βορείου Αιγαίου δεν κατέλαβαν καμία θέση στις δεκάδες με τις καλύτερες και χειρότερες επιδόσεις του δείκτη LOSI.

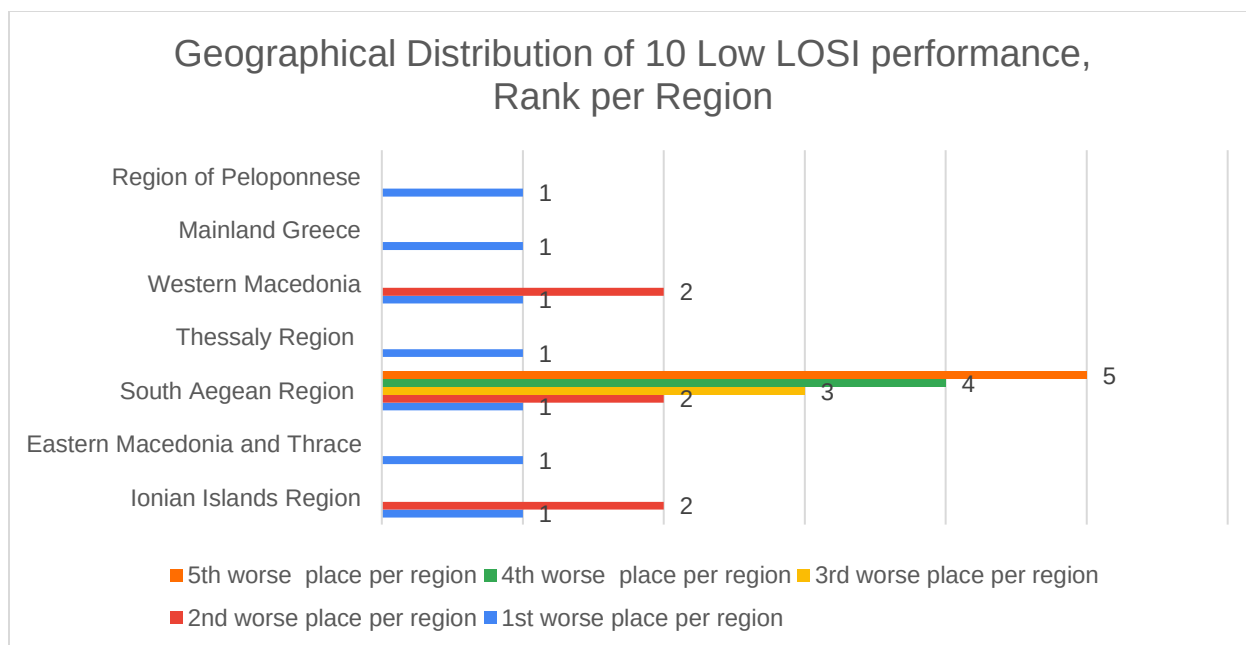

Chart 7: Γεωγραφική Κατανομή των δέκα (10) Δήμων με την χαμηλότερη επίδοση LOSI

4.2 Αποτελέσματα ανά κριτήριο

Στον πίνακα 12 του παρατήματος, αποτυπώνονται τα επιμέρους καταμετρηθέντα δεδομένα για κάθε κριτήριο ξεχωριστά, ανά Δήμο και στο διάγραμμα 8, παρουσιάζονται τα ποσοστιαία αποτελέσματα ανά κριτήριο. Ειδικότερα, στην παροχή περιεχομένου, για το σύνολο των εβδομήντα τεσσάρων Δήμων, δεν κατεγράφησαν χαμηλές επιδόσεις (0.00-0.24). Το 16.2% των επιδόσεων κατεγράφησαν στο μεσαίο επίπεδο (0.25-0.49), το 51.4% στο υψηλό επίπεδο (0.50-0.74) και το 32.4% στο πολύ υψηλό (0.75-1.00).

Στη Συμμετοχικότητα και Δέσμευση των πολιτών στην λήψη αποφάσεων και στον καθορισμό πολιτικών, το 5.4% είχε χαμηλή επίδοση (0.00-0.24), το 22.9% μεσαία επίδοση (0.25-0.49), το 63.5% υψηλή (0.50-0.74) και το υπόλοιπο 8.1% πολύ υψηλή επίδοση (0.75-1.00) στο συγκεκριμένο κριτήριο.

Στο κρίσιμο κριτήριο της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς τους δημότες, κατεγράφησαν υψηλά ποσοστά στην χαμηλή κλίμακα (0.00-0.24), της τάξεως του 41.9%, μεσαίες επιδόσεις (0.25-0.49) της τάξεως του 54.1% και μόνο ένα 4% στις υψηλές επιδόσεις (0.50-0.74). Στο συγκεκριμένο κριτήριο υστερούν στο σύνολό τους όλοι οι Δήμοι.

Στο κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης, κατεγράφησαν τα υψηλότερα ποσοστά, με μηδενικές επιδόσεις στην χαμηλή κλίμακα (0.00-0.24), 20.3% στη μεσαία (0.25-0.49), 73% στην υψηλή (0.50-0.74) και 6.8% στην πολύ υψηλή κλίμακα (0.75-1.00).

Και τέλος στο κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου, βρέθηκαν 2.7% επιδόσεις στην χαμηλή κλίμακα (0.00-0.24), 20.3% στην μεσαία (0.25-0.49), 41.9 στην υψηλή (0.50-0.74) και 35.1% στην πολύ υψηλή κλίμακα (0.75-1.00).

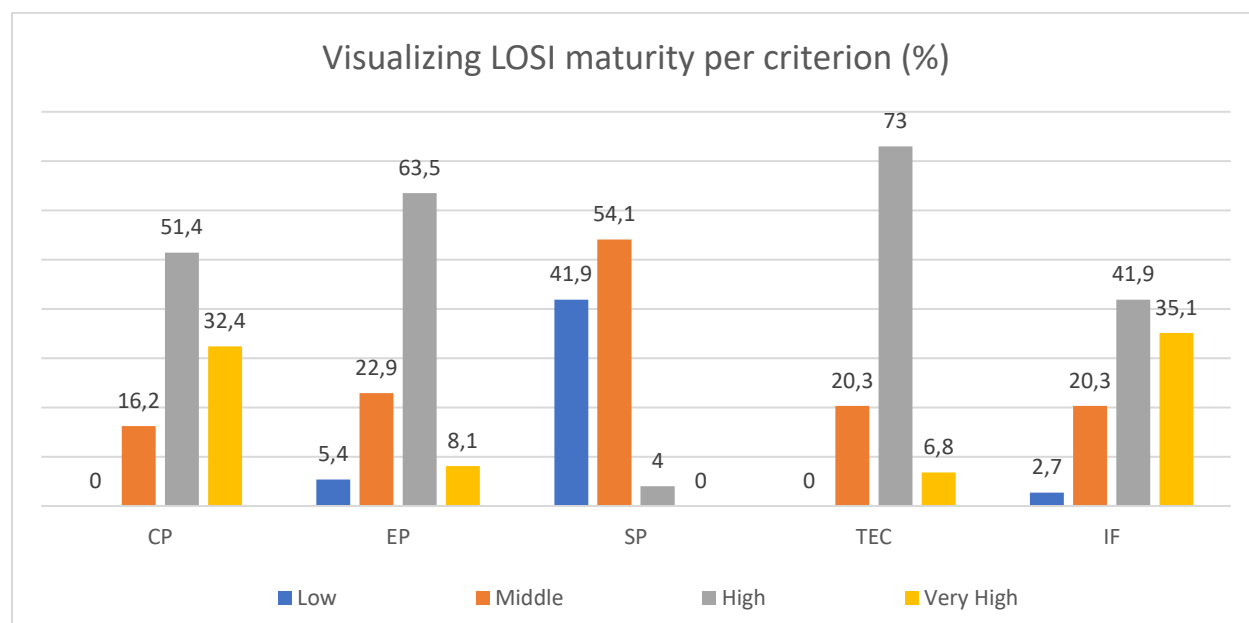

Chart 8: Οπτικοποίηση της ωριμότητας LOSI ανά κριτήριο και κατά ποσοστό, για το σύνολο των Δήμων

Όλα τα παραπάνω δεδομένα αποτυπώνονται στο διάγραμμα 9 σε απόλυτες αριθμητικές τιμές ως προς το πλήθος των Δήμων (ΔΤ) στο κάθε επίπεδο ωριμότητας. Ειδικότερα, στο κριτήριο παροχής περιεχομένου δεν κατεγράφησαν δείκτες με χαμηλή επίδοση, ενώ δώδεκα (12) ΔΤ αξιολογήθηκαν στο μεσαίο επίπεδο, τριάντα οκτώ (38) στο υψηλό και είκοσι τέσσερις (24) στο πολύ υψηλό.

Αντίστοιχα για το κριτήριο της συμμετοχικότητας, τέσσερις (4) ΔΤ αξιολογήθηκαν στο χαμηλό επίπεδο, δεκαεπτά (17) στο μεσαίο, σαράντα επτά (47) στο υψηλό και έξι (6) στο πολύ υψηλό. Στο κριτήριο παροχής υπηρεσιών κατεγράφησαν οι περισσότεροι ΔΤ στο χαμηλό και μεσαίο επίπεδο, δηλαδή τριάντα ένας (31) και σαράντα (40) αντίστοιχα, τρία (3) στο υψηλό και κανένα κριτήριο στο πολύ υψηλό.

Στο κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης των ΔΤ δεν κατεγράφησαν επιδόσεις στο χαμηλό επίπεδο, ενώ αξιολογήθηκαν δεκαπέντε (15) ΔΤ στο μεσαίο επίπεδο, πενήντα τέσσερις (54) στο υψηλό επίπεδο, η οποία αποτελεί την υψηλότερη επίδοση συγκέντρωσης από όλα τα κριτήρια και τέλος στο πολύ υψηλό επίπεδο, πέντε (5) ΔΤ.

Στο τελευταίο κριτήριο του θεσμικού πλαισίου, αξιολογήθηκαν δύο (2) ΔΤ στο χαμηλό επίπεδο, δεκαπέντε (15) στο μεσαίο, τριάντα ένας (31) στο υψηλό και είκοσι έξι (26) στο πολύ υψηλό, το οποίο είναι και το μεγαλύτερο του υψηλότερου επιπέδου ωριμότητας.

Συνοψίζοντας, το κριτήριο της παροχής υπηρεσιών συγκεντρώνει τους περισσότερους δήμους στο χαμηλό επίπεδο, δηλαδή 31 δήμοι αξιολογήθηκαν με βαθμολογία που κυμαίνεται από 0.00-0.24. Επιπλέον, την πρωτιά στο μεσαίο επίπεδο (0.25-0.49) κατέχει και πάλι το κριτήριο παροχής υπηρεσιών, καθώς 40 δήμοι κατατάχθηκαν σε αυτό. Παράλληλα την πρωτιά στο υψηλό επίπεδο (0.50-0.74) κατέχει το τεχνολογικό κριτήριο με 54 δήμους και στο πολύ υψηλό επίπεδο (0.75-1.00) προηγείται το κριτήριο του θεσμικού πλαισίου, με 26 δήμους.

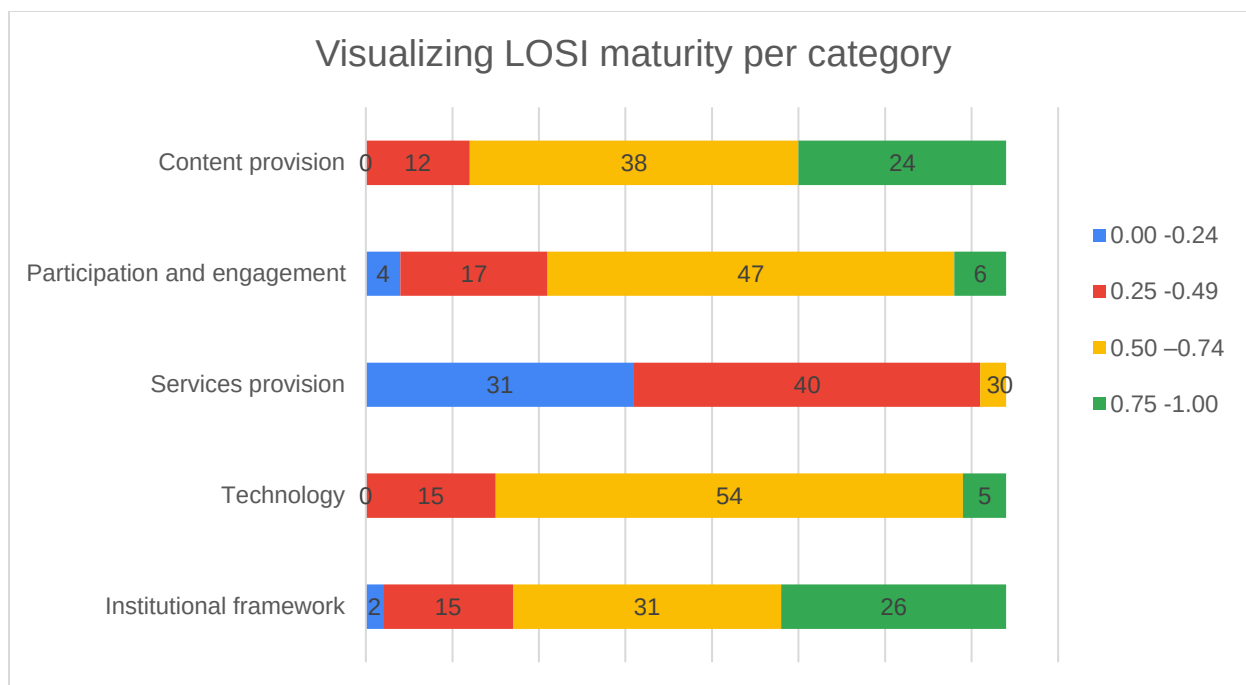

Chart 9: Κατανομή της επίδοσης των Δήμων (σε απόλυτες τιμές) ανά κριτήριο, στα τέσσερα επίπεδα ωριμότητας του Δείκτη

Η μέση τιμή της επίδοσης των Δήμων ανά κριτήριο, αποτυπώνεται στο διάγραμμα 10. Η εύρεση της μέσης τιμής για κάθε κριτήριο, υπολογίστηκε με το άθροισμα της συνολικής επίδοσης των δήμων για κάθε δείκτη του συγκεκριμένου κριτηρίου, προς το σύνολο των δεικτών του κριτηρίου.

Πρώτο σε επίδοση έρχεται το κριτήριο παροχής περιεχομένου με 65.84%. Ακολουθεί το κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου με 62.76%. Τρίτο σε επίδοση έρχεται το κριτήριο της συμμετοχής και τη δέσμευσης των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων, με 58.52%. Η τεχνολογική διάσταση του ΔΤ, έρχεται τέταρτη με 55,44% και τέλος, το κριτήριο παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, κατέγραψε μόλις 34,31% μέση τιμή, για το σύνολο των 74 Δήμων της χώρας. Η διαφορά του τελευταίου κριτηρίου με το πρώτο ισούται με 31.53%, ενώ στα υπόλοιπα κριτήρια οι διαφορές από την χαμηλότερη επίδοση (SP) κυμαίνονται από 20% έως 28%.

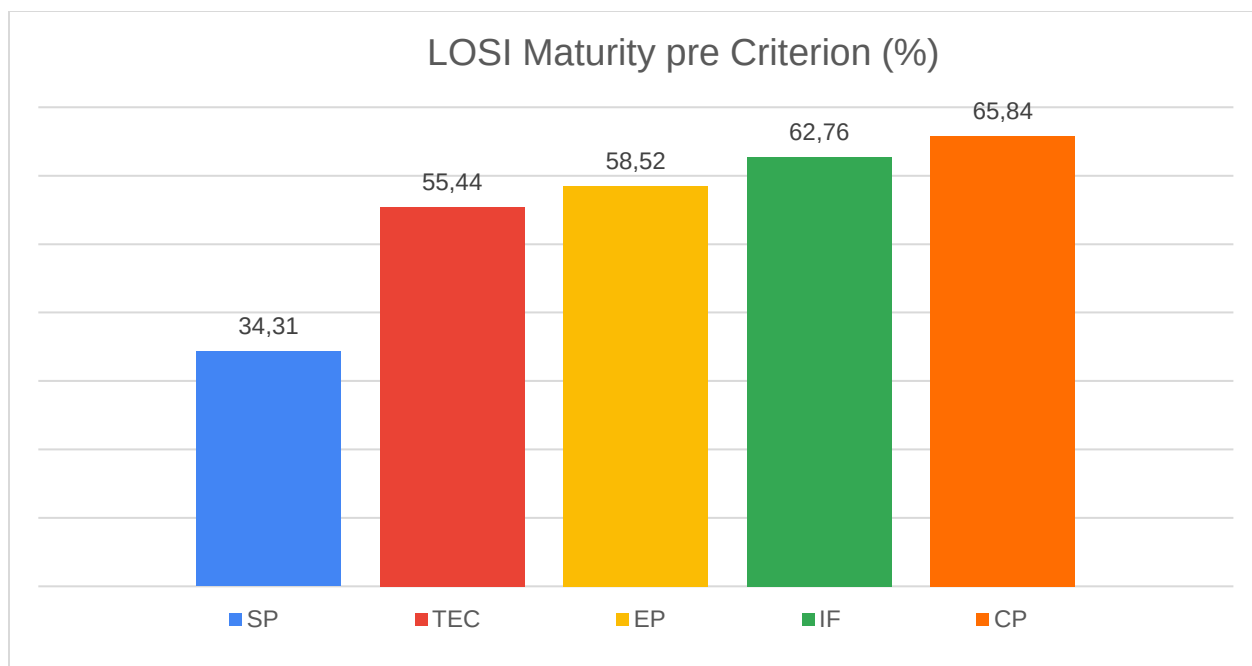

Chart 10: Μέση τιμή ωριμότητας του δείκτη, ανά κριτήριο

4.2.1 Θεσμικό Πλαίσιο (Institutional Framework)

Στο διάγραμμα 11, αποτυπώνεται η αξιολόγηση των δεικτών του θεσμικού πλαισίου, μεμονωμένα και σε ποσοστιαία βάση. Η μέση τιμή για τον θεσμικό δείκτη LOSI είναι 63% και αποτελείται από εννέα (9) δείκτες. Στο συγκεκριμένο κριτήριο δεν κατεγράφησαν μηδενικές επιδόσεις. Μεμονωμένα όμως, δύο Δήμοι κατέγραψαν στο σύνολο χαμηλές επιδόσεις (Low), δεκαπέντε (15) Δήμοι μεσαίες, τριάντα ένας (31) Δήμοι υψηλές και είκοσι έξι (26) Δήμοι πολύ υψηλές επιδόσεις. Το συγκεκριμένο κριτήριο συγκεντρώνει τις μεγαλύτερες επιδόσεις στην πολύ υψηλή ωριμότητα του δείκτη, ανάμεσα στα πέντε κριτήρια, καθώς 26 Δήμοι κατέγραψαν την υψηλότερη βαθμολογία (διάγραμμα 9).

Για την ακρίβεια, το 100% των Δήμων διατηρεί επίσημο διαδικτυακό τόπο, το 92% παρέχει συνδέσμους στο ΔΤ προς άλλους τοπικούς/περιφερειακούς/εθνικούς οργανισμούς. Η αυθεντικοποίηση του χρήστη για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, απαιτείται από το 77% των ΔΤ, ενώ το 72% παρέχει πληροφορίες σχετικές με την πολιτική απορρήτου από ιστότοπο. Το 69% γνωστοποιεί τα στοιχεία των υπεύθυνων των εκάστοτε τμημάτων και το 58% έχει αναρτημένο το οργανόγραμμα του Δήμου στον ΔΤ. Μόνο το

46% των Δήμων παρέχει κάποιο είδος εγγράφου για την Στρατηγική Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του οργανισμού, ένα μικρότερο ποσοστό της τάξεως του 39% παρέχει πληροφορίες σχετικές με το δικαίωμα των δημοτών στην πρόσβαση κυβερνητικών δεδομένων και τέλος μόνο ένα 12% των Δήμων έχει αναρτημένη πολιτική για τα Ανοικτά Κυβερνητικά Δεδομένα.

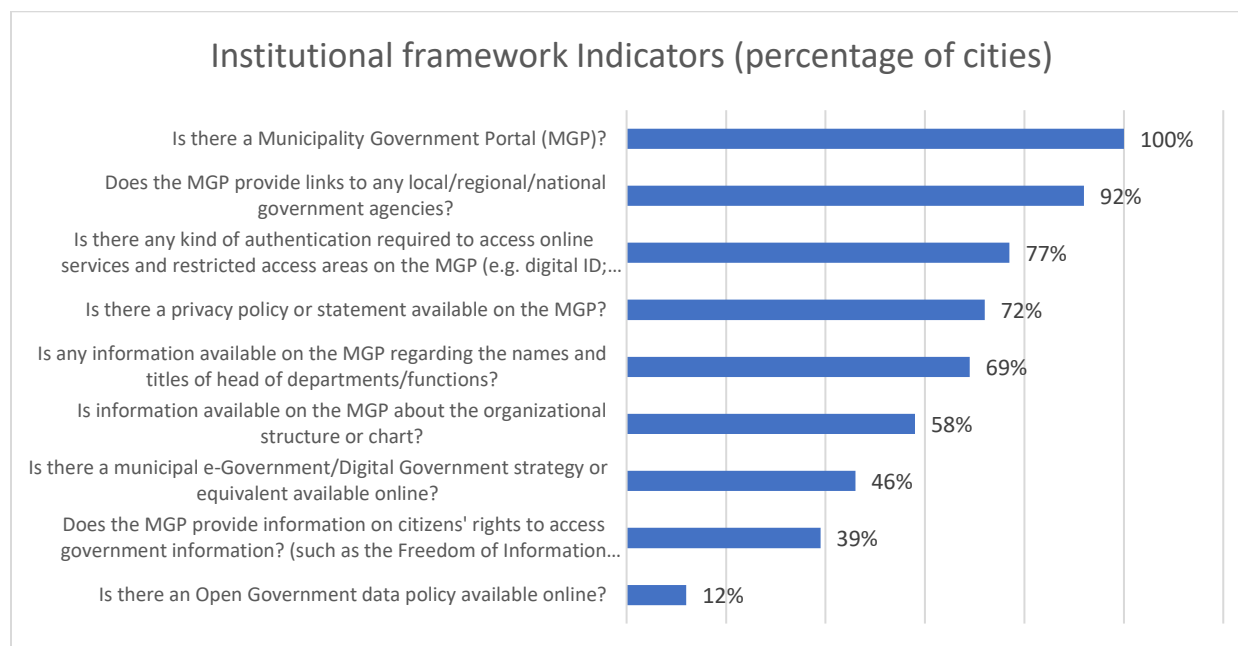

Chart 11: Ενσωμάτωση των δεικτών του Θεσμικού Πλαισίου, για το σύνολο των Δήμων

4.2.2 Παροχή περιεχομένου (Content Provision)

Το μεγαλύτερο κριτήριο όλων, από άποψη πλήθους δεικτών, καθώς περιέχει στο σύνολο είκοσι πέντε δείκτες (διάγραμμα 12). Η μέση τιμή για το κριτήριο περιεχομένου είναι 65.8% για το σύνολο του δείγματος και κατέχει την καλύτερη επίδοση σε σχέση με τα υπόλοιπα τέσσερα κριτήρια. Το ενθαρρυντικό στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι κανένας Δήμος δεν κατέγραψε χαμηλές επιδόσεις, μόνο δώδεκα (12) Δήμοι αξιολογήθηκαν στο μεσαίο επίπεδο, τριάντα οκτώ (38) στο υψηλό και είκοσι τέσσερις (24) στο πολύ υψηλό.

Με άριστα βαθμολογήθηκαν οι δείκτες της παροχής πληροφοριών σχετικών με τον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την αναψυχή και το κριτήριο της παροχής ανακοινώσεων για επικείμενους διαγωνισμούς/προμήθειες. Κριτήριο συναφές με την τελευταία αναφορά,

δηλαδή την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των διαφόρων προμηθειών/διαγωνισμών, πληροί το 99% των Δήμων. Το 97% των Δήμων παρέχει πληροφορίες για εργασιακά θέματα, το 96% γενικές πληροφορίες για τον Δήμο, όπως ιστορία κ.α., το 92% παρέχει πληροφορίες σχετικές με τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και ενημέρωση για θέματα κοινωνικής πρόνοιας. Το 88% παρουσιάζουν ενδείξεις για την ύπαρξη πολιτικών «έξυπνων πόλεων» και πληροφορίες σχετικές με περιβαλλοντικά ζητήματα. Το 82% παρέχει πληροφορίες σχετικές με θέματα ανακύκλωσης και «πράσινων» ενεργειών και παράλληλα προσφέρει δωρεάν πρόσβασης των δημοτών στις ηλεκτρονικές κυβερνητικές υπηρεσίες από κέντρα κοινότητας, βιβλιοθήκες ή δωρεάν WiFi. Το 77% παρέχει πληροφορίες για την οδική ασφάλεια, το 72% υποστηρίζει κάποια εφαρμογή κατάλληλη για κινητές συσκευές τηλεφώνου και το 69% παρουσιάζει βάσιμες ενδείξεις για τη χρήση νέων τεχνολογιών όπως blockchain, IoT, AI. Το 68% των ΔΤ διαθέτει πληροφορίες για την υγεία και τις υπηρεσίες που παρέχει σαν οργανισμός. Το κριτήριο των δημόσιων συγκοινωνιών πληρείται από το 55% των ΔΤ, ενώ το κριτήριο της παροχής πληροφοριών σχετικών με την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες, από το 54% των ΔΤ. Μόνο το 39% παρέχει το περιεχόμενο του ΔΤ σε παραπάνω από μία γλώσσα, ενώ εξίσου χαμηλό είναι το ποσοστό των ΔΤ που δίνουν τη δυνατότητα της ηλεκτρονικής ένστασης ή της νομικής διαμεσολάβησης, με το ποσοστό αυτό να μην ξεπερνά το 35%. Παράδοξο αποτελεί το ποσοστό των ΔΤ που αναλώνεται στην παροχή εξειδικευμένων πληροφοριών σχετικά με τον COVID-19, καθώς μόνο το 32% των Δήμων έχουν δημιουργήσει σταθερή πολιτική για το συγκεκριμένο θέμα. Επίσης, μόνο το 31% αναρτά στατιστικές μελέτες ή έρευνες στον ΔΤ και το 19% ψηφιακές υπηρεσίες σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών. Μόλις το 7% δίνει τη δυνατότητα της λήψης ενημερώσεων και ειδοποιήσεων σχετικών με επικίνδυνα φυσικά φαινόμενα. Τέλος, 3 ΔΤ παρέχουν στατιστικά στοιχεία επισκεψιμότητας του ΔΤ και το ποσοστό τους ανέρχεται σε 4% επί του συνόλου.

Content provision Indicators (percentage of cities)

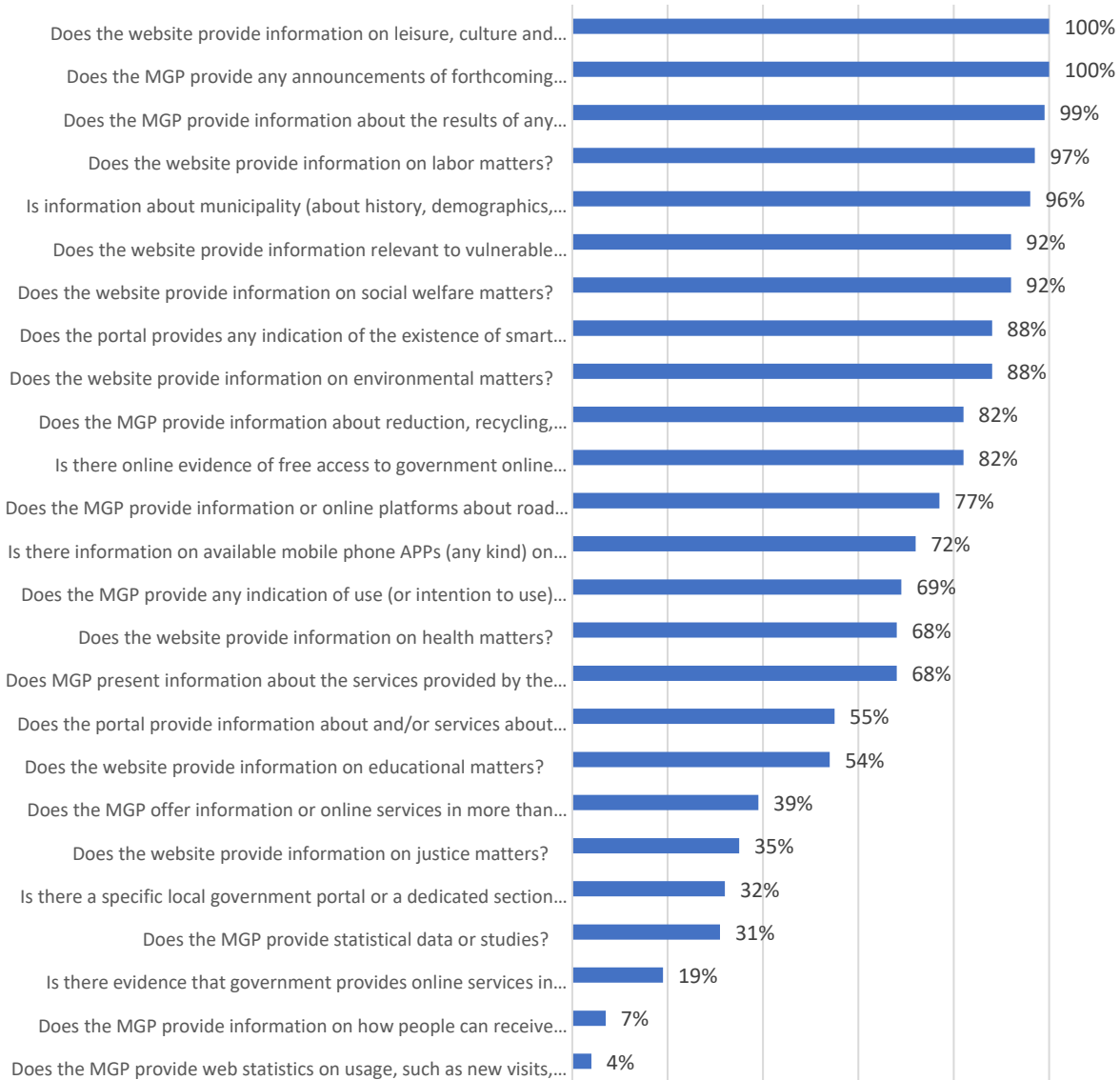

Chart 12: Ενσωμάτωση των δεικτών παροχής περιεχομένου, για το σύνολο των Δήμων

4.2.3 Παροχή Υπηρεσιών (Services Provision)

Το κριτήριο της παροχής υπηρεσιών παρουσιάζει τη χαμηλότερη επίδοση του δείκτη LOSI (διάγραμμα 13). Ειδικότερα, σχεδόν οι μισοί Δήμοι, δηλαδή τριάντα ένας (31) κατέγραψαν χαμηλές επιδόσεις στους επιμέρους δείκτες, σαράντα (40) Δήμοι μεσαίες, μόλις τρεις (3) υψηλές επιδόσεις και κανένας Δήμος στο πολύ υψηλό επίπεδο. Η μέση τιμή ανέρχεται στα 34,31% για το σύνολο των ΔΤ και αποτελείται από δεκαοχτώ δείκτες. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι κανένας Δήμος δεν πληροί πέντε (5) από τους δεκαοχτώ (18) δείκτες, αυτόν της ηλεκτρονικής πληρωμής λογαριασμών ενέργειας, του φόρου επιχειρήσεων, της δήλωσης οχημάτων, της αιτήσεως άδειας παραμονής στη χώρα και της άδειας οδήγησης. Στο σύνολο τους αυτές οι υπηρεσίες δεν παρέχονται σε τοπικό επίπεδο. Ωστόσο, οι συγκεκριμένοι δείκτες αξιολογήθηκαν κανονικά, όπως ορίζει ο δείκτης LOSI και επιβεβαιώσαμε ότι όντως δεν παρέχονται.

Περαιτέρω, τη μεγαλύτερη επίδοση συγκεντρώνει το κριτήριο που δίνει τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση για κενές θέσεις εργασίας του οργανισμού, με ποσοστό 81%. Την δυνατότητα υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για πιστοποιητικό γέννησης, παρέχουν το 72% των ΔΤ, ενώ για πιστοποιητικό γάμου και θανάτου το 70%. Το 43% δίνει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής πληρωμής φόρων ή προστίμων, το 38% την εξόφληση λογαριασμών ύδατος μέσω του ΔΤ και σε ποσοστό 26%, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αιτηθούν για άδειες σχετικές με περιβαλλοντικά ζητήματα. Μόνο ένα 11% των ΔΤ παρέχουν τη δυνατότητα υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για επαγγελματικές άδειες, ενώ οι αντίστοιχες οικοδομικές άδειες σε ποσοστό 9%, όπως και η ενημέρωση του μητρώου για αλλαγή διεύθυνσης κατοικίας. Οι δηλώσεις ακίνητης περιουσίας παρέχονται σε ποσοστό 7% και τις χαμηλότερες επιδόσεις, μόλις με 5%, καταγράφουν το κριτήριο περί ηλεκτρονικής πλατφόρμας υπηρεσιών και η απευθείας επικοινωνία με την Δημοτική αστυνομία, μέσω του ΔΤ.

Το συγκεκριμένο κριτήριο καταγράφει την χαμηλότερη επίδοση στο σύνολο και αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κανένας δείκτης δε συγκεντρώνει τη μέγιστη βαθμολογία, ενώ παράλληλα υπάρχουν επτά δείκτες που κατέγραψαν εξαιρετικά χαμηλή επίδοση, κάτω του 30%, πέρα από τους πέντε μηδενικούς και μη εφαρμόσιμους δείκτες σε τοπικό επίπεδο.

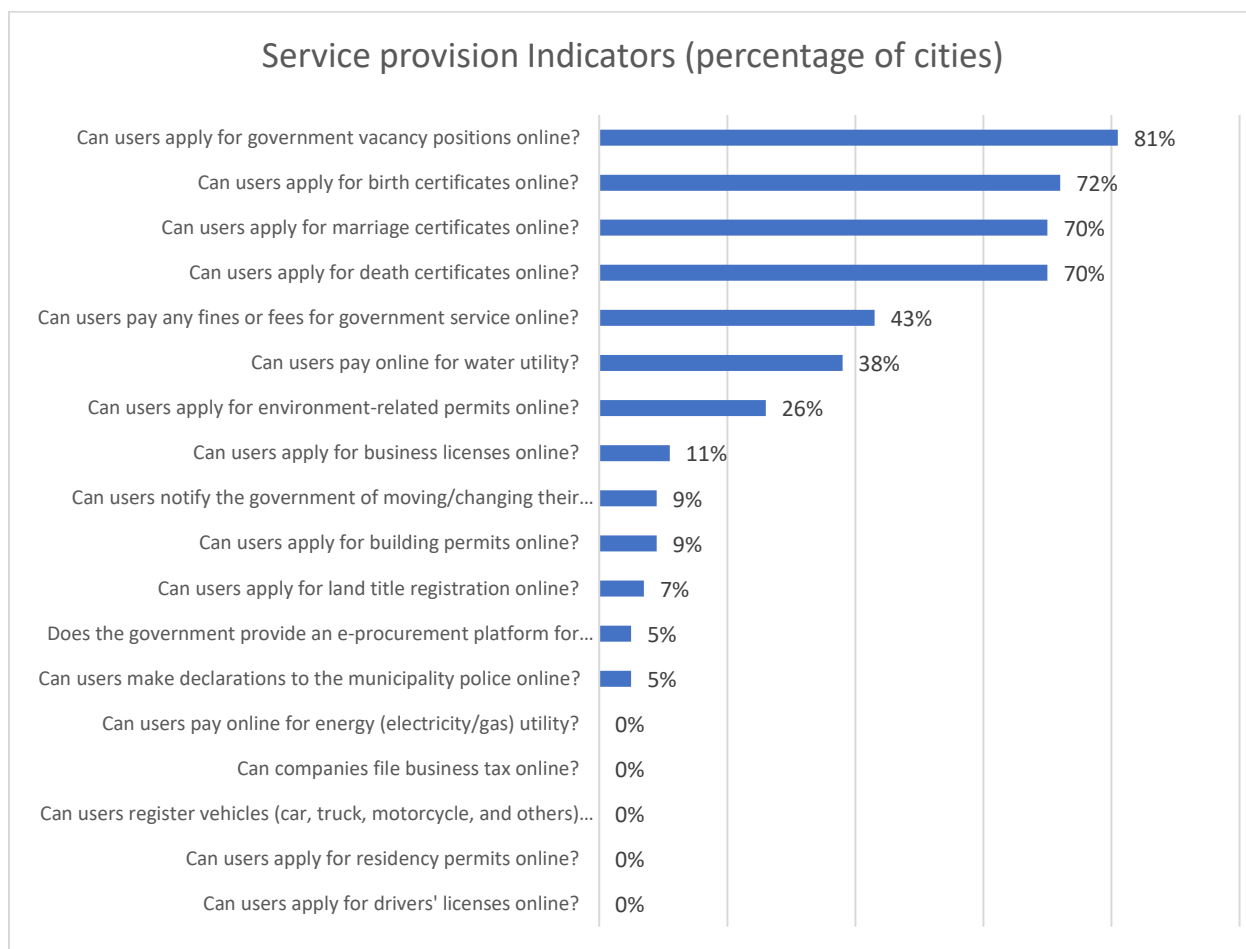

Chart 13: Ενσωμάτωση των δεικτών παροχής υπηρεσιών, για το σύνολο των Δήμων

4.2.4 Συμμετοχικότητα και Δέσμευση (Participation and Engagement)

Το κριτήριο της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά αντικατοπτρίζει την συμμετοχική Δημοκρατία στα όρια ενός Δήμου. Η μέση τιμή του δείκτη συμμετοχικότητας είναι 55% , ποσοστό κοντά στον μέσο γενικό όρο του δείκτη για το σύνολο του δείγματος. Αποτελείται από δεκαεφτά (17) δείκτες στο σύνολο και συγκεντρώνει επιδόσεις σε όλα τα επίπεδα ωριμότητας. Για την ακρίβεια, τέσσερις μόλις Δήμοι κατατάχθηκαν στο χαμηλό επίπεδο ωριμότητας, δεκαοχτώ (18) στο μεσαίο, σαράντα έξι (46) στο υψηλό και μόλις έξι (6) στο πολύ υψηλό. Στο συγκεκριμένο κριτήριο βρίσκουν εφαρμογή όλοι οι δείκτες, καθώς δεν παρουσιάζονται μηδενικές επιδόσεις σε κανέναν από τους 17 δείκτες (διάγραμμα 14).

Το απόλυτο σκορ κατέχει το κριτήριο της παροχής πληροφοριών για τις δημόσιες συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου (100%). Με 92%, δηλαδή 68 Δήμοι ενημερώνουν τον ΔΤ για τις επερχόμενες διαβουλεύσεις, ενώ το 88% των ΔΤ χρησιμοποιεί τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, δημοσιεύει ανοικτά δεδομένα και τα μεταδεδομένα αυτών. Το 74% των Δήμων αναρτά τα οικονομικά στοιχεία του οργανισμού, το 73% παρέχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής αναφοράς διαφόρων περιστατικών που σχετίζονται με τον Δήμο και το 72% τη συμμετοχή στην διαμόρφωση πολιτικών σχετικών με τη διαχείριση δημόσιας δημοτικής γης. Το 70% υποστηρίζει την υποβολή παραπόνων και το 68%, εργαλεία με στόχο τη συλλογή απόψεων κοινής γνώμης. Το 42%, δηλαδή εννέα (31) Δήμοι απάντησαν στο ερώτημα που εστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φόρμας επικοινωνίας και οι είκοσι εννιά (29) έδωσαν ικανοποιητική απάντηση, εντός τριών εργάσιμων ημερών.

Παρά τα υψηλά ποσοστά ανάρτησης διαβουλεύσεων, μόνο το 35% των Δήμων δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ενεργειών αυτών. Το 23% των ΔΤ προσφέρει τη δυνατότητα αναφοράς για οποιασδήποτε μορφή διάκρισης σχετική με το φύλο, την ηλικία κ.α. Τέλος, ο συμμετοχικός προϋπολογισμός προσφέρεται μόνο από το 15% των Δήμων, ενώ το 14% παρέχει τη δυνατότητα της ψηφιακής ψηφοφορίας και του ψηφιακού βοηθού για την υποστήριξη των δημοτών.

E-Participation provision Indicators (percentage of cities)

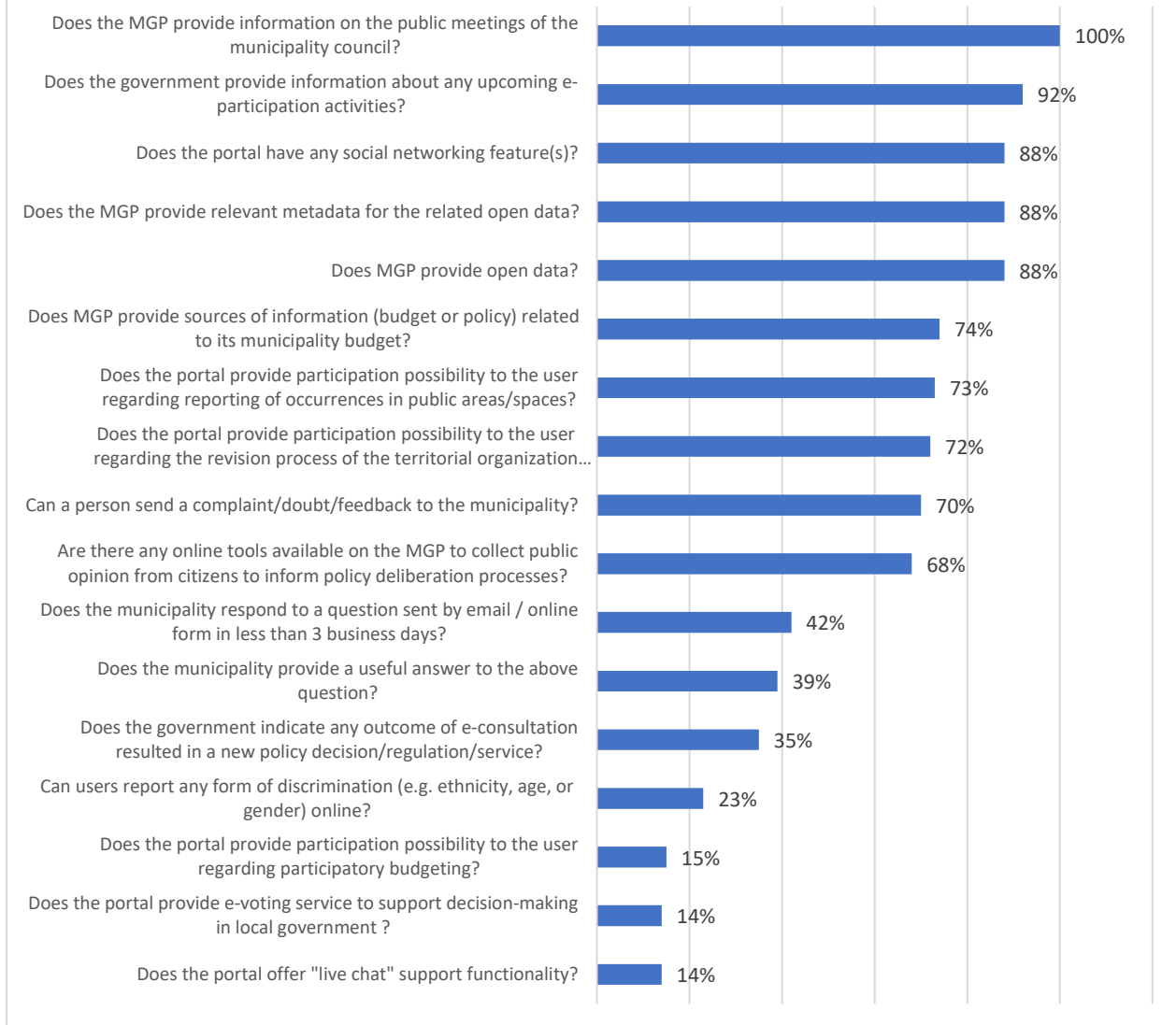

Chart 14: Ενσωμάτωση των δεικτών Συμμετοχικότητας, για το σύνολο των Δήμων

4.2.5 Τεχνολογική Διάσταση (Technology Dimension)

Το τελευταίο κριτήριο, τη τεχνολογικής διάστασης των ΔΤ, έρχεται τρίτο σε επιδόσεις ανάμεσα στα πέντε κριτήρια του δείκτη, καθώς συγκεντρώνει μέση τιμή 58% και αποτελείται από δεκαοχτώ (18) δείκτες (διάγραμμα 15). Στο χαμηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη δεν κατεγράφησαν επιδόσεις, ενώ στο μεσαίο επίπεδο κατατάσσονται δώδεκα (12) Δήμοι, στο υψηλό επίπεδο τριάντα οχτώ (38) και στο πολύ υψηλό επίπεδο ωριμότητας, είκοσι τέσσερις (24) Δήμοι.

Στη συγκεκριμένη ομάδα καταγράφονται οι περισσότεροι δείκτες με την υψηλότερη βαθμολογία (100%). Όλοι ανεξαιρέτως οι σύνδεσμοι των ΔΤ μπορούν να βρεθούν στην πρώτη σελίδα αποτελεσμάτων των μηχανών αναζήτησης (Google, Bing και Yahoo), όλοι οι ΔΤ παρουσιάζουν ενδείξεις ότι έχουν ενημερωθεί τον τελευταίο μήνα και είναι συμβατοί με διαφορετικούς φυλλομετρητές ιστού (Chrome, Safari, Firefox). Το 99% των ΔΤ παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας, με εξαίρεση τον Δήμο Βόλου ο οποίος έχει μόνο φόρμα επικοινωνίας και κανένα άλλο στοιχείο όπως τηλέφωνο, διεύθυνση, email κ.α. Παρότι όλοι οι ΔΤ ευνοούν την πλοήγηση μέσω κινητών συσκευών, μόνο το 86% εξ αυτών πληρούν τα πρότυπα περί σωστού σχεδιασμού. Το 82% των ΔΤ παρέχουν πεδίο αναζήτησης και μόνο το 27% εξ αυτών επιλογές σύνθετης αναζήτησης. Ένας δημότης μπορεί να έχει πρόσβαση στα στοιχεία που διατηρεί ο Δήμος στο 66% των ΔΤ και μόνο στο 38% των περιπτώσεων μπορεί να τροποποιήσει τα στοιχεία του ηλεκτρονικά. Αντίστοιχα οι επιχειρήσεις μπορούν να έχουν πρόσβαση στα στοιχεία τους στο 59% και μόνο στο 14% των περιπτώσεων μπορούν να τροποποιήσουν τα στοιχεία τους. Το 55% των ΔΤ προσφέρουν καθοδήγηση στους δημότες σχετική με την χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών, μέσω οδηγιών. Οι μισοί ΔΤ έχουν χάρτη του ιστοτόπου, το 42% είναι συμβατό με τα πρότυπα CSS του W3C, το 35% είναι συμβατό με τις οδηγίες WCAG2.0, ενώ το 34% με τα πρότυπα εγκυρότητας σήμανσης του W3C. Το 36% των ΔΤ υποστηρίζουν τους δημότες μέσω ειδικής γραμμής και μόλις στο 20% του δείγματος παρέχεται ενότητα με συχνές ερωτήσεις.

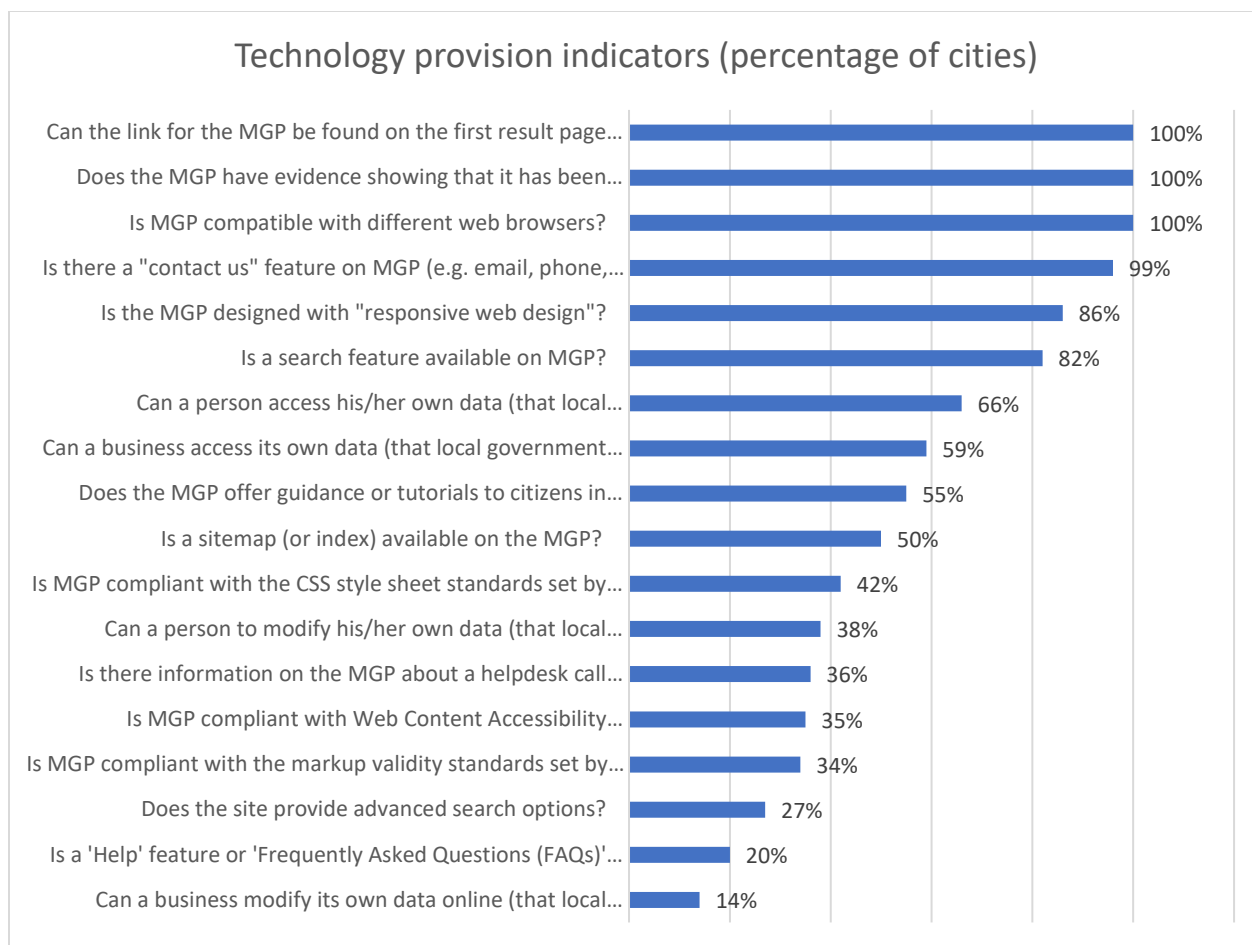

Chart 15: Ενσωμάτωση των δεικτών της τεχνολογικής διάστασης, για το σύνολο των Δήμων

Από την παραπάνω ανάλυση, αντιλαμβανόμαστε ότι οι ΔΤ των δήμων υστερούν και σε δείκτες που δεν απαιτούν υπερβολικούς τεχνολογικούς πόρους, όπως οι «Συχνές Ερωτήσεις», η γραμμή υποστήριξης πολιτών και η σύνθετη αναζήτηση. Επιπλέον, παρατηρείται ανεπάρκεια συμμόρφωσης με τα πρότυπα που ορίζει η Κοινοπραξία του Παγκόσμιου Ιστού (W3C) και μειωμένη δυνατότητα πρόσβασης στα στοιχεία των επιχειρήσεων που διατηρούν οι δήμοι και την τροποποίησή τους.

4.3 Αποτελέσματα ανά δείκτη

Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο πίνακας 4, ο οποίος συγκεντρώνει τους δείκτες οι οποίοι παρέχονται από όλους ανεξαιρέτως τους ΔΤ των Δήμων και αξιολογήθηκαν με 1. Παρατηρείται διασπορά στα τέσσερα από τα πέντε κριτήρια του δείκτη, με την τεχνολογική διάσταση να προηγείται με τρεις δείκτες (2,3,6) στην κορυφαία επτάδα. Έπεται η παροχή περιεχομένου, με δύο δείκτες (4,5), το θεσμικό πλαίσιο με έναν δείκτη (1), της συμμετοχής των δημοτών στα κοινά με ακόμη έναν δείκτη (7) και τελευταίο το κριτήριο παροχής υπηρεσιών με μηδενική συμμετοχή στην κορυφαία επίδοση.

Table 4: 7 Δείκτες με βαθμολογία 100, στο σύνολο των Δήμων

Indicator	Score
1. Is there a Municipality Government Portal (MGP)?	100
2. Is MGP compatible with different web browsers?	100
3. Can the link for the MGP be found on the first result page of any search engine typically used in that country?	100
4. Does the MGP provide any announcements of forthcoming procurement/bidding processes?	100
5. Does the website provide information on leisure, culture and sports matters?	100
6. Does the MGP have evidence showing that it has been updated in the past month?	100
7. Does the MGP provide information on the public meetings of the municipality council?	100

Η επόμενη πεντάδα, έχει αρνητική χροιά, καθώς όλοι ανεξαιρέτως οι δείκτες του πίνακα 5, ο οποίος συγκεντρώνει τους δείκτες οι οποίοι κατέγραψαν μηδενική βαθμολογία, ανήκουν στο κριτήριο της παροχής υπηρεσιών. Αφορούν υπηρεσίες οι οποίες δεν παρέχονται ακόμη σε τοπικό επίπεδο αλλά από την κεντρική κυβέρνηση (δείκτες 1,2,3,4) και υπηρεσίες που δεν έχουν αρμοδιότητα οι Δήμοι, όπως η εξόφληση λογαριασμών ρεύματος και φυσικού αερίου μιας και ανήκουν στη ΔΕΗ (Ανώνυμη Εταιρεία) και άλλες μικρότερες επιχειρήσεις του κλάδου.

Table 5: 5 Δείκτες με μηδενική βαθμολογία, στο σύνολο των Δήμων

Indicator	Score
1. Can users apply for drivers' licenses online?	0
2. Can users apply for residency permits online?	0
3. Can users register vehicles (car, truck, motorcycle, and others) online?	0
4. Can companies file business tax online?	0
5. Can users pay online for energy (electricity/gas) utility?	0

Το διάγραμμα 16 συγκεντρώνει όλους τους δείκτες οι οποίοι κατατάχθηκαν στο πολύ υψηλό επίπεδο του δείκτη LOSI και στο σύνολο των Δήμων. Στο συγκεκριμένο επίπεδο συμπεριλαμβάνονται είκοσι επτά (27) δείκτες με βαθμολογία που κυμαίνεται από 0.77 έως 1 και περιέχει δείκτες από όλα τα επιμέρους κριτήρια, ακόμη και από αυτό της παροχής υπηρεσιών, στην οποία υστερούν οι Δήμοι της χώρας. Η αποτύπωση των κριτηρίων δόθηκε σε ποσοστιαία βάση, δηλαδή πόσοι ΔΤ πληρούν το κάθε κριτήριο³⁵. Η αναλυτική βαθμολογία των επιμέρους δεικτών, παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο.

³⁵ Η αναλυτική επεξήγηση των κριτηρίων παρατέθηκε σε προγενέστερο κεφάλαιο (4.2).

General compliance Per Indicator - 27 Very High LOSI Maturity indicators 0.75-1.00 (1/4)

Chart 16: Ενσωμάτωση 27 δεικτών, για το πολύ υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων

Στο διάγραμμα 17 συμπεριλαμβάνονται αναλυτικά οι είκοσι ένα (21) δείκτες, οι οποίοι αφού αξιολογήθηκαν, ταξινομήθηκαν στο υψηλό επίπεδο του δείκτη. Οι βαθμολογίες του συγκεκριμένου επιπέδου κυμαίνονται από 0.5 έως 0.74 και εμπεριέχουν ερωτήματα από όλα τα κριτήρια.

General compliance Per Indicator - 21 High LOSI Maturity indicators 0.50-0.74 (2/4)

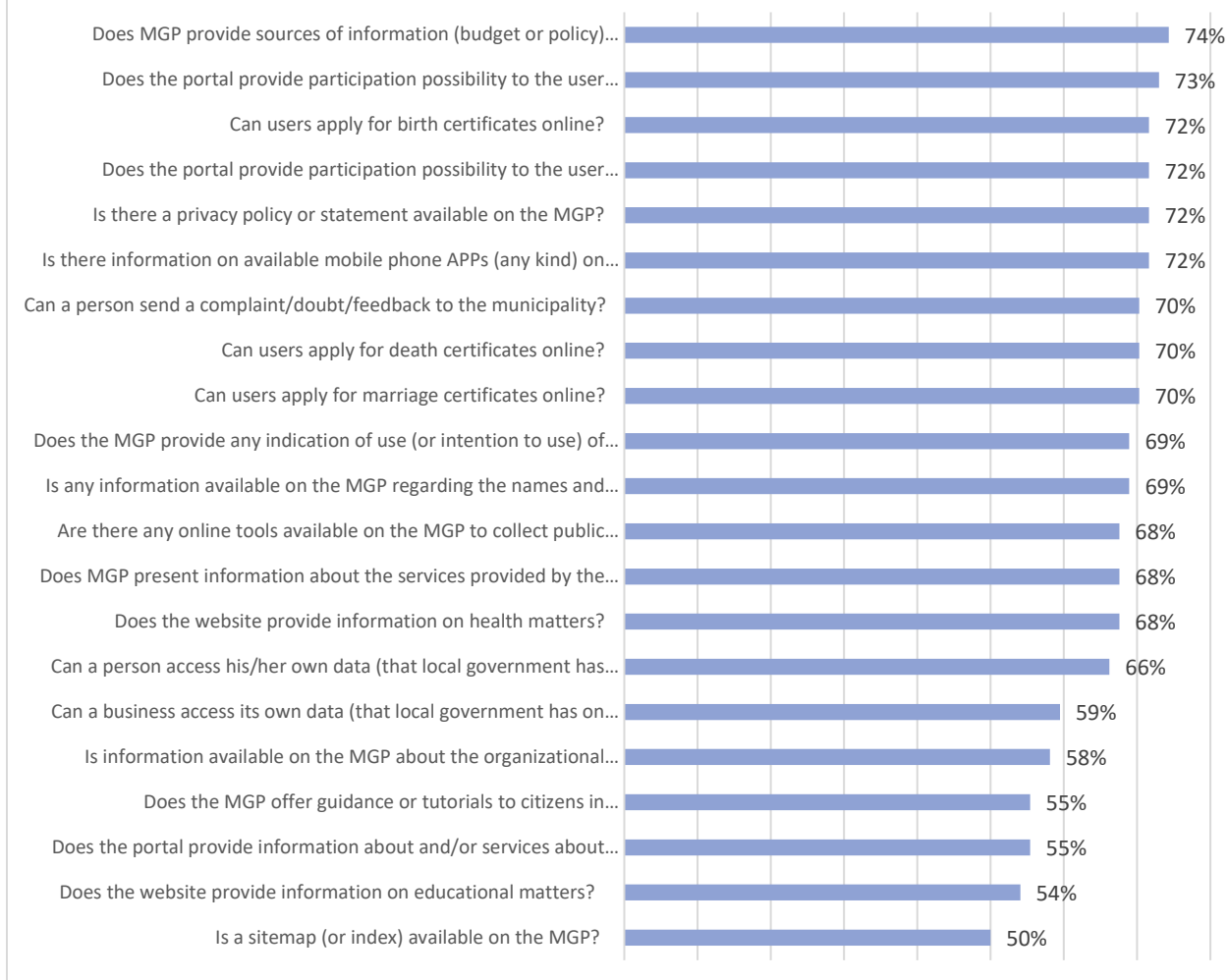

Chart 17: Ενσωμάτωση 21 δεικτών, για το υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων

Το επόμενο διάγραμμα (18), αποτελείται από δεκαοκτώ (18) δείκτες οι οποίοι ταξινομήθηκαν στο μεσαίο επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, ενώ οι βαθμολογίες κυμαίνονται από 0.25 έως 0.49 του δείκτη ωριμότητας. Αξιοσημείωτο είναι ότι σε αυτό το επίπεδο υπάρχει μόνο τρεις δείκτες από το κριτήριο της συμμετοχικότητας των δημοτών, αυτός της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων των διαφόρων διαβουλεύσεων και της απόκρισης σε ερώτημα εντός τριών εργάσιμων ημερών, ενώ υπάρχει ανάμειξη πολλαπλών δεικτών από τα υπόλοιπα τέσσερα κριτήρια.

General compliance Per Indicator -18 Middle LOSI Maturity indicators 0.25-0.49 (3/4)

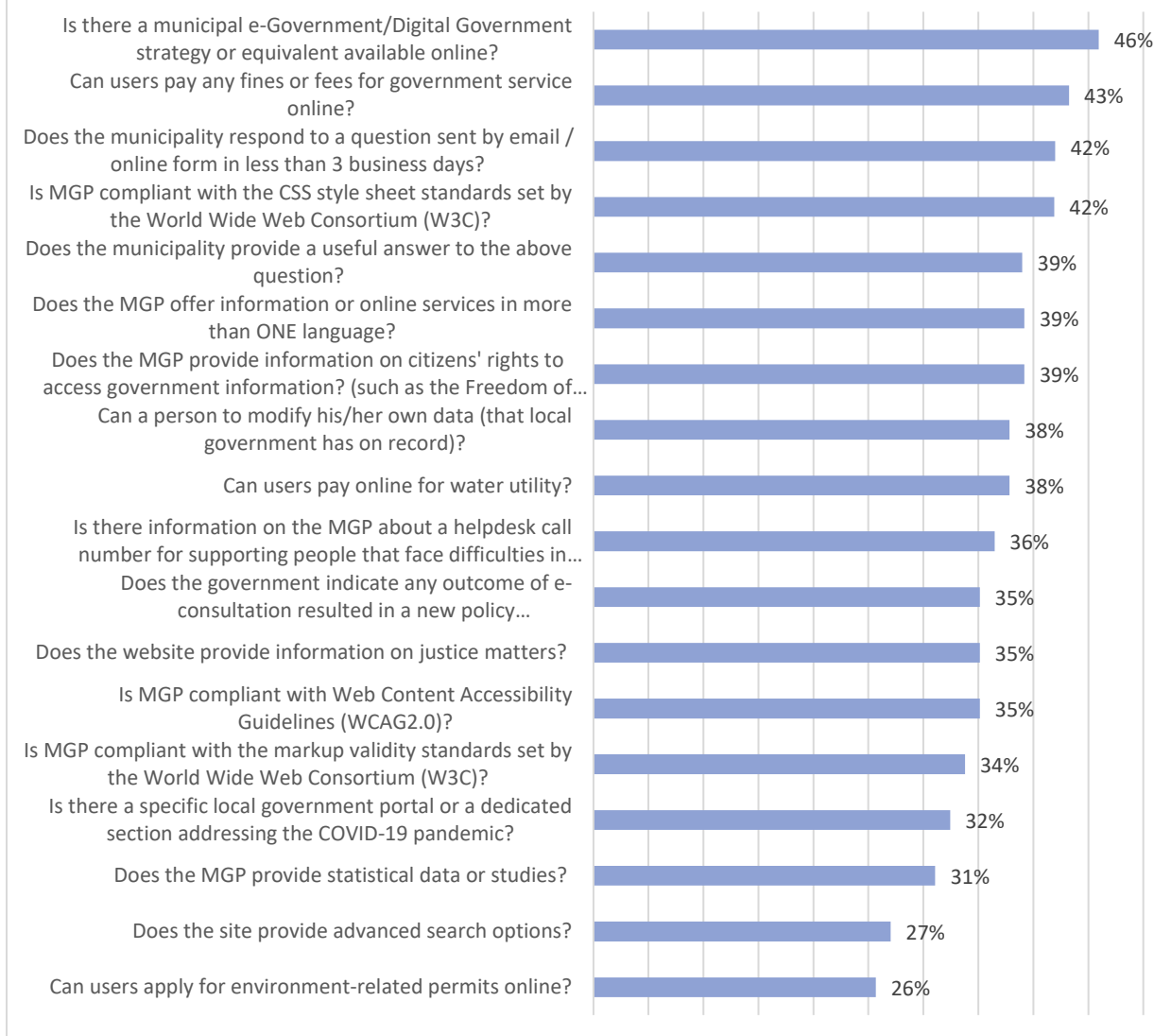

Chart 18: Ενσωμάτωση 18 δεικτών, για το μεσαίο επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων

Τέλος, το τελευταίο επίπεδο το οποίο αποτυπώνεται στο διάγραμμα 19, περιλαμβάνει τους δείκτες οι οποίοι ταξινομήθηκαν στο χαμηλότερο επίπεδο ωριμότητας του δείκτη και αποτελείται από είκοσι έναν (21) δείκτες με βαθμολογίες που κυμαίνονται από 0.0 έως 0.24. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διασπορά των κριτηρίων στα πέντε κριτήρια, καθώς αυτό της παροχής υπηρεσιών συμμετέχει με έντεκα (11) δείκτες, των οποίων οι βαθμοί

κυμαίνονται από 0.0 έως 0.11, συμπεριλαμβανομένων και όλων των μηδενικών επιδόσεων, από το κριτήριο της συμμετοχικότητας ταξινομούνται τέσσερις (4) δείκτες, της παροχής περιεχομένου τρεις (3), από το τεχνολογικό κριτήριο δύο (2) δείκτες και έναν (1) μόνο δείκτη από το θεσμικό πλαίσιο.

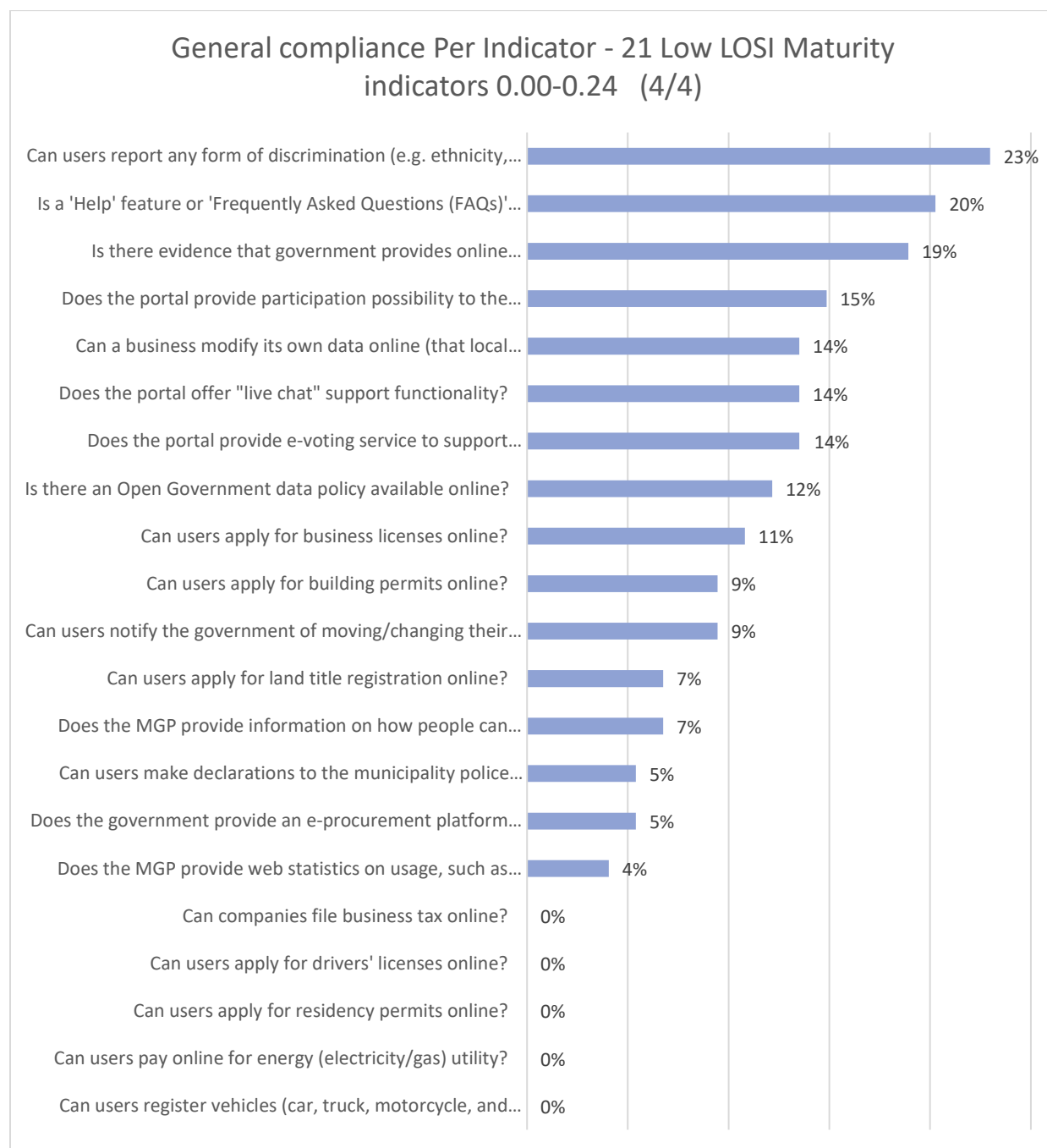

Chart 19: Ενσωμάτωση 21 δεικτών, για το χαμηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, στο σύνολο των Δήμων

Το τελευταίο διάγραμμα επιβεβαιώνει την χαμηλή επίδοση του κριτηρίου παροχής υπηρεσιών, καθώς αποτελείται από δείκτες του εν λόγω κριτηρίου σε ποσοστό 48%.

Αναλυτικότερες παρατηρήσεις για τους επιμέρους δείκτες παρέχονται στο κεφάλαιο 7.1, όπου παρατίθενται όλα όσα αντλήθηκαν από την έρευνα και αξίζει να αναλυθούν περαιτέρω.

4.4 Συσχέτιση Γεωχωρικών και Οικονομικών δεδομένων με τα ευρήματα της έρευνας

Για να βρεθεί η μέση τιμή του δείκτη LOSI, τα πληθυσμιακά μεγέθη ταξινομήθηκαν σε επτά διαφορετικές ομάδες. Λόγω του μεγάλου εύρους διακύμανσης των πληθυσμών, των εβδομήντα τεσσάρων μεγαλύτερων Δήμων της χώρας, οι ομάδες χωρίστηκαν ανά 20.000 με αύξουσα σειρά για τις πέντε πρώτες κατηγορίες (πίνακας 13 του παραρτήματος), όπου και ανήκουν εξήντα ένας (61) Δήμοι (διάγραμμα 20). Ο μικρότερος σε πληθυσμό Δήμος είναι αυτός της Ιθάκης, ο οποίος αποτελείται από 2.862 μόνιμους κατοίκους ενώ ο πολυπληθέστερος Δήμος των πέντε πρώτων ομάδων είναι ο Δήμος Καλλιθέας με μόνιμο πληθυσμό 97.616 κατοίκων. Στην επόμενη κατηγορία, (100.000 έως 199.999), βρίσκονται δέκα (10) μεγάλοι Δήμοι (Ηρακλείου, Χανίων, Πειραιώς, Λαρίσης, Ρόδου, Περιστερίου, Αχαρνών, Χαλκίδας, Βόλου και Ιωαννίνων). Στην τελευταία κατηγορία (200.000 +) συμπεριλαμβάνονται οι τρεις πολυπληθέστεροι της χώρας, ο Δήμος Αθηναίων, Θεσσαλονίκης και Πάτρας.

Στην πρώτη ομάδα των δήμων με πληθυσμό μέχρι 19.999 κατοίκους, η μέση τιμή του δείκτη LOSI υπολογίστηκε σε 0.3993. στην επόμενη ομάδα, με πληθυσμό από 20.000 έως 39.999, η μέση τιμή του δείκτη LOSI βρέθηκε ίση με 0.5172 και με διαφορά 0.1179 μονάδες από την πρώτη ομάδα πληθυσμού. Στην τρίτη ομάδα, με πληθυσμό από 40.000 έως 59.999, η μέση τιμή είναι ίση με 0.533 και στην επόμενη ομάδα (60.000 – 79.999) 0.5942. Μικρή υποχώρηση (0.0142) της μέσης τιμής του δείκτη LOSI παρατηρήθηκε στην πληθυσμιακή ομάδα 80.000 – 99.999, όπου η μέση τιμή ισούται με 0.58. Στις πληθυσμιακές ομάδες 100.000 – 199.99 και 200.00 +, η μέση τιμή υπολογίστηκε με 0.632 και 0.67 αντίστοιχα.

Από τα ευρήματα της συγκεκριμένης επεξεργασίας προκύπτει ότι η μέση τιμή του δείκτη ακολουθεί την προοδευτική αύξηση του πληθυσμού, ανά ομάδα ταξινόμησης και χαρακτηρίζεται κανονική, με μία μικρή υποχώρηση (0.0142) στην ομάδα (80.000 έως 99.999). Το γεγονός αυτό μπορεί να δικαιολογείται από τη σύσταση της ομάδας, καθώς αποτελείται μόνο από 3 δήμους (Αγρινίου, Κατερίνης, Καλλιθέας).

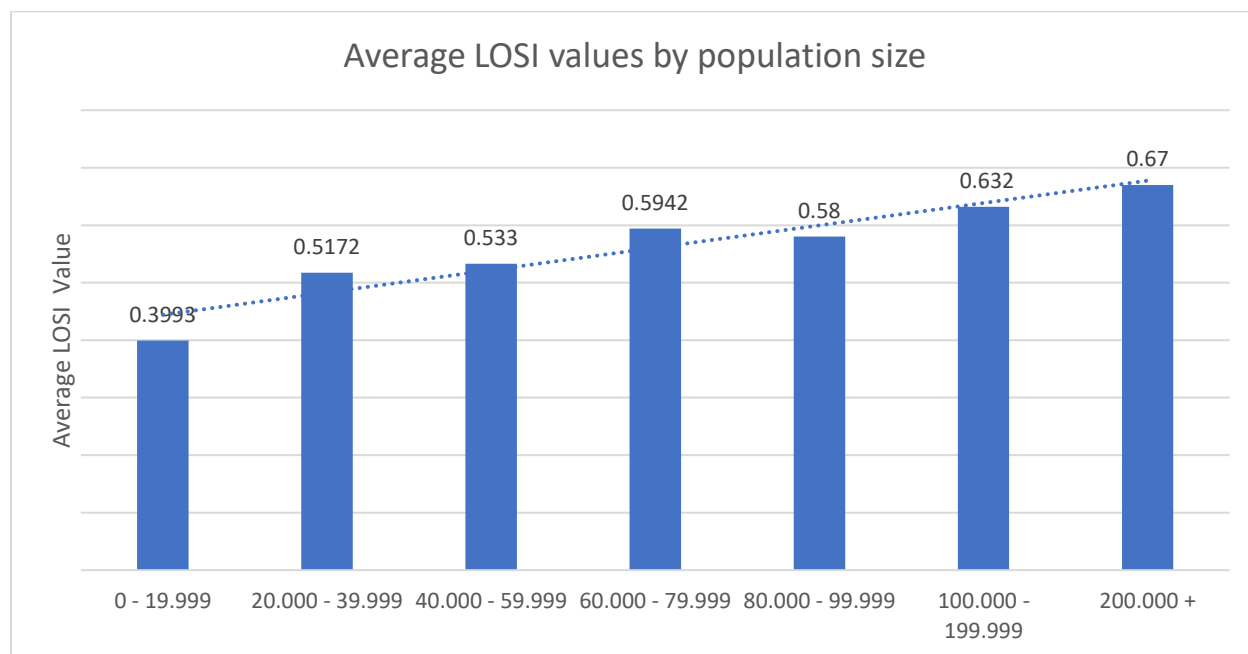

Chart 20: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, ανά μέγεθος πληθυσμού

Οι επιδόσεις των Δήμων, στα τέσσερα επίπεδα ωριμότητας του δείκτη LOSI (χαμηλό, μεσαίο, υψηλό, πολύ υψηλό), αναλύθηκαν και ως προς την έκταση των Δήμων, σε τετραγωνικά χιλιόμετρα (km²) (πίνακας 14 του παραρτήματος, διάγραμμα 21). Το δείγμα χωρίστηκε σε επτά διαφορετικές ομάδες, ανάλογα την έκταση. Στην πρώτη ομάδα των δήμων, με έκταση μέχρι 199,999 km², η μέση τιμή του δείκτη LOSI υπολογίστηκε ίση με 0.52. Στη δεύτερη ομάδα με έκταση από 200,000 έως 399,999 km², η μέση τιμή βρέθηκε ίση με 0.557. Αυτή η ομάδα κατέχει τη μεγαλύτερη μέση τιμή, καθώς από το σύνολο των 18 δήμων, μόνο 3 νησιωτικοί δήμοι επιδρούν αρνητικά στη μέση τιμή του δείκτη, ο δήμος Καρπάθου με 0.36, ο δήμος Άνδρου με 0.32 και ο δήμος Θάσου με 0.31. Στην ομάδα αυτή ανήκουν και οι δήμοι της Πάτρας (0.77) και του Ηρακλείου Κρήτης (0.72), που ανήκουν στην πρώτη πεντάδα της καλύτερης κατάταξης. Στην επόμενη ομάδα (400,000

– 599,999 km²) η μέση τιμή είναι ίση με 0.553. Ελαφρώς χαμηλότερη (0.537) στην ομάδα 600,000 – 799,999 km² και 0.516 στην ομάδα 800,000 – 999,999 km². Αισθητή πτώση (0.024) παρουσιάζει η μέση τιμή στην επόμενη ομάδα (1000,000 – 1399,000 km²), με μέση τιμή ίση με 0.492 και ελαφρώς χαμηλότερη (0.49) στην τελευταία ομάδα από 1.400,000 km² και άνω.

Με εξαίρεση την πρώτη ομάδα (έως 199,000 km²), της οποίας η σύσταση ποικίλει καθώς περιέχει όλες τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιάς) και 11 νησιωτικούς δήμους με χαμηλές επιδόσεις, οι υπόλοιπες 6 ομάδες παρουσιάζουν ανάλογη σχέση έκτασης και επιπέδου ωριμότητας του δείκτη LOSI. Συμπερασματικά προκύπτει ότι όσο μεγαλύτερη η έκταση, τόσο πιο υψηλό το επίπεδο ωριμότητας του δείκτη LOSI.

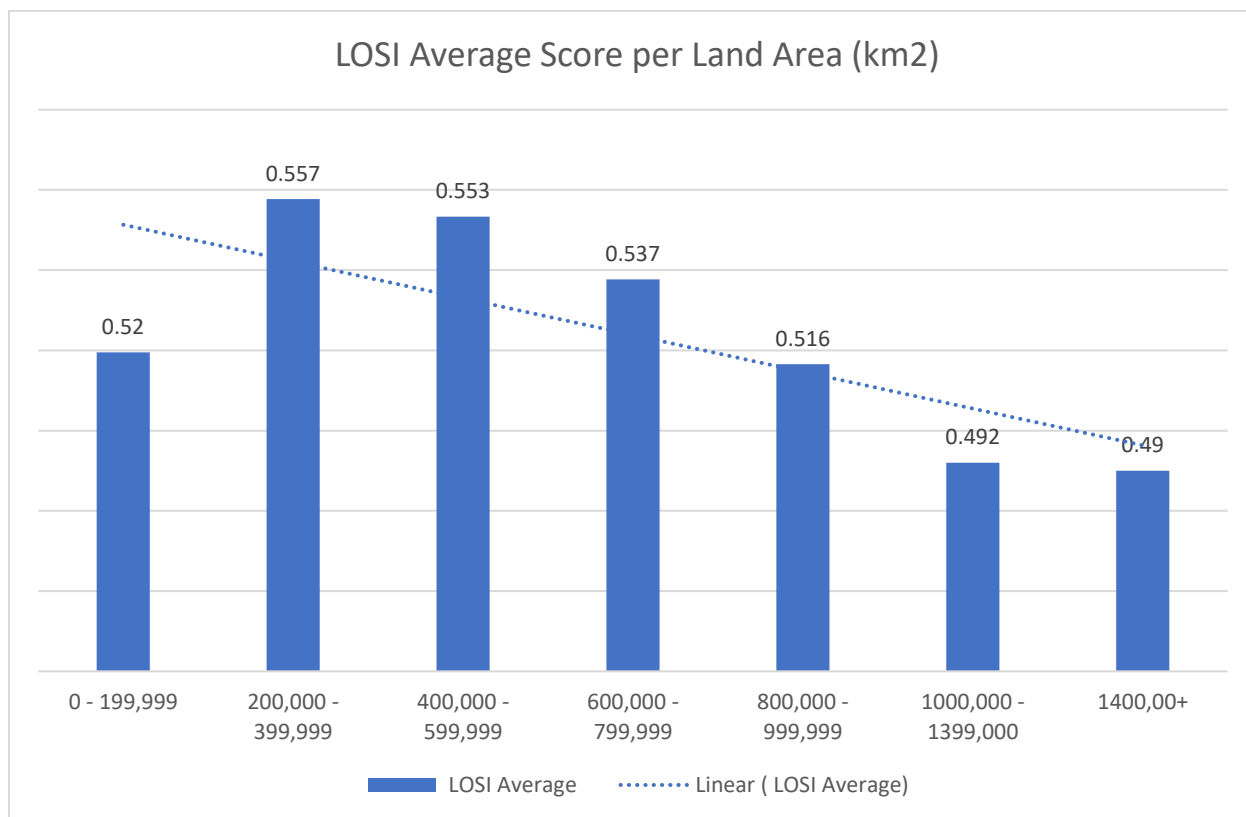

Chart 21: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, σε σχέση με την Έκταση (km²) του Δήμου

Επιπλέον, οι επιδόσεις των Δήμων αναλύθηκαν και ως προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της Περιφέρειας στην οποία ανήκουν (διάγραμμα 22). Και σε αυτή την περίπτωση, το δείγμα χωρίστηκε σε 3 ομάδες, ανάλογα με το ΑΕΠ της Περιφέρειας στην οποία ανήκουν οι Δήμοι (πίνακας 15 του παραρτήματος). Στην πρώτη ομάδα κατατάχθηκαν 37 δήμοι με περιφερειακό ΑΕΠ μέχρι 6.999,00€, όπου η μέση τιμή υπολογίστηκε ίση με 0.4927. Στη συγκεκριμένη ομάδα ανήκουν όλοι οι νησιωτικοί δήμοι εκτός από τον δήμο Σκιάθου και τον δήμο της Σαλαμίνας. Ειδικότερα, απαρτίζεται από τις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Ιονίων Νήσων.

Στην επόμενη ομάδα, με ΑΕΠ Περιφέρειας από 7.000,00€ έως 19.999,00€, η μέση τιμή του δείκτη LOSI, βρέθηκε ίση με 0.569. σε αυτήν περιλαμβάνονται οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Κρήτης, Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας. Στην τελευταία ομάδα, με ΑΕΠ Περιφέρειας 20.000,00 και άνω, η μέση τιμή βρέθηκε ίση με €0.5786. Σε αυτή την ομάδα περιλαμβάνονται οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας.

Συμπερασματικά, από τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων, προκύπτει άμεση συσχέτιση του δείκτη LOSI με το ΑΕΠ της Περιφέρειας των δήμων. Υπάρχει αναλογική σχέση ανάμεσα στο ΑΕΠ της Περιφέρειας και στον δείκτη LOSI, καθώς όσο αυξάνεται το ΑΕΠ, τόσο αυξάνεται και η μέση τιμή του δείκτη LOSI.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ο δήμος της Πάτρας, ο οποίος κατέχει την καλύτερη επίδοση (0.77), ανήκει στην δεύτερη ομάδα με ΑΕΠ Περιφέρειας 7.538€, χαμηλότερος κατά 71.455,00€ από τους δήμους της Αττικής. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Δήμος της Πάτρας κατάφερε να πετύχει την μεγαλύτερη επίδοση, με τους λιγότερους πόρους. Αυτή είναι και η λογική του Νέου Δημόσιου Μάνατζμεντ, την οποία θα πρέπει να ενστερνιστούν όλοι οι δημόσιοι φορείς για την αποφυγή υπέρμετρης επιβάρυνσης του πολίτη (Αποστολάκης κ.α., 2022:28-32).

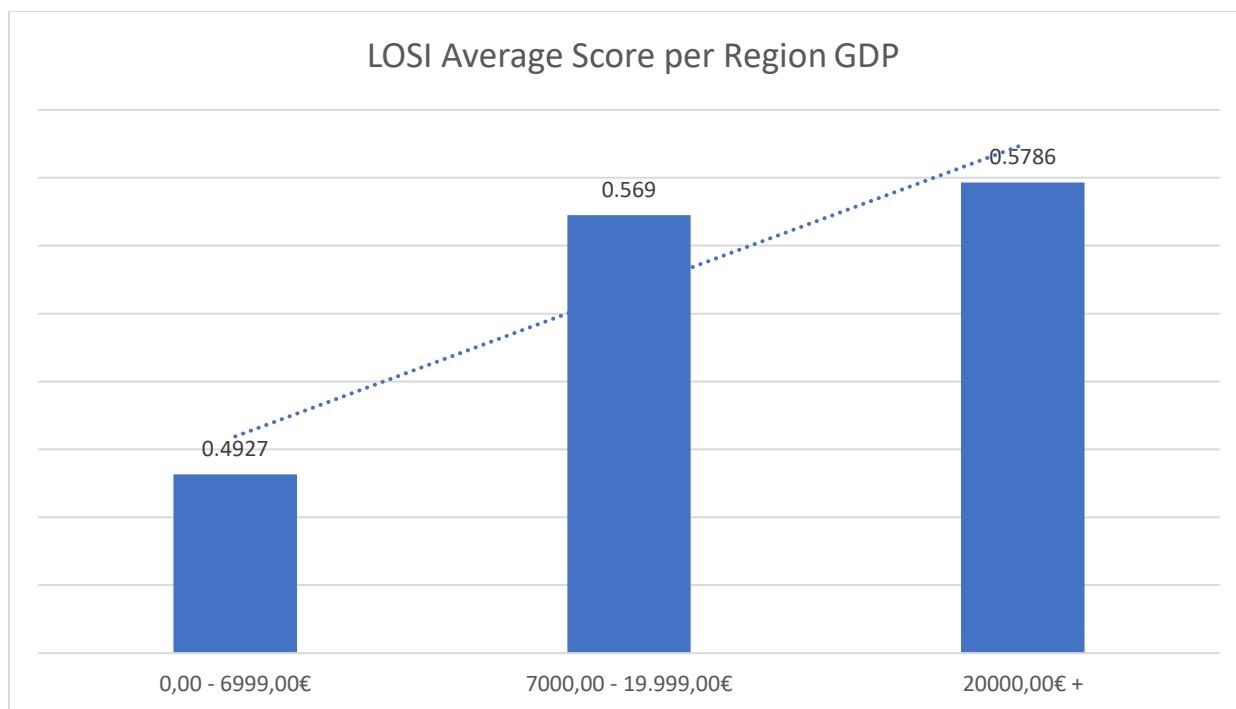

Chart 22: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, σε σχέση με το ΑΕΠ της Περιφέρειας

Τέλος, οι επιδόσεις των Δήμων αναλύθηκαν και ως προς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας (πίνακας 16 του παραρτήματος, διάγραμμα 23). Και σε αυτή την περίπτωση, το δείγμα χωρίστηκε σε τρεις ομάδες ανάλογα με το κατά κεφαλήν εισόδημα της Περιφέρειας των δήμων. Στην πρώτη ομάδα συμπεριλήφθηκαν οι δήμοι των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ κυμαίνεται από 10.000,00 – 14.999,00€ και η μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI βρέθηκε ίση με 0.5209. Στην δεύτερη ομάδα με κατά κεφαλήν εισόδημα 15.000,00-19.999,00€, η μέση τιμή του δείκτη LOSI βρέθηκε ίση με 0.548, αυξημένη κατά 0.0271 σε σχέση με την πρώτη ομάδα. Στην τελευταία ομάδα, με κατά κεφαλήν ΑΕΠ από 20.000,00€ και άνω, η μέση τιμή βρέθηκε ίση με 0.6138.

Στην πρώτη Ομάδα ανήκουν όλες οι Περιφέρειες εκτός από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η οποία ανήκει στην δεύτερη ομάδα με κατά κεφαλήν ΑΕΠ 15.000,00-19.999,00€ και την Περιφέρεια Αττικής, η οποία απαρτίζει την τελευταία ομάδα, με κατά κεφαλήν ΑΕΠ από 20.000,00€ και άνω. Από την στατιστική ανάλυση προκύπτει πλήρη συσχέτιση και του κατά κεφαλήν ΑΕΠ με την επίδοση του δείκτη, καθώς αυτά λειτουργούν αναλογικά μεταξύ τους.

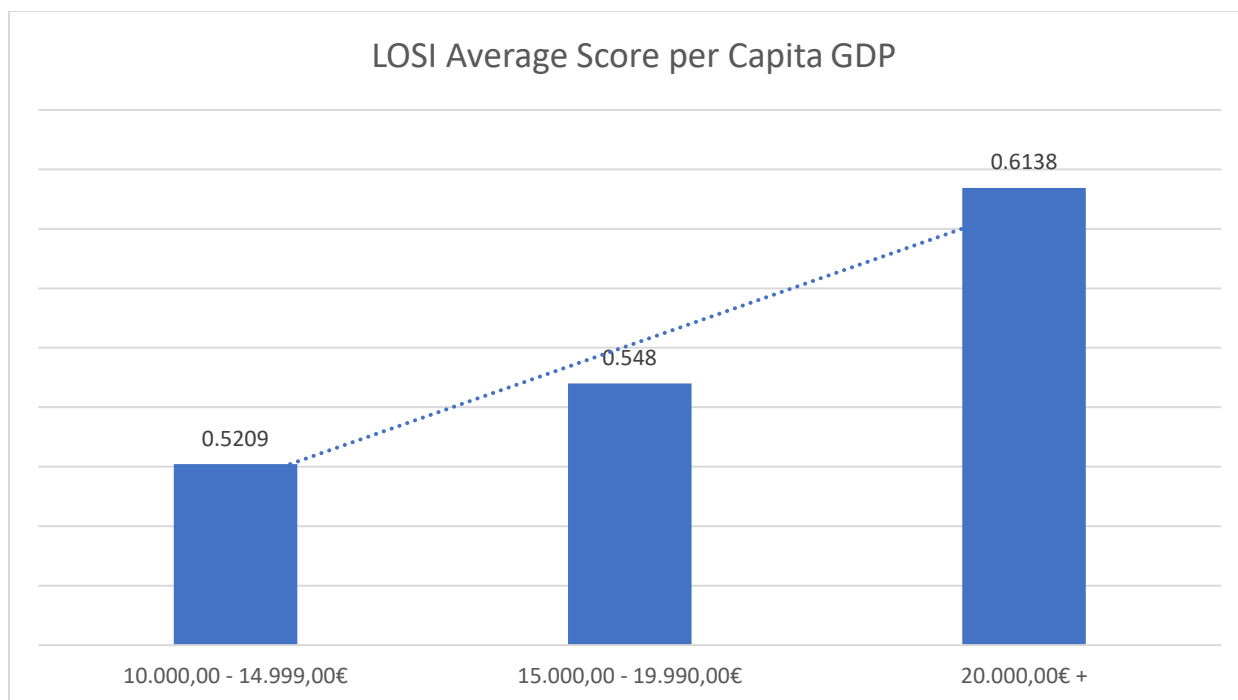

Chart 23: Μέση τιμή της ωριμότητας του δείκτη LOSI, σε σχέση με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας

Συνεπώς, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι λόγοι που ωθούν στην ανάπτυξη των δημοτικών ΔΤ και κατά συνέπεια στην ψηφιοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δήμων, σχετίζονται με το ΑΕΠ και το Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας στην οποία ανήκουν, καθώς επίσης με τον πληθυσμό και την έκταση του δήμου. Επιβεβαιώνεται ο κανόνας του συγκεντρωτισμού και σε αυτή την περίπτωση. Από τη συσχέτιση των παραπάνω δεδομένων, τεκμηριώνεται η μειωμένη επίδοση των νησιωτικών δήμων της Ελλάδας στην ωριμότητα του δείκτη LOSI, καθώς οι χαμηλότερες επιδόσεις σε κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες, συμπεριλαμβάνουν την πλειονότητα των νησιωτικών δήμων.

5. Σύγκριση με προηγούμενη έρευνα του Πανεπιστημίου Αιγαίου

5.1 Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στη γενική κατάταξη των Δήμων

Η πρώτη απόπειρα αξιολόγησης των εβδομήντα τεσσάρων (74) μεγαλύτερων Δήμων της χώρας, επιχειρήθηκε το 2022 (Λιάχνης, 2022:11), με πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Αιγαίου και υπό την επίβλεψη του Δ. Σαράντη. Η συγκριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων δηλώνει σαφέστατη πρόοδο των δημοτικών διαδικτυακών τόπων και την αυξημένη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στον Δημόσιο τομέα. Παρατηρείται ότι στην αναφορά αποτελεσμάτων του 2022 στη συνολική κατάταξη, στο χαμηλότερο επίπεδο αξιολογήθηκαν επτά (7) Δήμοι ενώ στην έρευνα του 2024 δεν κατεγράφησαν αποτελέσματα στο συγκεκριμένο κριτήριο. Περαιτέρω, στο μεσαίο επίπεδο στην έρευνα του 2022 κατατάχθηκαν πενήντα ένας (51) Δήμοι, ενώ στην έρευνα του 2024 σχεδόν οι μισοί, δηλαδή είκοσι έξι (26) ΔΤ αναβαθμίστηκαν στα υψηλότερα επίπεδα ωριμότητας του δείκτη. Στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη το 2022 αξιολογήθηκαν δεκαέξι (16) Δήμοι, ενώ το 2024 σαράντα επτά (47) Δήμοι, δηλαδή είχαμε τριπλασιασμό των ΔΤ στο συγκεκριμένο επίπεδο. Τέλος, στο υψηλότερο επίπεδο του δείκτη δεν κατεγράφησαν αποτελέσματα στην έρευνα του 2022, ενώ στην αντίστοιχη έρευνα του 2024 αξιολογήθηκε ένας ΔΤ στο εν λόγω επίπεδο, αυτός του Δήμου Πατρέων με βαθμολογία 0.77 (διάγραμμα 24).

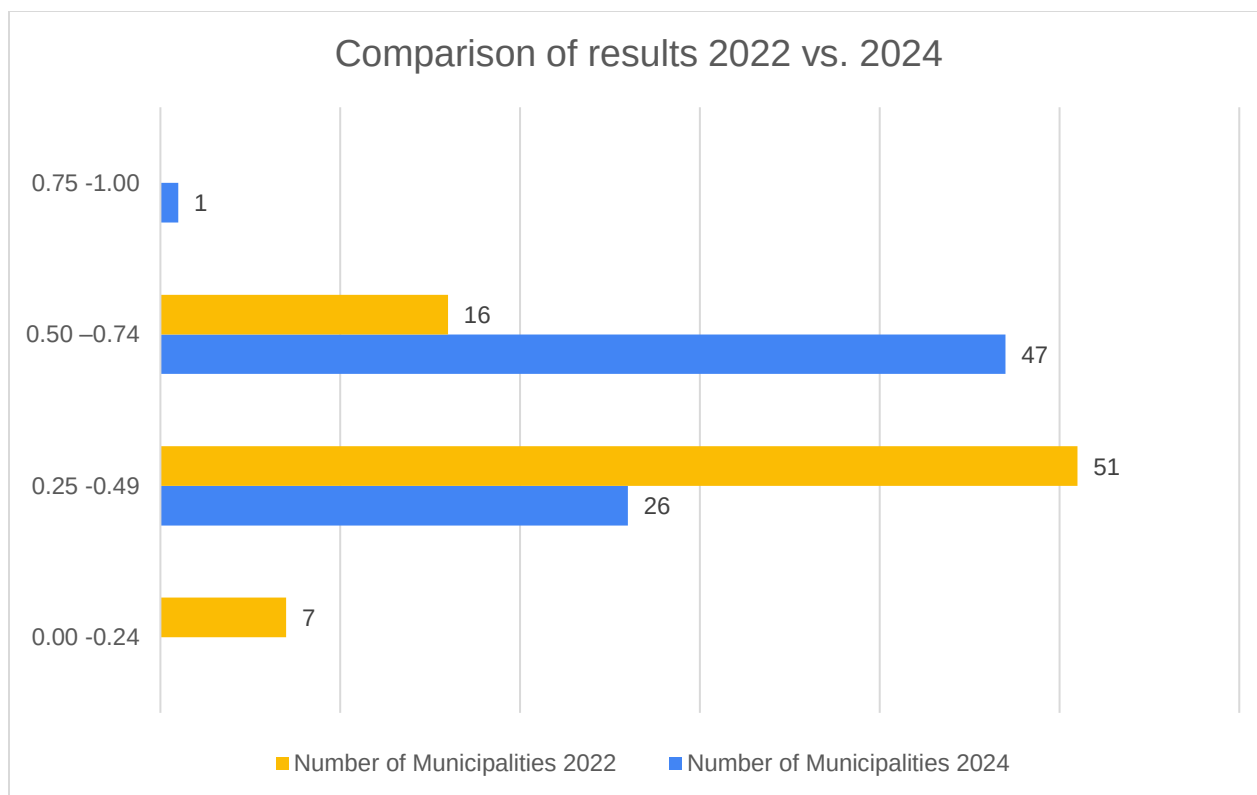

Chart 24: Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στη γενική κατάταξη των Δήμων, σε απόλυτες τιμές

5.2 Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στα πέντε επιμέρους κριτήρια

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η σύγκριση των πέντε επιμέρους κριτηρίων του δείκτη LOSI, καθώς σε όλα ανεξαιρέτως τα κριτήρια κατεγράφησαν θετικές αύξουσες επιδόσεις, με κάποιες εξ αυτών να σημειώνουν διψήφιο αριθμό αύξησης (διάγραμμα 25). Ειδικότερα, 23% αύξηση καταγράφει το κριτήριο παροχής περιεχομένου, καθώς το 2022 στο εν λόγω κριτήριο το 43% των ΔΤ πληρούσαν τους συγκεκριμένους δείκτες, ενώ το 2024 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 66%. Το κριτήριο των τεχνολογικών δεικτών καταγράφει εξίσου μεγάλη αύξηση της επίδοσης (58%) και σε ποσοστό υψηλότερο κατά 22% σε σχέση με το 2022, όπου το 36% των ΔΤ πληρούσαν τους αντίστοιχους τεχνολογικούς δείκτες. Μικρότερη αύξηση (7%) κατέγραψε το κριτήριο του θεσμικού πλαισίου, όπου το 2022 το 56% των ΔΤ πληρούσαν τους συγκεκριμένους δείκτες, ενώ το 2024 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 63%. Μικρή αύξηση παρουσίασε και η επίδοση της παροχής ψηφιακών

υπηρεσιών. Το συγκεκριμένο ποσοστό ήταν ήδη χαμηλό το 2022 (19%) και αυξήθηκε σε 34% το 2024. Τέλος, στο κριτήριο της συμμετοχικότητας των δημοτών καταγράφηκε μοναδιαία αύξηση (1%), δηλαδή από 54% το 2022 αυξήθηκε σε 55%.

Παρατηρούνται όμως διαφορές στην κατάταξη ανάμεσα στα πέντε κριτήρια, καθότι το 2022 πρώτη σε επίδοση ήταν αυτή του θεσμικού πλαισίου, δεύτερη της συμμετοχικότητας, τρίτη της παροχής περιεχομένου, τέταρτη της τεχνολογικής διάστασης και πέμπτη το κριτήριο της παροχής υπηρεσιών. Σύμφωνα με την παρούσα έρευνα, πρώτο στην κατάταξη αξιολογήθηκε το κριτήριο της παροχής περιεχομένου, κάνοντας άλμα 23% των επιδόσεων των ΔΤ. Δεύτερο στην κατάταξη βρέθηκε το κριτήριο του θεσμικού πλαισίου με 63% και τρίτο αυτό της συμμετοχικότητας με 59%. Τέταρτο το κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης με 58% και αύξηση 22% σε σχέση με το 2022. Τέταρτο και τελευταίο αυτό της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών με 34%.

Αντιλαμβανόμαστε ότι οι Δήμοι επένδυσαν πρωτίστως στην παροχή περιεχομένου μέσω των ΔΤ τους, του θεσμικού πλαισίου, στο τεχνολογικό κομμάτι της υποστήριξης των ΔΤ, ενώ παραμέλησαν τον εμπλουτισμό του κριτηρίου της συμμετοχικότητας των πολιτών στα κοινά και την αύξηση των ψηφιακών παρεχόμενων υπηρεσιών, οι οποίες θεωρούνται κρίσιμες για την ολοκληρωμένη εφαρμογή της ψηφιακής δημοκρατίας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

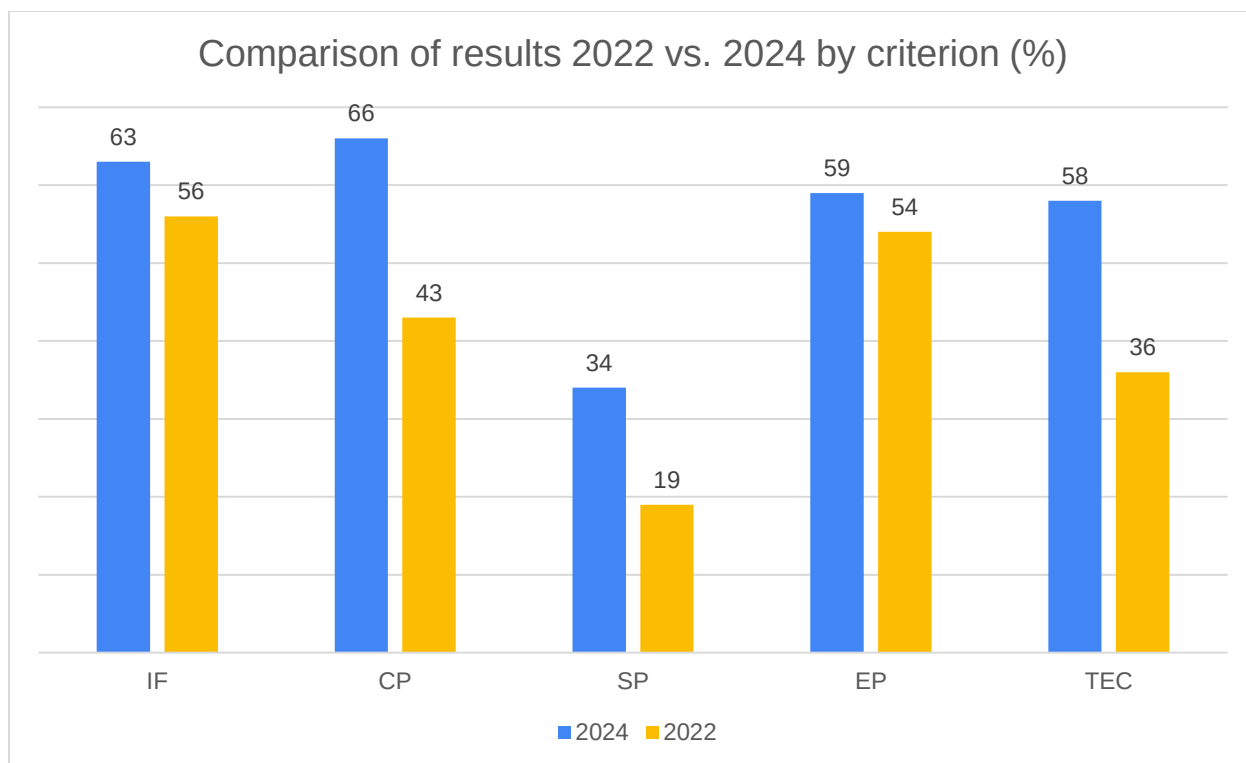

Chart 25: Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, στα επιμέρους πέντε κριτήρια

5.3 Σύγκριση αποτελεσμάτων 2022 έναντι 2024, ανά δείκτη

Σημαντικές μεταβολές σημειώθηκαν στους επιμέρους δείκτες των πέντε κριτηρίων. Στο κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου (διάγραμμα 26) όλοι οι Δήμοι (100%), και στις δύο έρευνες, κατείχαν επίσημο ΔΤ. Σημαντική μεταβολή, με αύξηση 20% σε σχέση με το 2022 (72%), καταγράφηκε στον δείκτη της παροχής κρατικών και λοιπών συνδέσμων μέσω του ΔΤ (2024-92%). Η πρόσβαση στον ΔΤ μέσω αυθεντικοποίησης αυξήθηκε κατά 12% σε σχέση με το 2022 (65%), ενώ η διάθεση πληροφοριών σχετικών με την πολιτική απορρήτου σημείωσε αύξηση 10% σε σχέση με το 2022 (62%). Αύξηση παρουσίασε και η παροχή στοιχείων των υπευθύνων των τμημάτων και διευθύνσεων του Οργανισμού, κατά 8%. Η συγκεκριμένη υπηρεσία το 2022 παρέχονταν από το 61% των ΔΤ. Ωστόσο, η ανάρτηση του οργανογράμματος του οργανισμού παρουσίασε μείωση κατά 4%, δηλαδή παρέχονταν από το 62% των ΔΤ. Ένας επιπλέον δείκτης στον οποίο παρατηρήθηκε αρνητική μεταβολή (13%), αποτελεί η ανάρτηση Ψηφιακής Στρατηγικής των Δήμων. Η

συγκεκριμένη υπηρεσία παρέχονταν το 2022 από το 59% των ΔΤ και το 2024 από το 46%. Αρκετά μεγάλη αύξηση (28%) κατέγραψε η σύγκριση του δικαιώματος στην πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες. Μόλις το 11% των ΔΤ είχε αναρτημένες πληροφορίες σχετικές με το ως άνω δικαίωμα. Τέλος, μοναδιαία μεταβολή (1%) σημείωσε η ανάρτηση πολιτικής σχετιζόμενης με τα Ανοικτά Δεδομένα, από 11% που ήταν το 2022.

Συνοψίζοντας, έχουμε έξι δείκτες που κατέγραψαν αύξηση από 1% έως 28%, μείωση σε δύο δείκτες από 8% έως 13% και καμία μεταβολή σε έναν δείκτη. Η συνολική εικόνα του κριτηρίου παρουσιάζει να μεν αύξηση κατά μέσο όρο 7% (διάγραμμα 24), ωστόσο οι αρνητικές μεταβολές επηρεάζουν την συνολική εικόνα του κριτηρίου, η οποία θα μπορούσε να παρουσιάζει μεγαλύτερες επιδόσεις, καθώς το οργανόγραμμα του οργανισμού απαιτεί μικρή προσπάθεια στην ανάρτηση διότι υπάρχει έτοιμη στα γραφεία προσωπικού και η Ψηφιακή Στρατηγική, που δεν αλλάζει κάθε χρόνο, θα μπορούσε να αναρτηθεί και αυτή, αντί να παρουσιάζει διακοπή της παροχής.

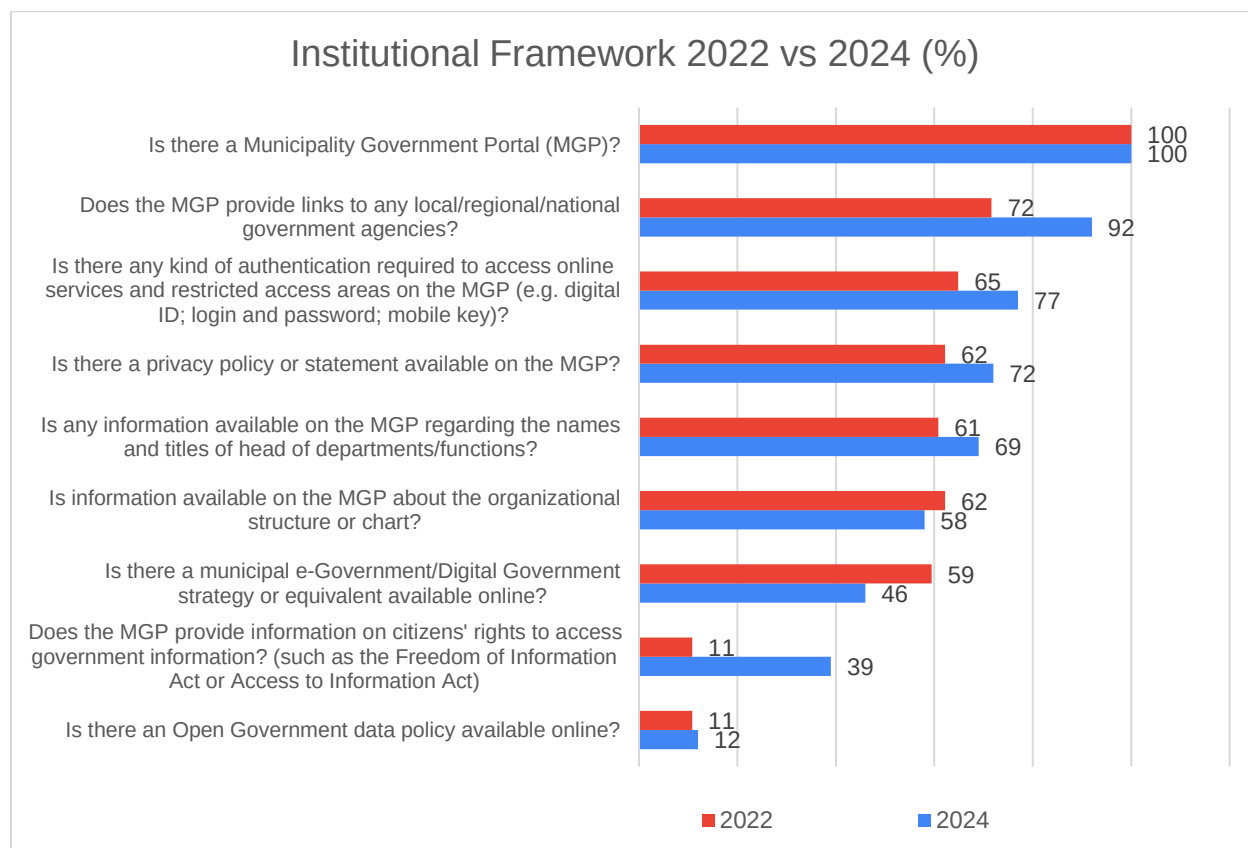

Chart 26: Σύγκριση κριτηρίων Θεσμικού Πλαισίου 2022 έναντι 2024

Στο κριτήριο Παροχής Περιεχομένου (διάγραμμα 27), το πολυπληθέστερο (25 δείκτες) κριτήριο εκ των πέντε, 21/25 δείκτες κατέγραψαν αύξηση από 11% έως 87%, επιπλέον 3/25 δείκτες κατέγραψαν μείωση 3-4%, ενώ ένας δείκτης, αυτό της παροχής στατιστικών χρήσης ιστού, δεν παρουσίασε καμία αλλαγή και παρέμεινε στο 4%.

Η παροχή πληροφοριών για θέματα όπως ο πολιτισμός, η διασκέδαση και ο αθλητισμός παρέχεται από όλους τους ΔΤ ανεξαιρέτως, όπως και οι ανακοινώσεις των μελλοντικών διαγωνισμών και προκηρύξεων. Οι συγκεκριμένες πληροφορίες παρέχονταν το 2022 σε ποσοστό 61% και 58%, αντίστοιχα. Τη μεγαλύτερη αύξηση (78%) κατέγραψε ο δείκτης ανάρτησης των αποτελεσμάτων των διαφόρων προκηρύξεων, που το 2022 παρέχονταν μόλις από εννέα ΔΤ. 39% αύξηση σε σχέση το 2022 (58%) παρουσιάζει η παροχή πληροφοριών για εργασιακά θέματα. Πληροφορίες σχετικές με δημογραφικά, ιστορικά, γεωγραφικά και οικονομικά στοιχεία του Δήμου, κατέγραψαν αύξηση 14% σε σχέση με το 2022 (82%). Η παροχή πληροφοριών για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού αλλά και για θέματα κοινωνικής πρόνοιας, αυξήθηκε σε 92% από 73% και 68% αντίστοιχα. Από τα αποτελέσματα φαίνεται και η επένδυση που κάνουν οι Δήμοι για πρωτοβουλίες σχετικές με τις «έξυπνες πόλεις», καθώς καταγράφεται αύξηση 14% από το 2022 (74%). 34% και 26% παρουσιάζουν αύξηση οι πληροφορίες που σχετίζονται με περιβαλλοντικά θέματα και δράσεις όπως η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών, οι οποίες το 2022 ανέρχονταν σε 54% και 56% αντίστοιχα. Αύξηση (23%) παρουσιάζει και η ελεύθερη πρόσβαση στις κρατικές και δημοτικές υπηρεσίες, μέσω δωρεάν WiFi ή κέντρων κοινότητας, υπηρεσία που παρέχονταν το 2022 σε ποσοστό 59%. Το 77% των ΔΤ παρέχει πληροφορίες σχετικές με την οδική ασφάλεια, αύξηση που ισούται με 73%, δηλαδή το 2022 παρέχονταν μόνο από το 4% των ΔΤ. Αύξηση (26%) κατέγραψαν και οι εφαρμογές για κινητές συσκευές, από 46% σε 72%, ενώ η πρόθεση των Δήμων να χρησιμοποιήσουν τεχνολογίες όπως τεχνητή νοημοσύνη (AI), ίντερνέτ των πραγμάτων (IoT) κ.α. αυξήθηκε από 58% σε 69%. Αυξημένες κατά 26% παρουσιάζονται και οι παροχές για την υγεία, από 42% σε 68%. Δέκα ΔΤ επιπλέον, έχουν αναρτήσει λίστες με τις παρεχόμενες από τον οργανισμό υπηρεσίες, με αύξηση που ισοδυναμεί με 13%, δηλαδή παροχή από το 68% αντί 55% του 2022. Από 31% σε 55% καταγράφηκε και η

μεταβολή της παροχής πληροφοριών σχετικά με τις συγκοινωνίες και τα δρομολόγια του Δήμου, δηλαδή αύξηση 24%. Δύο ΔΤ σταμάτησαν την παροχή πληροφοριών σχετιζόμενων με θέματα εκπαίδευσης, με μείωση που ισοδυναμεί με 3%, από 57% σε 54%. Επτά ΔΤ πρόσθεσαν την παροχή του περιεχομένου τους σε περισσότερες από μία γλώσσες, αύξηση 9%. Ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει αδικαιολόγητα χαμηλά ποσοστά ωριμότητας, καθώς το 2022 παρέχονταν από το 30% των ΔΤ και το 2024 από το 39% αυτών. Σημαντική αύξηση (23%) παρουσιάζει ο δείκτης για την παροχή πληροφοριών σε θέματα δικαιοσύνης (ενστάσεις, διαμεσολάβηση κ.α.), καθώς το 2022 παρέχονταν από το 12% των ΔΤ και το 2024 από το 35%, ποσοστό αρκετά χαμηλό και στις δύο έρευνες. Η δεύτερη μείωση (4%) καταγράφηκε στην ύπαρξη ειδικής σελίδας για τον ιό COV-19. Το 2022 παρέχονταν από το 36% των ΔΤ, ενώ το 2024 το ποσοστό αυτό μειώθηκε σε 32%. Το 2022 μόνο δύο ΔΤ (5%) παρείχαν στατιστικά στοιχεία και έρευνες, εν αντιθέσει με το 2024 που είκοσι τρεις ΔΤ (31%) πληρούν πλέον τον συγκεκριμένο δείκτη, με αύξηση 26%. Το 19% των Δήμων συνεργάζονται με την κοινωνία των πολιτών, σε σχέση με το 2022 (3%), για θέματα όπως η υποστήριξη του οργανισμού «Χαμόγελο του Παιδιού» κ.α. Τέλος, έχουμε μείωση (4%) από 11% σε 7% το 2024 στις εγγραφές για ειδοποιήσεις σχετικές με έκτακτα καιρικά φαινόμενα.

Το συγκεκριμένο κριτήριο παρουσιάζει μεγάλη ποσοστιαία πρόοδο ανά δείκτη με ελάχιστες εξαιρέσεις μειωμένης επίδοσης (3/25). Σύμφωνα με το διάγραμμα 24, καταγράφει κατά μέσο όρο 23% θετική μεταβολή σε σχέση με το 2022 και μειώσεις της τάξεως του 4% σε τρεις μόνο δείκτες. Οι Δήμοι δείχνουν να κατανοούν τη σημαντικότητα της ανάρτησης των αποτελεσμάτων των διαφόρων προκηρύξεων και την ενημέρωση των δημοτών για ζητήματα οδικής ασφάλειας, όπου καταγράφηκαν 87% και 73% αύξηση. Μεγάλες θετικές μεταβολές σε όλους σχεδόν τους δείκτες, δείχνουν την κατανόηση της δύναμης που τους παρέχει ο ΔΤ του οργανισμού τους. Το συγκεκριμένο κριτήριο επειδή δεν απαιτεί σοβαρή τεχνολογική υποδομή, απλά παροχή πληροφοριών, θα είναι σε θέση μελλοντικά να αγγίξει το μέγιστο βαθμό ωριμότητας, όπως και το κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου.

Content Provision 2022 vs 2024 (%)

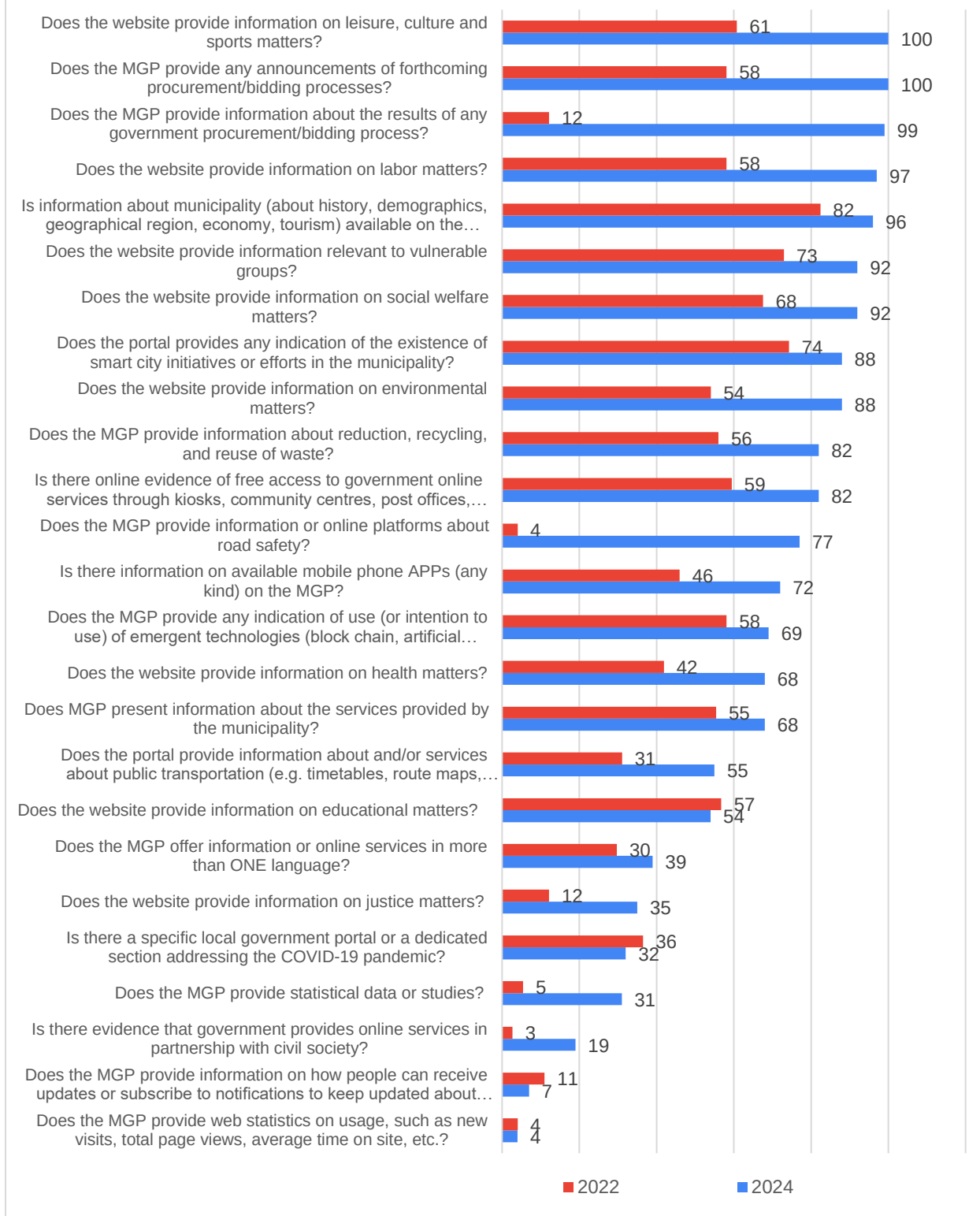

Chart 27: Σύγκριση κριτηρίων Παροχής Περιεχομένου 2022 έναντι 2024

Στο κριτήριο της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, στην οποία υστερούν οι ελληνικοί Δήμοι, όπως αναλύθηκε στο κεφάλαιο 4.2.3, σημειώνονται δέκα δείκτες με θετικές μεταβολές, πέντε με αρνητικές και τρεις με μηδενικές μεταβολές (διάγραμμα 28). Ειδικότερα, το 81% των ΔΤ παρέχουν πλέον τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων για την πλήρωση κενών θέσεων εργασίας των Δήμων, ποσοστό που ανέρχονταν το 2022 σε 1.35%, δηλαδή αύξηση σχεδόν 80%. Η ηλεκτρονική αίτηση για πιστοποιητικό γεννήσεως αυξήθηκε σε 72% από 55% και τα πιστοποιητικά γάμου και θανάτου από 53% σε 70%. Η ηλεκτρονική πληρωμή προστίμων και δημοτικών τελών αυξήθηκε σε 43% από 27% που ήταν το 2022. Μικρή αύξηση παρουσίασε και η εξόφληση λογαριασμών ύδατος, από 32% σε 38%. Μεγάλη πρόοδο κατέγραψαν οι Δήμοι όσον αφορά τις άδειες σχετικές με το περιβάλλον. Ο συγκεκριμένος δείκτης για πρώτη φορά καταγράφει αποτελέσματα και είναι άκρως ενθαρρυντικά (26%). Στην ίδια κατηγορία εμπίπτει και η γνωστοποίηση της νέας διεύθυνσης των δημοτών, μέσω του ΔΤ (9%). Αρνητική επίδοση καταγράφει ο δείκτης που σχετίζεται με τις άδειες των επιχειρήσεων. Από 28% το 2022, σε 11% το 2024, μείωση αρκετά σημαντική. Το 2022 μόνο ένας ΔΤ παρείχε τη δυνατότητα ηλεκτρονικής αίτησης για οικοδομικές άδειες. Το 2024 το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε 9%, αλλά παραμένει χαμηλό διότι οι πολεοδομίες ως φορείς ανήκουν στον δήμο. Μεγάλη μείωση (20%) καταγράφει και η ηλεκτρονική καταχώριση τίτλων γης, από 27% το 2022 σε 7% το 2024. Ελάχιστη αύξηση (2%) σημειώθηκε και στην παροχή πλατφόρμας ηλεκτρονικών προμηθειών, από 3% σε 5%. Μικρή αρνητική μεταβολή παρουσιάζει η ενημέρωση της δημοτικής αστυνομίας μέσω του ΔΤ, από 11% σε 5%. Τρεις δείκτες παρέμειναν μηδενικοί στην επίδοση, καθώς η εξόφληση λογαριασμών ενέργειας, φόρου επιχειρήσεων και οι δηλώσεις οχημάτων, δεν παρέχονται μέσω των ΔΤ των Δήμων, αλλά από την κεντρική Κυβέρνηση και από τις διάφορες επιχειρήσεις παροχής ενέργειας (ΔΕΗ κ.α.). Οι δύο τελευταίοι δείκτες του διαγράμματος 27, δείχνουν σοβαρή αρνητική μεταβολή, καθώς οι ΔΤ παρείχαν σε ποσοστό 26% τη δυνατότητα ηλεκτρονικής αίτησης άδειας παραμονής και άδειας οδήγησης, μέσω υπερσυνδέσμου προφανώς και μετά σταμάτησαν, όπου και καταγράφηκε μηδενική επίδοση των συγκεκριμένων κριτηρίων το 2024 (0%).

Η συνολική εικόνα του συγκεκριμένου κριτηρίου, παρά τις δέκα θετικές μεταβολές των κριτηρίων, αναδεικνύει την έλλειψη σταθερότητας των πολιτικών των διοικήσεων των Δήμων, καθώς καταγράφηκαν δύο πολιτικές οι οποίες σταμάτησαν να παρέχονται ολοσχερώς και άλλες τρεις οι οποίες μειώθηκαν σε μεγάλα ποσοστά (έως 20%). Εικάζεται ότι, μετά τη λήξη των περιοριστικών μέτρων έναντι της πανδημικής κρίσης, όπου ήταν αυξημένες οι ανάγκες για τις εξ αποστάσεως υπηρεσίες, οι υπεύθυνοι των Δήμων θεώρησαν λογικό να τις διακόψουν. Τα παραπάνω ευρήματα πιστοποιούνται και από την μικρή μεταβολή (6%) του κριτηρίου σε σχέση με τα ευρήματα της έρευνας του 2022. Επιπλέον, η εικόνα θα μπορούσε να είναι πολλάκις πιο ενθαρρυντική αν οι ΔΤ παρείχαν απλά τους συνδέσμους των κρατικών, περιφερειακών και τοπικών υπηρεσιών για τις υπηρεσίες που οι ίδιοι δεν παρέχουν και παράλληλα να ενισχύσουν την υφιστάμενη τεχνολογική υποδομή ώστε να παρέχουν περισσότερες ψηφιακές υπηρεσίες και να μη δίνουν την εικόνα της τυχαιότητας στην επιλογή των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών.

Service Provision 2022 vs 2024 (%)

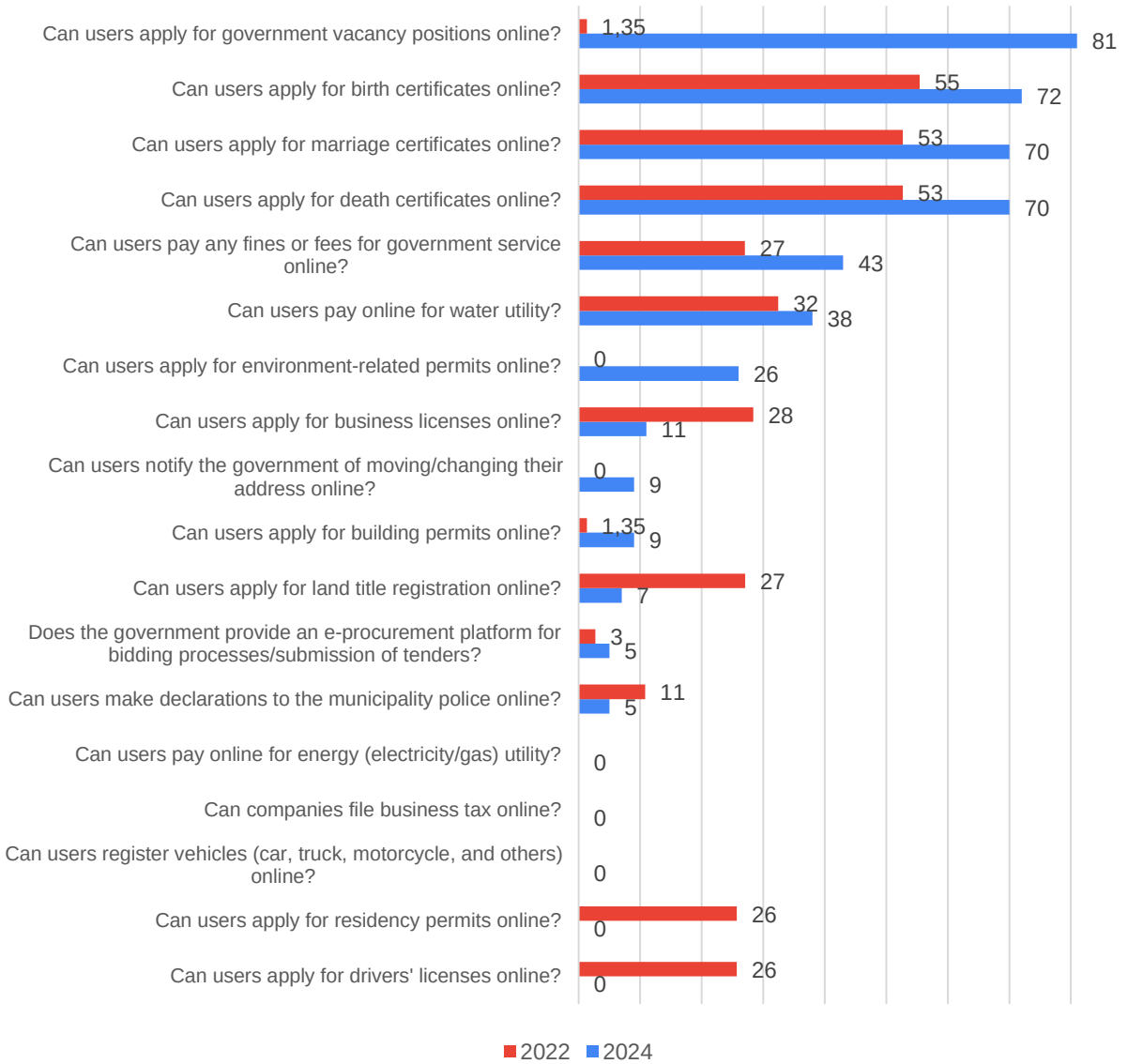

Chart 28: Σύγκριση κριτηρίων Παροχής Υπηρεσιών 2022 έναντι 2024

Στο κριτήριο της συμμετοχικότητας και δέσμευσης των πολιτών στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση των πολιτικών, κατεγράφησαν επτά δείκτες με μείωση της επίδοσης, εννέα δείκτες με αύξηση και ένας που δεν παρουσίασε καμία μεταβολή (διάγραμμα 29).

Πλέον το 100% των ΔΤ παρέχει πληροφορίες σχετικές με τα δημοτικά συμβούλια, αύξηση που ισοδυναμεί με 1.35%. Η παροχή οικονομικών στοιχείων, όπως ο προϋπολογισμός, έχει αυξηθεί από 70% σε 74%. Η αναφορά περιστατικών σχετικών με δημόσιους χώρους αυξήθηκε από 66% σε 73%, ενώ η ενημέρωση για νέες ενέργειες διαβούλευσης και η συμμετοχή στις αποφάσεις διαχείρισης δημοτικής γης, εμφανίζουν την μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση. Στην πρώτη περίπτωση από 54% σε 92% και στη δεύτερη από 14% σε 72%. Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε και στην ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων, τα οποία οδήγησαν σε νέες πολιτικές και αποφάσεις, καθώς το 2022 μόνο τρεις (4%) ΔΤ παρείχαν τις συγκεκριμένες πληροφορίες, ενώ το 2024 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 35%. Αρκετή πρόοδο σημείωσαν και οι δείκτες της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και της υποστήριξης «ζωντανής συνομιλίας» μέσω του ΔΤ. Το 2022 μόνο ένας ΔΤ παρείχε τις συγκεκριμένες λειτουργίες (1,35%), ενώ το 2024 ο αριθμός αυτός αυξήθηκε σε δέκα ΔΤ (14%). Επίσης το 2022 υπήρχε ένας δείκτης, ο οποίος δεν πληρούνταν από κανένα ΔΤ. Ωστόσο, το 2024 ο συμμετοχικός προϋπολογισμός παρέχεται από το 15% των Δήμων, δηλαδή από έντεκα ΔΤ.

Οι σημαντικότερες μειώσεις σημειώθηκαν σε τρεις δείκτες. Η δυνατότητα αναφοράς οποιαδήποτε μορφής διάκριση, όπως το φύλο, η ηλικία, η εθνικότητα κ.α., μειώθηκε από 70% το 2022 σε 23% το 2024 και η απόκριση σε ερώτημα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή έτοιμης ψηφιακής φόρμας επικοινωνίας, καθώς και η κατατοπιστική απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, μειώθηκαν από 58% που ήταν το 2022, σε 42% και 39% αντίστοιχα. Μικρότερες μειώσεις (14%) σημειώθηκαν στη δυνατότητα αποστολής παραπόνου ή ανατροφοδότησης προς το Δήμο, από 84% το 2022 σε 70% το 2024. Επίσης, η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, μειώθηκε από 91% σε 88%, ενώ οι δείκτες της παροχής ανοικτών δεδομένων και μεταδεδομένων, μειώθηκαν από 93% σε 88% εξίσου. Τέλος, ο δείκτης για τα διαθέσιμα διαδικτυακά εργαλεία συλλογής της κοινής γνώμης μέσω των ΔΤ, παρουσίασε στασιμότητα καθώς το συγκεκριμένο ποσοστό (68%) δεν μεταβλήθηκε στην πάροδο των δύο ετών.

Σύμφωνα με το διάγραμμα 25, το συγκεκριμένο κριτήριο παρουσίασε αύξηση 5% της μέσης τιμής του συνόλου των ΔΤ. Η απόκριση στα ηλεκτρονικά μηνύματα εντός τριών ημερών και οι αναφορές οποιασδήποτε μορφής διάκρισης, εμπόδισαν τη μεγαλύτερη πρόοδο ολόκληρου του κριτηρίου, καθώς κατέγραψαν μειώσεις της τάξεως του 47%. Οι καλές πρακτικές που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, θα πρέπει να επανέλθουν και να ενισχυθούν περισσότερο. Αισιόδοξα όμως διαφαίνονται τα γεγονότα για το μέλλον, καθώς ουσιαστικές πρακτικές ηλεκτρονικής συμμετοχής, όπως η ηλεκτρονική ψηφοφορία, η λειτουργία υποστηρικτικής ζωντανής συνομιλίας και η διαμόρφωση του συμμετοχικού προϋπολογισμού, παρουσιάζουν ενθαρρυντικά αποτελέσματα, με δέκα στους εβδομήντα τέσσερις Δήμους να παρέχουν τις ως άνω λειτουργίες.

Participation and Engagement 2022 vs 2024 (%)

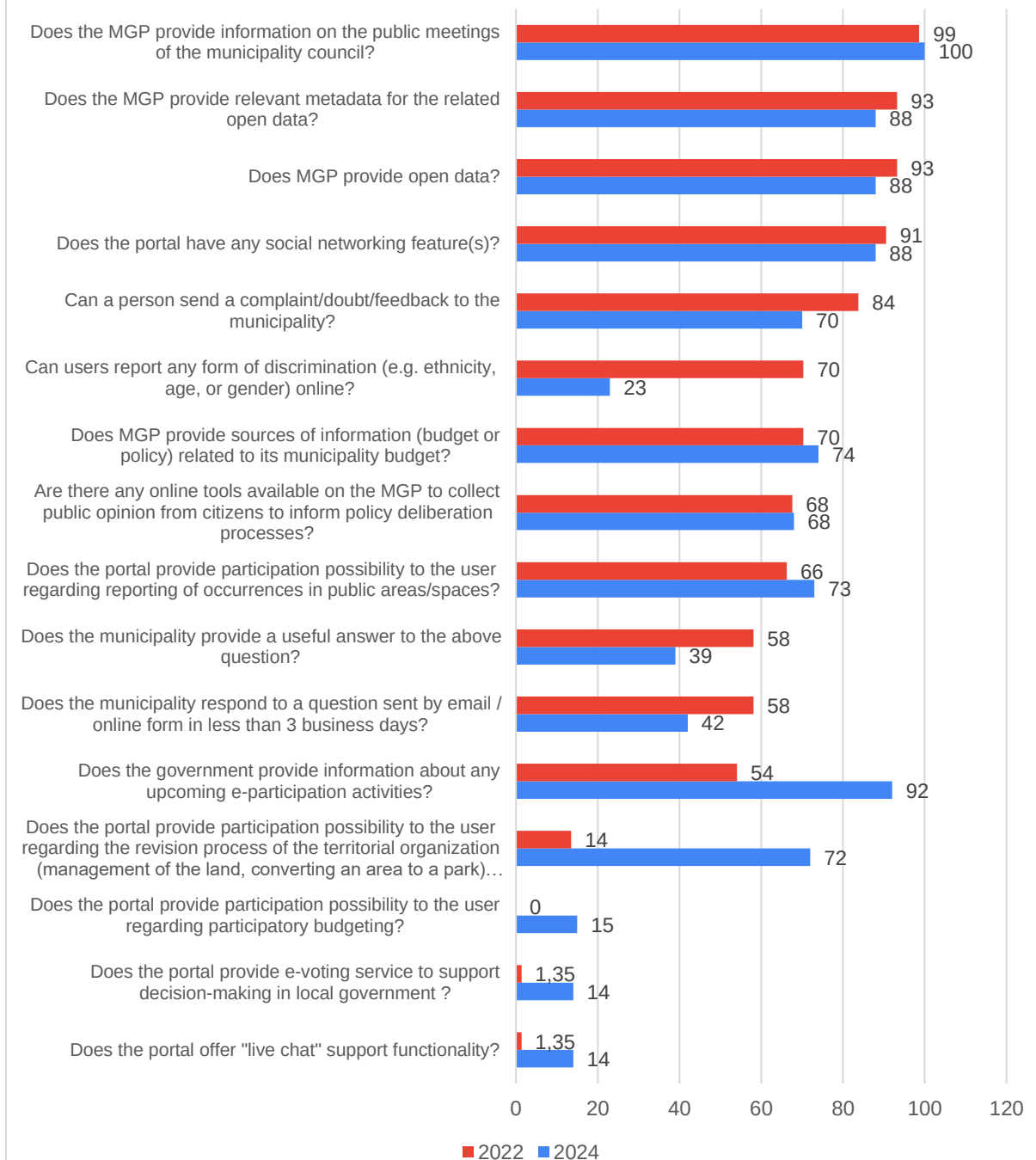

Chart 29: Σύγκριση κριτηρίων Συμμετοχικότητας 2022 έναντι 2024

Το τελευταίο κριτήριο, της τεχνολογικής διάστασης, παρουσιάζει την καλύτερη συνολική εικόνα καθώς κατέγραψε μικρές μειώσεις (3%-4%) μόνο σε δύο δείκτες, κάτι που αποδεικνύεται από τα τελευταία ευρήματα, διότι το συγκεκριμένο κριτήριο κατέχει τη δεύτερη μεγαλύτερη αύξηση της επίδοσης (22%) στα πέντε κριτήρια του δείκτη.

Ειδικότερα (διάγραμμα 30), οι δείκτες της ενημέρωσης του ΔΤ και η εύρεση τους στην πρώτη σελίδα των μηχανών αναζήτησης, πληρούνται από το 100% των Δήμων, ενώ η συμβατότητα των ΔΤ με διαφορετικούς φυλλομετρητές δεν παρουσίασε μεταβολή, καθώς πληρούνταν και το 2022 από το 100% των ΔΤ. Η πλοήγηση στους ΔΤ μέσω κινητών συσκευών (smartphones, tablets) δεν κατέγραψε καμία μεταβολή, ενώ η λειτουργική πλοήγηση παρουσίασε αύξηση (60%) καθώς το 2022 ο συγκεκριμένος δείκτης πληρούνταν από το 26% και το 2024 από το 86%. Μεγάλη βελτίωση (63%) κατέγραψε η πρόσβαση των δημοτών στα προσωπικά τους δεδομένα. Το 2022 μόνο δύο ΔΤ (3%) παρείχαν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, ενώ το 2024 ο αριθμός αυτών αυξήθηκε σε σαράντα επτά (47), μέσω των προσυμπληρωμένων καρτών και τη διασύνδεση με την κυβερνητική πύλη gov.gr, ενώ η τροποποίηση των συγκεκριμένων στοιχείων παρέχεται από το 38% των ΔΤ, έναντι 3% το 2022. Επιπλέον, η ίδια υπηρεσία για τις επιχειρήσεις αποτέλεσε έκπληξη καθώς το 2022 δεν παρέχονταν από κανέναν ΔΤ ενώ το 2024 από σαράντα τέσσερις (59%) ΔΤ. Η τροποποίηση των στοιχείων από τις επιχειρήσεις κινητοποίησε και αυτή έναν μηδενικό δείκτη (0%) και το αύξησε κατά 14%. Το 51% των ΔΤ παρέχει πλέον καθοδήγηση για τη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών. Το 2022 το ποσοστό αυτό περιοριζόταν σε 4%. Πλέον το 50% των ΔΤ παρέχουν χάρτη ιστότοπου, τριάντα επτά Δήμοι έναντι είκοσι τριών το 2022 (32%). Βελτίωση παρουσίασε και η συμβατότητα με τα πρότυπα φύλλων CSS, από 42% σε 31%. Κατά 28% βελτιώθηκε και η υποστήριξη ατόμων με δυσκολία στη διεκπεραίωση ψηφιακών υπηρεσιών, δηλαδή αυξήθηκε από 8% σε 36%. Από 5% σε 35% αυξήθηκε ένας ακόμη τεχνικός δείκτης, αυτός της προσβασιμότητας περιεχομένου ιστού για άτομα που αντιμετωπίζουν διάφορες δυσκολίες (WCAG2.0). Μικρή αλλά θετική αύξηση (11%), από 23% σε 34% κατέγραψε και η συμβατότητα με τα πρότυπα εγκυρότητας σήμανσης που ορίζει η Κοινοπραξία του Παγκόσμιου Ιστού (W3C). Οι «Συχνές ερωτήσεις» κατέγραψαν και αυτές μικρή αύξηση από 11% σε 20%, ποσοστό μικρό για μία εύκολη υπηρεσία. Τέλος, καμία μεταβολή δεν καταγράφηκε στον δείκτη της παροχής σύνθετης αναζήτησης, η οποία παρέχεται ακόμη

από το 27% των ΔΤ. Από την άλλη, δύο “εύκολοι” δείκτες, αυτόν της παροχής στοιχείων επικοινωνίας στον ΔΤ κατέγραψε μικρή αρνητική μεταβολή καθώς παρέχονταν από το 100% και μειώθηκε στο 96% των ΔΤ και η ύπαρξη πεδίου αναζήτησης μειώθηκε από 85% σε 82%.

Στο συγκεκριμένο κριτήριο κατεγράφησαν δύο απειροελάχιστες μειώσεις 3% έως 4%, οι οποίες είναι πολύ εύκολο να αποκατασταθούν από τους Δήμους, ενώ η υπόλοιπη εικόνα παρουσιάζει άκρως ενθαρρυντικά αποτελέσματα, καθώς υπάρχει κινητοποίηση μηδενικών επιδόσεων σε δύο δείκτες και τεράστια βελτίωση σε άλλους πέντε δείκτες των οποίων η επίδοση κυμαίνονταν κάτω από 5%.

Technology Dimension 2022 vs 2024 (%)

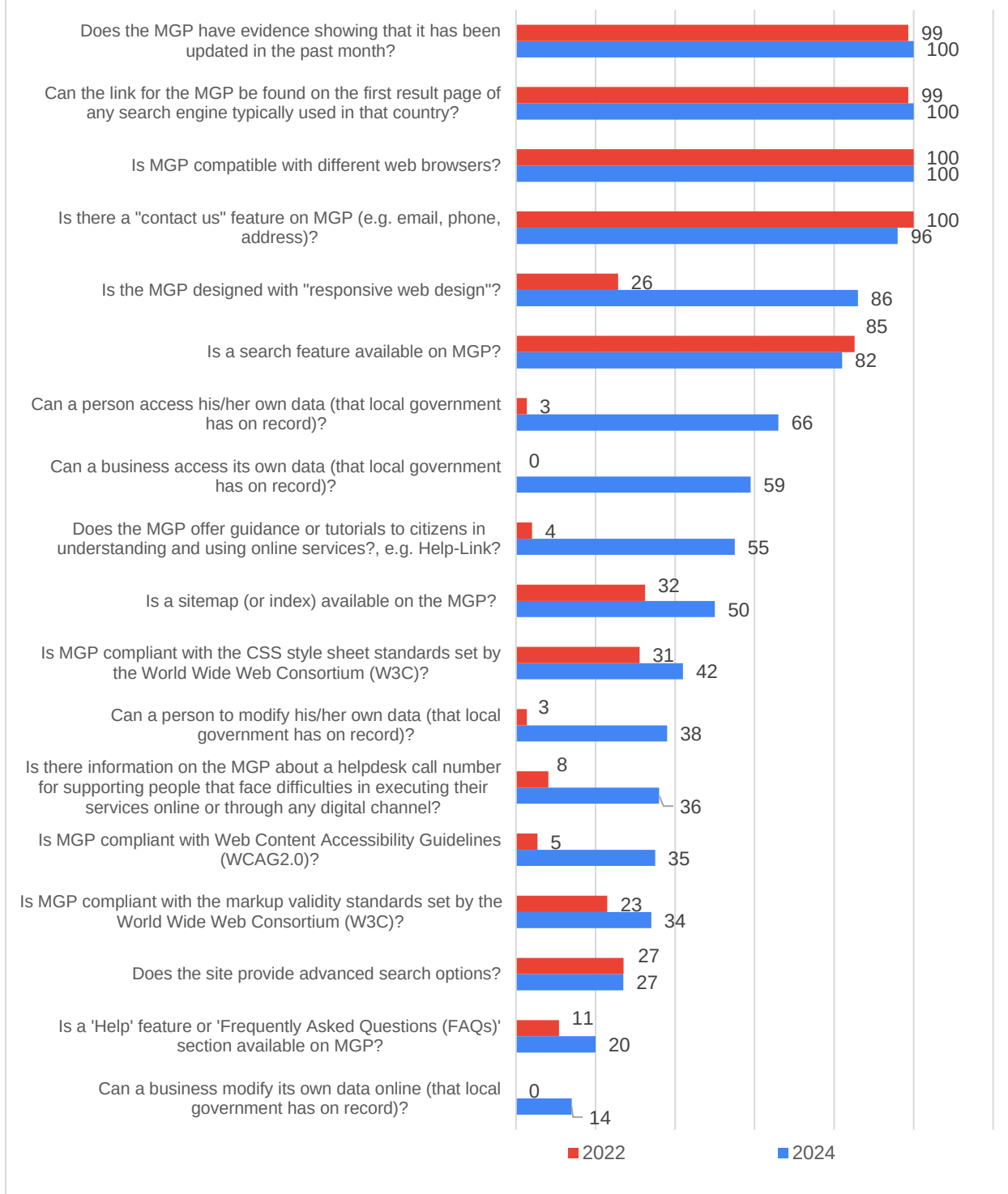

Chart 30: Σύγκριση κριτηρίων Τεχνολογικής διάστασης 2022 έναντι 2024

Η παρούσα έρευνα καταλήγει στα ίδια συμπεράσματα με την πρώτη αξιολόγηση βάσει του δείκτη LOSI στην Ελλάδα, όσον αφορά στα κριτήρια παροχής ψηφιακών υπηρεσιών και ηλεκτρονικής συμμετοχής των δημοτών στα κοινά (Sarantis et al, 2024), ήτοι ότι υπάρχουν αρκετές παραλείψεις και πολλές βελτιώσεις να γίνουν. Παράλληλα για τα υπόλοιπα τρία κριτήρια, του Θεσμικού Πλαισίου, της Παροχής Περιεχομένου και της τεχνολογικής Διάστασης των ΔΤ, σημειώνονται ενθαρρυντικά και συνεχώς βελτιούμενα αποτελέσματα. Το γεγονός ότι κατεγράφησαν μειώσεις σε είκοσι δείκτες από σύνολο ογδόντα έξι δείκτες, δείχνει έλλειψη σταθερότητας των πολιτικών, ιδιαίτερα αυτών που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης. Ωστόσο, η συνολική πρόοδος της ψηφιακής ετοιμότητας, αυξήθηκε κατά 0.1377 σε σχέση με την αξιολόγηση του 2022 (διάγραμμα 31) και αποτελεί σημαντική μεταβολή προς τον μετασχηματισμό της δημοτικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα.

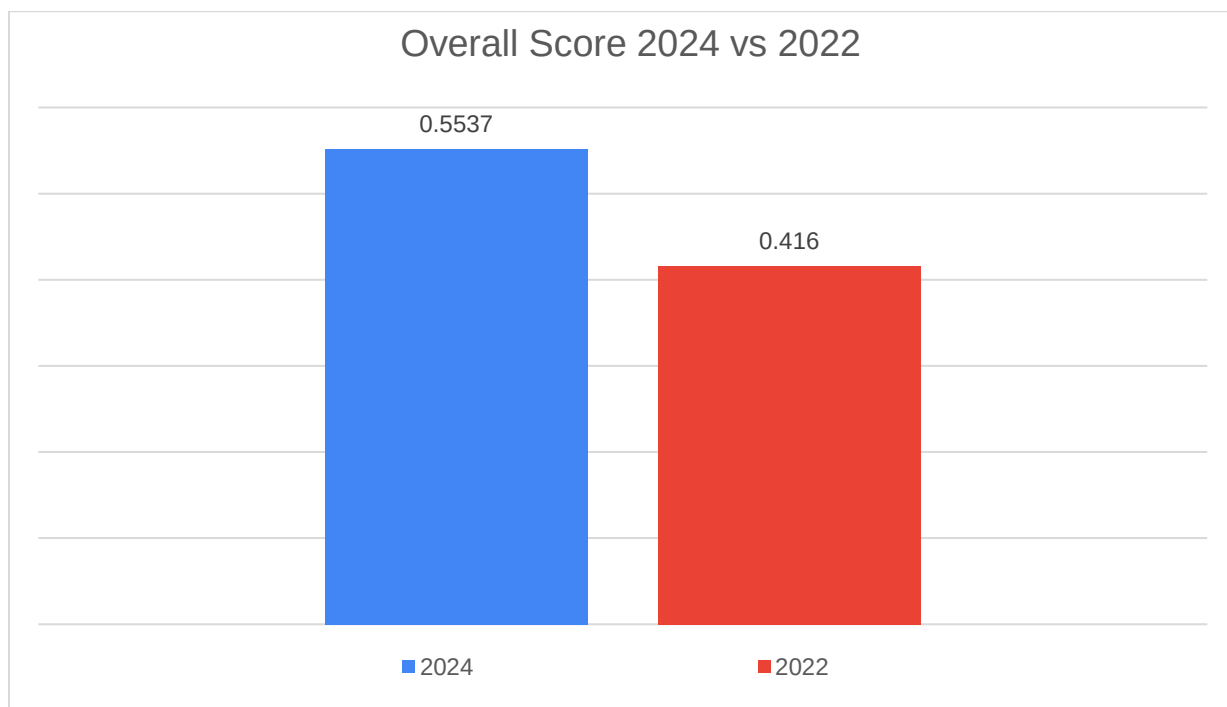

Chart 31: Μέση τιμή δείκτη LOSI 2024 vs 2022

6. Σύγκριση με Διεθνή Δεδομένα

6.1 Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022, Ευρωπαϊκού LOSI 2022 και Ελληνικού LOSI 2024

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας με τη μέση τιμή του παγκόσμιου και ευρωπαϊκού LOIS³⁶ (διάγραμμα 32), με σκοπό την αποτύπωση της απόκλισης της ψηφιακής ετοιμότητας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Σύμφωνα με την έρευνα των Ηνωμένων Εθνών, η μέση τιμή του δείκτη σε παγκόσμιο επίπεδο βρέθηκε σε 0.3943, ενώ το ποσοστό των χωρών που δεν ξεπερνούν τη μέση τιμή ανέρχεται σε 27.46%, δηλαδή 53 πόλεις (πίνακας 19 του παραρτήματος). Όσον αφορά στη μέση ευρωπαϊκή τιμή του δείκτη³⁷, αυτός υπολογίστηκε αυξημένος κατά 0.3152 σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο, δηλαδή 0.7095 (πίνακας 20 του παραρτήματος). Από τις σαράντα μία (41) χώρες της Ευρώπης, οι είκοσι δύο (22) παρουσιάζουν μέση τιμή μεγαλύτερη του γενικού ευρωπαϊκού μέσου όρου, με ποσοστό 53.65%. Σύμφωνα με την παρούσα έρευνα, η μέση τιμή του LOSI, για τους 74 Δήμους που αξιολογήθηκαν στη συγκεκριμένη έρευνα, είναι 0.5537, τιμή αυξημένη κατά 0.1594 σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο και μειωμένη κατά 0.1558 σε σχέση με τον ευρωπαϊκό (διάγραμμα 32). Ωστόσο, το ποσοστό των Δήμων που αξιολογήθηκαν με βαθμό μεγαλύτερο του μέσου όρου είναι 54.05%. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι σαράντα (40) Δήμοι από το σύνολο των εβδομήντα τεσσάρων (74) παρουσιάζουν βαθμολογία καλύτερη της μέσης τιμής (0.5537). Το ανησυχητικό στην προκειμένη περίπτωση είναι το γεγονός ότι μόνο τρεις ελληνικοί δήμοι (Πατρών, Ηράκλειου Κρήτης και Καλαμάτας) συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

³⁶ LOSI 2022, διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/City>

³⁷ Η μέση τιμή του δείκτη LOSI δεν διατίθεται ξεχωριστά για τις ευρωπαϊκές πόλεις. Για το λόγο αυτό έγινε επεξεργασία των δεδομένων από τη συνολική παγκόσμια κατάταξη LOSI και απομονώθηκαν οι 41 ευρωπαϊκές πόλεις που συμμετείχαν στην έρευνα.

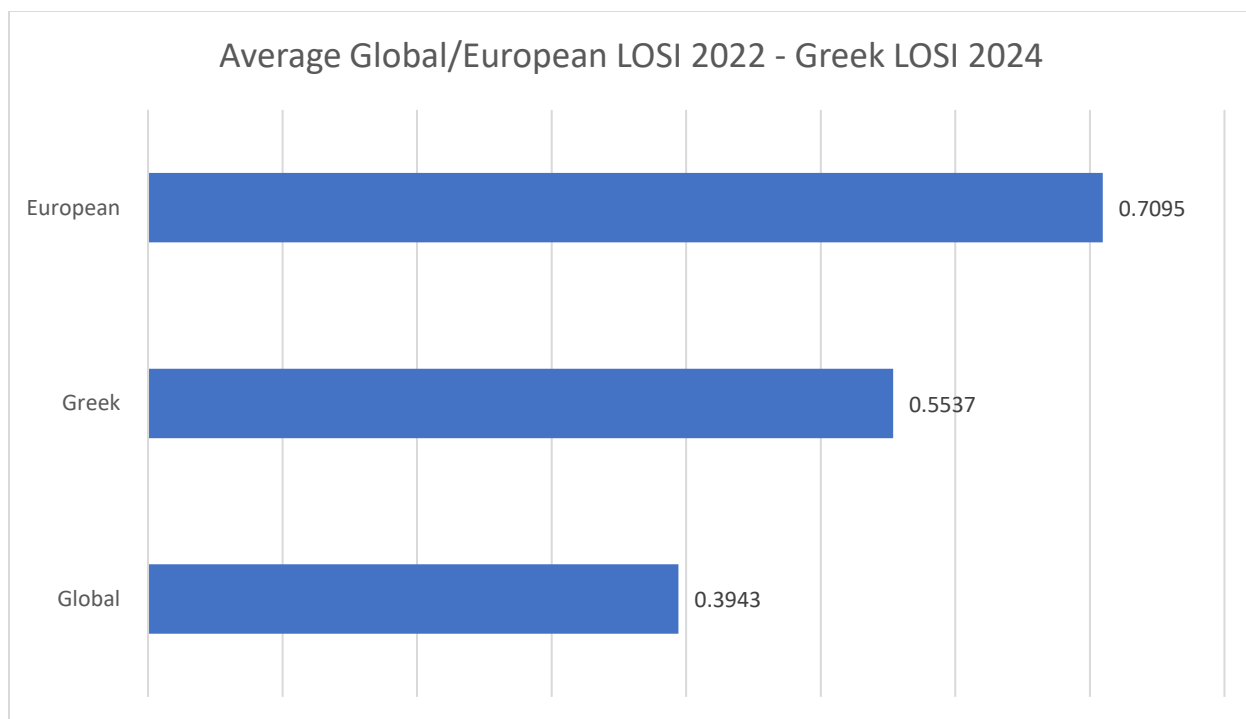

Chart 32: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022, Ευρωπαϊκού LOSI 2022 και Ελληνικού LOSI 2024

6.2 Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 έναντι Ελληνικού LOSI 2024

Σύμφωνα με την έρευνα των Ηνωμένων Εθνών για την αξιολόγηση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης των εκατόν σαράντα έξι (146)³⁸ μεγαλύτερων πόλεων των μελών χωρών του ΟΗΕ (2022) και την παρούσα έρευνα για την αξιολόγηση των εβδομήντα τεσσάρων (74) μεγαλύτερων Δήμων της Ελλάδας (2024), προκύπτουν ενδιαφέροντα αποτελέσματα για τα τέσσερα επίπεδα ωριμότητας του δείκτη LOSI (διάγραμμα 33).

Ειδικότερα, στο χαμηλό επίπεδο ωριμότητας, δε κατατάχθηκε κανένας Δήμος της Ελλάδας, ενώ παράλληλα είκοσι έξι μεγάλες πόλεις (17.81%) ανά τον κόσμο αξιολογήθηκαν με χαμηλή ωριμότητα ικανοποίησης του δείκτη LOSI (0.00 – 0.24). Στο μεσαίο επίπεδο κατατάχθηκαν είκοσι έξι Δήμοι της Ελλάδας (35.13%) και σαράντα πέντε

³⁸ Chapter 3: Local E-Government Development, διαθέσιμο σε: <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Chapter%203.pdf>

μεγάλες πόλεις του κόσμου (30.82%). Στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας οι ελληνικοί Δήμοι (47) υπερτερούν των μεγάλων πόλεων (37) αριθμητικά αλλά και σε ποσοστιαία μορφή, καθώς το 63.51% των ελληνικών δήμων κατατάχθηκαν στο υψηλό επίπεδο και μόνο 25.34% των μεγάλων πόλεων του κόσμου, αντίστοιχα. Τέλος, στο πολύ υψηλό επίπεδο κατατάχθηκε μόνο ένας ελληνικός Δήμος (1.35%), ενώ ανά τον κόσμο τριάντα οκτώ μεγάλες πόλεις (26.03%) πληρούν τους δείκτες αυτού του επιπέδου. Το 50% των πόλεων που συμπεριλαμβάνονται στο πολύ υψηλό επίπεδο του δείκτη LOSI, ανήκουν στην Ευρώπη.

Επειδή το δείγμα των πόλεων παγκοσμίως είναι σχεδόν διπλάσιο από το ελληνικό δείγμα, μπορούμε να καταλήξουμε στα παρακάτω συμπεράσματα: α) τα αποτελέσματα στο χαμηλό επίπεδο είναι μακράν ικανοποιητικά, καθώς κανένας ελληνικός Δήμος δε συμπεριλαμβάνεται σε αυτήν, β) στο μεσαίο επίπεδο κατατάχθηκαν έξι Δήμοι, οι οποίοι απέχουν μία έως δύο μονάδες μακριά από το επόμενο επίπεδο (υψηλό) (πίνακας 17 του παραρτήματος), γ) στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας υπάρχει υπερπληθώρα Δήμων και το 1/3 των Δήμων (47 δήμοι στο σύνολο) βρίσκονται πολύ κοντά στη μετάβαση στο πολύ υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη LOSI (πίνακας 17 του παραρτήματος), ειδικά ο Δήμος της Καλαμάτας κατά μία μόλις μονάδα και ο Δήμος Ηρακλείου με τρεις και τέλος στο πολύ υψηλό επίπεδο υπάρχει μεγάλη δυσαναλογία καθώς μόνο ο Δήμος Πατρέων κατατάχθηκε στο συγκεκριμένο επίπεδο.

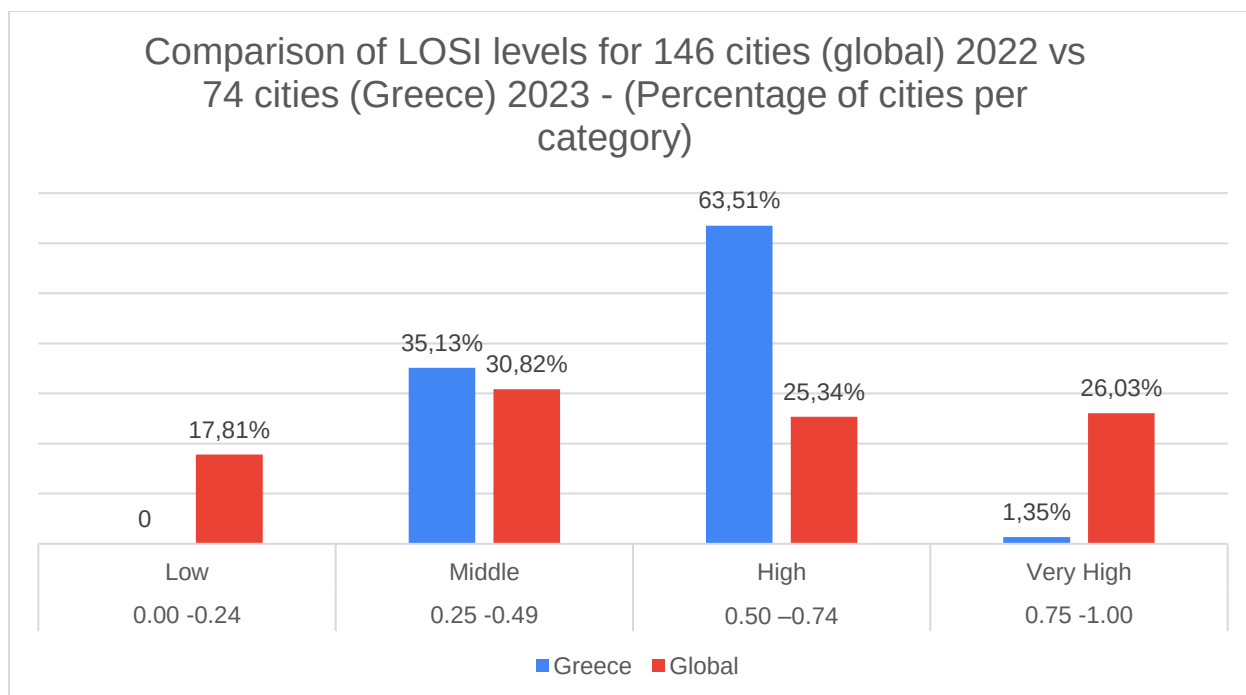

Chart 33: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 (146 Πόλεις) έναντι Ελληνικού LOSI 2024 (74 Πόλεις)

Στο διάγραμμα 34, αποτυπώνονται τα συνολικά αποτελέσματα ανά κριτήριο για το σύνολο των 146 χωρών της μελέτης για την τοπική Ηλεκτρονική διακυβέρνηση των ΗΕ του 2022³⁹ και τους 74 πολυπληθέστερους δήμους της Ελλάδας, βάσει του LOSI 2024. Σύμφωνα με τα ευρήματα της συγκεκριμένης ανάλυσης, ο μέσος όρος του δείκτη LOSI των 74 ελληνικών δήμων βρέθηκε ίσος με 0.5537 ενώ ο παγκόσμιος μέσος όρος με 0.5348 για τους 146 δήμους των κρατών μελών του ΗΟΕ. Σύμφωνα με το διάγραμμα 33, το 34.31% των ελληνικών δήμων καταγράφουν θετική επίδοση στο κριτήριο της παροχής υπηρεσιών, ενώ το αντίστοιχο παγκόσμιο είναι ελαφρώς χαμηλότερο (33.3%). Στο κριτήριο της συμμετοχικότητα και δέσμευσης των πολιτών στα κοινά, ο ελληνικός LOSI προηγείται με 58.5% έναντι 45.3% του παγκόσμιου. Στο κριτήριο παροχής περιεχομένου ο ελληνικός LOSI καταγράφει επιδόσεις της τάξεως του 65.8% ενώ ο παγκόσμιος 61.2%. και στο κριτήριο του θεσμικού πλαισίου οι ελληνικοί δήμοι προηγούνται με 63% έναντι 62.1% των μεγάλων πόλεων του κόσμου, ενώ στο κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης

³⁹ Chapter 3: Local E-Government Development, διαθέσιμο σε: <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Chapter%203.pdf>

προηγείται ο παγκόσμιος LOSI (65.5%) έναντι του ελληνικού (58%). Οι επιδόσεις των ελληνικών δήμων υπερτερούν σε τέσσερα κριτήρια (παροχής υπηρεσιών, παροχής περιεχομένου, συμμετοχής και δέσμευσης και θεσμικό πλαίσιο) και υστερούν στο κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης. Η μεγαλύτερη διαφορά καταγράφηκε στο κριτήριο συμμετοχής και δέσμευσης, με τη διαφορά να αγγίζει το 10% περίπου.

Σε σχέση με τα στοιχεία του κεφαλαίου 6.1, όπου αξιολογήθηκαν 193 μεγάλες πόλεις του κόσμου, παρατηρείται καλύτερη εικόνα του παγκόσμιου LOSI, καθώς στην έρευνα προφανώς δεν συμπεριλήφθηκαν οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες.

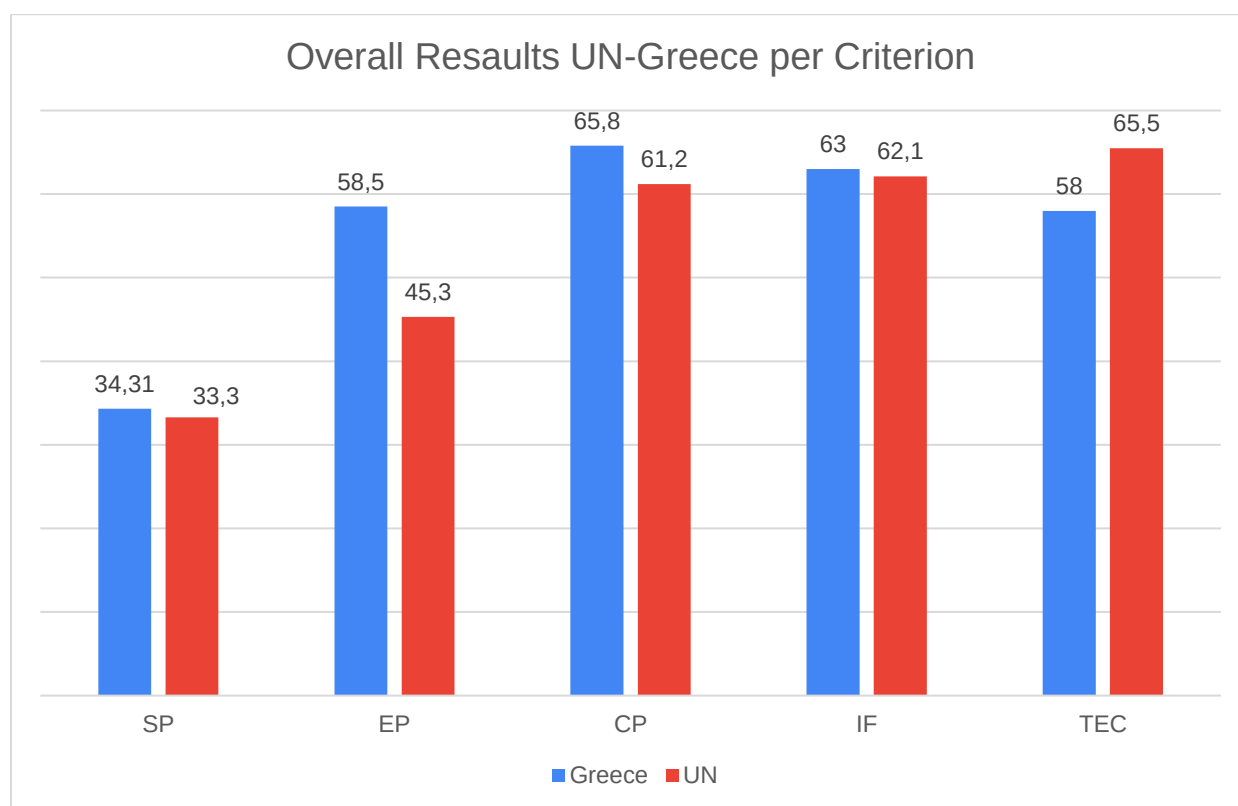

Chart 34: Σύγκριση κριτηρίων Παγκόσμιου LOSI 2022 (146 Πόλεις) έναντι Ελληνικού LOSI 2024 (74 Πόλεις)

6.3 Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 έναντι Ελληνικού LOSI 2024, αναλυτικά ανά κριτήριο

Η ανάλυση των επιμέρους κριτηρίων του δείκτη⁴⁰, αποκαλύπτει εξίσου σημαντικά ευρήματα. Στο κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου (διάγραμμα 35) και ειδικότερα στο χαμηλό επίπεδο, το 13.01% του παγκόσμιου LOSI, κατατάχθηκε στο χαμηλό επίπεδο του δείκτη LOSI, ενώ μόλις δύο (2) ελληνικοί Δήμοι, 2.7% επί του συνόλου του δείγματος αξιολογήθηκαν με χαμηλή επίδοση στο συγκεκριμένο κριτήριο. Το 15.75% του παγκόσμιου LOSI και αντίστοιχα το 20.3% των ελληνικών Δήμων, κατατάχθηκαν στο μεσαίο επίπεδο. Στο υψηλό επίπεδο κατατάχθηκαν το 24.66% των πόλεων του παγκόσμιου LOSI και το 41.9% του ελληνικού. Τέλος, στο πολύ υψηλό επίπεδο, αξιολογήθηκαν το 46.58% των πόλεων του παγκόσμιου LOSI και προηγείται με διαφορά 11.48% του ελληνικού LOSI (35.1%) Η συνολική εικόνα του συγκεκριμένου κριτηρίου φανερώνει την ικανοποιητική επίδοση των ΔΤ αμφοτέρων των ομάδων, με τον ελληνικό LOSI να προηγείται με 63% έναντι του παγκόσμιου με 62.1% (διάγραμμα 34).

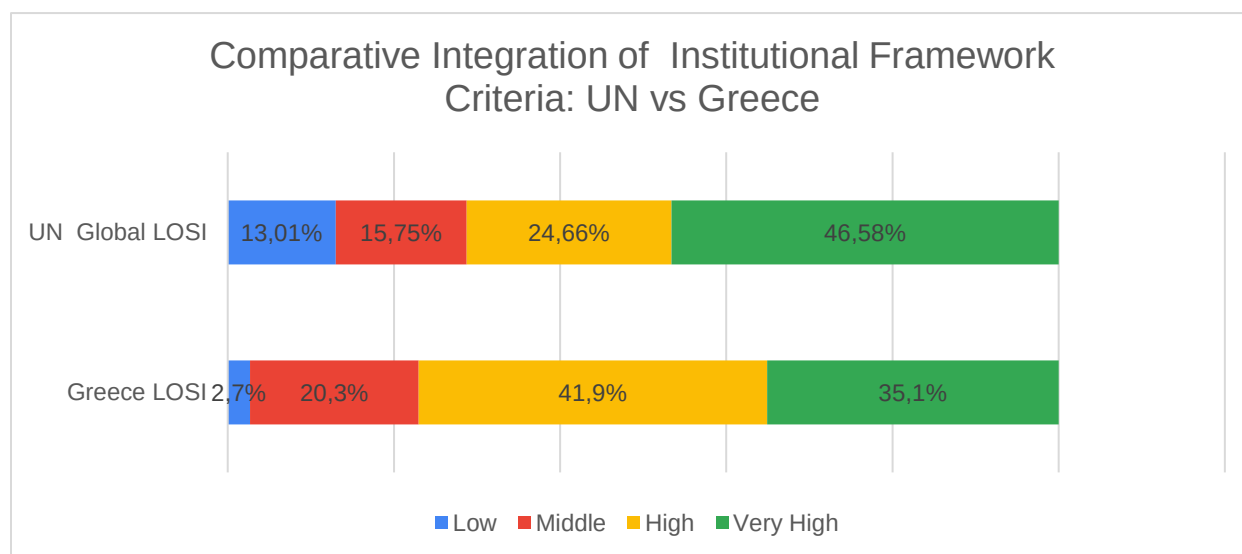

Chart 35: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI 2022 έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο του Θεσμικού Πλαισίου

⁴⁰ Chapter 3: Local E-Government Development, σελ.92, διαθέσιμο σε: <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Chapter%203.pdf>

Στο κριτήριο Παροχής Περιεχομένου, διαπιστώνονται διαφορετικά αποτελέσματα (διάγραμμα 36). Το 16.44% (24 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI κατατάχθηκαν στο χαμηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη, ενώ κανένας ελληνικός δήμος δεν κατέγραψε επίδοση στο συγκεκριμένο επίπεδο. Το 22.6% (33 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI και το 16.2% (12 Δήμοι) του ελληνικού LOSI, κατατάχθηκαν στο μεσαίο επίπεδο. Το 51.4% (38 Δήμοι) του ελληνικού LOSI και το 21.23% (31 πόλεις), συμπεριλαμβάνονται στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη και τέλος το 39.73% (58 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI και το 32.4% (24 Δήμοι) ελληνικού LOSI συγκέντρωσαν βαθμολογία που ισοδυναμεί με το πολύ υψηλό επίπεδο του δείκτη LOSI.

Οι ελληνικοί Δήμοι, παρά την σχετικά πρόσφατη εντατική ενασχόληση με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση της περιοχής ευθύνης τους (λόγω οικονομικής και πανδημικής κρίσης), παρουσιάζουν καλύτερη συνολική εικόνα σε σχέση με τις μεγάλες πόλεις των κρατών μελών του ΟΗΕ, στην παροχή περιεχομένου μέσω των επίσημων διαδικτυακών τόπων τους. Και σε αυτό το κριτήριο, οι ελληνικοί δήμοι συγκεντρώνουν υψηλότερη βαθμολογία (65.8%) έναντι 61.2% του παγκόσμιου LOSI (διάγραμμα 34).

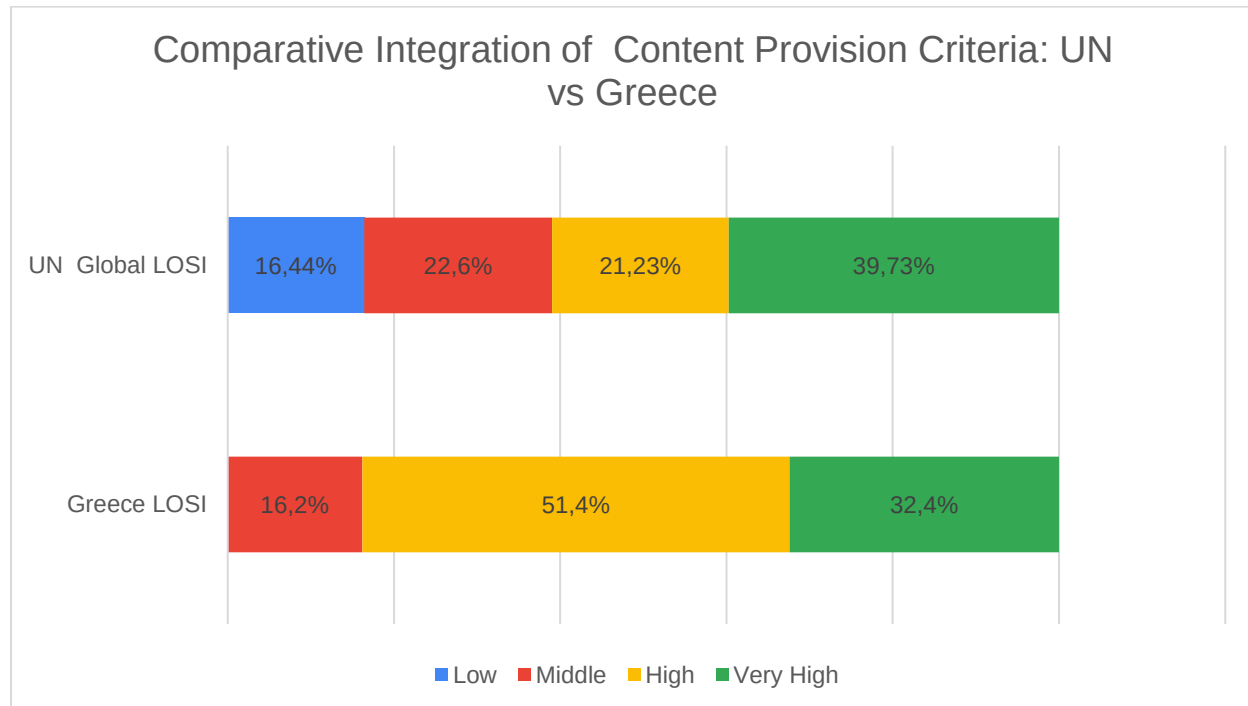

Chart 36: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο Παροχής Περιεχομένου

Στο επόμενο κριτήριο, αυτό της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών (διάγραμμα 37), καθώς δεν υπάρχουν αξιολογήσεις στο πολύ υψηλό επίπεδο ενώ παράλληλα μόλις το 5.9% (9 πόλεις) μόνο ο παγκόσμιος LOSI καταγράφει επιδόσεις στο πολύ υψηλό επίπεδο, καθώς το 12.33% (18 πόλεις) κατατάχθηκαν στο συγκεκριμένο επίπεδο. Το 16.44% (24 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI και το 4% (3 Δήμοι) του ελληνικού LOSI κατάφεραν να καταταχθούν στο υψηλό επίπεδο. Το 25.34% (37 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI και το 54.1% (40 Δήμοι) του ελληνικού LOSI κατέγραψαν μεσαίες επιδόσεις και το 45.89% (67 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI και το 41.9% (31 Δήμοι) του ελληνικού LOSI χαμηλές επιδόσεις αντίστοιχα.

Το συγκεκριμένο κριτήριο αντικατοπτρίζει το γενικευμένο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι δημόσιοι φορείς, σε τοπικό επίπεδο, στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών. Η παντελής έλλειψη επιδόσεων του ελληνικού LOSI και οι χαμηλές επιδόσεις του παγκόσμιου LOSI, στο πολύ υψηλό επίπεδο, η πολύ μικρή παρουσία στο υψηλό αμφοτέρων των πλευρών και η πληθώρα αξιολογήσεων τόσο στο χαμηλό όσο και στο μεσαίο επίπεδο, αποδεικνύουν το μείζον πρόβλημα των τοπικών κυβερνήσεων στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών μέσω των ΔΤ και τη μετάβαση προς την πλήρη παροχή ψηφιακών υπηρεσιών για πολίτες και επιχειρήσεις.

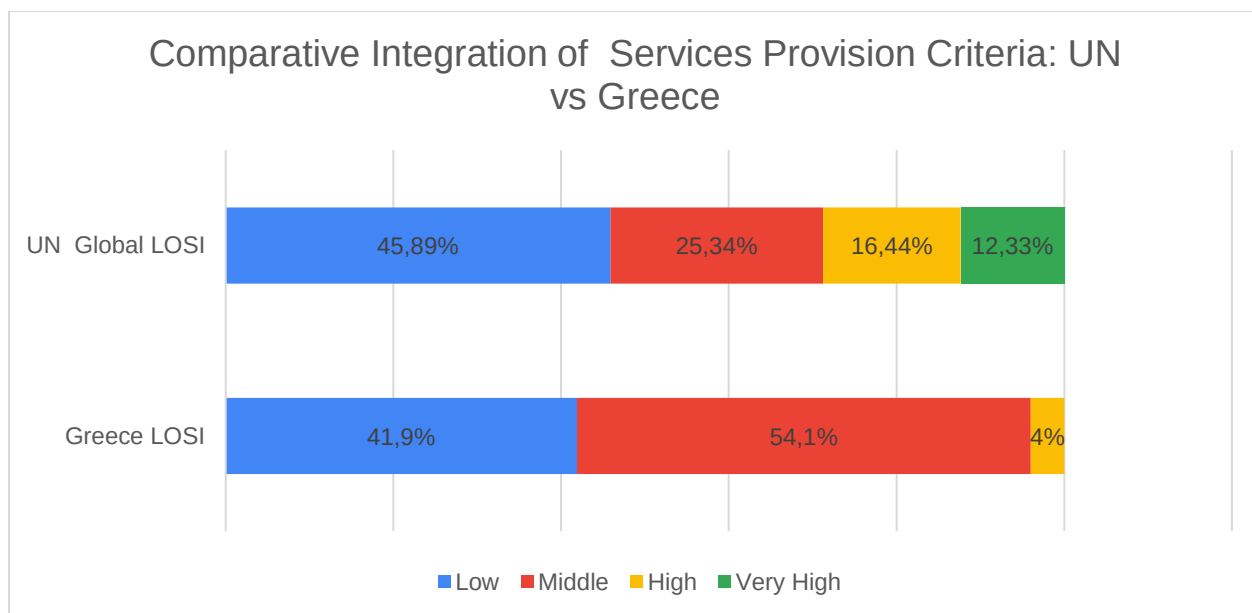

Chart 37: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο Παροχής Υπηρεσιών

Εξίσου σημαντικό είναι και το κριτήριο της συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών και στη λήψη των αποφάσεων. Το διάγραμμα 38, αποτυπώνει το εξίσου προβληματικό κριτήριο, αλλά σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με το κριτήριο παροχής υπηρεσιών, αμφότερα για τον παγκόσμιο και ελληνικό LOSI. Για την ακρίβεια, το 34.93% (51 πόλεις) του παγκόσμιου LOSI και το 5.4% (4 Δήμοι) του ελληνικού LOSI, κατατάχθηκαν στο χαμηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη. Στο μεσαίο επίπεδο, ο παγκόσμιος LOSI ταξινομεί 29 πόλεις που αντιστοιχούν σε 19.86% ενώ ο ελληνικός LOSI στο συγκεκριμένο κριτήριο συμμετέχει με 17 Δήμους (22.9%). Στο υψηλό επίπεδο ο ελληνικός LOSI ταξινομεί 47 Δήμους (63.5%) ενώ ο παγκόσμιος LOSI 31 πόλεις (21.23%) και τέλος στο πολύ υψηλό επίπεδο, ο ελληνικός LOSI 6 Δήμους (8.1%) και ο παγκόσμιος LOSI, 35 πόλεις αντίστοιχα (23.97%).

Αποδεδειγμένα, η επίδοση των ελληνικών Δήμων, στο συγκεκριμένο κριτήριο, είναι αποδοτικότερη από τις μεγάλες πόλεις των χωρών μελών του ΟΗΕ. Οι ΔΤ των μεγαλύτερων Δήμων της χώρας, κατά μέσο όρο, προσφέρουν περισσότερες δυνατότητες συμμετοχής στα κοινά στους δημότες τους, σε σχέση με όσες παρέχουν οι μεγάλες πόλεις των χωρών μελών του ΟΗΕ. Η διαφορά τους κυμαίνεται στο 10% περίπου (55% έναντι 45.3%, διάγραμμα 34).

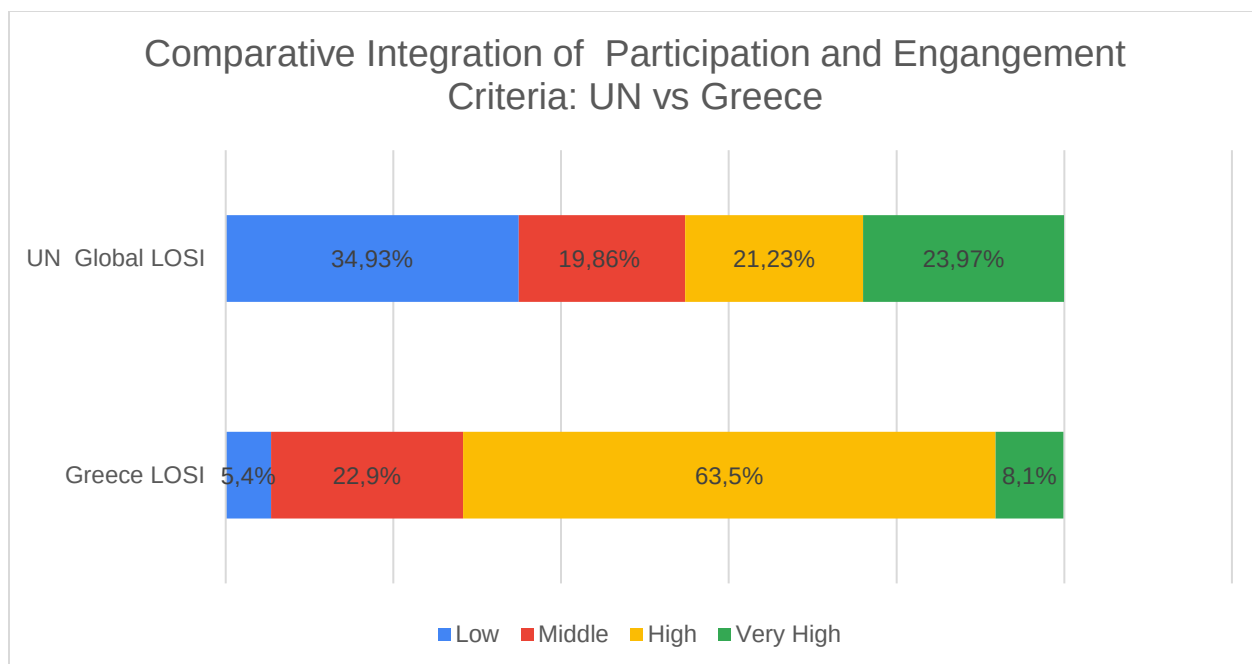

Chart 38: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο Συμμετοχής και Δέσμευσης

Στο πέμπτο και τελευταίο κριτήριο αξιολογείται, ανάμεσα σε όλα τα άλλα, η τεχνολογική υποδομή και ετοιμότητα των τοπικών ΔΤ, σε παγκόσμιο και ελληνικό επίπεδο (διάγραμμα 39). Κι εδώ εμφανίζονται μη παραπλήσια ευρήματα, καθώς δεν καταγράφονται αποτελέσματα στο χαμηλό επίπεδο από πλευράς ελληνικών Δήμων, ενώ μόνο μία πόλη (0.68%) των χωρών μελών του ΟΗΕ συμπεριλαμβάνεται στο χαμηλό επίπεδο. Στο μεσαίο επίπεδο συμπεριλαμβάνονται 47 πόλεις (32.19%) του παγκόσμιου LOSI και 15 ελληνικούς Δήμους (20.3%) αντίστοιχα. Στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη συγκεντρώνονται οι περισσότεροι ελληνικοί Δήμοι (54) σε ποσοστό 73%, ενώ το αντίστοιχο παγκόσμιο είναι 38.36% (56 πόλεις). Τέλος, στο πολύ υψηλό επίπεδο, συγκεντρώνονται 42 πόλεις του ΟΗΕ (28.77%) και 5 Δήμοι της Ελλάδας (6.8%). Όσον αφορά στον παγκόσμιο LOSI, η κατανομή του δείγματος είναι διαμοιρασμένη σε τρία επίπεδα (μεσαίο, υψηλό και πολύ υψηλό), ενώ αντίθετα στο ελληνικό LOSI δεν υπάρχουν χαμηλές επιδόσεις, ενώ παράλληλα το 73% των Δήμων βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο για το πολύ υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη.

Παρά τους λιγοστούς πόρους που διαθέτουν οι ελληνικοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα παραπάνω αποτελέσματα αναδεικνύουν την επένδυση των τοπικών κυβερνήσεων στην τεχνολογική υποδομή (συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα, προσβασιμότητα, καθοδήγηση των πολιτών στη διεκπεραίωση των αποτελεσμάτων κ.α.). σύμφωνα με τα ευρήματα του διαγράμματος 34, το τεχνολογικό κριτήριο είναι το μόνο στο οποίο προηγείται ο παγκόσμιος LOSI (65.5%) έναντι του ελληνικού (58%).

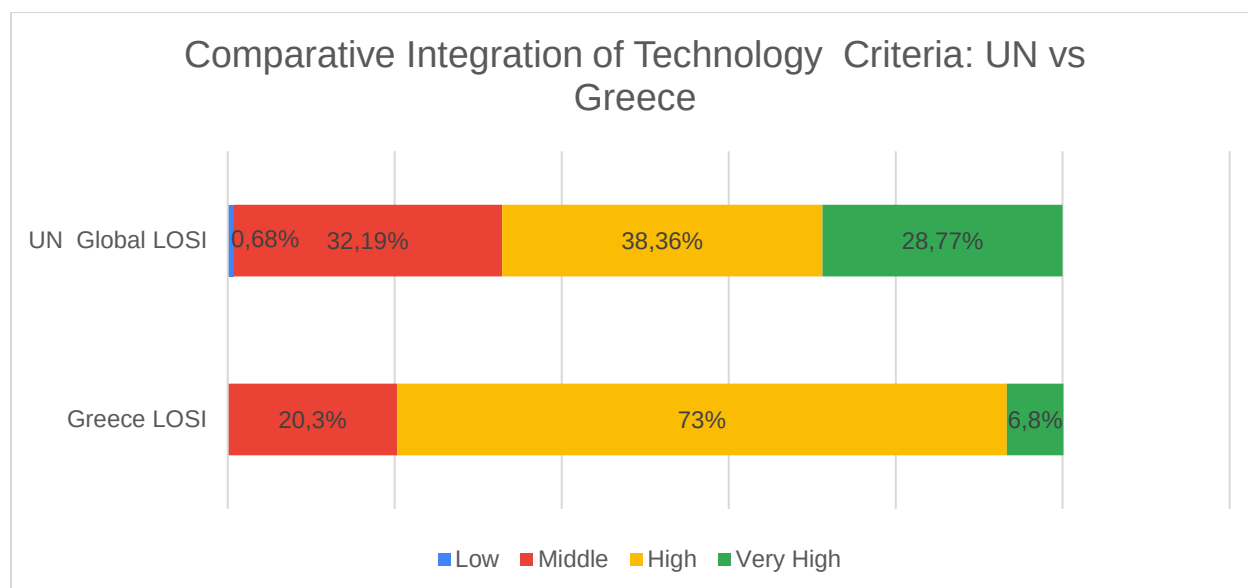

Chart 39: Σύγκριση αποτελεσμάτων Παγκόσμιου LOSI έναντι Ελληνικού LOSI 2024, στο κριτήριο της τεχνολογικής διάστασης

7. Παρατηρήσεις - Προτάσεις

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο παρατίθενται τα πολύ ενδιαφέροντα ευρήματα της παρούσας έρευνας, η οποία τροφοδοτείται από την ποικιλομορφία της δομής, του περιεχομένου, της μορφής και την πολιτική βούληση της διοίκησης του κάθε Δήμου.

7.1 Γενικές Παρατηρήσεις επιμέρους δεικτών

Για την αποφυγή μεταφοράς μεγάλης πληροφορίας κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας, θεωρήθηκε σκόπιμο αυτές να παρατεθούν στο συγκεκριμένο υποκεφάλαιο. Οι παρατηρήσεις αυτές θα βοηθήσουν στην ολοκληρωμένη απόδοση της εικόνας που επικρατεί στο σύνολο των εβδομήντα τεσσάρων (74) ΔΤ των μεγαλύτερων Δήμων της Ελλάδας. Ειδικότερα ανά δείκτη:

- #281 Is there a Municipality Government Portal (MGP)? - Υπάρχει δημοτική κυβερνητική πύλη (MGP);

Το σύνολο των 74 Δήμων κατέχει επίσημο διαδικτυακό τόπο. Ωστόσο, μόνο δεκαπέντε (15) ΔΤ διαθέτουν όνομα τριών επιπέδων και κατάληξη .gov.gr και δύο (2) ΔΤ κατάληξη .eu (Δήμοι Τήνου και Νάξου). Για όλους τους υπόλοιπους ΔΤ μελετάται η σταδιακή μετάπτωση των ονομάτων τους⁴¹. Επιπλέον, παρατηρήθηκαν λάθη συμμόρφωσης με τα πρότυπα του ΠΠΔΔΤ, όπως παύλες (π.χ. nea-prorontida), άρθρα (π.χ. cityofkozani) και τελείες (π.χ. dimos.paros) στο όνομα του ΔΤ. Τέλος, βρέθηκαν τρεις ΔΤ των οποίων το όνομα δεν παραπέμπει καθόλου ή ελάχιστα στο όνομα του Δήμου. Ο Δήμος της Πέλλας (Giannitsa.gr), ο Δήμος Αργοστολίου (kefallonia.gov.gr) και ο Δήμος Άργους-Μυκηνών (newargos.gr).

- #283 Is there information on available mobile phone APPs (any kind) on the MGP?
 - Υπάρχουν πληροφορίες για τις διαθέσιμες εφαρμογές κινητών τηλεφώνων (οποιοδήποτε είδους) στο MGP;

⁴¹ Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων, Έκδοση 3.00. Διαθέσιμο σε: <https://www.e-gif.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/216024.pdf>

Πενήντα τρεις στους εβδομήντα τέσσερις Δήμους έχουν διαθέσιμες εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα. Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι 9 Δήμοι, ενώ παρέχουν ορισμένες υπηρεσίες μέσω της εφαρμογής, δεν τις παρέχουν ταυτόχρονα και από τον διαδικτυακό τόπο (Δήμοι Πέλλας, Ξάνθης, Χαλανδρίου, Αθήνας, Κέας, Λευκάδας, Καρπενησίου, Κατερίνης και Δελφών).

- #250 Does the municipality respond to a question sent by email / online form in less than 3 business days? - *Απαντά ο δήμος σε ερώτηση που αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου / ηλεκτρονικής φόρμας σε λιγότερο από 3 εργάσιμες ημέρες;*

Τριάντα ένας Δήμοι απάντησαν στο μήνυμα που εστάλη μέσω email ή ηλεκτρονικής φόρμας επικοινωνίας, εντός τριών εργάσιμων ημερών. Από αυτούς οι δύο (Ρόδος και Καλαμάτα) δεν έδωσαν κατατοπιστική απάντηση, καθώς παρέπεμψαν σε τηλεφωνικούς αριθμούς για περαιτέρω έρευνα. Παράλληλα, οι Δήμοι Θεσσαλονίκης και Αχαρνών, μετέτρεψαν τη διαδικασία της απλής πληροφόρησης σε άκρως γραφειοκρατική και ενεργοβόρα, διότι συνέταξαν ειδικό αρχείο (pdf) το οποίο είχε και αριθμό πρωτοκόλλου. Θετική ήταν η στάση του Δήμου Βόλου, η υπάλληλος του οποίου απάντησε στο μήνυμα και παράλληλα κάλεσε στον αριθμό που είχε δοθεί στην φόρμα επικοινωνίας για να λύσει τυχόν απορίες ή να προσφέρει επιπλέον βοήθεια. Υπάλληλος του δήμου Θηβών (τμήμα εσόδων) κάλεσε επίσης, διερευνώντας το ενδεχόμενο της εξ αποστάσεως εξυπηρέτησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν υπήρξε Δήμος, ο οποίος απάντησε πέρα από το διάστημα των τριών εργάσιμων ημερών, δηλαδή όλες οι αρνητικές αξιολογήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου προέκυψαν από μη απάντηση και όχι από απάντηση πέραν του χρονικού ορίου του κριτηρίου.

- #204 Is the MGP designed with "responsive web design"? – *Είναι ο ΔΤ σχεδιασμένος με υπεύθυνο τρόπο;*

Η πλοήγηση μέσω κινητών συσκευών, για την πλειονότητα των ΔΤ, είναι επαρκώς λειτουργική. Ωστόσο, στην παρούσα έρευνα παρατηρήθηκαν κάποια στοιχεία που εμπόδιζαν την ανεμπόδιστη πρόσβαση και πλοήγηση. Για την ακρίβεια, για τρεις ΔΤ (Καρπενησίου, Άργους-Μυκηνών, Τήνου), η δομή της σελίδας δεν βοηθά στην εύκολη αναζήτηση, καθώς όλες οι ενημερώσεις φορτώνονται στην αρχική σελίδα, που σε κάποιες

περιπτώσεις ξεκινούν έως το 2016 έως σήμερα, με αποτέλεσμα να χάνονται όλες οι άλλες πληροφορίες, όπως το πεδίο αναζήτησης ή τα στοιχεία επικοινωνίας δεν είναι ευδιάκριτα και σε κεντρικό σημείο. Ο ΔΤ του δήμου της Άνδρου αναφέρεται περισσότερο στην τουριστική προβολή του νησιού, παρά σε επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου. Απόδειξη αυτού είναι ότι 9/10 υποσελίδες της πύλης αφορούν τον τουρισμό και μόνο μία τον Δήμο και τις υπηρεσίες του. Επιπλέον, ο σχεδιασμός ορισμένων ΔΤ είναι εξαιρετικά άβολος στην πλοήγηση, καθώς απαιτείται πάντα η επιστροφή στην αρχική σελίδα. Τέλος, pop-up μηνύματα και βίντεο που επιμένουν σε κάθε κλίκ και καθιστούν τη διαδικασία χρονοβόρα, εκνευριστική και αποτρέπει τον χρήστη από την περιήγηση.

- #212 Does the MGP offer information or online services in more than ONE language? - *Προσφέρει ο ΔΤ πληροφορίες ή ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε περισσότερες από μία γλώσσες;*

Σε πάνω από του μισούς ΔΤ γίνεται διάκριση στην κεντρική σελίδα ως προς την ιδιότητα του χρήστη, π.χ. Δημότης, Επισκέπτης, Επιχείρηση. Παρατηρήθηκε ότι οι Δήμοι δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στην τουριστική προβολή του τόπου τους, παρέχοντας το περιεχόμενο της σελίδας των επισκεπτών σε δεύτερη ξένη γλώσσα, συνήθως αγγλικά, ενώ παράλληλα δεν παρέχουν το σύνολο του περιεχομένου του ΔΤ σε άλλη γλώσσα πέραν της ελληνικής. Σε άλλη περίπτωση παρέχουν δεύτερη ξένη γλώσσα μέσω της εφαρμογής του Δήμου για κινητές συσκευές, αλλά όχι στον ΔΤ. Εξαίρεση αποτελούν ο Δήμος Αγίου Νικολάου Κρήτης με επτά επιπλέον γλώσσες, ο Δήμος Νέας Προποντίδας που παρέχει, με μεγάλη επιτυχία, όλο το περιεχόμενο του ΔΤ σε έξι γλώσσες πέραν της ελληνικής και ο Δήμος Άνδρου με τρεις γλώσσες σε όλο τον ΔΤ και άλλες δύο γλώσσες με οδηγίες για τους επισκέπτες (Ιταλικά και Ρωσικά) σε pdf αρχείο.

- #218 Does the MGP provide information on how people can receive updates or subscribe to notifications to keep updated about weather / natural disaster alerts (air quality, flooding, earthquake alert, etc.)? - *Παρέχει ο ΔΤ πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να λαμβάνουν ενημερώσεις ή να εγγραφούν σε ειδοποιήσεις για να ενημερώνονται σχετικά με συναγερμούς για καιρικές συνθήκες/φυσικές καταστροφές (ποιότητα αέρα, πλημμύρες, σεισμός κ.λπ.);*

Μόνο τέσσερις Δήμοι παρέχουν τη δυνατότητα ειδοποιήσεων για έκτακτα καιρικά φαινόμενα, ενώ άλλοι τρεις Δήμοι μέσω της εφαρμογής του Δήμου, που παρέχεται μέσω smartphone. Αξίζει να σημειωθεί ότι το newsletter του Δήμου Χίου, μακράν το πιο πετυχημένο ολόκληρου του δείγματος, λειτουργεί εξίσου αποτελεσματικά και στην συγκεκριμένη περίπτωση, καθώς ενημερώνει μέσω email τους συνδρομητές για όλα τα νεότερα, παράλληλα με την ενημέρωση του ΔΤ του Δήμου Χίου.

- #223 Is there evidence that government provides online services in partnership with civil society? - *Υπάρχουν αποδείξεις ότι η κυβέρνηση παρέχει επιγραμματικές υπηρεσίες σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών;*

Ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει μειωμένη ανταπόκριση από τους μεγαλύτερους Δήμους της χώρας. Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες λιγότερες δράσεις όπως αυτή του Δήμου Αθηναίων (“Adopt your city”⁴²), η οποία προσφέρει τη δυνατότητα υιοθέτησης ενός πάρκου, πλατείας, δρόμου, παιδικής χαράς, ολόκληρης γειτονιάς κ.α. με σκοπό τη βελτίωση των υποδομών και τη διαβίωση των κατοίκων του Δήμου.

- #226 Does the website provide information on health matters? - *Παρέχει ο ΔΤ πληροφορίες για θέματα υγείας;*

Τα ΚΕΠ Υγείας⁴³ έχουν καθιερωθεί στο μεγαλύτερο μέρος των Δήμων. Βασικό μέλημα των ΚΕΠ Υγείας είναι ο σχεδιασμός και η οργάνωση Προγραμμάτων Πρόληψης και Προσυμπτωματικού Ελέγχου με δημοτικές πρωτοβουλίες και η διασύνδεση των δομών υγείας για την πρόληψη, ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών. Ωστόσο αυτό που είναι άξιο αναφοράς, είναι οι υπηρεσίες τηλεπρόνοιας του Δήμου Τρικκαίων. Για την υποστήριξη των ευπαθών ηλικιωμένων, των ατόμων με χρόνια νοσήματα και ψυχικά ασθενών κ.α), καθώς έχουν δημιουργηθεί υποδομές τηλεφροντίδας και τηλεϊατρικής⁴⁴.

⁴² “Adopt your city”, διαθέσιμο σε: <https://adoptathens.gr/en/>

⁴³ ΚΕΠ Υγείας, διαθέσιμο σε: <https://kepygeias.org/about-us/role/>

⁴⁴ Τηλεπρόνοια Δήμου Τρικκαίων, διαθέσιμο σε: <https://www.e-trikala.gr/portfolio/telecare/?id=1012>

- #233 Does the website provide information on labor matters? - *Παρέχει ο ΔΤ πληροφορίες για εργασιακά θέματα;*

Πληροφορίες για εργασιακά θέματα προσφέρουν 72/74 Δήμους της χώρας. Οι περισσότεροι μέσω προσφοράς κενών θέσεων εργασίας για συμβάσεις ορισμένου χρόνου εργασίας. Όμως κάποιοι Δήμοι έχουν αναγάγει την προσφορά εργασίας σε μία ολοκληρωμένη υπηρεσία, όπως οι Δήμοι Θεσσαλονίκης, Θάσου, Θηβαίων και Πειραιά, οι οποίοι προσφέρουν σε ειδική σελίδα του ΔΤ όλες τις θέσεις του Δήμου (και από ιδιωτικές επιχειρήσεις), αλλά και ο Δήμος Νέας Προποντίδας ο οποίος κάνει κάτι ανάλογο αλλά μέσω της σελίδας του στο Facebook. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί ο Δήμος Κέρκυρας, ο οποίος έχει επενδύσει σε πλατφόρμα ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα του τουρισμού αποκλειστικά⁴⁵ και παράλληλα προσφέρει θέσεις με σύμβαση ορισμένου χρόνου (ΣΟΧ) σύμφωνα με τις ανάγκες του Δήμου.

- #235 Is there an Open Government data policy available online? - *Υπάρχει πολιτική ανοικτών κυβερνητικών δεδομένων διαθέσιμη στο διαδίκτυο;*

Παρότι 65/74 Δήμους προσφέρουν ανοικτά δεδομένα, μόλις 9/74 ΔΤ έχει αναρτημένη σχετική πολιτική περί ανοικτών δεδομένων.

- #236 Does MGP provide open data? – *Παρέχει ο ΔΤ ανοικτά δεδομένα;*

Πολύ ενδιαφέροντα είναι τα αποτελέσματα στην παροχή ανοικτών δεδομένων. 54/74 Δήμους προσφέρουν ανοικτά δεδομένα μέσω της Διαύγειας. Βασικά μεταδεδομένα όπως ο συντάκτης της πράξης, ο τύπος της πράξης, ο αριθμός πρωτοκόλλου, το θέμα, η ημερομηνία έκδοσης της πράξης κ.α. ή ειδικά μεταδεδομένα για πιο εξειδικευμένες πράξεις που αναρτώνται στη Διαύγεια. 7/74 Δήμους παρέχουν Ανοικτά Δεδομένα διαφόρων κατηγοριών (οικονομία, εκπαίδευση, περιβάλλον κ.α.) και πέρα από τα βασικά μεταδεδομένα, αναρτώνται και πιο ειδικά όπως το είδος μιας βλάβης ενός απορριμματοφόρου, στατιστικά στοιχεία για το σύνολο των αιτήσεων στα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης, στατιστικά οικονομικά στοιχεία προμηθειών και συμβάσεων, τονάζ ανακυκλώσιμων υλικών κ.α. και 4/74 Δήμους ανοικτά πολεοδομικά και γεωχωρικά δεδομένα (όταν δεν προσφέρουν τις παραπάνω δύο κατηγορίες) που πέρα από τα

⁴⁵ Δήμος Κέρκυρας, διαθέσιμο σε: <https://corfu.gr/>

βασικά μεταδεδομένα, παρέχουν και ειδικότερα στοιχεία για το είδος των έργων, τον ανάδοχο, το σύνολο των εγκριθέντων πολεοδομικών αδειών ανά έτος, μετρήσεις ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ανώτατες και κατώτατες θερμοκρασίες κ.α. Δηλαδή 65/74 Δήμους προσφέρουν ανοικτά δεδομένα και μεταδεδομένα αυτών και σε 11 περιπτώσεις (14.86%) ένα συνδυασμό των τριών παραπάνω κατηγοριών.

- #245 Is there any kind of authentication required to access online services and restricted access areas on the MGP (e.g. digital ID; login and password; mobile key)? - Απαιτείται κάποιου είδους έλεγχος ταυτότητας για την πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες και περιοχές περιορισμένης πρόσβασης στον ΔΤ (π.χ. ψηφιακή ταυτότητα, σύνδεση και κωδικός πρόσβασης, κλειδί κινητού τηλεφώνου);

Η αυθεντικοποίηση των χρηστών στους ΔΤ γίνεται με τρεις τρόπους: α) μέσω εγγραφής με όνομα χρήστη και κωδικό χρήστη, β) μέσω κωδικών Taxis και γ) μέσω social media. Στην πρώτη και τελευταία περίπτωση δεν παρέχεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής πληρωμής και είσοδο στην πύλη gov.gr, όμως παρέχονται κανονικά οι υπόλοιπες υπηρεσίες του ΔΤ.

- #266 Can users apply for government vacancy positions online? - *Μπορούν οι χρήστες να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση για κενές κυβερνητικές θέσεις;*

Οι ηλεκτρονικές αιτήσεις για κενές θέσεις εργασίας παρέχονται από 60/74 Δήμους. Το 93.3% εξ αυτών (56 ΔΤ) παρέχουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων μέσω email, ενώ το υπόλοιπο 6.7% εξ αυτών, δηλαδή 4 ΔΤ (Δήμοι Τρικκαίων, Καρδίτσας, Βόλου και Σερρών) προσφέρουν ηλεκτρονική φόρμα αιτήσεων για προσλήψεις εποχιακού και μόνιμου προσωπικού των οργανισμών.

- #273 Does the portal have any social networking feature(s)? - *Διαθέτει η πύλη λειτουργίες κοινωνικής δικτύωσης;*

Κατεγράφησαν πολύ ενδιαφέροντα ευρήματα και σε αυτόν το δείκτη, καθώς 65/74 δήμους χρησιμοποιούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την τουριστική προβολή της περιφέρειάς τους, αλλά και για την ενημέρωση των δράσεών τους. Τα μέσα τα οποία χρησιμοποιούν με σειρά προτίμησης από τους Δήμους στο σύνολο, είναι τα Facebook, Youtube, Twitter, Instagram, Pinterest, Linkedin, Flickr, Viber και Vimeo. Παρατηρήθηκε

ότι δώδεκα ΔΤ χρησιμοποιούν μόνο ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης, τριάντα τρεις ΔΤ δύο με τρία μέσα, δεκαεννέα ΔΤ τέσσερα με πέντε μέσα και μόνο ένας ΔΤ έξι μέσα (πίνακας 21 του παρατήματος). Τα τρία πιο δημοφιλή ΜΚΔ είναι το Facebook με ποσοστό 86%, το Youtube με 61% και το Twitter με 53%.

- #219 Does MGP provide sources of information (budget or policy) related to its municipality budget? - *Παρέχει ο ΔΤ πηγές πληροφοριών (προϋπολογισμού ή πολιτικής) σχετικά με τον προϋπολογισμό του δήμου της;*

Στον συγκεκριμένο δείκτη εντοπίστηκαν και ΔΤ οι οποίοι παρείχαν οικονομικά στοιχεία, αλλά όχι των τελευταίων δύο ετών. Κάποιοι ΔΤ δεν είχαν ενημερώσει τη συγκεκριμένη σελίδα για πάνω από δέκα έτη⁴⁶. Στην πλειονότητά τους όμως παρείχαν πληροφορίες σχετικές με τον προϋπολογισμό του Δήμου.

- #259 Can users apply for birth certificates online? - *Μπορούν οι χρήστες να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση για πιστοποιητικά γέννησης;*
- #260 Can users apply for death certificates online? - *Μπορούν οι χρήστες να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση για πιστοποιητικά θανάτου;*
- #261 Can users apply for marriage certificates online? - *Μπορούν οι χρήστες να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση για πιστοποιητικά γάμου;*

Τέλος, όσον αφορά στην έκδοση ηλεκτρονικών πιστοποιητικών γάμου, γεννήσεως και θανάτου, αξιόλογο είναι το ποσοστό των Δήμων που είναι συμβεβλημένοι με την διαδικτυακή κυβερνητική πύλη gov.gr. Για την ακρίβεια, μόνο 9/74 Δήμους δεν παρέχουν τη συγκεκριμένη δυνατότητα (Δήμοι Κιλκίς, Ζακύνθου, Ιθάκης, Άργους-Μυκηνών, Λήμνου, Μυκόνου, Πάρου, Αγίου Νικολάου και Ρεθύμνου Κρήτης).

⁴⁶ Δήμος Νάξου, ο τελευταίος προϋπολογισμός αναφέρεται στο οικονομικό έτος του 2010. Διαθέσιμο σε: <https://e-naxos.eu/?s=%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%8B%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%B>
[C](https://e-naxos.eu/?s=%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%8B%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%B)

7.2 Προτάσεις βελτίωσης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού - Καλές πρακτικές για υιοθέτηση

Πολλά και ενδιαφέροντα στοιχεία συλλέχθηκαν κατά την αξιολόγηση των 74 ΔΤ των μεγαλύτερων Δήμων της χώρας, που θα βοηθήσουν στην επέκταση των πολιτικών αυτών και στους υπόλοιπους Δήμους. Συστήνεται, για την διευκόλυνση της διασποράς των καλών πρακτικών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, να δημιουργηθεί και να ενημερώνεται σε τριμηνιαία βάση, ειδική σελίδα από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ). Επιπλέον, η σύγχρονη τάση των Αδελφοποιήσεων των πόλεων⁴⁷ Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις αλλά και Αδελφοποιήσεις μεταξύ ελληνικών δήμων⁴⁸, βοηθούν στην ανταλλαγή καλών πρακτικών και άλλων ευέλικτων συνεργασιών⁴⁹. Το παράδειγμα των Δήμων Τρικκαίων και Λαρισαίων, με τις πολλαπλές αδελφοποιήσεις πόλεων, βοήθησαν μικρότερους ελληνικούς Δήμους, όπως οι Δήμοι Κω και Χάλκης, αλλά παράλληλα επωφελήθηκαν από καλές ευρωπαϊκές πρακτικές.

Περαιτέρω, σημαντικό πρόβλημα καταγράφηκε στις ηλεκτρονικές διαβουλεύσεις, όπου παρατηρήθηκε χαμηλός βαθμός συμμετοχής των πολιτών. Γεγονός αποτελεί η επίδοση του κριτηρίου περί ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων, καθώς μόνο 26/74 Δήμους αναρτούν σχετικά στοιχεία και η κοινή γνώμη οδηγείται στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει διαφάνεια στις εν λόγω διαδικασίες. Η μέγιστη διαφάνεια αλλά και η απόδοση τιμής στον δημότη, του οποίου η πρόταση τελικά επιλέχθηκε, θα μετατόπιζε το ενδιαφέρον των πολιτών προς τη σωστή κατεύθυνση και με μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

⁴⁷ Π.Δ. 410/1995, Άρθρο 299: Αδελφοποίηση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

⁴⁸ ΔΚΚ (ν. 3463/2006), άρθρ. 220

⁴⁹ Local & Regional Europe, διαθέσιμο σε:

<http://www.twinning.org/el/page/%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%BF%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7>

Παρακάτω αριθμούνται οι καλές πρακτικές των ελληνικών Δήμων, όπως κατεγράφησαν από την παρούσα μελέτη:

- ✓ Ορισμός Αντιδημάρχου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ψηφιακής πολιτικής, όπως θέσπισε ο Δήμος της Βέροιας⁵⁰. Σύμφωνα με την μελέτη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι πολίτες προτιμούν, σε ποσοστό 66%, τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες έναντι της δια ζώσης εξυπηρέτησης (Χαραλαμπίδης κ.α., 2022:131-132). Για αυτόν και για πολλούς ακόμη λόγους είναι επιτακτική η ανάγκη θέσπισης ανάλογης θέσης Αντιδημάρχου και στους υπόλοιπους Δήμους της χώρας.
- ✓ Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας, όπως λειτουργεί στον Δήμο Σερρών⁵¹, με στόχο τη διασφάλιση της διαφάνειας, στις κάθε είδους σχέσεις του Δήμου προς τρίτους, μέσω υλοποίησης κατάλληλων διαδικασιών και εφαρμογών.
- ✓ Ο Δήμος Σερρών κατέχει και ειδική σελίδα για τους επαγγελματίες της περιοχής, στην οποία προβάλλει όλες τις επιχειρήσεις του Δήμου σε διαδραστικό χάρτη, ανά κριτήριο ενώ παράλληλα παρέχει κάθε είδους πληροφορίες για στεγασμένο και υπαίθριο εμπόριο, όπως χάρτη της λαϊκής αγοράς του Δήμου⁵².
- ✓ Παρόμοια δράση, πολλαπλώς αναβαθμισμένη, εκτελεί και ο Δήμος Χαλανδρίου, με την INFOΔΡΑΣΗ⁵³ για την πληροφόρηση και την διαφάνεια σε έργα και δράσεις, μέσω στατιστικών στοιχείων ανά πολιτική, έργο, δράση, κοινωνική ομάδα, τομέα εφαρμογής και τα αντίστοιχα κονδύλια που δαπανήθηκαν.
- ✓ Ο Δήμος Νέας Προποντίδας στη Χαλκιδική, έχει διαδραστικό χάρτη με τα σημεία των διαθέσιμων απινιδωτών. Τα σεμινάρια εκπαίδευσης ιδιωτών στην παροχή πρώτων βοηθειών, επισημαίνουν την απουσία καταγραφής όλων των διαθέσιμων απινιδωτών της χώρας. Οι Δήμοι θα πρέπει να παρέχουν διαδραστικό online χάρτη με τους διαθέσιμους και ενεργούς απινιδωτές αλλά και ενημέρωση του αντίστοιχου Εθνικού Χάρτη.⁵⁴

⁵⁰ Αντιδήμαρχος Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ψηφιακής Πολιτικής Δήμου Βέροιας, διαθέσιμο σε:

<https://www.veria.gr/new/index.php/dioikitiki-organosi/antidimarxoi/ant7>

⁵¹ Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας Δήμου Σερρών, διαθέσιμο σε: <https://www.serres.gr/ypiresies-dimoy/genika/ypiresia-dimotikis-politikis-kai-organosis/grafeio-diafaneias/>

⁵² Επιχειρείν Δήμου Σερρών, διαθέσιμο σε: <https://epixeirin.serres.gr/>

⁵³ INFOΔΡΑΣΗ Δήμος Χαλανδρίου, διαθέσιμο σε: <https://chalandri.infodrasi.gr/#!>

⁵⁴ Εθνικός Χάρτης Απινιδωτών Δήμου Νέας Προποντίδας, διαθέσιμο σε: <https://kidssavelives.gr/aed/>

- ✓ Ο Δήμος Κοζάνης, προβάλλει με τον καλύτερο τρόπο την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών⁵⁵, καθώς σε αντίθεση με άλλους Δήμους που απλά παρέχουν ένα εικονίδιο της πρωτοβουλίας χωρίς επεξήγηση, παρέχει ολοκληρωμένες οδηγίες, αναλυτικό φυλλάδιο και εργαλεία για την επιτυχημένη ΕΠΠ, με στόχο την κινητοποίηση των πολιτών και τη συμμετοχή τους στη διαμόρφωση πολιτικής. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών υποστηρίζει την Συμμετοχική Δημοκρατία σε ευρωπαϊκό και κατά συνέπεια και σε εθνικό επίπεδο. Για να ξεκινήσει μία νέα νομοθετική πρωτοβουλία, σε οποιονδήποτε τομέα αρμοδιότητας της ΕΕ, απαιτούνται 7 διαφορετικοί πολίτες, από 7 διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ για να την συντάξουν. Αν η πρωτοβουλία αυτή λάβει πάνω από 1 εκατομμύριο υπογραφές, τότε η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες για την δρομολόγηση της νομοθετικής πρωτοβουλίας προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- ✓ Ο Δήμος της Άρτας, διαθέτει Online πορεία του Προϋπολογισμού. Στη συγκεκριμένη σελίδα, δίνεται η δυνατότητα ελέγχου του Π/Υ μέσω σύγκρισης στοιχείων (γραφήματα)⁵⁶. Επιπλέον, στο υποσέλιδο της αρχικής σελίδας, έχει όλους τους τύπους καρτών που δέχεται ο Δήμος για πληρωμές.
- ✓ Ο Δήμος της Ηγουμενίτσας έχει μαζεμένους όλους τους Κανονισμούς του Δήμου σε μία ειδική σελίδα⁵⁷. Είναι ο μόνος Δήμος που παρέχει όλους ανεξαιρέτως τους κανονισμούς των υπηρεσιών και του φορέα στο σύνολό του.
- ✓ Ο Δήμος Καρδίτσας, παρέχει τριμηνιαίες εκθέσεις εκτέλεσης του Π/Υ και ταυτόχρονα τριμηνιαίες εκθέσεις επίτευξης στόχων⁵⁸. Επίσης, για να τιμήσουν τους ευεργέτες/χορηγούς του Δήμου έχουν αφιερώσει ειδική σελίδα, παραθέτοντας λίγα λόγια για τη ζωή και το έργο τους⁵⁹.

⁵⁵ Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών Δήμου Κοζάνης, διαθέσιμο σε: <https://www.cityofkozani.gov.gr/europaiki-protovoulia-politon>

⁵⁶ Online πορεία Προϋπολογισμού Δήμου Άρτας, διαθέσιμο σε: <https://www.arta.gr/proypologismos/>

⁵⁷ Κανονισμοί Δήμου Ηγουμενίτσας, διαθέσιμο σε: <https://igoumenitsa.gr/el/home/gia-ton-dimoti/dioikhsh-dhmou/kanonismoι>

⁵⁸ Π/Υ – Τριμηνιαίες Εκθέσεις Εκτέλεσης – Εκθέσεις Επίτευξης Στόχων Δήμου Καρδίτσας, διαθέσιμο σε: <https://dimoskarditsas.gov.gr/anichti-diakyvernisi/triminiees-ekthesis-ekteleisis-proypologismou/>

⁵⁹ Δωρεές-Χορηγίες Δήμου Καρδίτσας, διαθέσιμο σε: <https://dimoskarditsas.gov.gr/dorites-ke-chorigi/dorees-sto-dimo/>

- ✓ Ο Δήμος Τρικκαίων, διαθέτει οργανωμένες υπηρεσίες Τηλεϊατρικής για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων του Δήμου, καθώς και υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης στους φροντιστές των ασθενών, από ειδικούς του κλάδου⁶⁰. Επίσης, παρέχει ολοκληρωμένες προτάσεις για την ενίσχυση της συμμετοχής των δημοτών στα κοινά, μέσω της ειδικής σελίδας «Προτάσεις», που πραγματεύεται θέματα όπως οι διαβουλεύσεις, προτάσεις πολιτών, δημοσκοπήσεις, ερωτηματολόγια, συμμετοχικός Π/Υ, με μόνη προϋπόθεση τη σύνδεση μέσω στοιχείων taxis⁶¹. Τέλος, κάτι πολύ έξυπνο όπως το πρόγραμμα «Παρκάρω και Volt-άρω», μέσω του οποίου ένα μέρος των κερδών της ελεγχόμενης στάθμευσης πιστώνονται απ' ευθείας σε λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος δικαιούχων Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ) και η γνωστοποίηση αυτών γίνεται μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικών Κληρώσεων του Δήμου, με την καταχώρηση του ΑΜΚΑ τους⁶².
- ✓ Ο Δήμος Λευκάδας, προσφέρει σε μορφή e-books, ιστορικά στοιχεία ληξιαρχείου και δημοτολογίου (γάμοι, βαπτίσεις, θάνατοι) καθώς και ποιήματα κ.α⁶³.
- ✓ Ο Δήμος Χαλκιδέων, σε συνεργασία με Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία, υλοποιεί το σχέδιο «Α για τον άνθρωπο» στα πλαίσια του προγράμματος «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους», με σκοπό την κοινωνική και εργασιακή επανένταξη των άστεγων κατοίκων του Δήμου⁶⁴. Επίσης ο Δήμος, μέσα από ειδική σελίδα δίνει τη δυνατότητα στους δημότες να έχουν γνώση της ιστορίας όλων των δρόμων της πόλης τους, με το πρόγραμμα «Η Ιστορία του Δρόμου σου»⁶⁵.
- ✓ Ο Δήμος Χαλανδρίου, παρέχει ειδική σελίδα με θέμα τη γυμναστική από το σπίτι για μικρούς και μεγάλους⁶⁶. Ειδικός προσφέρει τη δυνατότητα μέσω βιντεοσκοπημένων αναλυτικών αρχείων.

⁶⁰ Τηλεπρόνοια Δήμου Τρικκαίων, διαθέσιμο σε: <https://www.e-trikala.gr/portfolio/telecare/?id=1012>

⁶¹ Προτάσεις Δήμου Τρικκαίων, διαθέσιμο σε: <https://dialogos.trikalacity.gr/proposals/>

⁶² Σύστημα Ηλεκτρονικών Κληρώσεων Δήμου Τρικκαίων, διαθέσιμο σε: <https://trikalakliroseis.mindrop.gr/>

⁶³ E-Books Δήμου Λευκάδας, διαθέσιμο σε: <https://lefkada.gov.gr/books/>

⁶⁴ “Α για τον Άνθρωπο” Δήμου Χαλκιδέων, διαθέσιμο σε: <https://dimoschalkideon.gr/a-gia-ton-anthropo-programma-stegasi-ke-ergasia-gia-tous-astegous/>

⁶⁵ “Η Ιστορία του Δρόμου σου” Δήμου Χαλκιδέων, διαθέσιμο σε: <https://dimoschalkideon.gr/i-istoria-tou-dromou-sou/>

⁶⁶ “Γυμναστική στο Σπίτι” Δήμου Χαλανδρίου, διαθέσιμο σε: <https://www.chalandri.gr/category/athlitismos/gymathome/>

- ✓ Ο Δήμος Καλλιθέας προσφέρει online τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού, για τους νέους που δεν έχουν κατασταλάξει ακόμη σχετικά με τις επιλογές της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας⁶⁷.
- ✓ Ο Δήμος Ρεθύμνου προσφέρει online «Σύστημα Διαχείρισης Αιτημάτων Σχολείων», για την εξοικονόμηση πόρων και χρόνου, αλλά και την γρήγορη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των σχολικών μονάδων⁶⁸. Επίσης παραθέτει σε ειδική σελίδα τις πιστοποιήσεις του Δήμου και τη Διαχειριστική Επάρκεια των γραφείων και Διευθύνσεων του Δήμου⁶⁹.
- ✓ Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης συνεχίζει να παρέχει Online ψυχαγωγία για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας, με κουκλοθέατρο, τραγούδια, παραμύθια, πειράματα, κατασκευές, μαγειρική κ.α⁷⁰.
- ✓ Ο Δήμος Πειραιά παρέχει το Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας με κατάλληλο πληροφοριακό υλικό και εργαλεία για τις επιχειρήσεις (Επιχειρησιακό σχεδιασμό, Πρόσβαση σε δεδομένα αγοράς και του ανταγωνισμού, Στρατηγική marketing, Πρόσβαση σε χρηματοδότηση, Θέματα θεσμικού πλαισίου, Καλές επιχειρηματικές πρακτικές, Ανάπτυξη συνεργασιών), ενώ παράλληλα παρέχεται εξατομικευμένη Συμβουλευτική Υποστήριξη⁷¹.
- ✓ Ο Δήμος Σαλαμίνας προσφέρει εφαρμογές εικονικής πραγματικότητας για την περιγραφή και Οπτικοποίηση ιστορικών γεγονότων του Δήμου, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού⁷².
- ✓ Ο Δήμος Καλαμάτας έχει αναρτημένη την πολιτική αναφορικά με τη Λειτουργία του Συστήματος Βιντεοεπιτήρησης στα Κτίρια του Δήμου⁷³.

⁶⁷ Τεστ Επαγγελματικού Προσανατολισμού Δήμου Καλλιθέας, διαθέσιμο σε:

<https://is.careergatetest.com/b2b/el/admin/core/cgtb2badminorgschema/crm/questionnaire/start/436601c9b224a2b88ce38aa5b448a333951b30ec4d2257bc3e3bfed492455a62af3e6512015109d7c53d703ef02361c89f4d/>

⁶⁸ «Σύστημα Διαχείρισης Αιτημάτων Σχολείων» Δήμου Ρεθύμνου, διαθέσιμο σε: <https://www.rethymno.gr/e-services/schools/schools.html>

⁶⁹ Πιστοποιήσεις Δήμου Ρεθύμνου, διαθέσιμο σε: <https://www.rethymno.gr/municipality/certifications>

⁷⁰ “Παιδί” Δήμου Αλεξανδρούπολης, διαθέσιμο σε: <https://alexpolis.gr/eimai-dimotis/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%AF/>

⁷¹ Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά, διαθέσιμο σε: <https://piraeusbsc.gr/>

⁷² Εφαρμογή Εικονικής Πραγματικότητας-Ναυμαχία της Σαλαμίνας, διαθέσιμο σε: <http://salamina.ime.gr/Salamina.html>

⁷³ Πολιτική του Δήμου Καλαμάτας Αναφορικά με τη Λειτουργία του Συστήματος Βιντεοεπιτήρησης στα Κτίρια του Δήμου, διαθέσιμο σε: <https://kalamata.gr/images/prostasia-dedomenon/Politiki-Kameres.pdf>

- ✓ Ο Δήμος της Μήλου τρέχει καμπάνια για την επιστροφή της Αφροδίτης της Μήλου στο σπίτι της, εκεί που ανήκει, μέσω της εφαρμογής “Take Me Home” και τη συλλογή υπογραφών (14.203 υπογραφές μέχρι σήμερα)⁷⁴. Η παραπάνω ενέργεια αποδεικνύει την ύπαρξη των e-petitions και στη χώρα μας πλέον.
- ✓ Ο Δήμος Ηρακλείου Κρήτης παρέχει δωρεάν δημοτικά ποδήλατα στους δημότες, μέσω δανεισμού από δύο προκαθορισμένα σημεία παραλαβής-παράδοσης⁷⁵.
- ✓ Αξιολόγηση υπηρεσιών και ολόκληρων σελίδων παρέχει ο Δήμος Χανίων⁷⁶. Στην εικόνα 5 αποτυπώνεται σε στιγμιότυπο οθόνης ο τρόπος με τον οποίο αυτό εφαρμόζεται. Ο χρήστης καλείται να αξιολογήσει την υπηρεσία που χρησιμοποίησε και τη χρησιμότητα της σελίδας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πολιτική αυτή είναι άκρως διακριτική, καθώς εμφανίζεται στο τέλος της κάθε σελίδας και έχει προαιρετικό χαρακτήρα.

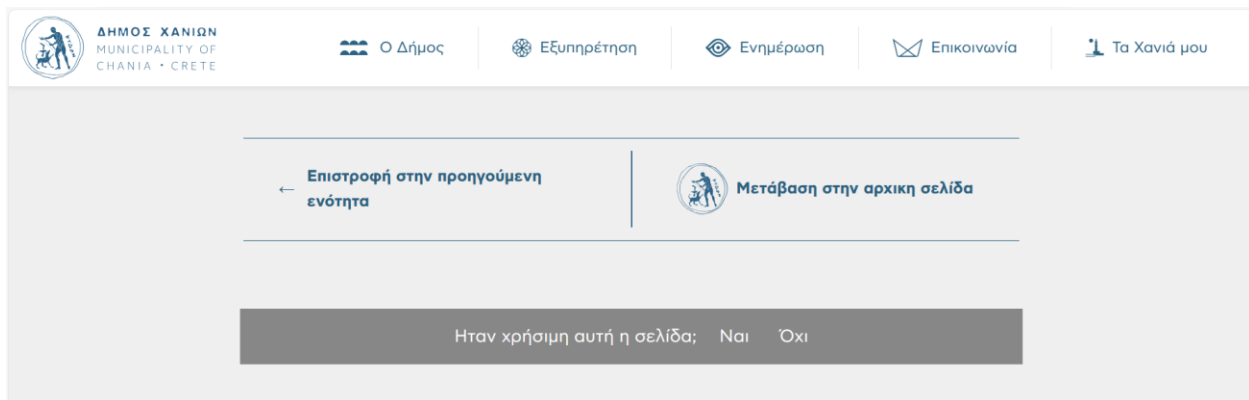

Figure 5: Προαιρετική Αξιολόγηση υπηρεσιών και ολόκληρων σελίδων του Δήμου Χανίων

⁷⁴ E-Petition Δήμου Μήλου, διαθέσιμο σε: <https://www.takeaphroditehome.gr/>

⁷⁵ Δωρεάν Δημοτικά Ποδήλατα Δήμου Ηρακλείου, διαθέσιμο σε: <https://www.heraklion.gr/culture/podhlata/podhlata-daneismos.html>

⁷⁶ Αξιολόγηση σελίδων Δήμου Χανίων, διαθέσιμο σε: <https://www.chania.gr/eksypiretisi/hlektronikes-plhromes/hlektronikes-plhrwmes.html>

7.3 Προτάσεις βελτίωσης της μεθόδου LOSI

Οι παρακάτω προτάσεις - προσθήκες αφορούν σε υπηρεσίες και δυνατότητες που ως επί το πλείστον παρέχουν οι ελληνικοί Δήμοι, αλλά δεν καλύπτονται από τα κριτήρια του δείκτη LOSI. Ειδικότερα, οι προτάσεις 1-15 προκύπτουν από την αξιολόγηση των ΔΤ των δήμων, δηλαδή αποτελούν πρακτικές που εφαρμόζονται από τους ΔΤ των ελληνικών δήμων, ενώ οι προτάσεις 16-19, αποτελούν νέες προσθήκες:

1. Προσθήκη δείκτη για κλείσιμο ηλεκτρονικού ραντεβού για υπηρεσίες που δεν παρέχονται ψηφιακά (e-ραντεβού)⁷⁷.
2. Προσθήκη δείκτη για φωνητική αναζήτηση, για μεγαλύτερη ευκολία, εξοικονόμηση χρόνου και διευκόλυνση ατόμων μη εξοικειωμένων με το πληκτρολόγιο. Ο Δήμος Αρταίων είναι ο μοναδικός Δήμος που παρέχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία⁷⁸.
3. Προσθήκη δείκτη για την ύπαρξη newsletter. Σχεδόν οι μισοί Δήμοι έχουν newsletter, με πιο πετυχημένο αυτό του Δήμου Χίου.
4. Προσθήκη δείκτη για ύπαρξη ηλεκτρονικής αίτησης για τον εθελοντισμό, την παροχή δηλαδή εθελοντικής εργασίας ή υπηρεσίας, προς όφελος της κοινωνίας.
5. Προσθήκη δείκτη για την παροχή οδηγιών σχετικών με την αντιμετώπιση έκτακτων καιρικών φαινομένων (πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμοί κ.α.), μέσω γραπτών κειμένων και βίντεο. Πρέπει να ενσωματωθεί η κλιματική αλλαγή στους επίσημους ΔΤ των δημόσιων οργανισμών.
6. Προσθήκη δείκτη για την παροχή ανοικτών δεδομένων σχετικών με τον ισχυρότερο παραγωγικό τομέα της ΠΕ (π.χ. αγρότες: καιρός, τιμές αγοράς φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, τιμές πώλησης των προϊόντων σε αγροτικούς συνεταιρισμούς και εμπόρους, νέες τάσεις καλλιεργειών για επένδυση, πληρωμές αποζημιώσεων κ.α.)⁷⁹.

⁷⁷ Δήμος Θεσσαλονίκης, διαθέσιμο σε: <https://opengov.thessaloniki.gr/opengov/eservices/rantevou/>

⁷⁸ Φωνητική αναζήτηση στο πεδίο της γενικής αναζήτησης του ΔΤ, Δήμος Αρταίων, διαθέσιμο σε: <https://www.arta.gr/contact/>

⁷⁹ Κάτι παρόμοιο επιχειρεί ο Δήμος Αγρινίου και προτείνεται η αναβάθμιση της πρωτοβουλίας, διαθέσιμο σε: https://agrinio.gov.gr/agrinionews/main_post.php?id=%CE%91%CE%93%CE%A1%CE%9F%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97%20%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9C%CE%95%CE%A1%CE%A9%CE%A3%CE%97

7. Προσθήκη δείκτη σχετικό με τη δομή του ΔΤ, αν διακρίνεται η πρόσβαση σε Δημότες/Επισκέπτες/Επιχειρήσεις. Οι περισσότεροι Δήμοι κάνουν διάκριση πριν την είσοδο ή και στην κεντρική σελίδα του ΔΤ⁸⁰.
8. Προσθήκη δείκτη για την online παρακολούθηση του Δημοτικού Συμβουλίου (Youtube). Παρέχεται από αρκετούς Δήμους η συγκεκριμένη υπηρεσία.
9. Προσθήκη δείκτη σχετικού με την αυθεντικοποίηση των χρηστών. Υποδείκτης δηλαδή, με ποιους τρόπους παρέχεται η διαδικασία (username/password, social media, TAXIS Net ή eID.AS, Google)⁸¹.
10. Προσθήκη δείκτη για Online δημοτική εφημερίδα στην οποία οι δημότες θα μπορούν να στέλνουν ιδέες (Συμμετοχικότητα) αλλά και να μαθαίνουν όλα τα νέα άμεσα.
11. Προσθήκη δείκτη για online Δημοτικού ραδιοφώνου ώστε οι δημότες να μαθαίνουν τα νεότερα καθοδόν και να ανακοινώνουν παράπονα/παρατηρήσεις.
12. Προσθήκη δείκτη για πόθεν έσχες αιρετών για κάθε οικονομικό έτος, για την απόλυτη διαφάνεια.
13. Προσθήκη δείκτη για απολογισμό πεπραγμένων της δημοτικής αρχής (στόχοι-υλοποίηση, συνεχής ενημέρωση)⁸².
14. Προσθήκη δείκτη για την αξιολόγηση υπηρεσιών του ΔΤ, μόνο ένας Δήμος την παρέχει⁸³. Να υπάρχουν ερωτήσεις, σχετικά με την χρησιμότητα της υπηρεσίας, την ευκολία χρήσης, τη γρήγορη εξυπηρέτηση και γενική ερώτηση για την ικανοποίηση του χρήστη από τον ΔΤ και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, μετά την ολοκλήρωση της εξυπηρέτησης.
15. Προσθήκη δείκτη για την ανακοίνωση αποτελεσμάτων ανά θέμα π.χ. αποτελέσματα για προμήθειες, προσλήψεις, συμβάσεις και όχι όλα τα αποτελέσματα ανακατεμένα.

⁸⁰ Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης επιβάλλει την επιλογή για την είσοδο, διαθέσιμο σε: <https://alexpolis.gr/>, ενώ το ίδιο κάνει και ο Δήμος της Θεσσαλονίκης: <https://thessaloniki.gr/>, όπως και πολλοί άλλοι Δήμοι της χώρας.

⁸¹ Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης, διαθέσιμο σε: <https://www.syros-ermoupolis.gr/register/>

⁸² Τριμηνιαίες εκθέσεις απολογισμού πεπραγμένων Δήμου Καρδίτσας, διαθέσιμο σε: <https://dimoskarditsas.gov.gr/anichti-diakyvernisi/triminiees-ekthesis-ekteleisis-proypologismou/>

⁸³ Δήμος Χανίων, υπάρχει ερώτηση αξιολόγησης των υπηρεσιών στο κάτω μέρος της κάθε σελίδας του Δήμου, διαθέσιμο σε: <https://www.chania.gr/eksypiretisi>

16. Προσθήκη δείκτη για την ύπαρξη στοιχείων επικοινωνίας με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Δήμου (DPO/Data Protection Officer)⁸⁴.
17. Προσθήκη δείκτη για την κατασκευή του site, αν έγινε από ανάδοχο ή με αυτεπιστασία. Ο δείκτης αυτός θα προδίδει την ετοιμότητα πραγματοποίησης αλλαγών ανά πάσα ώρα και στιγμή και την εξοικονόμηση χρόνου και πόρων για τον ίδιο τον οργανισμό. Το ποσοστό των ΤΠΕ specialists στη χώρα μας είναι χαμηλό, καθώς για το 2024 ανέρχεται σε 2.5% επί της συνολικής απασχόλησης, ενώ το ίδιο ποσοστό στην ευρωπαϊκή ένωση ανέρχεται σε 4.6%⁸⁵.
18. Προσθήκη δείκτη για e-ραντεβού μέσω τηλεδιάσκεψης, για απομακρυσμένη εξυπηρέτηση.
19. Προσθήκη δείκτη για online ψηφιακή εκπαίδευση ομάδων που ανήκουν στην ψηφιακή διαίρεση, ατόμων που χαρακτηρίζονται ψηφιακά αναλφάβητοι και αδυνατούν να εξυπηρετηθούν μέσω επιγραμμικών υπηρεσιών.

7.4 Προσαρμογή της μεθόδου στην Ελληνική Πραγματικότητα

Όπως έχει αναφερθεί και στο τέταρτο κεφάλαιο, υπάρχουν πέντε δείκτες οι οποίοι δεν βρίσκουν εφαρμογή στα πλαίσια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και βαθμολογήθηκαν με μηδέν επίδοση. Οι συγκεκριμένοι δείκτες δεν εξαιρέθηκαν από το σύνολο της αξιολόγησης, καθώς θα μπορούσαν να παρέχονταν μέσω ανακατεύθυνσης στην αντίστοιχη κυβερνητική σελίδα που είναι αρμόδια για τα σχετικά θέματα. Ειδικότερα, πρόκειται για τους δείκτες:

1. #254 Can users apply for drivers' licenses online? - *Μπορούν οι χρήστες να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση για άδεια οδήγησης;*
2. #255 Can users apply for building permits online? - *Μπορούν οι χρήστες να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση για οικοδομικές άδειες;*

⁸⁴ Στον Δήμο Σερρών, στα γενικά στοιχεία επικοινωνίας, υπάρχει το e-mail του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων

⁸⁵ Shaping Europe's digital future, European Commission, DESI 2023, διαθέσιμο σε: [Compare countries progress - Digital Decade DESI visualisation tool \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/digital-decade/en/compare-countries-progress)

3. #264 Can users register vehicles (car, truck, motorcycle, and others) online? - *Μπορούν οι χρήστες να καταχωρίσουν οχήματα (αυτοκίνητα, φορτηγά, μοτοσικλέτες και άλλα) online;*
4. #268 Can companies file business tax online? - *Μπορούν οι εταιρείες να υποβάλλουν ηλεκτρονικά τον φόρο επιτηδεύματος;*
5. #287 Can users pay online for energy (electricity/gas) utility? - *Μπορούν οι χρήστες να πληρώνουν ηλεκτρονικά για υπηρεσίες κοινής ωφέλειας ενέργειας (ηλεκτρισμού/αερίου);*

Ωστόσο, δεν υπάρχουν μη εφαρμόσιμοι δείκτες στην Ελλάδα. 81 παρέχονται σε τοπικό επίπεδο και 5 σε εθνικό. Η μέθοδος LOSI, όμως, θα μπορούσε να επιταχύνει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τα βέλτιστα αποτελέσματα, της ψηφιακής ετοιμότητας των δήμων, θα μπορούσαν να προκύψουν μέσω της θέσπισης Στρατηγικού Σχεδιασμού για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση των δήμων και την υποχρέωση υλοποίησης αυτού εντός προκαθορισμένων χρονικών ορίων, που θα στηρίζεται σε δείκτες όπως ο LOSI. Μόνο 34 στους 74 ΔΤ διαθέτουν Σχέδιο Δράσης για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ή έγγραφο ισοδύναμό του και δεν υπάρχει τρόπος διασταύρωσης των πολιτικών που έχουν τελικά υλοποιηθεί. Ο σχεδιασμός στόχων και η προσήλωση στην υλοποίησή τους, θα βοηθήσει τους Δήμους να πετύχουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό θα είναι εφικτή η εν καιρώ εξομοίωση της συνολικής ωριμότητας (εθνικής, τοπικής, περιφερειακής) των δεικτών αξιολόγησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης της χώρας.

Οι Φορείς γνώσης, ιδιαίτερα οι Πανεπιστημιακές μονάδες με εξειδίκευση στις ΤΠΕ και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, θα συνέβαλλαν θετικά στην πρόοδο της ωριμότητας των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, τόσο κατά το στάδιο της διαμόρφωσης των πολιτικών, όσο και στην υλοποίηση και αξιολόγησή τους. Οι Δημοτικές Αρχές θα πρέπει να δεχτούν όποια βοήθεια τους προσφερθεί, αλλά και να αναζητούν τη γνώση και να την διεκδικούν για τον Δήμο τους.

Τα τμήματα πληροφορικής των Δήμων, πέρα από το μέγιστο πρόβλημα της υποστελέχωσης, αντιμετωπίζουν σοβαρές ελλείψεις και αδυναμίες σε εξειδικευμένα

στελέχη. Υπάρχουν τμήματα που σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) εμφανίζονται πλήρη, αλλά στην πραγματικότητα το δυναμικό τους χαρακτηρίζεται από αδυναμίες και ελάχιστη κατάρτιση στις νέες τεχνολογίες.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα όλων είναι η ελλιπής απορρόφηση κοινοτικών και εθνικών πόρων, όπως το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».⁸⁶ Η συμμετοχή σε πιλοτικά προγράμματα επίσης, όπως στην περίπτωση του Δήμου Τρικκαίων, έχει συνεισφέρει στην απόκτηση γνώσης και εμπειρικών δράσεων.

Για την ευκολότερη προσαρμογή, απαιτείται συμπληρωματική έρευνα με ερωτηματολόγιο προς τους Δήμους και σε στελέχη που εμπλέκονται σε θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Έρευνες έχουν δείξει ότι οι Δήμοι ανταποκρίνονται σε τέτοιες ενέργειες με μεγάλα ποσοστά συμμετοχής (Sarantis et al, 2022).

Τέλος, απαιτείται κεντρική διαχείριση των πολιτικών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης των Δήμων, κοινή γραμμή με ομοιόμορφη δομή. Υποχρεωτική εφαρμογή σε καίρια ζητήματα και επιπλέον προαιρετικά στοιχεία. Κεντρική κατεύθυνση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής και λειτουργίας των δράσεων.

⁸⁶ «Ελλάδα 2.0», διαθέσιμο σε: <https://greece20.gov.gr/>

8. Περιορισμοί Έρευνας

Η παρούσα έρευνα περιορίστηκε από το μικρό αριθμό του δείγματος, δηλαδή 74 ΔΤ των μεγαλύτερων Δήμων κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Συστήνεται διεύρυνση σε μεγάλους δήμους της χώρας και ειδικότερα στα αστικά κέντρα. Ολοκληρωμένη εικόνα θα μπορούσε να προκύψει από την αξιολόγηση όλων των Δήμων με βάση σύγκρισης την Περιφέρεια, την Περιφερειακή Ενότητα και τον Νομό. Με τον ρυθμό που διενεργήθηκε η παρούσα έρευνα, θα απαιτούνταν 18 μήνες για την αξιολόγηση όλων των ΔΤ των 332 Δήμων της Ελλάδος⁸⁷.

Τεχνικά προβλήματα των ΔΤ συνέβαλαν στην αδυναμία ελέγχου των κριτηρίων #208, #209, #210. Απαιτήθηκε, επανειλημμένως, αναθεώρηση των δεικτών συγκεκριμένων Δήμων για την αξιολόγηση των παραπάνω τεχνικών κριτηρίων (εγκυρότητα εγγράφων ιστού, συμμόρφωση με τα CSS πρότυπα και πρόσβαση ατόμων με αναπηρία). Αξίζει να σημειωθεί ότι τον Αύγουστο του 2024, ο Δήμος Νέας Προποντίδας έπεσε θύμα κυβερνοεπίθεσης και η εν λόγω αξιολόγηση κατέστη δυνατή στις 26/8/2024.

Δυσκολίες στην εγγραφή στους ΔΤ τόπους εντοπίστηκαν σε έντεκα ΔΤ, κάτι που δυσκόλεψε επιπλέον τη διενέργεια της αξιολόγησης και παράλληλα η παροχή υπηρεσιών μόνο μέσω των εφαρμογών για κινητές συσκευές, παράτεινε τη διάρκεια της συλλογής των στοιχείων σε περισσότερες εργατοώρες, καθώς απαιτούνταν η εγκατάσταση και εγγραφή των εφαρμογών των δήμων από κινητό τηλέφωνο και στις περισσότερες περιπτώσεις, οι υπηρεσίες που παρέχονταν από τις εφαρμογές για κινητά, δεν παρέχονταν από τον επίσημο ΔΤ.

⁸⁷ Για τον υπολογισμό της αξιολόγησης όλων των δήμων της χώρας, λήφθηκε υπόψη ο χρόνος που απαιτήθηκε για τη διενέργεια της συγκεκριμένης μελέτης των 74 δήμων (4 μήνες). Ο επιμερισμός αυτών στο σύνολο των 332 δήμων της Ελλάδας, υπολογίστηκε σε περίπου 18 μήνες (17,945).

Σύνοψη Ευρημάτων και Συμπερασμάτων

Η ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών αποτελεί γεγονός και για τους Δήμους της Ελλάδος. Η αρχική αντίσταση των δημοσίων υπαλλήλων στην πλήρη μετάβαση προς την ανέπαφη εξυπηρέτηση πολιτών/επιχειρήσεων και την τηλεργασία, που επέβαλαν οι πολιτικές της πανδημικής κρίσης του COVID-19 είναι πλέον παρελθόν. Οι μεγαλύτεροι υπέρμαχοι της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των δημόσιων οργανισμών, είναι οι ίδιοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς τα οφέλη είναι πολλαπλά και εξυπηρετούν παράλληλα και τις νέες στρατηγικές που ορίζει η ΕΕ. Η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών αντικατοπτρίζεται στην ικανοποίηση των πολιτών και την εξοικονόμηση πόρων για όλους τους εμπλεκόμενους των διαδικασιών. Η μέτρηση της ποιότητας και της ωριμότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελεί επιτακτική ανάγκη τόσο για την αποτίμηση των πεπραγμένων όσο και για την περαιτέρω βελτίωση της πολύπλευρης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των δημόσιων φορέων.

Τα Ηνωμένα Έθνη διενεργούν από το 2003 έρευνες για την αξιολόγηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των 193 κρατών μελών του οργανισμού μέσω του δείκτη EGDl. Η πρώτη πιλοτική μελέτη του δείκτη LOSI ξεκίνησε το 2018 με την αξιολόγηση 40 ΔΤ μεγάλων πόλεων, βάσει 60 δεικτών που διαμοιράζονταν σε τέσσερα κριτήρια. Σήμερα ο δείκτης αποτελείται από πέντε κριτήρια και 86 δείκτες και αποτελεί τον παρονομαστή της συγκεκριμένης μελέτης.

Η συλλογή και επεξεργασία των ευρημάτων της αξιολόγησης των διαδικτυακών τόπων 74 μεγαλύτερων Δήμων κάθε Περιφερειακής Ενότητας της Ελλάδος, οδήγησαν στην εύρεση της μέσης τιμής του δείκτη LOSI 2024, ο οποίος ισούται με 0.5537. Σύμφωνα με την κλίμακα ωριμότητας του δείκτη, η μέση τιμή εμπίπτει στο υψηλό επίπεδο ωριμότητας του δείκτη (0.50-0.74). Αξίζει να σημειωθεί ότι κανένας διαδικτυακός τόπος δε βαθμολογήθηκε στο χαμηλό επίπεδο και το 63.5% των Δήμων αξιολογήθηκαν στο υψηλό επίπεδο του δείκτη (47 Δήμοι). Γεγονός αποτελεί και ο πρώτος ΔΤ ο οποίος περνά το κατώφλι της πολύ υψηλής ωριμότητας του δείκτη και ανήκει στον Δήμο Πατρέων. Κατεγράφησαν υψηλές επιδόσεις για τα κριτήρια της παροχής περιεχομένου (66%), του θεσμικού πλαισίου (63%), της τεχνολογικής υποδομής (58%) και της συμμετοχικότητας

(58.5%) ενώ το κριτήριο της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών (34%) κατατάχθηκε στο μεσαίο επίπεδο ωριμότητας του δείκτη.

Από την σύγκριση των ευρημάτων με τα επίσημα στοιχεία απογραφής πληθυσμού του 2022, επιβεβαιώθηκε η αναλογική σχέση πληθυσμού και ωριμότητας του δείκτη, ήτοι μικροί Δήμοι παρουσιάζουν μικρό βαθμό ωριμότητας και όσο αυξάνεται ο πληθυσμός άλλο τόσο αυξάνεται ο δείκτης ωριμότητας LOSI. Η έκταση των Δήμων σε τετραγωνικά χιλιόμετρα (km²), βάσει της επίδοσης, παρουσιάζει αντιστρόφως ανάλογη σχέση, δηλαδή όσο μεγαλύτερη η έκταση των Δήμων τόσο πιο μικρός ο βαθμός ωριμότητας του δείκτη και το αντίστροφο. Επιπλέον, τα οικονομικά στοιχεία (ΑΕΠ και Κατά κεφαλήν ΑΕΠ Περιφέρειας) δείχνουν να παρουσιάζουν αναλογική σχέση με τον βαθμό ωριμότητας του δείκτη για το μεσαίο και υψηλό επίπεδο. Η παραπάνω ανάλυση επεσήμανε την υστέρηση της ψηφιακής ετοιμότητας των νησιωτικών δήμων, καθώς αποτελούν την πλειοψηφία στις χαμηλότερες επιδόσεις, για κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες (ΑΕΠ, Έκταση, Πληθυσμός).

Η σύγκριση των ευρημάτων με την πρώτη αντίστοιχη έρευνα του 2022 έχει θετικό απόηχο, καθώς και τα πέντε κριτήρια του δείκτη κατέγραψαν θετική μεταβολή, από 0.416 σε 0.5537. Ωστόσο, προβληματική παραμένει η επίδοση του κριτηρίου παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, στην οποία το σύνολο των ΔΤ κατέγραψε επίδοση ίση με 34% επί των αντίστοιχων δεικτών και για το κριτήριο της συμμετοχικότητας και δέσμευσης των πολιτών, το οποίο παρουσίασε μεταβολή 5%. Στους επιμέρους δείκτες παρατηρήθηκε ένα πισωγύρισμα σε υπηρεσίες που παρέχονταν στο παρελθόν και τώρα κατέγραψαν χαμηλές ή και μηδενικές επιδόσεις.

Από την άλλη, η μέση τιμή του δείκτη LOSI 2024 (0.5537) απέχει κατά πολύ από τον εθνικό δείκτη EGDΙ 2022, ο οποίος ισούται με 0.84550. Η τιμή του είναι ελαφρώς υψηλότερη από τον δείκτη EGDΙ του 2003 (0.53989) και ελαφρώς χαμηλότερη από τον αντίστοιχο δείκτη της χώρας για το 2004 (0.55806)⁸⁸, δηλαδή η ψηφιακή ετοιμότητα των τοπικών δημόσιων διοικήσεων, παρουσιάζει καθυστέρηση 20 χρόνια σε σχέση με την εθνική, η οποία εξελίσσεται με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Παρεμφερής εικόνα

⁸⁸EGDΙ Ελλάδος 2003-σήμερα, <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/67-Greece>

παρατηρείται και στη συσχέτιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο του δείκτη LOSI (0.7095), ενώ καταγράφεται σημαντική διαφορά (0.1594) με τον παγκόσμιο δείκτη LOSI, ο οποίος ισούται με 0.3943.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι στο κριτήριο της παροχής υπηρεσιών υστερούν όλοι οι δήμοι σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ελληνικό επίπεδο, καθώς καταγράφουν χαμηλές επιδόσεις, γεγονός που αποτυπώνει τη γενικευμένη δυσλειτουργία των δήμων στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, μέσω των επίσημων διαδικτυακών τόπων τους.

Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα του δείκτη είναι η δυναμικά μεταβαλλόμενη φύση του, η δυνατότητα προσαρμογής στα μέσα χαρακτηριστικά των Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων των πόλεων. Η παρακαταθήκη της παρούσας μελέτης, αφήνει είκοσι δύο καλές πρακτικές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για υιοθέτηση, δεκαεννιά προτάσεις-προσθήκες για εμπλουτισμό του δείκτη LOSI και πολλαπλές παρατηρήσεις στους επιμέρους δείκτες.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δημόσιων υπηρεσιών ωθείται από τις εξελίξεις των Ψηφιακών Τεχνολογιών και από την απαίτηση των ίδιων των πολιτών, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της παγκόσμιας ψηφιακής πραγματικότητας. Η ψηφιακή διαίρεση δεν αποτελεί πλέον εμπόδιο στην ολοκληρωμένη παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών, καθώς εξαλείφεται σταδιακά και οι συνιστώσες που πιέζουν προς την ίδια κατεύθυνση είναι πολλαπλές, δυναμικές και υποχρεωτικές.

Η σημασία της αξιολόγησης των πολιτικών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ιδιαίτερα η σύγκριση με προηγούμενες αξιολογήσεις, αποδείχθηκε άκρως εποικοδομητική στην παρούσα μελέτη. Αυτό που κρατάμε σαν οδηγό είναι α) η παγιοποίηση επιτυχημένων ψηφιακών υπηρεσιών και όχι η αφαίρεσή τους από τους διαδικτυακούς τόπους των Δήμων όταν αποκλιμακωθεί η αιτία που ώθησε τη δημιουργία τους (COVID-19), β) ο συνεχής και σταθερός εμπλουτισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών και ειδικά αυτών που δεν απαιτούν πολλούς πόρους, γ) η απόκτηση εξειδικευμένου προσωπικού σχετικών με τις ψηφιακές τεχνολογίες, δ) κεντρική κατεύθυνση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής και λειτουργίας των δράσεων των Δήμων με στόχο την εξομοίωση της συνολικής ωριμότητας (εθνικής, τοπικής, περιφερειακής) των δεικτών αξιολόγησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης της χώρας, ε) αναζήτηση “βοήθειας” από πηγές γνώσης, όπως τα Πανεπιστήμια και των ειδικών στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, εκ μέρους των

διοικήσεων των Δήμων και στ) ανακατεύθυνση των μη παρεχόμενων υπηρεσιών, στην αντίστοιχη κυβερνητική σελίδα που είναι αρμόδια για τα σχετικά θέματα.

Συστήνεται η επέκταση της αξιολόγησης του δείκτη LOSI σε όλους τους δήμους της Ελλάδας, με ταυτόχρονη αποστολή του σχετικού ερωτηματολογίου στα αρμόδια τμήματα πληροφορικής των δήμων. Σε δεύτερη φάση συστήνεται η σύγκριση των απαντήσεων με τα ευρήματα της απευθείας έρευνας και διαχωρισμός των δεικτών στους οποίους προκύπτει διαφορά. Τα σημεία αυτά θα δείξουν τη δυσλειτουργία των διαδικτυακών τόπων, καθώς δε θα είναι εύκολα στην ανεύρεση από τον ενδιαφερόμενο. Σε κάθε περίπτωση, προτεραιότητα στην αξιολόγηση, ως προς την τεκμηρίωση των απαντήσεων, θα πρέπει να έχει η οπτική του ανεξάρτητου ερευνητή, ο οποίος προσομοιάζει στη χρήση που κάνει ο απλός πολίτης, του διαδικτυακού τόπου και των παρεχόμενων υπηρεσιών ενός δημόσιου οργανισμού.

Οι διοικήσεις των δήμων δίνουν την εντύπωση της τυχειότητας, όσον αφορά στην επιλογή των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του διαδικτυακού τους τόπου. Ο θεσμός της αποκέντρωσης, λειτουργεί αρνητικά στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς η μειωμένη διάχυση των πολιτικών από την κεντρική κυβέρνηση και η επάρκεια πόρων για την υλοποίησή τους, καθιστά την εξομοίωση της ψηφιακής ωριμότητας όλων των δημόσιων οργανισμών, σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο, οριακά αδύνατη. Θεσμικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (υποχρεωτικές διατάξεις), με ταυτόχρονη μεταφορά πόρων, θα μπορούσαν να μεταμορφώσουν το τοπίο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, τα επόμενα τέσσερα χρόνια, για το σύνολο της χώρας.

Πηγές

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Αποστολάκης Ι., Λουκής Ε., Χάλαρης Ι., (2022), Ψηφιακή διακυβέρνηση, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση
2. Ζώτου Β., (1929), Τοπική Αυτοδιοίκησης και Διοικητική Αποκέντρωσης, 1929.
3. Δ. Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου, (1982-1983), Δίκαιο της διοικητικής οργάνωσης του Κράτους, Τεύχος Α', Θεμελιώδεις έννοιες.
4. Μπαμπαλιούτας Λ., (2003), Ο θεσμός της διοικητικής αποκέντρωσης (Διδακτορική Διατριβή), Αθήνα, ΕΚΤ.
5. Παπαχατζή Γ., (1991), Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου, Τόμοι Α' και Β', 7η Έκδοση.

Ηλεκτρονικές πηγές

1. ΕΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού 2022, διαθέσιμο σε: https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022_GR.pdf, (ανάκτηση 17/7/2024)
2. ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν Περιφερειών 2020, διαθέσιμο σε: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL48/>, (ανάκτηση 18/7)
3. ΕΛΣΤΑΤ, Κατά Κεφαλή ΑΕΠ Περιφερειών 2020, διαθέσιμο σε: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL57/>, (ανάκτηση 18/7/2024).
4. Statcounter GlobalStats, Browser Market Share Greece, διαθέσιμο σε: <https://gs.statcounter.com/browser-market-share/all/greece>, (τελευταία πρόσβαση 27/7/2024)
5. Statcounter GlobalStats, Search Engine Market Share Greece, διαθέσιμο σε: <https://gs.statcounter.com/search-engine-market-share/all/greece>, (τελευταία πρόσβαση 27/7/2024).

6. Markup Validation Service (W3C), διαθέσιμο σε: <https://validator.w3.org/>, (τελευταία πρόσβαση 24/10/2024).
7. CSS Validation Service (W3C), διαθέσιμο σε: <https://jigsaw.w3.org/css-validator/>, (τελευταία πρόσβαση 24/10/2024).
8. Web accessibility test (TAW), διαθέσιμο σε: <https://www.tawdis.net/?lang=en>, (τελευταία πρόσβαση 24/10/2024).
9. OECD (2019), Making Decentralisation Work, A Handbook for Policy-Makers, OECD Multi-level Governance Studies, Paris. Διαθέσιμο σε: <https://www.oecd.org/cfe/making-decentralisation-work-g2g9faa7-en.htm> (ανάκτηση 13/11/2024).
10. Papagiannidis S., and Harris J., and Morton D. (2020). “Who led the digital transformation of your company? A reflection of IT related challenges during the pandemic”. International Journal of Information Management, 55, 102166. Διαθέσιμο σε: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7275158/> , (ανάκτηση 14/11/2024).
11. Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων (Έκδοση 3.00), διαθέσιμο σε: <https://www.e-gif.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/216024.pdf>, (ανάκτηση 25/11/2024).
12. Rorissa, A., Demissie, D. Pardo, T., (2011) Benchmarking e-Government: A comparison of frameworks for computing e-Government index and ranking. Government Information Quarterly, 28(3), pp.354-362. Διαθέσιμο σε: https://www.researchgate.net/publication/238638189_Benchmarking_e-Government_A_comparison_of_frameworks_for_computing_e-Government_index_and_ranking, (ανάκτηση 25/11/2024).
13. Azab N., Kamel S., Dafoulas G., (2009), A Suggested Framework for Assessing Electronic Government Readiness in Egypt, Electronic Journal of e-Government, VL7. Διαθέσιμο σε: https://www.researchgate.net/publication/264235782_A_Suggested_Framework_for_Assessing_Electronic_Government_Readiness_in_Egypt, (ανάκτηση 26/11/2024).
14. Luna-Reyes L.F., Gil-Garcia J.R. and Celorio Mansi J.A., (2011), Citizen-centric approaches to e-government and the back-office transformation. In Proceedings of the

12th Annual International Conference on Digital Government Research, DG.O 2011, College Park, MD, USA, June 12 - 15, 2011. Διαθέσιμο σε:

https://www.researchgate.net/publication/221584673_Citizen-centric_approaches_to_e-government_and_the_back-office_transformation, (ανάκτηση 27/11/2024).

15. Government Research Conference: Digital Government Innovation in Challenging Times (pp. 213-218). ACM. Διαθέσιμο σε:

<https://dl.acm.org/doi/proceedings/10.1145/2037556?tocHeading=heading9>

16. Χαραλαμπίδης Ι., Λαχανά Ζ., Θεοχαροπούλου Χ., Βογιατζής Ν., (03/2022), Ψηφιακή Διακυβέρνηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Διαθέσιμο σε: [Μελέτη ΙΤΑ Ψηφιακή Διακυβέρνηση στην ΤΑ 22.03.22-1.pdf \(ita.org.gr\)](#),

(ανάκτηση 01/12/2024).

17. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 20/9/2024, Δελτίο Τύπου «Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αποκλειστικός συνεργάτης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τη μέτρηση της Ψηφιακής Ετοιμότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα», διαθέσιμο σε:

<https://www.aegean.gr/announcement/%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%A%CE%BC%CE%B9%CE%BF-%CE%B1%CE%B9%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D-%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CF%8E%CE%BD-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7>, (τελευταία πρόσβαση 03/12/2024).

18. EGDI UN, διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index>, (τελευταία πρόσβαση 03/12/2024).

19. 2022 E-Government Development Index, διαθέσιμο σε:
<https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Compare-Countries>, (τελευταία πρόσβαση 03/12/2024).
20. Athens City Data, LOSI 2022, διαθέσιμο σε:
<https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/City/dataYear/2022/dataCity/33>, (τελευταία πρόσβαση 03/12/2024).
21. UN E-Government Survey 2022, διαθέσιμο σε:
<https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2022>, (τελευταία πρόσβαση 15/12/2024).
22. United Nations E-Government Survey 2022 (Chapter 3: Local E-Government Development), διαθέσιμο σε:
<https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Chapter%203.pdf>, (τελευταία πρόσβαση 05/12/2024).
23. LOSI, γενικά στοιχεία. Διαθέσιμο σε: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/E-Government-at-Local-Level/Local-Online-Service-Index-LOSI>, (τελευταία πρόσβαση 03/12/2024).
24. ΙΝΣΕΤΕ (2020), Γεωγραφική κατανομή των 13 Περιφερειών της Ελλάδος, διαθέσιμο σε: <https://dimosio.gr/insete-h-aktinografia-toy-toyristikoy-tomea-stis-13-perifereies-tis-choras/>, (τελευταία πρόσβαση 01/12/2024).
25. Λιάχνης Σ-Γ., (2022), Αξιολόγηση διαδικτυακών τόπων δήμων, Μεταπτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Πολυτεχνική Σχολή - Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων, διαθέσιμο σε:
<https://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/23973?show=full>, (ανάκτηση 30/10/2024).
26. “Ψηφιακή δεκαετία 2030”, διαθέσιμο σε: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_el (τελευταία πρόσβαση 02/11/2024).

27. ΚΕΔΕ, (2023), “Ο ρόλος της Τ.Α. στον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας”, διαθέσιμο σε: <https://govnews.gr/amp/politiki/topiki-aftodioikisi/68398/o-rolos-tis-t-a-ston-psifiako-metaschimatismo-tis-choras/>
28. Margrethe Vestager, Executive Vice-President for A Europe Fit for the Digital Age and Competition, European Commission. Διαθέσιμο σε: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/2030-digital-decade-commission-adopts-indicators-monitor-europes-digital-transformation-and-issues>, (τελευταία πρόσβαση 02/11/2024).
29. Local & Regional Europe, διαθέσιμο σε: <http://www.twinning.org/el/page/%CE%A3%CF%85%CE%BD%CE%BF%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7>, (ανάκτηση 30/11/2024).
30. «Ελλάδα 2.0», διαθέσιμο σε: <https://greece20.gov.gr/>, (τελευταία πρόσβαση 02/01/2024).

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Glaeser, E., (2011), Triumph of the City, Pan Books, London
2. Sarantis D., (2017), “Assessment of eGovernment Policies: Reflections on Applied Frameworks”, 30th International Business Information Management Association Conference, Madrid, 2017.
3. Sarantis, D., Liachnis S. & Soares, D., (2023) "A comparative assessment of local government websites in Greece" 7th International Conference on E-Commerce, E-Business and E-Government (ICEEG 2023).
4. Sarantis, D., Soares, D., Susar, D., & Aquaro, V. (2022, October). Local e-Government Development: Results of an international survey. In Proceedings of the 15th International Conference on Theory and Practice of Electronic Governance (pp. 391-396).

Νομοθεσία

1. Άρθρο 101 Σ
2. Ν.2539/1997
3. Ν. 3852/2010
4. Ν. 4600/2019, αρθ. 154-158 (Δήμοι: Σάμου, Λέσβου, Κεφαλονιάς, Κέρκυρας, Σερβίων-Βελβεντού)
5. Ν. 4555/2018
6. Άρθ. 102 Σ
7. Ν. 3463/2006, αρθ. 75
8. Ν. 3852/2010, αρθ. 94
9. Ν. 3852/2010, αρθ. 204
10. Π.Δ. 410/1995, αρθ. 299
11. ΔΚΚ (ν. 3463/2006), άρθ. 220

Παράρτημα

Table 6: Εννέα (9) δείκτες του Θεσμικού κριτηρίου

Institutional Framework Indexes (9)
#281 Is there a Municipality Government Portal (MGP)?
#213 Is there a municipal e-Government/Digital Government strategy or equivalent available online?
#215 Is information available on the MGP about the organizational structure or chart?
#216 Is any information available on the MGP regarding the names and titles of head of departments/functions?
#224 Does the MGP provide information on citizens' rights to access government information? (such as the Freedom of Information Act or Access to Information Act)
#234 Is there a privacy policy or statement available on the MGP?
#235 Is there an Open Government data policy available online?
#242 Does the MGP provide links to any local/regional/national government agencies?
#245 Is there any kind of authentication required to access online services and restricted access areas on the MGP (e.g., digital ID; login and password; mobile key)?

Table 7: Είκοσι πέντε (25) δείκτες του κριτηρίου παροχής περιεχομένου

Content Provision Indexes (25)
#212 Does the MGP offer information or online services in more than ONE language?
#217 Is information about municipality (about history, demographics, geographical region, economy, tourism) available on the MGP?
#218 Does the MGP provide information on how people can receive updates or subscribe to notifications to keep updated about weather / natural disaster alerts (air quality, flooding, earthquake alert, etc.)?
#220 Does the MGP provide any announcements of forthcoming procurement/bidding processes?
#221 Does the MGP provide information about the results of any government procurement/bidding process?
#222 Does MGP present information about the services provided by the municipality?
#223 Is there evidence that government provides online services in partnership with civil society?
#225 Is there online evidence of free access to government online services through kiosks, community centres, post offices, libraries, public spaces or free WiFi?
#226 Does the website provide information on health matters?
#227 Does the website provide information on environmental matters?
#228 Does the website provide information on educational matters?
#229 Does the website provide information on social welfare matters?
#230 Does the website provide information on leisure, culture and sports matters?
#231 Does the website provide information relevant to vulnerable groups?
#232 Does the website provide information on justice matters?

Content Provision Indexes (25)
#233 Does the website provide information on labor matters?
#238 Does the portal provides any indication of the existence of smart city initiatives or efforts in the municipality?
#239 Does the MGP provide any indication of use (or intention to use) of emergent technologies (block chain, artificial intelligence, IoT, etc.) by the municipality?
#243 Does the MGP provide statistical data or studies?
#282 Does the portal provide information about and/or services about public transportation (e.g., timetables, route maps, information about fees and payment)?
#283 Is there information on available mobile phone APPs (any kind) on the MGP?
#284 Does the MGP provide information about reduction, recycling, and reuse of waste?
#285 Does the MGP provide information or online platforms about road safety?
#289 Does the MGP provide web statistics on usage, such as new visits, total page views, average time on site, etc.?
#290 Is there a specific local government portal or a dedicated section addressing the COVID-19 pandemic?

Table 8: Δεκαοχτώ (18) δείκτες του κριτηρίου παροχής υπηρεσιών

Services Provision Indexes (18)
#253 Can users make declarations to the municipality police online?
#254 Can users apply for drivers' licenses online?
#255 Can users apply for building permits online?
#256 Can users apply for environment-related permits online?
#257 Can users apply for business licenses online?
#258 Can users apply for residency permits online?
#259 Can users apply for birth certificates online?
#260 Can users apply for death certificates online?
#261 Can users apply for marriage certificates online?
#262 Can users notify the government of moving/changing their address online?
#263 Can users apply for land title registration online?
#264 Can users register vehicles (car, truck, motorcycle, and others) online?
#265 Does the government provide an e-procurement platform for bidding processes/submission of tenders?
#266 Can users apply for government vacancy positions online?
#268 Can companies file business tax online?
#269 Can users pay any fines or fees for government service online?
#286 Can users pay online for water utility?
#287 Can users pay online for energy (electricity/gas) utility?

Table 9: Δεκαεφτά (17) δείκτες του κριτηρίου συμμετοχής και δέσμευσης των πολιτών

Participation and Engagement Indexes (17)
#250 Does the municipality respond to a question sent by email / online form in less than 3 business days?
#252 Does the municipality provide a useful answer to the above question?
#219 Does MGP provide sources of information (budget or policy) related to its municipality budget?
#236 Does MGP provide open data?
#237 Does the MGP provide relevant metadata for the related open data?
#267 Can users report any form of discrimination (e.g., ethnicity, age, or gender) online?
#270 Does the portal offer "live chat" support functionality?
#271 Can a person send complaint/doubt/feedback to the municipality?
#272 Are there any online tools available on the MGP to collect public opinion from citizens to inform policy deliberation processes?
#273 Does the portal have any social networking feature(s)?
#274 Does the portal provide participation possibility to the user regarding reporting of occurrences in public areas/spaces?
#275 Does the portal provide participation possibility to the user regarding participatory budgeting?
#276 Does the portal provide participation possibility to the user regarding the revision process of the territorial organization (management of the land, converting an area to a park) of the municipality?
#277 Does the government provide information about any upcoming e-participation activities?
#278 Does the government indicate any outcome of e-consultation resulted in a new policy decision/regulation/service?
#279 Does the portal provide e-voting service to support decision-making in local government?

Participation and Engagement Indexes (17)
#280 Does the MGP provide information on the public meetings of the municipality council?

Table 10: Δεκαοχτώ (18) δείκτες του τεχνικού κριτηρίου

Technology Indexes (18)
#214 Is there a "contact us" feature on MGP (e.g., email, phone, address)?
#201 Is MGP compatible with different web browsers?
#202 Can the link for the MGP be found on the first result page of any search engine typically used in that country?
#204 Is the MGP designed with "responsive web design"?
#205 Is a sitemap (or index) available on the MGP?
#206 Is a search feature available on MGP?
#207 Does the site provide advanced search options?
#208 Is MGP compliant with the markup validity standards set by the World Wide Web Consortium (W3C)?
#209 Is MGP compliant with the CSS style sheet standards set by the World Wide Web Consortium (W3C)?
#210 Is MGP compliant with Web Content Accessibility Guidelines (WCAG2.0)?
#240 Is a 'Help' feature or 'Frequently Asked Questions (FAQs)' section available on MGP?
#241 Does the MGP offer guidance or tutorials to citizens in understanding and using online services? e.g., Help-Link?
#244 Does the MGP have evidence showing that it has been updated in the past month?
#246 Can a person access his/her own data (that local government has on record)?

Technology Indexes (18)
#247 Can a person to modify his/her own data (that local government has on record)?
#248 Can a business access its own data (that local government has on record)?
#249 Can a business modify its own data online (that local government has on record)?
#288 Is there information on the MGP about a helpdesk call number for supporting people that face difficulties in executing their services online or through any digital channel?

Table 11: Αναλυτική λίστα των επιλεγέντων Δήμων ανά Περιφέρεια και οι αντίστοιχοι Διαδικτυακοί Τόποι

	Περιφέρεια		Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Website
1	Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	1	Δράμας	Δράμας	https://dimos-dramas.gr/
		2	Έβρου	Αλεξανδρούπολης	https://alexpolis.gr/
		3	Καβάλας	Καβάλας	https://kavala.gov.gr/
		4	Θάσου	Θάσου	https://www.thassos.gr/
		5	Ξάνθης	Ξάνθης	https://www.cityofxanthi.gr/
		6	Ροδόπης	Κομοτηνής	https://www.komotini.gr/
2	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	7	Ημαθίας	Βέροιας	https://www.veria.gr/new/
		8	Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης	https://thessaloniki.gr/
		9	Κιλκίς	Κιλκίς	https://www.e-kilkis.gr/
		10	Πέλλας	Πέλλας	https://www.giannitsa.gr/
		11	Πιερίας	Κατερίνης	https://katerini.gr/
		12	Σερρών	Σερρών	https://www.serres.gr/
		13	Χαλκιδικής	Νέας Προποντίδας	https://www.nea-propontida.gr/
3	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	14	Γρεβενών	Γρεβενών	https://www.dimosgreve non.gr/
		15	Καστοριάς	Καστοριάς	https://kastoria.gov.gr/
		16	Κοζάνης	Κοζάνης	https://cityofkozani.gov.gr/
		17	Φλώρινας	Φλώρινας	https://www.cityoflorina.gr/
4	Περιφέρεια Ηπείρου	18	Άρτας	Αρταίων	https://www.arta.gr/
		19	Θεσπρωτίας	Ηγουμενίτσας	https://igoumenitsa.gr/el/
		20	Ιωαννίνων	Ιωαννιτών	https://ioannina.gr/
		21	Πρέβεζας	Πρέβεζας	http://www.dimosprevezas.gr/

	Περιφέρεια		Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Website
5	Περιφέρεια Θεσσαλίας	22	Καρδίτσας	Καρδίτσας	https://dimoskarditsas.gov.gr/
		23	Λάρισας	Λαρισαίων	https://www.larissa-dimos.gr/el/
		24	Μαγνησίας	Βόλου	https://dimosvolos.gr/el/
		25	Σποράδων	Σκιάθου	http://www.n-skiathos.gr/el/
		26	Τρικάλων	Τρικκαίων	https://trikalacity.gr/
6	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	27	Ζακύνθου	Ζακύνθου	https://www.zakynthos.gov.gr/
		28	Κέρκυρας	Κεντρ. Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων	https://corfu.gr/
		29	Κεφαλληνίας	Αργοστολίου	https://www.kefallonia.gov.gr/
		30	Ιθάκης	Ιθάκης	https://ithaki.gr/
		31	Λευκάδας	Λευκάδας	https://lefkada.gov.gr/
7	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	32	Αιτωλοακαρνανίας	Αγρινίου	https://agrinio.gov.gr/
		33	Αχαΐας	Πατρέων	http://www.e-patras.gr/el/
		34	Ηλείας	Πύργου	https://cityofpyrgos.gr/
8	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	35	Βοιωτίας	Θηβαίων	https://thiva.gr/
		36	Εύβοιας	Χαλκιδέων	https://dimoschalkideon.gr/
		37	Ευρυτανίας	Καρπενησίου	https://www.karpenissi.gr/
		38	Φθιώτιδας	Λαμιέων	https://www.lamia.gr/
		39	Φωκίδας	Δελφών	https://dimosdelfon.gr/
9	Περιφέρεια Αττικής	40	Βορείου Τομέα Αθηνών	Χαλανδρίου	https://www.chalandri.gr/
		41	Δυτικού Τομέα Αθηνών	Περιστερίου	https://www.peristeri.gr/

	Περιφέρεια		Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Website
		42	Κεντρικού Τομέα Αθηνών	Αθηναίων	https://www.cityofathens.gr/
		43	Νοτίου Τομέα Αθηνών	Καλλιθέας	https://kallithea.gr/
		44	Πειραιώς	Πειραιώς	https://piraeus.gov.gr/
		45	Νήσων	Σαλαμίνας	https://www.salamina.gr/
		46	Ανατολικής Αττικής	Αχαρνών	https://www.acharnes.gr/
		47	Δυτικής Αττικής	Φυλής	https://fyli.gr/
10	Περιφέρεια Πελοποννήσου	48	Αργολίδας	Άργους-Μυκηνών	https://www.newargos.gr/
		49	Αρκαδίας	Τρίπολης	https://www.tripolis.gr/
		50	Κορινθίας	Κορινθίων	https://www.korinthos.gr/
		51	Λακωνίας	Σπάρτης	http://www.sparti.gov.gr/
		52	Μεσσηνίας	Καλαμάτας	https://www.kalamata.gr/el/
11	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	53	Λέσβου	Μυτιλήνης	https://www.mytilene.gr/
		54	Ικαρίας	Ικαρίας	https://ikaria.gov.gr/
		55	Λήμνου	Λήμνου	https://limnos.gov.gr/
		56	Σάμου	Ανατολικής Σάμου	https://www.islandofsamos.gr/
		57	Χίου	Χίου	https://www.chios.gov.gr/
12	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	58	Άνδρου	Άνδρου	https://andros.gr/
		59	Μήλου	Μήλου	https://milos.gr/
		60	Θήρας	Θήρας	https://www.thira.gov.gr/
		61	Κέας-Κύθνου	Κέας	https://kea.gr/
		62	Μυκόνου	Μυκόνου	https://mykonos.gr/

	Περιφέρεια		Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Website
		63	Νάξου	Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	https://e-naxos.eu/
		64	Σύρου	Σύρου - Ερμούπολης	https://www.syros-ermoupolis.gr/
		65	Τήνου	Τήνου	http://www.dimostinou.eu/
		66	Πάρου	Πάρου	http://dimos.paros.gr/
		67	Καλύμνου	Καλυμνίων	https://www.kalymnos.gov.gr/
		68	Καρπάθου- Ηρωικής Νήσου Κάσου	Καρπάθου	https://karpathos.gr/
		69	Κω	Κω	https://kos.gov.gr/
		70	Ρόδου	Ρόδου	https://www.rhodes.gr/
13	Περιφέρεια Κρήτης	71	Ηρακλείου	Ηρακλείου	https://www.heraklion.gr/
		72	Λασιθίου	Αγίου Νικολάου	https://www.agiosnikolaos.gr/
		73	Ρεθύμνης	Ρεθύμνης	https://www.rethymno.gr/
		74	Χανίων	Χανίων	https://www.chania.gr/

Table 11: Detailed list of the selected municipalities by Region and the corresponding Websites

A/A	Region	Municipality	Website
1	Eastern Macedonia and Thrace	Drama	https://dimos-dramas.gr/
		Alexandroupolis	https://alexpolis.gr/
		Kavala	https://kavala.gov.gr/
		Thassos	https://www.thassos.gr/
		Xanthi	https://www.cityofxanthi.gr/
		Komotini	https://www.komotini.gr/
2	Central Macedonia	Veria	https://www.veria.gr/new/
		Thessaloniki	https://thessaloniki.gr/
		Kilkis	https://www.e-kilkis.gr/
		Pella	https://www.giannitsa.gr/
		Katerini	https://katerini.gr/
		Serres	https://www.serres.gr/
		Nea Propontida	https://www.nea-propontida.gr/
3	Western Macedonia	Grevena	https://www.dimosgrevenon.gr/
		Kastoria	https://kastoria.gov.gr
		Kozani	https://cityofkozani.gov.gr/
		Florina	https://www.cityoflorina.gr/
4	Region of Epirus	Arta	https://www.arta.gr/
		Igoumenitsa	https://igoumenitsa.gr/el/
		Ioannina	https://ioannina.gr/
		Preveza	http://www.dimosprevezas.gr/

A/A	Region	Municipality	Website
5	Region of Thessaly	Karditsa	https://dimoskarditsas.gov.gr/
		Larissa	https://www.larissa-dimos.gr/el/
		Volos	https://dimosvolos.gr/el
		Skiathos	http://www.n-skiathos.gr/el/
		Trikala	https://trikalacity.gr/
6	Region of Ionian Islands	Zakynthos	https://www.zakynthos.gov.gr/
		Corfu	https://corfu.gr/
		Argostoli	https://www.kefallonia.gov.gr
		Ithaki	https://ithaki.gr/
		Lefkada	https://lefkada.gov.gr/
7	Region of Western Greece	Agrinio	https://agrinio.gov.gr/
		Partra	http://www.e-patras.gr/el
		Pyrgos	https://cityofpyrgos.gr/
8	Region of Central Greece	Thiva	https://thiva.gr/
		Chalkida	https://dimoschalkideon.gr/
		Karpenissi	https://www.karpenissi.gr/
		Lamia	https://www.lamia.gr/
		Delfoi	https://dimosdelfon.gr/
9	Region of Attica	Chalandri	https://www.chalandri.gr/
		Peristeri	https://www.peristeri.gr/
		Athens	https://www.cityofathens.gr/
		Kallithea	https://kallithea.gr/
		Piraeus	https://piraeus.gov.gr/
		Salamina	https://www.salamina.gr/

A/A	Region	Municipality	Website
10	Region of Peloponnese	Acharnes	https://www.acharnes.gr/
		Fyli	https://fyli.gr/
		Argos-Mykines	https://www.newargos.gr/
		Tripoli	https://www.tripolis.gr/
		Korinthos	https://www.korinthos.gr/
11	North Aegean Region	Sparti	http://www.sparti.gov.gr/
		Kalamata	https://www.kalamata.gr/el/
		Mytilene	https://www.mytilene.gr/
		Ikaria	https://ikaria.gov.gr/
		Limnos	https://limnos.gov.gr/
12	Region of South Aegean	East Samos	https://www.islandofsamos.gr/
		Chios	https://www.chios.gov.gr/
		Andros	https://andros.gr/
		Milos	https://milos.gr/
		Thira	https://www.thira.gov.gr/
		Kea	https://kea.gr/
		Mykonos	https://mykonos.gr/
		Naxos	https://e-naxos.eu/
		Syros-Ermoupolis	https://www.syros-ermoupolis.gr/
		Tinos	http://www.dimostinou.eu/
		Paros	http://dimos.paros.gr/
		Kalymnos	https://www.kalymnos.gov.gr/
		Karpathos	https://karpathos.gr/
		Kos	https://kos.gov.gr/

A/A	Region	Municipality	Website
		Rhodes	https://www.rhodes.gr/
13	Region of Crete	Heraklion	https://www.heraklion.gr/
		Agios Nikolaos	https://www.agiosnikolaos.gr/
		Rethymno	https://www.rethymno.gr/
		Chania	https://www.chania.gr/

Table 12: Γεωοικονομικά δεδομένα των 13 Περιφερειών και των 74 Δήμων

Περιφέρεια	Δήμος	Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (2021)	Πυκνότητα κατοίκων	ΑΕΠ Περιφέρειας	Κατά Κεφαλή ΑΕΠ
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	Δράμας	840	55.679	70,2	6.509	10.908
	Αλεξανδρούπολης	1.217	71.751	59,9		
	Καβάλας	350.61	66.376	200,6		
	Θάσου	379	13.104	36,2		
	Ξάνθης	495,1	66.875	131,6		
	Κομοτηνής	644,9	65.243	103,8		
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Βέροιας	791,43	62.655	83,5	22.556	12.092
	Θεσσαλονίκης	19,3	319.045	16848,8		
	Κιλκίς	1.599,60	45.308	32,5		
	Πέλλας	668.58	57.039	94,3		
	Κατερίνης	681,9	82.892	125,9		
	Σερρών	600,479	74.004	127,9		
	Νέας Προποντίδας	380.77	34.829	98,0		
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	Γρεβενών	1.859	21.421	13,9	3.381	12.838
	Καστοριάς	763,3	33.095	47,0		
	Κοζάνης	343	67.224	196,0		

Περιφέρεια	Δήμος	Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (2021)	Πυκνότητα κατοίκων	ΑΕΠ Περιφέρειας	Κατά Κεφαλή ΑΕΠ
	Φλώρινας	827,62	29.500	40,1		
Περιφέρεια Ηπείρου	Αρταίων	457,2	41.600	94,4	3.685	11.097
	Ηγουμενίτσας	428,4	25.698	60,3		
	Ιωαννιτών	403,043	113.978	282,8		
	Πρέβεζας	381	30.841	80,9		
Περιφέρεια Θεσσαλίας	Καρδίτσας	647,4	55.979	86,5	8.672	12.172
	Λαρισαίων	335,12	164.095	489,7		
	Βόλου	387,14	139.670	360,8		
	Σκιάθου	49,9	5.802	116,3		
	Τρικκαίων	607,6	78.605	129,4		
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	Ζακύνθου	407,58	41.180	101,0	2.619	12.914
	Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων	235,8	67.112	284,6		
	Αργοστολίου	151,6	23.574	155,5		
	Ιθάκης	117,8	2.862	24,3		
	Λευκάδας	335,8	21.900	65,2		
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Αγρινίου	1.246,65	89.691	71,9	7.538	11.616
	Πατρέων	334,9	215.922	644,7		
	Πύργου	456,6	45.365	99,4		
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Θηβαίων	822,92	32.410	39,4	8.498	15.322
	Χαλκιδέων	424,8	109.256	257,2		
	Καρπενησίου	948,6	11.445	12,1		
	Λαμιέων	947	66.657	70,4		
	Δελφών	1.121,70	24.165	21,5		
	Χαλανδρίου	10,805	77.102	7135,8	78.993	21.134

Περιφέρεια	Δήμος	Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (2021)	Πυκνότητα κατοίκων	ΑΕΠ Περιφέρειας	Κατά Κεφαλή ΑΕΠ
Περιφέρεια Αττικής	Περιστερίου	10,05	133.630	13296,6		
	Αθηναίων	38,96	643.452	16515,7		
	Καλλιθέας	4,75	97.616	20550,7		
	Πειραιώς	10,865	168.151	15476,4		
	Σαλαμίνος	93,5	37.220	398,1		
	Αχαρνών	107,857	108.168	1002,9		
	Φυλής	109,128	48.157	441,3		
Περιφέρεια Πελοποννήσου	Άργους-Μυκηνών	1.002,50	39.994	39,9	7.680	13.456
	Τρίπολης	1.475,80	44.165	29,9		
	Κορινθίων	611,3	55.941	91,5		
	Σπάρτης	1.181,80	32.786	27,7		
	Καλαμάτας	440,3	72.906	165,6		
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	Μυτιλήνης	568,8	59.034	103,8	2.331	10.163
	Ικαρίας	255,3	8.843	34,6		
	Λήμνου	477,6	16.411	34,4		
	Ανατολικής Σάμου	289,8	20.021	69,1		
	Χίου	842,3	50.361	59,8		
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	Ανδρου	380	8.826	23,2	5.066	14.572
	Μήλου	160,1	5.302	33,1		
	Θήρας	90,6	15.480	170,9		
	Κέας	148,9	2.335	15,7		
	Μυκόνου	105,2	10.704	101,7		
	Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	495,9	20.578	41,5		
	Σύρου - Ερμούπολης	101,9	21.124	207,3		

Περιφέρεια	Δήμος	Έκταση (km2)	Πληθυσμός (2021)	Πυκνότητα κατοίκων	ΑΕΠ Περιφέρειας	Κατά Κεφαλή ΑΕΠ
	Τήνου	194,5	8.934	45,9		
	Πάρου	196,3	14.520	74,0		
	Καλυμνίων	134,5	17.752	132,0		
	Καρπάθου	324,8	6.567	20,2		
	Κω	290,3	37.089	127,8		
	Ρόδου	1.400,70	125.113	89,3		
Περιφέρεια Κρήτης	Ηρακλείου	244,6	179.302	733,0	7.878	12.374
	Αγίου Νικολάου	511,7	27.785	54,3		
	Ρεθύμνης	396,3	57.216	144,4		
	Χανίων	351,3	111.375	317,0		

Table 12: Geo-economic data for the 13 regions and 74 municipalities

Region	Municipality	Area (km2)	Population (2021)	Inhabitants per sq.km)	GDP per Region	GDP per capita
Eastern Macedonia and Thrace	Drama	840	55.679	70,2	6.509	10.908
	Alexandroupolis	1.217	71.751	59,9		
	Kavala	350.61	66.376	200,6		
	Thassos	379	13.104	36,2		
	Xanthi	495,1	66.875	131,6		
	Komotini	644,9	65.243	103,8		
Central Macedonia	Veria	791,43	62.655	83,5	22.556	12.092
	Thessaloniki	19,3	319.045	16848,8		
	Kilkis	1.599,60	45.308	32,5		
	Pella	668.58	57.039	94,3		
	Katerini	681,9	82.892	125,9		

Region	Municipality	Area (km2)	Population (2021)	Inhabitants per sq.km)	GDP per Region	GDP per capita
	Serres	600,479	74.004	127,9		
	Nea Propontida	380,77	34.829	98,0		
Western Macedonia	Grevena	1.859	21.421	13,9	3.381	12.838
	Kastoria	763,3	33.095	47,0		
	Kozani	343	67.224	196,0		
	Florina	827,62	29.500	40,1		
Region of Epirus	Arta	457,2	41.600	94,4	3.685	11.097
	Igoumenitsa	428,4	25.698	60,3		
	Ioannina	403,043	113.978	282,8		
	Preveza	381	30.841	80,9		
Region of Thessaly	Karditsa	647,4	55.979	86,5	8.672	12.172
	Larissa	335,12	164.095	489,7		
	Volos	387,14	139.670	360,8		
	Skiathos	49,9	5.802	116,3		
	Trikala	607,6	78.605	129,4		
Region of Ionian Islands	Zakynthos	407,58	41.180	101,0	2.619	12.914
	Corfu	235,8	67.112	284,6		
	Argostoli	151,6	23.574	155,5		
	Ithaki	117,8	2.862	24,3		
	Lefkada	335,8	21.900	65,2		
Region of Western Greece	Agrinio	1.246,65	89.691	71,9	7.538	11.616
	Partra	334,9	215.922	644,7		
	Pyrgos	456,6	45.365	99,4		
	Thiva	822,92	32.410	39,4	8.498	15.322
	Chalkida	424,8	109.256	257,2		

Region	Municipality	Area (km2)	Population (2021)	Inhabitants per sq.km)	GDP per Region	GDP per capita
Region of Central Greece	Karpenissi	948,6	11.445	12,1		
	Lamia	947	66.657	70,4		
	Delfoi	1.121,70	24.165	21,5		
Region of Attica	Chalandri	10,805	77.102	7135,8	78.993	21.134
	Peristeri	10,05	133.630	13296,6		
	Athens	38,96	643.452	16515,7		
	Kallithea	4,75	97.616	20550,7		
	Piraeus	10,865	168.151	15476,4		
	Salamina	93,5	37.220	398,1		
	Acharnes	107,857	108.168	1002,9		
	Fyli	109,128	48.157	441,3		
Region of Peloponnese	Argos-Mykines	1.002,50	39.994	39,9	7.680	13.456
	Tripoli	1.475,80	44.165	29,9		
	Korinthos	611,3	55.941	91,5		
	Sparti	1.181,80	32.786	27,7		
	Kalamata	440,3	72.906	165,6		
North Aegean Region	Mytilene	568,8	59.034	103,8	2.331	10.163
	Ikaria	255,3	8.843	34,6		
	Limnos	477,6	16.411	34,4		
	East Samos	289,8	20.021	69,1		
	Chios	842,3	50.361	59,8		
Region of South Aegean	Andros	380	8.826	23,2	5.066	14.572
	Milos	160,1	5.302	33,1		
	Thira	90,6	15.480	170,9		
	Kea	148,9	2.335	15,7		
	Mykonos	105,2	10.704	101,7		

Region	Municipality	Area (km2)	Population (2021)	Inhabitants per sq.km)	GDP per Region	GDP per capita
	Naxos	495,9	20.578	41,5		
	Syros-Ermoupolis	101,9	21.124	207,3		
	Tinos	194,5	8.934	45,9		
	Paros	196,3	14.520	74,0		
	Kalymnos	134,5	17.752	132,0		
	Karpathos	324,8	6.567	20,2		
	Kos	290,3	37.089	127,8		
	Rhodes	1.400,70	125.113	89,3		
Region of Crete	Heraklion	244,6	179.302	733,0	7.878	12.374
	Agios Nikolaos	511,7	27.785	54,3		
	Rethymno	396,3	57.216	144,4		
	Chania	351,3	111.375	317,0		

Table 13: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά ομάδα πληθυσμού

City Population 0 - 19.999				
Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of Kea	0.44	22	Middle	2335
Municipality of Ithaki	0.25	33	Middle	2862
Municipality of Milos	0.38	27	Middle	5302
Municipality of Skiathos	0.33	30	Middle	5802
Municipality of Karpathos	0.38	28	Middle	6567
Municipality of Andros	0.32	31	Middle	8826
Municipality of Ikaria	0.43	23	Middle	8843
Municipality of Tinos	0.36	28	Middle	8934

Municipality of Mykonos	0.60	10	High	10704
Municipality of Karpenissi	0.40	25	Middle	11445
Municipality of Thassos	0.31	32	Middle	13104
Municipality of Paros	0.40	25	Middle	14520
Municipality of Thira	0.55	14	High	15480
Municipality of Limnos	0.45	21	Middle	16411
Municipality of Kalymnos	0.41	24	Middle	17752
City Population 20.000 - 39.999				
Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of East Samos	0.54	15	High	20021
Municipality of Naxos	0.57	14	High	20578
Municipality of Syros-Ermoupolis	0.57	12	High	21124
Municipality of Grevena	0.41	26	Middle	21421
Municipality of Lefkada	0.56	13	High	21900
Municipality of Argostoli	0.52	17	High	23574
Municipality of Delfoi	0.59	13	High	24165
Municipality of Igoumenitsa	0.57	14	High	25698
Municipality of Agios Nikolaos	0.60	10	High	27785
Municipality of Florina	0.34	29	Middle	29500
Municipality of Preveza	0.45	21	Middle	30841
Municipality of Thiva	0.55	17	High	32410
Municipality of Sparti	0.43	23	Middle	32786
Municipality of Kastoria	0.52	18	Middle	33095
Municipality of Nea Propontida	0.54	15	High	34829
Municipality of Kos	0.64	6	High	37089
Municipality of Salamina	0.66	5	High	37220
Municipality of Argos-Mykines	0.40	25	Middle	39994
City Population 40.000 - 59.999				

Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of Zakynthos	0.38	27	Middle	41180
Municipality of Arta	0.55	14	High	41600
Municipality of Tripoli	0.46	20	Middle	44165
Municipality of Kilkis	0.48	19	Middle	45308
Municipality of Pyrgos	0.46	22	Middle	45365
Municipality of Fyli	0.57	14	High	48157
Municipality of Chios	0.56	13	High	50361
Municipality of Drama	0.64	8	High	55679
Municipality of Korinthos	0.67	4	High	55941
Municipality of Karditsa	0.53	16	High	55979
Municipality of Pella	0.48	19	Middle	57039
Municipality of Rethymno	0.62	8	High	57216
Municipality of Mytilene	0.59	11	High	59034
City Population 60.000 - 79.999				
Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of Veria	0.55	14	High	62655
Municipality of Komotini	0.48	19	Middle	65243
Municipality of Kavala	0.67	4	High	66376
Municipality of Lamia	0.66	5	High	66657
Municipality of Xanthi	0.67	4	High	66875
Municipality of Corfu	0.63	7	High	67112
Municipality of Kozani	0.57	12	High	67224
Municipality of Alexandroupolis	0.48	19	Middle	71751
Municipality of Kalamata	0.72	2	High	72906
Municipality of Serres	0.57	12	High	74004
Municipality of Chalandri	0.54	15	High	77102

Municipality of Trikala	0.61	11	High	78605
City Population 80.000 - 99.999				
Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of Katerini	0.48	19	Middle	82892
Municipality of Agrinio	0.61	11	High	89691
Municipality of Kallithea	0.67	4	High	97616
City Population 100.000 - 199.999				
Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of Acharnes	0.61	9	High	108168
Municipality of Chalkida	0.60	10	High	109256
Municipality of Chania	0.70	3	High	111375
Municipality of Ioannina	0.54	15	High	113978
Municipality of Rhodes	0.64	7	High	125113
Municipality of Peristeri	0.61	9	High	133.630
Municipality of Volos	0.57	12	High	139670
Municipality of Larissa	0.68	3	High	164095
Municipality of Piraeus	0.70	3	High	168151
Municipality of Heraklion	0.72	2	High	179302
City Population 200.000 +				
Municipality	Score	Rank	LOSI Group	Population
Municipality of Patra	0.77	1	Very High	215922
Municipality of Thessaloniki	0.69	4	High	319045
Municipality of Athens	0.61	11	High	643452

Table 14: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά Έκταση (km2)

Land Area (km2) 0 - 199,999		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Kallithea	4,75	0.67
Municipality of Peristeri	10,05	0.61
Municipality of Chalandri	10,805	0.54
Municipality of Piraeus	10,865	0.70
Municipality of Thessaloniki	19,3	0.69
Municipality of Athens	38,96	0.61
Municipality of Skiathos	49,9	0.33
Municipality of Thira	90,6	0.55
Municipality of Salamina	93,5	0.66
Municipality of Syros-Ermoupolis	101,9	0.57
Municipality of Mykonos	105,2	0.60
Municipality of Acharnes	107,857	0.61
Municipality of Fyli	109,128	0.57
Municipality of Ithaki	117,8	0.25
Municipality of Kalymnos	134,5	0.41
Municipality of Kea	148,9	0.44
Municipality of Argostoli	151,6	0.52
Municipality of Milos	160,1	0.38
Municipality of Tinos	194,5	0.36
Municipality of Paros	196,3	0.40
Land Area (km2) 200,000 - 399,999		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Corfu	235,8	0.63
Municipality of Heraklion	244,6	0.72
Municipality of Ikaria	255,3	0.43

Municipality of East Samos	289,8	0.54
Municipality of Kos	290,3	0.64
Municipality of Karpathos	324,8	0.38
Municipality of Patra	334,9	0.77
Municipality of Larissa	335,12	0.68
Municipality of Lefkada	335,8	0.56
Municipality of Kozani	343	0.57
Municipality of Kavala	350.61	0.67
Municipality of Chania	351,3	0.70
Municipality of Thassos	379	0.31
Municipality of Andros	380	0.32
Municipality of Nea Propontida	380.77	0.54
Municipality of Preveza	381	0.45
Municipality of Volos	387,14	0.57
Municipality of Rethymno	396,3	0.62
Land Area (km2) 400,000 - 599,999		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Ioannina	403,043	0.54
Municipality of Zakynthos	407,58	0.38
Municipality of Chalkida	424,8	0.60
Municipality of Igoumenitsa	428,4	0.57
Municipality of Kalamata	440,3	0.72
Municipality of Pyrgos	456,6	0.46
Municipality of Arta	457,2	0.55
Municipality of Limnos	477,6	0.45
Municipality of Xanthi	495,1	0.67
Municipality of Naxos	495,9	0.57
Municipality of Agios Nikolaos	511,7	0.60
Municipality of Mytilene	568,8	0.59

Land Area (km2) 600,000 - 799,999		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Serres	600,479	0.57
Municipality of Trikala	607,6	0.61
Municipality of Korinthos	611,3	0.67
Municipality of Komotini	644,9	0.48
Municipality of Karditsa	647,4	0.53
Municipality of Pella	668.58	0.48
Municipality of Katerini	681,9	0.48
Municipality of Kastoria	763,3	0.52
Municipality of Veria	791,43	0.55
Land Area (km2) 800,000 - 999,999		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Thiva	822,92	0.55
Municipality of Florina	827,62	0.34
Municipality of Drama	840	0.64
Municipality of Chios	842,3	0.56
Municipality of Lamia	947	0.66
Municipality of Karpenissi	948,6	0.40
Land Area (km2) 1000,000 - 1399,000		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Argos-Mykines	1002,5	0.40
Municipality of Delphi	1121,7	0.59
Municipality of Sparta	1181,8	0.43
Municipality of Alexandroupolis	1217	0.48
Municipality of Agrinio	1246,65	0.61
Land Area (km2) 1400,00+		
Municipality	Land Area (km2)	Score
Municipality of Rhodes	1400,7	0.64

Municipality of Tripoli	1475,8	0.46
Municipality of Kilkis	1599,6	0.48
Municipality of Grevena	1859	0.41

Table 15: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά ΑΕΠ Περιφέρειας

GDP per Region 0,00 - 6.999,00		
Municipality	Score	GDP per Region
Municipality of Chios	0.56	2331
Municipality of Mytilene	0.59	2331
Municipality of Ikaria	0.43	2331
Municipality of East Samos	0.54	2331
Municipality of Limnos	0.45	2331
Municipality of Lefkada	0.56	2619
Municipality of Ithaki	0.25	2619
Municipality of Corfu	0.63	2619
Municipality of Argostoli	0.52	2619
Municipality of Zakynthos	0.38	2619
Municipality of Grevena	0.41	3381
Municipality of Kozani	0.57	3381
Municipality of Kastoria	0.52	3381
Municipality of Florina	0.34	3381
Municipality of Arta	0.55	3685
Municipality of Igoumenitsa	0.57	3685
Municipality of Ioannina	0.54	3685
Municipality of Preveza	0.45	3685
Municipality of Rhodes	0.64	5066
Municipality of Kos	0.64	5066
Municipality of Thira	0.55	5066

Municipality of Naxos	0.57	5066
Municipality of Kalymnos	0.41	5066
Municipality of Paros	0.40	5066
Municipality of Tinos	0.36	5066
Municipality of Andros	0.32	5066
Municipality of Kea	0.44	5066
Municipality of Karpathos	0.38	5066
Municipality of Mykonos	0.60	5066
Municipality of Syros-Ermoupolis	0.57	5066
Municipality of Milos	0.38	5066
Municipality of Komotini	0.48	6509
Municipality of Xanthi	0.67	6509
Municipality of Kavala	0.67	6509
Municipality of Drama	0.64	6509
Municipality of Thassos	0.31	6509
Municipality of Alexandroupolis	0.48	6509
GDP per Region 7.000,00 - 19.999,00		
Municipality	Score	GDP per Region
Municipality of Patra	0.77	7538
Municipality of Pyrgos	0.46	7538
Municipality of Agrinio	0.61	7538
Municipality of Sparti	0.43	7680
Municipality of Kalamata	0.72	7680
Municipality of Tripoli	0.46	7680
Municipality of Korinthos	0.67	7680
Municipality of Argos-Mykines	0.40	7680
Municipality of Heraklion	0.72	7878
Municipality of Chania	0.70	7878

Municipality of Rethymno	0.62	7878
Municipality of Agios Nikolaos	0.60	7878
Municipality of Thiva	0.55	8498
Municipality of Lamia	0.66	8498
Municipality of Chalkida	0.60	8498
Municipality of Karpenissi	0.40	8498
Municipality of Delfoi	0.59	8498
Municipality of Karditsa	0.53	8672
Municipality of Skiathos	0.33	8672
Municipality of Larissa	0.68	8672
Municipality of Volos	0.57	8672
Municipality of Trikala	0.61	8672
GDP per Region 20.000,00 +		
Municipality	Score	GDP per Region
Municipality of Serres	0.57	22556
Municipality of Nea Propontida	0.54	22556
Municipality of Thessaloniki	0.69	22556
Municipality of Katerini	0.48	22556
Municipality of Pella	0.48	22556
Municipality of Kilikis	0.48	22556
Municipality of Veria	0.55	22556
Municipality of Acharnes	0.61	78993
Municipality of Chalandri	0.54	78993
Municipality of Piraeus	0.70	78993
Municipality of Kallithea	0.67	78993
Municipality of Peristeri	0.61	78993
Municipality of Salamina	0.66	78993
Municipality of Athens	0.61	78993
Municipality of Fyli	0.57	78993

Table 16: Κατηγοριοποίηση των δήμων ανά Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ Περιφέρειας

GDP per Capita 10.000,00 - 14.999,00€		
Municipality	Score	Per Capita GDP
Municipality of Mytilene	0.59	10163
Municipality of Chios	0.56	10163
Municipality of East Samos	0.54	10163
Municipality of Limnos	0.45	10163
Municipality of Ikaria	0.43	10163
Municipality of Kavala	0.67	10908
Municipality of Xanthi	0.67	10908
Municipality of Drama	0.64	10908
Municipality of Alexandroupolis	0.48	10908
Municipality of Komotini	0.48	10908
Municipality of Arta	0.55	11097
Municipality of Igoumenitsa	0.57	11097
Municipality of Ioannina	0.54	11097
Municipality of Preveza	0.45	11097
Municipality of Patra	0.77	11616
Municipality of Agrinio	0.61	11616
Municipality of Pyrgos	0.46	11616
Municipality of Thessaloniki	0.69	12092
Municipality of Serres	0.57	12092
Municipality of Veria	0.55	12092
Municipality of Nea Propontida	0.54	12092
Municipality of Pella	0.48	12092
Municipality of Kilkis	0.48	12092

Municipality of Katerini	0.48	12092
Municipality of Larissa	0.68	12172
Municipality of Trikala	0.61	12172
Municipality of Volos	0.57	12172
Municipality of Karditsa	0.53	12172
Municipality of Skiathos	0.33	12172
Municipality of Heraklion	0.72	12374
Municipality of Chania	0.70	12374
Municipality of Rethymno	0.62	12374
Municipality of Agios Nikolaos	0.60	12374
Municipality of Thassos	0.31	12374
Municipality of Kozani	0.57	12838
Municipality of Kastoria	0.52	12838
Municipality of Grevena	0.41	12838
Municipality of Florina	0.34	12838
Municipality of Corfu	0.63	12914
Municipality of Lefkada	0.56	12914
Municipality of Argostoli	0.52	12914
Municipality of Zakynthos	0.38	12914
Municipality of Ithaki	0.25	12914
Municipality of Kalamata	0.72	13456
Municipality of Korinthos	0.67	13456
Municipality of Tripoli	0.46	13456
Municipality of Sparti	0.43	13456
Municipality of Argos-Mykines	0.40	13456
Municipality of Kos	0.64	14572
Municipality of Rhodes	0.64	14572
Municipality of Mykonos	0.60	14572

Municipality of Syros-Ermoupolis	0.57	14572
Municipality of Thira	0.55	14572
Municipality of Naxos	0.57	14572
Municipality of Kea	0.44	14572
Municipality of Kalymnos	0.41	14572
Municipality of Paros	0.40	14572
Municipality of Milos	0.38	14572
Municipality of Tinos	0.36	14572
Municipality of Karpathos	0.38	14572
Municipality of Andros	0.32	14572
GDP per Region 15.000,00 - 19.990,00€		
Municipality	Score	Per Capita GDP
Municipality of Lamia	0.66	15322
Municipality of Chalkida	0.60	15322
Municipality of Delfoi	0.59	15322
Municipality of Thiva	0.55	15322
Municipality of Karpenissi	0.40	15322
GDP per Region 20.000,00€ +		
Municipality	Score	Per Capita GDP
Municipality of Piraeus	0.70	21134
Municipality of Kallithea	0.67	21134
Municipality of Salamina	0.66	21134
Municipality of Peristeri	0.61	21134
Municipality of Acharnes	0.61	21134
Municipality of Athens	0.61	21134
Municipality of Fyli	0.57	21134
Municipality of Chalandri	0.54	21134

Table 17: Γενική κατάταξη των 74 Δήμων, με φθίνουσα σειρά

Municipality	Score	Rank	LOSI Group
Municipality of Patra	0.77	1	Very High
Municipality of Kalamata	0.74	2	High
Municipality of Heraklion	0.72	3	High
Municipality of Piraeus	0.70	4	High
Municipality of Chania	0.70	4	High
Municipality of Thessaloniki	0.69	5	High
Municipality of Larissa	0.68	6	High
Municipality of Kavala	0.67	7	High
Municipality of Xanthi	0.67	7	High
Municipality of Kallithea	0.67	7	High
Municipality of Korinthos	0.67	7	High
Municipality of Lamia	0.66	8	High
Municipality of Salamina	0.66	8	High
Municipality of Drama	0.64	9	High
Municipality of Rhodes	0.64	9	High
Municipality of Kos	0.64	9	High
Municipality of Corfu	0.63	10	High
Municipality of Rethymno	0.62	11	High
Municipality of Trikala	0.61	12	High
Municipality of Agrinio	0.61	12	High
Municipality of Athens	0.61	12	High
Municipality of Peristeri	0.61	12	High
Municipality of Acharnes	0.61	12	High
Municipality of Chalkida	0.60	13	High
Municipality of Mykonos	0.60	13	High
Municipality of Agios Nikolaos	0.60	13	High
Municipality of Delfoi	0.59	14	High
Municipality of Mytilene	0.59	14	High
Municipality of Igoumenitsa	0.57	15	High
Municipality of Fyli	0.57	15	High
Municipality of Naxos	0.57	15	High
Municipality of Serres	0.57	15	High
Municipality of Kozani	0.57	15	High
Municipality of Volos	0.57	15	High
Municipality of Syros-Ermoupolis	0.57	15	High
Municipality of Lefkada	0.56	16	High
Municipality of Chios	0.56	16	High
Municipality of Thiva	0.55	17	High
Municipality of Veria	0.55	17	High
Municipality of Arta	0.55	17	High
Municipality of Thira	0.55	17	High
Municipality of Nea Propontida	0.54	18	High

Municipality	Score	Rank	LOSI Group
Municipality of Ioannina	0.54	18	High
Municipality of Chalandri	0.54	18	High
Municipality of East Samos	0.54	18	High
Municipality of Karditsa	0.53	19	High
Municipality of Kastoria	0.52	20	High
Municipality of Argostoli	0.52	20	High
Municipality of Pella	0.48	21	Middle
Municipality of Alexandroupolis	0.48	21	Middle
Municipality of Komotini	0.48	21	Middle
Municipality of Kilkis	0.48	21	Middle
Municipality of Katerini	0.48	21	Middle
Municipality of Pyrgos	0.46	22	Middle
Municipality of Tripoli	0.46	22	Middle
Municipality of Preveza	0.45	23	Middle
Municipality of Limnos	0.45	23	Middle
Municipality of Kea	0.44	24	Middle
Municipality of Sparti	0.43	25	Middle
Municipality of Ikaria	0.43	25	Middle
Municipality of Grevena	0.41	26	Middle
Municipality of Kalymnos	0.41	26	Middle
Municipality of Karpenissi	0.40	27	Middle
Municipality of Argos-Mykines	0.40	27	Middle
Municipality of Paros	0.40	27	Middle
Municipality of Karpathos	0.38	28	Middle
Municipality of Zakynthos	0.38	28	Middle
Municipality of Milos	0.38	28	Middle
Municipality of Tinos	0.36	29	Middle
Municipality of Florina	0.34	30	Middle
Municipality of Skiathos	0.33	31	Middle
Municipality of Andros	0.32	32	Middle
Municipality of Thassos	0.31	33	Middle
Municipality of Ithaki	0.25	34	Middle

Table 18: Γενική κατάταξη των 74 Δήμων στα πέντε κριτήρια, με φθίνουσα σειρά

Municipality	TEC	SP	IF	EP	CP	Total (87)	LOSI Score
Municipality of Patra	16	9	7	12	21	65	0.77
Municipality of Kalamata	12	7	8	14	22	63	0.74
Municipality of Heraklion	11	10	9	10	23	63	0.72
Municipality of Piraeus	12	7	7	11	22	59	0.70
Municipality of Chania	13	9	7	11	19	59	0.70
Municipality of Thessaloniki	13	6	8	10	21	58	0.69
Municipality of Larissa	12	6	8	10	23	59	0.68
Municipality of Kavala	12	5	8	14	19	58	0.67
Municipality of Xanthi	13	6	7	12	20	58	0.67
Municipality of Kallithea	12	6	7	13	20	58	0.67
Municipality of Korinthos	15	6	8	11	18	58	0.67
Municipality of Lamia	15	8	6	11	17	57	0.66
Municipality of Salamina	13	4	7	12	21	57	0.66
Municipality of Kos	13	7	8	9	19	56	0.64
Municipality of Rhodes	11	6	5	11	22	55	0.64
Municipality of Drama	13	4	6	10	20	53	0.64
Municipality of Corfu	14	6	7	9	19	55	0.63
Municipality of Rethymno	14	8	6	7	19	54	0.62
Municipality of Peristeri	10	6	6	11	20	53	0.61
Municipality of Acharnes	11	6	6	11	19	53	0.61
Municipality of Trikala	12	3	6	13	17	51	0.61
Municipality of Agrinio	12	5	7	9	18	51	0.61
Municipality of Athens	10	8	6	7	20	51	0.61
Municipality of Chalkida	12	2	6	12	20	52	0.60
Municipality of Mykonos	12	6	5	11	18	52	0.60
Municipality of Agios Nikolaos	9	6	6	9	22	52	0.60
Municipality of Mytilene	12	7	7	10	15	51	0.59
Municipality of Delfoi	11	5	6	11	16	49	0.59
Municipality of Serres	9	5	6	12	18	50	0.57
Municipality of Kozani	11	5	6	11	17	50	0.57
Municipality of Volos	8	6	7	12	17	50	0.57
Municipality of Syros-Ermoupolis	9	6	5	13	17	50	0.57
Municipality of Igoumenitsa	10	5	8	10	15	48	0.57
Municipality of Fyli	11	4	4	10	19	48	0.57
Municipality of Lefkada	11	3	6	11	18	49	0.56
Municipality of Chios	12	6	7	10	14	49	0.56
Municipality of Veria	13	5	6	8	16	48	0.55
Municipality of Arta	10	6	7	10	15	48	0.55
Municipality of Thira	12	6	7	9	14	48	0.55

Municipality	TEC	SP	IF	EP	CP	Total (87)	LOSI Score
Municipality of Naxos	9	6	6	9	18	48	0.55
Municipality of Thiva	9	5	5	10	16	45	0.55
Municipality of Nea Propontida	7	5	7	12	16	47	0.54
Municipality of Ioannina	6	5	8	11	17	47	0.54
Municipality of Chalandri	9	0	6	13	19	47	0.54
Municipality of East Samos	13	6	4	8	16	47	0.54
Municipality of Karditsa	10	6	5	8	17	46	0.53
Municipality of Argostoli	13	4	5	10	13	45	0.52
Municipality of Kastoria	8	5	7	10	13	43	0.52
Municipality of Pella	11	6	5	9	11	42	0.48
Municipality of Alexandroupolis	8	2	4	9	19	42	0.48
Municipality of Komotini	9	1	7	9	16	42	0.48
Municipality of Kilikis	12	5	6	8	11	42	0.48
Municipality of Katerini	9	1	7	10	15	42	0.48
Municipality of Tripoli	8	1	6	9	16	40	0.46
Municipality of Pyrgos	8	1	3	8	18	38	0.46
Municipality of Preveza	9	1	5	11	13	39	0.45
Municipality of Limnos	9	2	5	7	16	39	0.45
Municipality of Kea	9	3	5	7	14	38	0.44
Municipality of Sparti	8	1	3	11	14	37	0.43
Municipality of Ikaria	10	4	3	6	14	37	0.43
Municipality of Kalymnos	8	1	3	9	15	36	0.41
Municipality of Grevena	6	5	4	7	12	34	0.41
Municipality of Karpenissi	9	4	5	4	13	35	0.40
Municipality of Argos-Mykines	9	3	3	7	13	35	0.40
Municipality of Paros	8	0	5	5	17	35	0.40
Municipality of Zakynthos	11	4	4	3	11	33	0.38
Municipality of Milos	9	1	3	9	11	33	0.38
Municipality of Karpathos	8	1	5	5	12	31	0.38
Municipality of Tinos	7	3	3	6	12	31	0.36
Municipality of Florina	11	4	1	3	11	30	0.34
Municipality of Skiathos	9	1	3	7	9	29	0.33
Municipality of Andros	6	1	3	7	11	28	0.32
Municipality of Thassos	6	1	3	6	11	27	0.31
Municipality of Ithaki	9	1	2	2	8	22	0.25

Municipality	TEC (18)	Rank	Score	Level
Municipality of Patra	16	1	0.89	Very High
Municipality of Lamia	15	2	0.83	Very High
Municipality of Korinthos	15	2	0.83	Very High
Municipality of Rethymno	14	3	0.78	Very High
Municipality of Corfu	14	3	0.78	Very High
Municipality of Argostoli	13	4	0.72	High
Municipality of East Samos	13	4	0.72	High
Municipality of Veria	13	4	0.72	High
Municipality of Drama	13	4	0.72	High
Municipality of Kos	13	4	0.72	High
Municipality of Salamina	13	4	0.72	High
Municipality of Xanthi	13	4	0.72	High
Municipality of Thessaloniki	13	4	0.72	High
Municipality of Chania	13	4	0.72	High
Municipality of Kilgis	12	5	0.67	High
Municipality of Thira	12	5	0.67	High
Municipality of Chios	12	5	0.67	High
Municipality of Trikala	12	5	0.67	High
Municipality of Agrinio	12	5	0.67	High
Municipality of Mytilene	12	5	0.67	High
Municipality of Chalkida	12	5	0.67	High
Municipality of Mykonos	12	5	0.67	High
Municipality of Kavala	12	5	0.67	High
Municipality of Kallithea	12	5	0.67	High
Municipality of Larissa	12	5	0.67	High
Municipality of Piraeus	12	5	0.67	High
Municipality of Kalamata	12	5	0.67	High
Municipality of Florina	11	6	0.61	High
Municipality of Zakynthos	11	6	0.61	High
Municipality of Pella	11	6	0.61	High
Municipality of Fyli	11	6	0.61	High
Municipality of Lefkada	11	6	0.61	High
Municipality of Delfoi	11	6	0.61	High
Municipality of Kozani	11	6	0.61	High
Municipality of Acharnes	11	6	0.61	High
Municipality of Rhodes	11	6	0.61	High
Municipality of Heraklion	11	6	0.61	High
Municipality of Ikaria	10	7	0.56	High
Municipality of Karditsa	10	7	0.56	High
Municipality of Arta	10	7	0.56	High
Municipality of Igoumenitsa	10	7	0.56	High
Municipality of Athens	10	7	0.56	High

Municipality	TEC (18)	Rank	Score	Level
Municipality of Peristeri	10	7	0.56	High
Municipality of Heraklion	10	7	0.56	High
Municipality of Ithaki	9	8	0.50	High
Municipality of Skiathos	9	8	0.50	High
Municipality of Milos	9	8	0.50	High
Municipality of Karpenissi	9	8	0.50	High
Municipality of Argos-Mykines	9	8	0.50	High
Municipality of Kea	9	8	0.50	High
Municipality of Preveza	9	8	0.50	High
Municipality of Limnos	9	8	0.50	High
Municipality of Komotini	9	8	0.50	High
Municipality of Katerini	9	8	0.50	High
Municipality of Thiva	9	8	0.50	High
Municipality of Chalandri	9	8	0.50	High
Municipality of Naxos	9	8	0.50	High
Municipality of Serres	9	8	0.50	High
Municipality of Syros-Ermoupolis	9	8	0.50	High
Municipality of Agios Nikolaos	9	8	0.50	High
Municipality of Patra	9	8	0.50	High
Municipality of Karpathos	8	9	0.44	Middle
Municipality of Paros	8	9	0.44	Middle
Municipality of Kalymnos	8	9	0.44	Middle
Municipality of Sparti	8	9	0.44	Middle
Municipality of Pyrgos	8	9	0.44	Middle
Municipality of Tripoli	8	9	0.44	Middle
Municipality of Alexandroupolis	8	9	0.44	Middle
Municipality of Kastoria	8	9	0.44	Middle
Municipality of Volos	8	9	0.44	Middle
Municipality of Tinos	7	10	0.39	Middle
Municipality of Nea Propontida	7	10	0.39	Middle
Municipality of Thassos	6	11	0.33	Middle
Municipality of Andros	6	11	0.33	Middle
Municipality of Grevena	6	11	0.33	Middle
Municipality of Ioannina	6	11	0.33	Middle

Municipality	SP (18)	Rank	Score	Level
Municipality of Heraklion	10	1	0.56	High
Municipality of Chania	9	2	0.50	High
Municipality of Patra	9	2	0.50	High
Municipality of Athens	8	3	0.44	Middle
Municipality of Rethymno	8	3	0.44	Middle
Municipality of Lamia	8	3	0.44	Middle
Municipality of Mytilene	7	4	0.39	Middle
Municipality of Kos	7	4	0.39	Middle
Municipality of Piraeus	7	4	0.39	Middle
Municipality of Kalamata	7	4	0.39	Middle
Municipality of Pella	6	5	0.33	Middle
Municipality of Karditsa	6	5	0.33	Middle
Municipality of East Samos	6	5	0.33	Middle
Municipality of Arta	6	5	0.33	Middle
Municipality of Thira	6	5	0.33	Middle
Municipality of Naxos	6	5	0.33	Middle
Municipality of Chios	6	5	0.33	Middle
Municipality of Volos	6	5	0.33	Middle
Municipality of Syros-Ermoupolis	6	5	0.33	Middle
Municipality of Mykonos	6	5	0.33	Middle
Municipality of Agios Nikolaos	6	5	0.33	Middle
Municipality of Peristeri	6	5	0.33	Middle
Municipality of Acharnes	6	5	0.33	Middle
Municipality of Corfu	6	5	0.33	Middle
Municipality of Rhodes	6	5	0.33	Middle
Municipality of Xanthi	6	5	0.33	Middle
Municipality of Thessaloniki	6	5	0.33	Middle
Municipality of Kallithea	6	5	0.33	Middle
Municipality of Korinthos	6	5	0.33	Middle
Municipality of Larissa	6	5	0.33	Middle
Municipality of Grevena	5	6	0.28	Middle
Municipality of Kilikis	5	6	0.28	Middle
Municipality of Kastoria	5	6	0.28	Middle
Municipality of Thiva	5	6	0.28	Middle
Municipality of Nea Propontida	5	6	0.28	Middle
Municipality of Ioannina	5	6	0.28	Middle
Municipality of Veria	5	6	0.28	Middle
Municipality of Igoumenitsa	5	6	0.28	Middle
Municipality of Delfoi	5	6	0.28	Middle
Municipality of Serres	5	6	0.28	Middle
Municipality of Kozani	5	6	0.28	Middle
Municipality of Agrinio	5	6	0.28	Middle

Municipality	SP (18)	Rank	Score	Level
Municipality of Kavala	5	6	0.28	Middle
Municipality of Florina	4	7	0.22	Low
Municipality of Zakynthos	4	7	0.22	Low
Municipality of Karpenissi	4	7	0.22	Low
Municipality of Ikaria	4	7	0.22	Low
Municipality of Argostoli	4	7	0.22	Low
Municipality of Fyli	4	7	0.22	Low
Municipality of Drama	4	7	0.22	Low
Municipality of Salamina	4	7	0.22	Low
Municipality of Tinos	3	8	0.17	Low
Municipality of Argos-Mykines	3	8	0.17	Low
Municipality of Kea	3	8	0.17	Low
Municipality of Lefkada	3	8	0.17	Low
Municipality of Trikala	3	8	0.17	Low
Municipality of Limnos	2	9	0.11	Low
Municipality of Alexandroupolis	2	9	0.11	Low
Municipality of Chalkida	2	9	0.11	Low
Municipality of Ithaki	1	10	0.6	Low
Municipality of Thassos	1	10	0.6	Low
Municipality of Andros	1	10	0.6	Low
Municipality of Skiathos	1	10	0.6	Low
Municipality of Karpathos	1	10	0.6	Low
Municipality of Milos	1	10	0.6	Low
Municipality of Kalymnos	1	10	0.6	Low
Municipality of Sparti	1	10	0.6	Low
Municipality of Pyrgos	1	10	0.6	Low
Municipality of Preveza	1	10	0.6	Low
Municipality of Tripoli	1	10	0.6	Low
Municipality of Komotini	1	10	0.6	Low
Municipality of Katerini	1	10	0.6	Low
Municipality of Paros	0	11	0.0	Low
Municipality of Chalandri	0	11	0.0	Low

Municipality	IF (9)	Rank	Score	Level
Municipality of Heraklion	9	1	1	Very High
Municipality of Ioannina	8	2	0.89	Very High
Municipality of Igoumenitsa	8	2	0.89	Very High
Municipality of Kos	8	2	0.89	Very High
Municipality of Kavala	8	2	0.89	Very High
Municipality of Thessaloniki	8	2	0.89	Very High
Municipality of Korinthos	8	2	0.89	Very High
Municipality of Larissa	8	2	0.89	Very High
Municipality of Kalamata	8	2	0.89	Very High
Municipality of Komotini	7	3	0.78	Very High
Municipality of Katerini	7	3	0.78	Very High
Municipality of Kastoria	7	3	0.78	Very High
Municipality of Nea Propontida	7	3	0.78	Very High
Municipality of Arta	7	3	0.78	Very High
Municipality of Thira	7	3	0.78	Very High
Municipality of Chios	7	3	0.78	Very High
Municipality of Volos	7	3	0.78	Very High
Municipality of Agrinio	7	3	0.78	Very High
Municipality of Mytilene	7	3	0.78	Very High
Municipality of Corfu	7	3	0.78	Very High
Municipality of Salamina	7	3	0.78	Very High
Municipality of Xanthi	7	3	0.78	Very High
Municipality of Kallithea	7	3	0.78	Very High
Municipality of Piraeus	7	3	0.78	Very High
Municipality of Chania	7	3	0.78	Very High
Municipality of Patra	7	3	0.78	Very High
Municipality of Tripoli	6	4	0.67	High
Municipality of Kilgis	6	4	0.67	High
Municipality of Chalandri	6	4	0.67	High
Municipality of Veria	6	4	0.67	High
Municipality of Naxos	6	4	0.67	High
Municipality of Lefkada	6	4	0.67	High
Municipality of Delfoi	6	4	0.67	High
Municipality of Serres	6	4	0.67	High
Municipality of Kozani	6	4	0.67	High
Municipality of Trikala	6	4	0.67	High
Municipality of Athens	6	4	0.67	High
Municipality of Chalkida	6	4	0.67	High
Municipality of Agios Nikolaos	6	4	0.67	High
Municipality of Drama	6	4	0.67	High
Municipality of Peristeri	6	4	0.67	High
Municipality of Acharnes	6	4	0.67	High
Municipality of Rethymno	6	4	0.67	High
Municipality of Lamia	6	4	0.67	High

Municipality	IF (9)	Rank	Score	Level
Municipality of Karpathos	5	5	0.56	High
Municipality of Karpenissi	5	5	0.56	High
Municipality of Paros	5	5	0.56	High
Municipality of Kea	5	5	0.56	High
Municipality of Preveza	5	5	0.56	High
Municipality of Limnos	5	5	0.56	High
Municipality of Pella	5	5	0.56	High
Municipality of Argostoli	5	5	0.56	High
Municipality of Thiva	5	5	0.56	High
Municipality of Karditsa	5	5	0.56	High
Municipality of Syros-Ermoupolis	5	5	0.56	High
Municipality of Mykonos	5	5	0.56	High
Municipality of Rhodes	5	5	0.56	High
Municipality of Zakynthos	4	6	0.44	Middle
Municipality of Grevena	4	6	0.44	Middle
Municipality of Alexandroupolis	4	6	0.44	Middle
Municipality of East Samos	4	6	0.44	Middle
Municipality of Fyli	4	6	0.44	Middle
Municipality of Thassos	3	7	0.33	Middle
Municipality of Andros	3	7	0.33	Middle
Municipality of Skiathos	3	7	0.33	Middle
Municipality of Tinos	3	7	0.33	Middle
Municipality of Milos	3	7	0.33	Middle
Municipality of Argos-Mykines	3	7	0.33	Middle
Municipality of Kalymnos	3	7	0.33	Middle
Municipality of Sparti	3	7	0.33	Middle
Municipality of Ikaria	3	7	0.33	Middle
Municipality of Pyrgos	3	7	0.33	Middle
Municipality of Ithaki	2	8	0.22	Low
Municipality of Florina	1	9	0.11	Low

Municipality	EP (17)	Rank	Score	Level
Municipality of Kavala	14	1	0.82	Very High
Municipality of Kalamata	14	1	0.82	Very High
Municipality of Chalandri	13	2	0.76	Very High
Municipality of Syros-Ermoupolis	13	2	0.76	Very High
Municipality of Trikala	13	2	0.76	Very High
Municipality of Kallithea	13	2	0.76	Very High
Municipality of Nea Propontida	12	3	0.71	High
Municipality of Serres	12	3	0.71	High
Municipality of Volos	12	3	0.71	High
Municipality of Chalkida	12	3	0.71	High
Municipality of Salamina	12	3	0.71	High
Municipality of Xanthi	12	3	0.71	High
Municipality of Patra	12	3	0.71	High
Municipality of Sparti	11	4	0.65	High
Municipality of Preveza	11	4	0.65	High
Municipality of Ioannina	11	4	0.65	High
Municipality of Lefkada	11	4	0.65	High
Municipality of Delfoi	11	4	0.65	High
Municipality of Kozani	11	4	0.65	High
Municipality of Mykonos	11	4	0.65	High
Municipality of Peristeri	11	4	0.65	High
Municipality of Acharnes	11	4	0.65	High
Municipality of Rhodes	11	4	0.65	High
Municipality of Lamia	11	4	0.65	High
Municipality of Korinthos	11	4	0.65	High
Municipality of Piraeus	11	4	0.65	High
Municipality of Chania	11	4	0.65	High
Municipality of Katerini	10	5	0.59	High
Municipality of Kastoria	10	5	0.59	High
Municipality of Argostoli	10	5	0.59	High
Municipality of Thiva	10	5	0.59	High
Municipality of Arta	10	5	0.59	High
Municipality of Igoumenitsa	10	5	0.59	High
Municipality of Fyli	10	5	0.59	High
Municipality of Chios	10	5	0.59	High
Municipality of Mytilene	10	5	0.59	High
Municipality of Drama	10	5	0.59	High
Municipality of Thessaloniki	10	5	0.59	High
Municipality of Larissa	10	5	0.59	High
Municipality of Heraklion	10	5	0.59	High
Municipality of Milos	9	6	0.53	High
Municipality of Kalymnos	9	6	0.53	High
Municipality of Tripoli	9	6	0.53	High
Municipality of Pella	9	6	0.53	High

Municipality	EP (17)	Rank	Score	Level
Municipality of Alexandroupolis	9	6	0.53	High
Municipality of Komotini	9	6	0.53	High
Municipality of Thira	9	6	0.53	High
Municipality of Naxos	9	6	0.53	High
Municipality of Agrinio	9	6	0.53	High
Municipality of Agios Nikolaos	9	6	0.53	High
Municipality of Corfu	9	6	0.53	High
Municipality of Kos	9	6	0.53	High
Municipality of Pyrgos	8	7	0.47	Middle
Municipality of Kilkis	8	7	0.47	Middle
Municipality of Karditsa	8	7	0.47	Middle
Municipality of East Samos	8	7	0.47	Middle
Municipality of Veria	8	7	0.47	Middle
Municipality of Andros	7	8	0.41	Middle
Municipality of Skiathos	7	8	0.41	Middle
Municipality of Grevena	7	8	0.41	Middle
Municipality of Argos-Mykines	7	8	0.41	Middle
Municipality of Kea	7	8	0.41	Middle
Municipality of Limnos	7	8	0.41	Middle
Municipality of Athens	7	8	0.41	Middle
Municipality of Rethymno	7	8	0.41	Middle
Municipality of Thassos	6	9	0.35	Middle
Municipality of Tinos	6	9	0.35	Middle
Municipality of Ikaria	6	9	0.35	Middle
Municipality of Karpathos	5	10	0.29	Middle
Municipality of Paros	5	10	0.29	Middle
Municipality of Karpenissi	4	11	0.24	Low
Municipality of Florina	3	12	0.18	Low
Municipality of Zakynthos	3	12	0.18	Low
Municipality of Ithaki	2	13	0.12	Low

Municipality	CP (25)	Rank	Score	Level
Municipality of Larissa	23	1	0.92	Very High
Municipality of Heraklion	23	1	0.92	Very High
Municipality of Agios Nikolaos	22	2	0.88	Very High
Municipality of Rhodes	22	2	0.88	Very High
Municipality of Piraeus	22	2	0.88	Very High
Municipality of Kalamata	22	2	0.88	Very High
Municipality of Salamina	21	3	0.84	Very High
Municipality of Thessaloniki	21	3	0.84	Very High
Municipality of Patra	21	3	0.84	Very High
Municipality of Athens	20	4	0.80	Very High
Municipality of Chalkida	20	4	0.80	Very High

Municipality	CP (25)	Rank	Score	Level
Municipality of Drama	20	4	0.80	Very High
Municipality of Peristeri	20	4	0.80	Very High
Municipality of Xanthi	20	4	0.80	Very High
Municipality of Kallithea	20	4	0.80	Very High
Municipality of Alexandroupolis	19	5	0.76	Very High
Municipality of Chalandri	19	5	0.76	Very High
Municipality of Fyli	19	5	0.76	Very High
Municipality of Acharnes	19	5	0.76	Very High
Municipality of Rethymno	19	5	0.76	Very High
Municipality of Corfu	19	5	0.76	Very High
Municipality of Kos	19	5	0.76	Very High
Municipality of Kavala	19	5	0.76	Very High
Municipality of Chania	19	5	0.76	Very High
Municipality of Pyrgos	18	6	0.72	High
Municipality of Naxos	18	6	0.72	High
Municipality of Lefkada	18	6	0.72	High
Municipality of Serres	18	6	0.72	High
Municipality of Agrinio	18	6	0.72	High
Municipality of Mykonos	18	6	0.72	High
Municipality of Korinthos	18	6	0.72	High
Municipality of Paros	17	7	0.68	High
Municipality of Karditsa	17	7	0.68	High
Municipality of Ioannina	17	7	0.68	High
Municipality of Kozani	17	7	0.68	High
Municipality of Volos	17	7	0.68	High
Municipality of Syros-Ermoupolis	17	7	0.68	High
Municipality of Trikala	17	7	0.68	High
Municipality of Lamia	17	7	0.68	High
Municipality of Limnos	16	8	0.64	High
Municipality of Tripoli	16	8	0.64	High
Municipality of Komotini	16	8	0.64	High
Municipality of Thiva	16	8	0.64	High
Municipality of Nea Propontida	16	8	0.64	High
Municipality of East Samos	16	8	0.64	High
Municipality of Veria	16	8	0.64	High
Municipality of Delfoi	16	8	0.64	High
Municipality of Kalymnos	15	9	0.60	High
Municipality of Katerini	15	9	0.60	High
Municipality of Arta	15	9	0.60	High
Municipality of Igoumenitsa	15	9	0.60	High
Municipality of Mytilene	15	9	0.60	High
Municipality of Sparti	14	10	0.56	High
Municipality of Ikaria	14	10	0.56	High
Municipality of Kea	14	10	0.56	High

Municipality	CP (25)	Rank	Score	Level
Municipality of Thira	14	10	0.56	High
Municipality of Chios	14	10	0.56	High
Municipality of Karpenissi	13	11	0.52	High
Municipality of Argos-Mykines	13	11	0.52	High
Municipality of Preveza	13	11	0.52	High
Municipality of Kastoria	13	11	0.52	High
Municipality of Argostoli	13	11	0.52	High
Municipality of Tinos	12	12	0.48	Middle
Municipality of Karpathos	12	12	0.48	Middle
Municipality of Grevena	12	12	0.48	Middle
Municipality of Thassos	11	13	0.44	Middle
Municipality of Andros	11	13	0.44	Middle
Municipality of Florina	11	13	0.44	Middle
Municipality of Zakynthos	11	13	0.44	Middle
Municipality of Milos	11	13	0.44	Middle
Municipality of Pella	11	13	0.44	Middle
Municipality of Kilkis	11	13	0.44	Middle
Municipality of Skiathos	9	14	0.36	Middle
Municipality of Ithaki	8	15	0.32	Middle

Table 19: Παγκόσμια κατάταξη των 193 μεγάλων πόλεων μελών του ΟΗΕ, σύμφωνα με τον δείκτη LOSI 2022

City	Country	Region	Score
Maseru	Lesotho	Africa	0.0930
Port Vila	Vanuatu	Oceania	0.1163
Kinshasa	Democratic Republic of the Congo	Africa	0.1163
Phnom Penh	Cambodia	Asia	0.1628
Baghdad	Iraq	Asia	0.1628
Georgetown	Guyana	Americas	0.1628
Lilongwe	Malawi	Africa	0.1628
Libreville	Gabon	Africa	0.1628
Tegucigalpa	Honduras	Americas	0.1744
Praia	Cabo Verde	Africa	0.1744
Conakry	Guinea	Africa	0.1744
Mbabane	Eswatini	Africa	0.1860
Kumasi	Ghana	Africa	0.1860

City	Country	Region	Score
Dakar	Senegal	Africa	0.1860
Bujumbura	Burundi	Africa	0.1860
Male	Maldives	Asia	0.1977
Bandar Seri Begawan	Brunei Darussalam	Asia	0.2093
Port-Au-Prince	Haiti	Americas	0.2093
Porto Moresby	Papua New Guinea	Oceania	0.2209
Baku	Azerbaijan	Asia	0.2209
Ashkhabad	Turkmenistan	Asia	0.2209
Algiers	Algeria	Africa	0.2209
Windhoek	Namibia	Africa	0.2326
Harare	Zimbabwe	Africa	0.2326
Antananarivo	Madagascar	Africa	0.2326
Yaounde	Cameroon	Africa	0.2442
Honiara	Solomon Islands	Oceania	0.2558
Yangon	Myanmar	Asia	0.2558
Kingston	Jamaica	Americas	0.2674
Mogadishu	Somalia	Africa	0.2674
Lusaka	Zambia	Africa	0.2674
Suva	Fiji	Oceania	0.2791
Karachi	Pakistan	Asia	0.2791
Dushanbe	Tajikistan	Asia	0.2791
Managua	Nicaragua	Americas	0.2791
Vientiane	Lao People's Democratic Republic	Asia	0.2907
Port Louis	Mauritius	Africa	0.2907
Brazzaville	Congo	Africa	0.2907
San Salvador	El Salvador	Americas	0.3023
Sarajevo	Bosnia and Herzegovina	Europe	0.3140
Kigali	Rwanda	Africa	0.3140
Tehran	Iran (Islamic Republic of)	Asia	0.3256
Kuwait City	Kuwait	Asia	0.3256

City	Country	Region	Score
Addis Ababa	Ethiopia	Africa	0.3256
Guatemala City	Guatemala	Americas	0.3605
Caracas	Venezuela	Americas	0.3605
Freetown	Sierra Leone	Africa	0.3605
Dhaka	Bangladesh	Asia	0.3721
Havana	Cuba	Americas	0.3721
Belmopan	Belize	Americas	0.3721
Dar es Salaam	United Republic of Tanzania	Africa	0.3721
Monrovia	Liberia	Africa	0.3837
Cotonou	Benin	Africa	0.3837
Skopje	North Macedonia	Europe	0.3953
Kathmandu	Nepal	Asia	0.3953
Colombo	Sri Lanka	Asia	0.3953
Abidjan	Côte d'Ivoire	Africa	0.3953
Podgorica	Montenegro	Europe	0.4070
Cairo	Egypt	Africa	0.4070
Tashkent	Uzbekistan	Asia	0.4186
Santa Cruz (de la Sierra)	Bolivia	Americas	0.4302
Vaduz	Liechtenstein	Europe	0.4419
Chisinau (Kishinev)	Republic of Moldova	Europe	0.4419
Kabul	Afghanistan	Asia	0.4535
Casablanca	Morocco	Africa	0.4535
Mumbai	India	Asia	0.4651
Tunis	Tunisia	Africa	0.4651
Asuncion	Paraguay	Americas	0.4767
Andorra La Vella	Andorra	Europe	0.4884
Damascus	Syrian Arab Republic	Asia	0.4884
Kampala	Uganda	Africa	0.4884
Bucharest	Romania	Europe	0.5000
Bishkek	Kyrgyzstan	Asia	0.5000

City	Country	Region	Score
Santiago	Chile	Americas	0.5000
Minsk	Belarus	Europe	0.5233
Muscat	Oman	Asia	0.5233
Kuala Lumpur	Malaysia	Asia	0.5349
Panama City	Panama	Americas	0.5465
Amman	Jordan	Asia	0.5581
Tirana	Albania	Europe	0.5698
Ulaanbaatar	Mongolia	Asia	0.5698
Thimphu Thromde	Bhutan	Asia	0.5698
Quezon	Philippines	Asia	0.5698
Nicosia	Cyprus	Asia	0.5698
Athens	Greece	Europe	0.5814
San Jose	Costa Rica	Americas	0.5814
Nairobi	Kenya	Africa	0.5930
Budapest	Hungary	Europe	0.6047
Bangkok	Thailand	Asia	0.6163
Johannesburg	South Africa	Africa	0.6163
Ljubljana	Slovenia	Europe	0.6279
Belgrade	Serbia	Europe	0.6279
Ho Chi Minh	Viet Nam	Asia	0.6279
Yerevan	Armenia	Asia	0.6395
Monaco	Monaco	Europe	0.6512
Tbilisi	Georgia (Country)	Asia	0.6512
Lima	Peru	Americas	0.6512
Bratislava	Slovakia	Europe	0.6628
Santo Domingo	Dominican Republic	Americas	0.6744
Mexico City	Mexico	Americas	0.6744
Dublin	Ireland	Europe	0.6860
Sofia	Bulgaria	Europe	0.6977
Prague	Czech Republic	Europe	0.6977

City	Country	Region	Score
Amsterdam	Netherlands	Europe	0.6977
Guayaquil	Ecuador	Americas	0.6977
London	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	Europe	0.7209
Jakarta	Indonesia	Asia	0.7209
Lisbon	Portugal	Europe	0.7326
Sydney	Australia	Oceania	0.7558
Zagreb	Croatia	Europe	0.7558
Oslo	Norway	Europe	0.7558
Brussels	Belgium	Europe	0.7558
Riyadh	Saudi Arabia	Asia	0.7558
Warsaw	Poland	Europe	0.7674
Tel Aviv	Israel	Asia	0.7674
Seoul	Republic of Korea	Asia	0.7674
Toronto	Canada	Americas	0.7674
Montevideo	Uruguay	Americas	0.7907
Vilnius	Lithuania	Europe	0.8023
Luxembourg-Ville	Luxembourg	Europe	0.8023
Almaty	Kazakhstan	Asia	0.8023
Manama	Bahrain	Asia	0.8140
Stockholm	Sweden	Europe	0.8256
Riga	Latvia	Europe	0.8256
Kyiv	Ukraine	Europe	0.8256
Helsinki	Finland	Europe	0.8256
Auckland	New Zealand	Oceania	0.8372
Reykjavik	Iceland	Europe	0.8372
Vienna	Austria	Europe	0.8488
Roma	Italy	Europe	0.8488
São Paulo	Brazil	Americas	0.8488
Zurich	Switzerland	Europe	0.8605
Tokyo	Japan	Asia	0.8605

City	Country	Region	Score
Istanbul	Türkiye	Asia	0.8721
Buenos Aires	Argentina	Americas	0.8721
Bogotá	Colombia	Americas	0.8721
Shanghai	China	Asia	0.8837
Singapore	Singapore	Asia	0.9070
Paris	France	Europe	0.9186
Moscow	Russian Federation	Europe	0.9186
Dubai	United Arab Emirates	Asia	0.9186
New York	United States of America	Americas	0.9186
Copenhagen	Denmark	Europe	0.9419
Tallinn	Estonia	Europe	0.9535
Madrid	Spain	Europe	0.9767
Berlin	Germany	Europe	0.9767

Table 20: Γενική κατάταξη των 41 ευρωπαϊκών χωρών, σύμφωνα με τον δείκτη LOSI 2022

City	Country	Region	Score
Sarajevo	Bosnia and Herzegovina	Europe	0.3140
Skopje	North Macedonia	Europe	0.3953
Podgorica	Montenegro	Europe	0.4070
Vaduz	Liechtenstein	Europe	0.4419
Chisinau (Kishinev)	Republic of Moldova	Europe	0.4419
Andorra La Vella	Andorra	Europe	0.4884
Bucharest	Romania	Europe	0.5000
Minsk	Belarus	Europe	0.5233
Tirana	Albania	Europe	0.5698
Athens	Greece	Europe	0.5814
Budapest	Hungary	Europe	0.6047
Ljubljana	Slovenia	Europe	0.6279
Belgrade	Serbia	Europe	0.6279
Monaco	Monaco	Europe	0.6512
Bratislava	Slovakia	Europe	0.6628

City	Country	Region	Score
Dublin	Ireland	Europe	0.6860
Sofia	Bulgaria	Europe	0.6977
Prague	Czech Republic	Europe	0.6977
Amsterdam	Netherlands	Europe	0.6977
London	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	Europe	0.7209
Lisbon	Portugal	Europe	0.7326
Zagreb	Croatia	Europe	0.7558
Oslo	Norway	Europe	0.7558
Brussels	Belgium	Europe	0.7558
Warsaw	Poland	Europe	0.7674
Vilnius	Lithuania	Europe	0.8023
Luxembourg-Ville	Luxembourg	Europe	0.8023
Stockholm	Sweden	Europe	0.8256
Riga	Latvia	Europe	0.8256
Kyiv	Ukraine	Europe	0.8256
Helsinki	Finland	Europe	0.8256
Reykjavik	Iceland	Europe	0.8372
Vienna	Austria	Europe	0.8488
Roma	Italy	Europe	0.8488
Zurich	Switzerland	Europe	0.8605
Paris	France	Europe	0.9186
Moscow	Russian Federation	Europe	0.9186
Copenhagen	Denmark	Europe	0.9419
Tallinn	Estonia	Europe	0.9535
Madrid	Spain	Europe	0.9767
Berlin	Germany	Europe	0.9767

Table 21: Χρήση των διαφορετικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τους 74 Δήμους

Municipality	Facebook	Youtube	Instagram	Twitter	Pinterest	Linkedin	Flickr	Viber	Vimeo
Drama	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Alexandroupoli	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Kavala	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Thassos	1	0	0	1	1	1	0	0	0
Xanthi	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Komotini	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veria	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Thessaloniki	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Kilkis	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Pella	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Katerini	1	0	1	0	0	1	0	0	0
Serres	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Nea Propontida	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Grevena	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kastoria	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Kozani	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Florina	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arta	1	1	1	0	0	0	0	1	0
Igoumenitsa	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Ioannina	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Preveza	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Karditsa	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Municipality	Facebook	Youtube	Instagram	Twitter	Pinterest	Linkedin	Flickr	Viber	Vimeo
Larissa	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Volos	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Skiathos	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Trikala	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Zakynthos	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Corfu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Argostoli	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ithaki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lefkada	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Agrinio	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Patra	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Pyrgos	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Thiva	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Chalkida	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Karpenissi	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Lamia	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Delfoi	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Chalandri	1	1	1	1	0	0	1	0	0
Peristeri	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Athens	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kallithea	1	1	1	1	0	0	0	1	0
Piraeus	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Salamina	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Municipality	Facebook	Youtube	Instagram	Twitter	Pinterest	Linkedin	Flickr	Viber	Vimeo
Acharnes	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Fyli	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Argos-Mykines	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tripoli	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Korinthos	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Sparti	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalamata	1	1	1	1	0	0	1	0	0
Mytilene	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Ikaria	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Limnos	1	0	0	0	0	0	0	0	0
East Samos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chios	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Andros	1	0	1	1	1	0	0	0	0
Milos	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Thira	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Kea	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Mykonos	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Naxos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Syros-Ermoupolis	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Tinos	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Paros	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Kalymnos	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Karpathos	1	1	1	0	0	0	0	0	0

Municipality	Facebook	Youtube	Instagram	Twitter	Pinterest	Linkedin	Flickr	Viber	Vimeo
Kos	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Rhodes	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Heraklion	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Agios Nikolaos	1	1	0	1	1	1	0	0	1
Rethymno	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Chania	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Total	64	45	28	39	5	3	3	2	1
%	86.49	60.81	37.84	52.70	6.76	4.05	4.05	2.70	1.35

© 2024 - Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου.